İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

130808

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSTANBUL-BAHÇEŞEHİR TOPLUKONUT YERLEŞMESİNDE DIŞ MEKAN KULLANIM OLANAKLARININ İRDELENMESİ

Pey. Mim. Alev P. BEKDEMİR
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı
Peyzaj Mimarlığı Programı

Danışman
Doç. Dr. Hakan ALTINÇEKİÇ

HAZİRAN, 2003

İSTANBUL

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Bu çalışma 25.06.2003 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Peyzaj Mimarlığı Programında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Hakan ALTINÇEKİÇ
(Danışman)
İ.Ü. Orman Fakültesi

Prof. Dr. Aytuğ AKESEN
İ.Ü. Orman Fakültesi

Prof. Dr. Kamil ŞENGÖNÜL
İ.Ü. Orman Fakültesi

Prof. Dr. Hüseyin DİRİK
İ.Ü. Orman Fakültesi

Prof. Dr. Adnan UZUN
İ.Ü. Orman Fakültesi

ÖNSÖZ

"İstanbul-Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesinde Dış Mekan Kullanım Olanaklarının İrdelenmesi" konulu bu çalışma, İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj MimarlığıYüksek Lisans Programına bağlı olarak, İ.Ü. Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Planlama ve Tasarım Anabilim Dalı'nda hazırlanmıştır.

İstanbul gibi büyük metropollerde şehrin karmaşasından bunalan insanlara "yeni bir yaşam tarzı" logosu ile sunulan ve şehir dışında kurulan villa ağırlıklı konut yerleşmeleri, toplukonut üretimi yapan sektörleride harekete geçirmiştir. Böylece sosyal düzeylerine uygun bir yaşam tarzı sürmek isteyen, bunu da bulundukları mekandan ayrılmadan yapmayı arzulayan kullanıcılara, estetik değerlere sahip dış mekanlarıyla sağlıklı yaşam çevresi sunan toplukonut yerleşmeleri yapılanmaya başlamıştır.

Bu çalışmada, İstanbul'daki toplukonut yerleşmeleri arasında dış mekan dağılımları ve kullanım olanakları ile örnek gösterilebilecek Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin kentsel verileri incelenmiştir. Mevcut dış mekan kullanım yoğunlukları saptanmaya çalışılarak, kullanıcı gereksinimlerine bağlı olarak değerlendirmeler yapılmış, gelecekte yapılacak etap planlamalarına yön gösterebilecek önerilere yer verilmiştir.

Tez çalışmamın başlangıcından bugüne, değerli bilgi ve düşünceleriyle çalışmalarıma yön veren Sayın Hocam Doç. Dr. Hakan ALTINÇEKİÇ'e, ilgi ve yardımlarını esirgemeyen arkadaşlarım Araş. Gör. Nilüfer KART, Beyza KOCAPINAR, Gülümhan İZMİROĞULLARI, Pey. Mim. İrem ÇETİNKAYA ile maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme en içten teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul, Haziran 2003 Alev P. BEKDEMİR

		Sayfa No
ÖNSÖZ		I
İÇİNDEKİLER		II
ŞEKİL LİSTESİ		VII
TABLO LİSTESİ		XIII
ÖZET		XIV
SUMMARY		XV
I.	**GİRİŞ**	1
1.1.	Mekan Kavramı	2
1.1.1.	Dış Mekan – Kentsel Dış Mekan Kavramları	2
1.1.1.1.	İşlevlerine Göre Dış Mekan Sınıflandırması	3
1.1.1.2.	Konut Dış Mekanı Tasarım Amaçları	5
1.2	Toplukonut ve Uydukent Kavramları	6
1.2.1.	Toplukonutu Ortaya Çıkaran Nedenler	7
1.2.2	Toplukonutlarda Dış Mekan Düzenleme İlkeleri	8
1.2.3	Toplukonut Kullanıcıları Aktiviteleri	10
1.2.4	Kentsel Dış Mekanlar ve Toplukonut Dış Mekanları Arasındaki Farklar	16
1.3	İstanbul Toplukonut Proje Gelişim Bölgeleri	17
II.	**MALZEME VE YÖNTEM**	21
III.	**BULGULAR**	24
3.1.	Araştırma Alanı'nın Tarihi	24
3.2.	Araştırma Alanı ve Çevresinin Tanıtımı	26
3.2.1.	Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin Konumu	26
3.2.2.	Ulaşım Durumu	26
3.2.3.	Topografya	28
3.2.4	İklim Özellikleri	29
3.2.4.1	Sıcaklık	30
3.2.4.2.	Yağış Durumu	30
3.2.4.3	Nem Oranı	30
3.2.4.4.	Rüzgar Durumu	30
3.2.5.	Jeolojik Yapı	30
3.2.6.	Toprak Durumu	31
3.2.7.	Yeraltı Su Seviyesi	31
3.2.8.	Bitki Örtüsü	31
3.3.	Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi Kentsel Alan Kullanım Verileri ve İnşaat Etapları	32
3.4.	Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi Nüfus Durumu	34
3.5.	Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'ndeki Dış Mekan Kullanım Durumu	34
3.5.1.	Ticaret Alanları	36
3.5.2.	Sağlık Hizmetleri	36
3.5.3.	Eğitim Kurumları	36
3.5.4.	Ulaşım Sistemi ve Otoparklar	37

3.5.5.	Ortak Yeşil Alanlar	39
3.5.6.	Sosyo-Kültürel Tesisler	44
3.5.7.	Altyapı İşleri	46
3.6	Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi İçindeki Dış Mekanların İşlevlerine Göre Sınıflandırılması	48
3.7.	Araştırma Alanındaki Dış Mekan Kullanım Olanaklarının İrdelenmesi	54
3.7.1.	Ankete Katılan Kullanıcıların Sosyo-Ekonomik Yapısı	55
3.7.1.1	Cinsiyet Durumu	55
3.7.1.2	Yaş Grubu	55
3.7.1.3	Medeni Hal ve Çocuk Durumu	56
3.7.1.4	Eğitim Durumu	56
3.7.1.5	Meslek Dağılımı	57
3.7.1.6	Aylık Gelir Durumu	58
3.7.1.7	Bahçeşehir'de Oturma Süresi	58
3.7.1.8	Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nde Oturulan Etap ve Konut Tipi	59
3.7.1.9	Özel Araç Sahiplik Durumu	59
3.7.2.	Ulaşım Durumu	61
3.7.2.1.	Taşıt Ulaşımı Yeterliliği	61
3.7.2.2.	Yaya Dolaşımı Yeterliliği	62
3.7.2.3.	Toplu Taşıma Araçları ile Ulaşım Yeterliliği	62
3.7.3.	Ankete Katılan Kullanıcıların Bahçeşehir Toplukonut Alanındaki Dış Mekan Kullanımlarına Ait Bilgiler	63
3.7.3.1.	Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri	64
3.7.3.2.	Dış Mekanlarda Zaman Değerlendirme Şekilleri	64
3.7.3.3.	En Çok Kullanılan Dış Mekanlar	65
3.7.3.4.	Dış Mekanları Kullanım Sıklığı	66
3.7.3.5.	Dış Mekan Kullanım Vakitleri	67
3.7.3.6.	Donatı Elemanı Yeterliliği	67
3.7.3.7.	Konut Yakın Çevresi Açık Mekanlardan Yararlanma Durumu	68
3.7.3.8.	Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Yeterliliği	68
3.7.3.8.1.	Açık Mekan Düzenlemesi	68
3.7.3.8.2.	Yeşil Alan Dağılımı	68
3.7.3.8.3.	Özürlülere Göre Planlama	69
3.7.3.8.4.	Açık Alanların Estetikliği	69
3.7.3.8.5.	Doğa Parkı	69
3.7.3.8.6.	Şelale Parkı	69
3.7.3.8.7.	Sosyo-Kültürel Tesisler	69
3.7.3.8.8.	Kafe ve Restoranlar	69
3.7.3.8.9.	Hobi Bahçeleri	70
3.7.3.8.10.	Golf Sahası	70
3.7.3.8.11.	Atlı Spor Kulübü	70
3.7.3.8.12.	Dinlenme Alanları	70
3.7.3.8.13.	Spor Alanları	70
3.7.3.8.14.	Çocuk Oyun Alanları	70
3.7.3.8.15.	Yaya Yolları – Taşıt Yolları İlişkisi	71
3.7.3.8.16.	Açık/Kapalı Otoparklar	71
3.7.3.8.17.	Alışveriş Olanakları	71

3.7.3.8.18. Sosyal İlişkilere Olanak Sağlaması 71
3.7.3.8.19. Güvenlik Hizmetleri 71
3.7.3.8.20. Bakım Çalışmaları 71
3.7.4. Kullanıcıların Sosyo-Ekonomik Özellikleri İle Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 76
3.7.4.1. Cinsiyet ile Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 76
3.7.4.1.1. Cinsiyet – Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi . 76
3.7.4.1.2. Cinsiyet – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi ... 78
3.7.4.1.3. Cinsiyet – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi 79
3.7.4.1.4. Cinsiyet – Dış Mekan Kullanım Vakitleri İlişkisi 83
3.7.4.1.5. Cinsiyet – Konut Yakın Çevresi Açık Mekanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi 83
3.7.4.2. Yaş Grubu – Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 84
3.7.4.2.1. Yaş Grubu – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi 84
3.7.4.3. Medeni Durum-Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 86
3.7.4.3.1. Medeni Durum – Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi..... 86
3.7.4.3.2. Medeni Durum – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi 88
3.7.4.3.3. Medeni Durum – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi 90
3.7.4.3.4. Medeni Durum – Konut Yakın Çevresi Açık Mekan Düzenlemeleri Yeterlilik Durumu İlişkisi 90
3.7.4.3.5. Medeni Durum – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 91
3.7.4.4. Sahip Olunan Çocuk Sayısı - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 92
3.7.4.5. Sahip Olunan Çocuk Yaş Grupları - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 93
3.7.4.5.1. 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi 93
3.7.4.5.2. 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi 94
3.7.4.5.3. 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi 95
3.7.4.5.4. 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Konut Yakın Çevresi Açık Alan Düzenlemelerinin Yeterlilik Durumu İlişkisi 96
3.7.4.5.5. 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 97
3.7.4.5.6. 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir Yerleşmesi İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi 98
3.7.4.5.7. 4-7 YaşGrubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi 99
3.7.4.5.8. 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi 99
3.7.4.5.9. 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi..... 100

3.7.4.5.10. 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 101
3.7.4.5.11. 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Yaya Dolaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi 102
3.7.4.5.12. 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi 102
3.7.4.5.13. 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi 103
3.7.4.5.14. 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 104
3.7.4.5.15. 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi 104
3.7.4.5.16. 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi 107
3.7.4.6. Eğitim Durumu - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 107
3.7.4.6.1. Eğitim Durumu – Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi 107
3.7.4.6.2. Eğitim Durumu - Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi 108
3.7.4.6.3. Eğitim Durumu - Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi 110
3.7.4.6.4. Eğitim Durumu – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi 110
3.7.4.7. Meslek Grubu - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 112
3.7.4.7.1. Meslek Grubu – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi 112
3.7.4.7.2. Meslek Grubu – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi . 113
3.7.4.7.3. Meslek Grubu – Dış Mekanları Kullanım Vakitleri İlişkisi 114
3.7.4.8. Gelir Grubu - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 114
3.7.4.8.1. Gelir Grubu - Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi 115
3.7.4.8.2. Gelir Grubu - Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi 117
3.7.4.8.3. Gelir Grubu – Konut Yakın Çevresi Açık Alanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi 117
3.7.4.9. Oturulan Etap Durumu - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 118
3.7.4.9.1. Oturulan Etap Durumu - Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi 118
3.7.4.9.2. Oturulan Etap Durumu – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi 119
3.7.4.9.3. Oturulan Etap – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi .. 120
3.7.4.9.4. Oturulan Etap – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 120
3.7.4.10 Konut Tipi - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 122
3.7.4.10.1. Konut Tipi – Donatı Elemanı Yeterlilik Durumu İlişkisi 122

3.7.4.10.2. Konut Tipi – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi 122
3.7.4.11. Apartmanda Oturulan Kat - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 123
3.7.4.11.1. Apartmanda Oturulan Kat – Konut Yakın Çevresi Açık Mekanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi 124
3.7.4.11.2. Apartmanda Oturulan Kat – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 124
3.7.4.12. Konutun Yüzme Havuzu Mevcudiyeti - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 125
3.7.4.12.1. Konutun Yüzme Havuzu Mevcudiyeti - Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi 125
3.7.4.13. Özel Araç Durumu - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 126
3.7.4.13.1 Özel Araç Durumu – Bahçeşehir Toplukonut Alanı İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi 126
3.7.4.13.2. Özel Araç Durumu - Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi 127
3.7.4.13.3. Özel Araç Durumu - Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi 128
3.7.4.13.4. Özel Araç Durumu - Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 130
3.7.4.14. Sahip Olunan Özel Araç Sayısı - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması 130
3.7.4.14.1 Sahip Olunan Özel Araç Sayısı - Bahçeşehir Toplukonut Alanı İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi 131
3.7.4.14.2 Sahip Olunan Özel Araç Sayısı - Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi 131
3.7.4.14.3 Sahip Olunan Özel Araç Sayısı - Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 132

IV. TARTIŞMA VE SONUÇ 133

V. KAYNAKLAR 142

VI. EKLER 146

6.1. Anket Formu 147
6.2. Şekiller 151
6.3. Tablolar 154

VII. ÖZGEÇMİŞ 165

ŞEKİL LİSTESİ **Sayfa No**

Şekil 1.1.: Küçükçekmece ve Büyükçekmece'ler Arası Çevre Düzeni 20

Şekil 3.1.: Bahçeşehir'in Konumu 26

Şekil 3.2.: TEM Otoyolu Üzerinden Bahçeşehir'in Görünümü 27

Şekil 3.3.: Konut Bölgesindeki İstinat Duvarlarının ve Şev Taşlarının Görünümü 28

Şekil 3.4.: Konut Bölgesindeki İstinat Duvarlarının Görünümü 29

Şekil 3.5.: Genel Bitkilendirme Örneği 32

Şekil 3.6.: Bahçeşehir Toplukonut Alanı Etaplama ve Alt Bölümleme 35

Şekil 3.7.: Bahçeşehir Atrium Çarşısı 37

Şekil 3.8.: Bahçeşehir Tıp Merkezi 37

Şekil 3.9.: Şelale Park'ı İçerisindeki Yaya Yollarından Bir Örnek 38

Şekil 3.10.: Açık ve Kapalı Otopark Örneği 39

Şekil 3.11: Konut Blokları Arasında Yapılanmış Çocuk Oyun Alanı 40

Şekil 3.12: Ülke Lokantaları Bahçelerinden Bir Görünüm 41

Şekil 3.13: Atlı Spor Kulübü'nden Bir Görünüm 42

Şekil 3.14: Doğa Göleti'nden Bir Görünüm 43

Şekil 3.15: Turgut Özal Parkı'ndan Bir Görünüm 44

Şekil 3.16.: Semt Kulübü'nden Bir Görünüm 45

Şekil 3.17.: Amfi-Tiyatro'dan Bir Görünüm 45

Şekil 3.18.: Bahçeşehir Yerleşmesi'ndeki PTT Binası ve Cami 46

Şekil 3.19: Doğa Parkı'nın Genel Görünümü 48

Şekil 3.20: Doğa Parkı'ndan Konut Bölgelerine Bakış 49

Şekil 3.21.: Doğa Bulvarı'ndan Bir Görünüş 49

Şekil 3.22.: Şelale Parkı'ndan Bir Görünüş..... 50

Şekil 3.23.: Akademik Golf Sahası 51

Şekil 3.24.: Konut Blokları Arasında Çocuk Oyun Elemanları İçin Ayrılmış Alan Örneği 52

Şekil 3.25.: Şelale Parkı İçerisinde Bulunan Çocuk Oyun Alanları 52

Şekil 3.26.: Villa Bahçelerinden Bir Görünüm 53

Şekil 3.27.: Cinsiyet Durumu 55

Şekil 3.28.: Yaş Grubu 56

Şekil 3.29.: Eğitim Durumu 57

Şekil 3.30.: Meslek Grubu Dağılımları 57

Şekil 3.31.: Aylık Gelir Durumu 58

Şekil 3.32.: Bahçeşehir'de Oturma Süresi 59

Şekil 3.33.: Taşıt Ulaşımı Yeterliliği 61

Şekil 3.34.: Yaya Dolaşımı Yeterlilik Durumu 62

Şekil 3.35.: Toplu Taşıma ile Ulaşım Yeterliliği 63

Şekil 3.36.: Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri 64

Şekil 3.37.: Dış Mekanlarda Zaman Değerlendirme Şekilleri 65

Şekil 3.38.: En Çok Kullanılan Dış Mekanlar 66

Şekil 3.39.: Dış Mekanları Kullanım Sıklığı 66

Şekil 3.40.: Dış Mekan Kullanım Vakitleri 67

Şekil 3.41.: Eksik Görülen Donatı Elemanları 68

Şekil 3.42.: Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Yeterliliği 72

Şekil 3.43.1.: Cinsiyet – Güvenli Olması Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi 77

Şekil 3.43.2.: Cinsiyet – İş Yerine Yakınlığı Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi 77

Şekil 3.44.1.: Cinsiyet – Alışverişe Giderek Zaman Değerlendirme İlişkisi 78

Şekil 3.44.2.: Cinsiyet – Spor Yaparak Zaman Değerlendirme İlişkisi 79

Şekil 3.45.1.: Cinsiyet – Spor Alanlarını Kullanma İlişkisi 80

Şekil 3.45.2.: Cinsiyet – Oturma ve Dinlenme Alanlarını Kullanma İlişkisi 80

Şekil 3.45.3.: Cinsiyet – Çocuk Oyun Alanlarını Kullanma İlişkisi 81

Şekil 3.45.4.: Cinsiyet – Kapalı/Açık Otoparkları Kullanma İlişkisi 81

Şekil 3.45.5.: Cinsiyet – Alışveriş Merkezlerini Kullanma İlişkisi 82

Şekil 3.45.6.: Cinsiyet – Doğa Parkı'nı Kullanma İlişkisi 82

Şekil 3.46.: Cinsiyet – Dış Mekan Kullanım Vakitleri İlişkisi 83

Şekil 3.47.: Cinsiyet – Konut Yakın Çevresi Açık Mekanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi 84

Şekil 3.48.1.: Yaş Grubu – Kafede Oturarak Zaman Değerlendirme İlişkisi 85

Şekil 3.48.2.: Yaş Grubu – Sosyal Tesisleri Kullanarak Zaman Değerlendirme İlişkisi 86

Şekil 3.49.1.: Medeni Durum – Yatırım Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi 87

Şekil 3.49.2.: Medeni Durum – Eğitim Merkezine Yakınlığı Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi 87

Şekil 3.50.1.: Medeni Durum – Alışverişe Giderek Zaman Değerlendirme İlişkisi 88

Şekil 3.50.2.: Medeni Durum – Kafede Oturarak Zaman Değerlendirme İlişkisi . 89

Şekil 3.50.3.: Medeni Durum – Dinlenme Alanlarını Kullanarak Zaman Değerlendirme İlişkisi 89

Şekil 3.51.: Medeni Durum – Çocuk Oyun Alanlarını Kullanma İlişkisi 90

Şekil 3.52.: Medeni Durum – Konut Yakın Çevresi Açık Mekan Düzenlemeleri Yeterlilik Durumu İlişkisi 91

Şekil 3.53.: Medeni Durum – Çocuk Oyun Alanlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 92

Şekil 3.54.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Parka Giderek Zaman Değerlendirme İlişkisi 93

Şekil 3.55.1.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri Çocuk Oyun Alanlarını Kullanma İlişkisi 94

Şekil 3.55.2.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri - Atlı Spor Kulübü'nü Kullanma İlişkisi 95

Şekil 3.56.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Elemanları İlişkisi 96

Şekil 3.57.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri - Konut Yakın Çevresi Açık Alan Düzenlemelerinin Yeterlilik Durumu İlişkisi 97

Şekil 3.58.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Alanlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 98

Şekil 3.59.: 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri - Bahçeşehir Yerleşmesi İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi 98

Şekil 3.60.: 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Güvenli Olması Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi 99

Şekil 3.61: 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Alanlarını Kullanma İlişkisi 100

Şekil 3.62.: 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Elemanları İlişkisi 101

Şekil 3.63.: 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Alanlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 101

Şekil 3.64.: 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri - Yaya Dolaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi 102

Şekil 3.65.: 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Güvenli Olması Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi 103

Şekil 3.66.: 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Elemanları İlişkisi 103

Şekil 3.67.: 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Alanlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 104

Şekil 3.68.1.: 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Kafede Oturarak Zaman Değerlendirme İlişkisi 105

Şekil 3.68.2.: 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Dinlenme Alanlarını Kullanarak Zaman Değerlendirme İlişkisi 105

Şekil 3.68.3.: 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Sosyal Tesisleri Kullanarak Zaman Değerlendirme İlişkisi 106

Şekil 3.68.4.: 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Spor Yaparak Zaman Değerlendirme İlişkisi 106

Şekil 3.69.: 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Şelale Parkı'nı Kullanma İlişkisi 107

Şekil 3.70.: Eğitim Durumu – Eğitim Merkezine Yakınlığı Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi 108

Şekil 3.71.1.: Eğitim Durumu – Dinlenme Alanlarını Kullanarak Zaman Değerlendirme İlişkisi 109

Şekil 3.71.2.: Eğitim Durumu – Arkadaşlarını Ziyaret Ederek Zaman Değerlendirme İlişkisi 109

Şekil 3.72.: Eğitim Durumu – Kapalı/Açık Otoparkları Kullanma İlişkisi 110

Şekil 3.73.1.: Eğitim Durumu – Oturma Grupları İlişkisi 111

Şekil 3.73.2.: Eğitim Durumu – Su Ögesi İlişkisi 111

Şekil 3.74.: Meslek Grubu – Alışverişe Giderek Zaman Değerlendirme İlişkisi 113

Şekil 3.75.: Meslek Grubu – Kafe-Restoranları Kullanma İlişkisi 114

Şekil 3.76.: Meslek Grubu – Dış Mekanları Kullanım Vakitleri İlişkisi 115

Şekil 3.77.1.: Gelir Grubu – Yatırım Açısından Tercih Etme İlişkisi 116

Şekil 3.77.2.: Gelir Grubu – Açık-Yeşil Alanları Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi 116

Şekil 3.78.: Gelir Grubu – Havuza Girerek Zaman Değerlendirme İlişkisi 117

Şekil 3.79.: Gelir Grubu – Konut Yakın Çevresi Açık Alanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi 118

Şekil 3.80.: Oturulan Etap Durumu – Açık-Yeşil Alanları Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi 119

Şekil 3.81.: Oturulan Etap Durumu – Havuza Girerek Zaman Değerlendirme İlişkisi 119

Şekil 3.82.: Oturulan Etap – Şelale Parkı'nı Kullanma İlişkisi 120

Şekil 3.83.1.: Oturulan Etap – Golf Sahasının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 121

Şekil 3.83.2.: Oturulan Etap – Atlı Spor Kulübü'nün Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 121

Şekil 3.84.: Konut Tipi – Donatı Elemanı Yeterlilik Durumu İlişkisi 122

Şekil 3.85.: Konut Tipi – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi 123

Şekil 3.86.: Apartmanda Oturulan Kat – Konut Yakın Çevresi Açık Mekanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi 124

Şekil 3.87.: Apartmanda Oturulan Kat – Açık Alanların Estetikliğinin Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 125

Şekil 3.88.: Konutun Yüzme Havuzu Mevcudiyeti – Havuza Girerek Zaman Değerlendirme İlişkisi 126

Şekil 3.89.: Özel Araç Durumu – Bahçeşehir Toplukonut Alanı İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi 127

Şekil 3.90.: Özel Araç Durumu – Açık-Yeşil Alanları Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi 127

Şekil 3.91.1.: Özel Araç Durumu – Çocuk Oyun Alanlarını Kullanma İlişkisi 128

Şekil 3.91.2.: Özel Araç Durumu – Kapalı/Açık Otoparkları Kullanma İlişkisi ... 129

Şekil 3.91.3.: Özel Araç Durumu – Doğa Parkı'nı Kullanma İlişkisi 129

Şekil 3.92.: Özel Araç Durumu – Açık/Kapalı Otoparkların Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 130

Şekil 3.93.: Sahip Olunan Özel Araç Sayısı - Bahçeşehir Toplukonut Alanı İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi 131

Şekil 3.94.: Sahip Olunan Özel Araç Sayısı – Açık-Yeşil Alanları Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi 132

Şekil 3.95.: Sahip Olunan Özel Araç Sayısı – Açık/Kapalı Otoparkların Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi 132

Şekil 6.2.1.: İmar Planı 152

Şekil 6.2.2.: Bahçeşehir Toplukonut Alanı Hava Fotoğrafı 153

TABLO LİSTESİ **Sayfa No**

1.1. Değişik Yaş Kümelerine Göre Yeşil Alan Gereksinmeleri ve Gerektirdiği Donatı 11

1.2. Kentsel Dış Mekanlar ve Toplukonut Dış Mekanları Arasındaki Farklar 16

3.1. Yapımı Tamamlanmış Projeler 25

3.2. Bahçeşehir Projesi Kentsel Kullanım Verileri 33

3.3. İnşaatı Tamamlanan Sosyal Donatı Yapıları 33

3.4. Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin Tamamlanmış Altyapı İşleri..... 47

3.5. Araştırma Alanı Kullanıcılarının Sosyo-Ekonomik Yapı Özelliklerine Göre Dağılımı 60

3.6. Araştırma Alanı Kullanıcılarının Ulaşım Özelliklerine Göre Dağılımı 63

3.7. Araştırma Alanı Kullanıcılarının Kullanım Özelliklerine Göre Dağılımı 73

6.3.1 Parkların Bitkilendirilmesinde Kullanılan Bitki Tür ve Adetleri 155

ÖZET

"İstanbul-Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesinde Dış Mekan Kullanım Olanaklarının İrdelenmesi"

Bu araştırmanın amacı, uydu kent niteliği taşıyan İstanbul-Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nde farklı profillerdeki kullanıcılara, yerleşme içinde konut yakın çevresinden başlayıp, kent düzeyindeki parklara kadar geniş bir dağılım gösteren dış mekanların sunduğu olanakların yeterlilik düzeylerini belirlemektir. Ayrıca kullanıcıların tercih ettikleri dış mekanları kullanım biçimleri ve kullanım yoğunluklarının belirlenmesi ile toplukonut dış mekan kullanım olanaklarının kullanıcı beklenti ve gereksinimleri doğrultusunda geliştirilmesine yönelik önerileri ortaya koymaktır.

Araştırma dört bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde mekan-dış mekan kavramları ele alınarak, işlevlerine göre dış mekan sınıflandırması yapılmış ve konut dış mekanları tasarım amaçlarına değinilmiştir. Araştırma alanıyla ilişkili olarak toplukonut olgusunun tanımı yapılmış, ortaya çıkış nedenleri irdelenmiş, toplukonutlardaki kullanıcı aktiviteleri ve gereksinimlerine yönelik dış mekan özellikleri ve düzenleme ilkeleri belirtilmiştir. İstanbul'daki toplukonut proje gelişim bölgeleri hakkında bilgi verilerek Bahçeşehir Toplukonut Projesi'nin niteliği ve önemine değinilmiştir.

Malzeme ve yöntem bölümünde araştırmanın konusu ve amacı, araştırmanın ve anket çalışmasının kapsamı ve yöntemi hakkında bilgi verilmiştir.

Bulgular bölümünde Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin konumu, ulaşım durumu, topografik ve meteorolojik durumu açıklanmıştır. Araştırma alanının kentsel yapısı ve mevcut dış mekan kullanım durumları ile ilgili veriler sunularak alanın tanıtımı yapılmıştır. Araştırma alanı içindeki dış mekanlar işlevlerine göre sınıflandırılarak, sundukları kullanım olanaklarından bahsedilmiştir. Anket sonuçları doğrultusunda kullanıcıların sosyo-ekonomik yapısı, ulaşım, dış mekan kullanımları ve araştırma alanındaki dış mekan kullanım olanaklarını nitelik ve nicelik olarak ne düzeyde yeterli buldukları ortaya konulmuştur.

Tartışma ve sonuç bölümünde ise edinilen tüm bilgiler ve anket sonuçlarından hareketle, araştırma alanının mevcut durumunun iyileştirilmesi ve gelecekte yapılacak konut etaplarının kullanıcı gereksinimlerine yönelik planlama ve tasarımlarının geliştirilmesine yönelik önerilere yer verilmiştir.

SUMMARY

"Analyse of Utilization Possibilities of Outdoor Space in İstanbul-Bahçeşehir Mass-Housing Settlement"

The purpose of this study is to determine the sufficiency level offered by the outdoor spaces which shows a wide distribution of possibilities as from house environment to the urban parks, to users in various profiles. Furthermore, determination of users' manner of utilizing the outdoor spaces they preffered, using intensity and to put forward the suggestions on the development of outdoor space capacity in parallel to the needs and expectations of the users.

The study is composed of four sections. The introduction section, space-outdoor space concepts are discussed, classification of outdoor space according to its functions and the designing aims of house surroundings is mentioned. Related to the study field, mass-housing phenomenon definitions are made, its appearing reasons are analyzed, the outdoor space features and planning principles according to the users' activities and needs in mass-housing settlements are discussed. While giving information about project development districts in İstanbul the importance and the qualification of Bahçeşehir Mass-Housing Project is emphasized.

In section titled "Material-Method", information is given about the subject and the goal of the study, the contents and method of survey.

In the "Finding" section location, transportation, topographic and meteorologic situation of Bahçeşehir is evaluated. The presentation of the field is made by submitting the data related to urban structure of the study area and the usage conditions of existing outdoor spaces. Outdoor spaces in Bahçeşehir are classified according to their functions and usage possibilities they offered are discussed. Considering the survey results, it has been proved that the users have found the transportation, outdoor space usages and usage possibilities in study area, as sufficient both quality and in quantity according to their socio-economical structure.

In the "Discussion and Conclusion" section, considering all data obtained and results of survey, suggestions are submitted about the improvement of the existing situation of the study field and development needed in planning and designing of housing laps which will be constructed in future.

I.GİRİŞ

Gelişmekte olan ve nüfusu artan tüm toplumlarda olduğu gibi ülkemizde de 1950 sonrasında konut ihtiyacı baskın bir imar unsuru olarak ortaya çıkmıştır. Konut üretimi, her bir farklı sosyal katmanın ihtiyacını karşılayacak farklı sunum biçimlerince karşılanmıştır. Sanayileşmenin de etkisiyle büyük şehirlerimizde plansız kentleşme gelişmeye başlamıştır. Kentlerin hızlı, düzensiz ve plansız gelişimi, gerekli altyapı donatımlarının eksik olduğu, sağlıksız, dış mekan düzenlemelerine ve sosyal altyapıya önem verilmeyen ve toplu yaşamaya olanak vermeyen çevrelerin oluşmasına neden olmuştur.

Sanayileşme ile artan, köyden kente göç ve beraberinde getirdiği; insanların daha dar alanlarda daha yoğun bir yaşama zorlanması ve bunun sonucunda düzensiz gelişen apartman tipi konutların ve gecekonduların, özellikle sanayi kentlerinde açık ve yeşil alanlar aleyhinde gelişme göstermesiyle toplukonut olgusu ortaya çıkmıştır

Toplukonutlar, arsa maliyetinden tasarruf sağlayabilen çok katlı konutların dengeli olarak dağılım gösterdiği, toplumsal dayanışmanın sağlanabildiği, yeterli nitelik ve nicelikte donanım fonksiyonlarını içeren, ticaret, sosyal, kültürel, idari, sağlık ve eğitim birimleri ile rekreasyonel aktivitelere olanak sağlayan dış mekanlardan oluşmalıdır.

Hızlı kentleşme sonucunda çarpık gelişme eğilimi gösteren İstanbul'un, planlı konut alanı olarak gelişmesi ve kentin saçaklarındaki yasadışı gelişme baskısını durdurmak amacıyla kamu ve özel sektör girişimlerince toplukonut üretimine gidilmektedir. Ülkemizdeki büyük ölçekli toplukonut uygulamalarına ilk olarak T.C. Emlak Bankası tarafından başlanmıştır.

İstanbul'da kentleşme sonucu ortaya çıkan olumsuz yaşam şartlarından bunalan insanlar kent yakın çevresinde yapılanan, estetik değerler ve sağlıklı yaşam çevresi sunan dış mekan kullanım olanaklarına sahip toplukonut alanlarına yönelmektedir.

Araştırma alanı olarak seçilen Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi, İstanbul'da planlı olarak gelişen ve çeşitli dış mekan kullanım olanaklarıyla örnek gösterilebilecek en büyük toplukonut uygulamalarından biridir.

Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nde gerçekleştirilen araştırmanın amacı, toplukonut alanlarında yer alan dış mekanların kullanıcılarına sunduğu olanakların nitelik ve nicelik olarak yeterlilik düzeylerinin değerlendirilip, kullanıcıların sosyo-ekonomik ve kültürel yapılarındaki farklılıkların dış mekan kullanımları üzerindeki etkileri araştırılarak mevcut olanakların iyileştirilmesi, kullanıcıların dış mekanlardan beklentilerine, yaşam biçimlerine ve sosyal gereksinimlerine ne derece yanıt

verebildiğinin belirlenmesi ile toplukonut dış mekanlarının kullanıcıların istek ve ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesine yönelik öneriler getirmektir.

1.1. Mekan Kavramı

Mekan, genel olarak insan yaşamının geçtiği ortam veya çeşitli eylemlerin yeraldığı bir sahne, araç ya da gereçtir. Bu tanıma bağlı olarak mekan; bir peyzaj mimarı, bir mimar ya da kent plancısı için biçimlenen fiziki ortam yani yaratılacak bir değişken ya da düzenlenen alandır [1].

Bir başka tanıma göre mekan, "insanı çevreden belli bir ölçüde ayıran ve içinde eylemlerini sürdürmesine elverişli olan boşluk, boşun" şeklinde ifade edilmektedir. Mimari bir mekan yaratmanın, geniş anlamdaki doğadan veya peyzaj mekanından insanın kavrayabileceği bir bölümü sınırlamakla olduğu da belirtilmektedir [2].

Fiziksel mekanların çeşitli özellikleri esas alınarak yapılmış çok sayıda mekan sınıflandırmaları bulunmaktadır. Aşağıda bu tür sınıflandırmalardan alınmış bazı mekan tipleri örnek olarak verilmektedir [1].

- Kentsel Mekan / Kırsal Mekan
- Doğal Mekan / Yapay Mekan
- Dış Mekan / İç Mekan
- Açık Mekan / Yarı Açık Mekan / Kapalı Mekan
- Özel Mekan / Yarı Özel Mekan / Kamusal Mekan
- Sabit Durum Mekanı / Yarı Sabit Durum Mekanı / İnformal Mekan

1.1.1. Dış Mekan – Kentsel Dış Mekan Kavramları

Mimarın fiziki mekanın bir kısmını duvarlar ve tavanla kapatması sonucu meydana gelen 6 düzlemli mekana iç mekan, bunun dışında kalan 5 düzlemli ve üst yüzeyi bulunmayan hacme ise dış mekan adı verilmiştir [3]. Dış mekan için genel bir tanım yapılması gerekirse, yapılanmış çevre dışında kalan mekanlar "dış mekan" olarak adlandırılabilir. Dış mekanlar, binaların dışında kalan, bina dış duvarları, yeşil doku ya da başka elemanlarla sınırlanmış açık mekanlardır.

Mekan ayırımlarına bakıldığında iç mekan ve dış mekan arasında yapı bakımından oldukça büyük farklar vardır. İç mekanın aksine, dış mekan daha geniş ve biçim olarakta daha serbesttir. Yatay ölçüler, düşey ölçülere göre çok daha büyüktür. Dış mekanda strüktür daha az, yapılanması daha informal ve daha az emredici, bağlantılar daha az hassas, biçimler daha az düzgündür [2].

Dış mekanlar kalıcı değil geçici yaşam ortamlarıdır, kısa süreli zaman dilimlerinde kullanılır. Dış mekanlar statik (durağan) ya da dinamik (devingen) niteliklere sahiptir. Durağan nitelikli mekanlara örnek olarak meydanlar, devingen nitelikli mekanlara örnek olarak cadde ve sokaklar gösterilebilir.

Kentsel dış mekanlar ise kamusal mekanlar olarak nitelendirilebilir. Kamusal alan, toplum için planlanan, düzenlenen veya kendiliğinden oluşmuş, büyük çoğunluğu herkesin kullanımına açık, toplumun yararlandığı toplumsal alan olarak tanımlanabilir. Bu alanların her zaman planlandığı ya da düzenlendiği söylenemez.

Kentsel dış mekanlar; toplu yaşamın tüm etkinliklerinin süregeldiği, her yaş cins ve meslek grubunun yararlanmasına açık kent strüktürü içerisinde yer alan mekanlar olarak tanımlanabilir. Özel mekanların aksine; mülkiyetin ortak olduğu, ortak çıkar ve kullanımlar için ayrılmış, yaratılmış ve düzenlenmiş mekanlar kentsel dış mekanları oluşturur. Dış mekanların sorumlulukları çok farklı kurum ve kuruluşlarda olabilmektedir [4].

Toplumun ortak kullanımına açık olan mekanların, topluma açık olmayı belirleyen genel özellikleri şöyle sınıflandırılabilir;

- Ulaşılabilir olması, kullanım ve anlam olarak paylaşılması,
- Birbirine yabancı insanların bulunabilmeleri,
- Kalıcılık,
- Toplumsal insan davranışlarına yön vermesi,
- Bireysel denetimin ötesinde bulunması,
- İçinde olunan çevreyi korumada önemli rol oynaması,
- Macera kaynağı ve ortamı oluşu,
- Özel-bireysel mekanlarla olan ilişkileriyle algılanması,
- Kullanım tipolojisi bakımından çok çeşitlilik göstermesi,
- Kollektif olarak oluşturulmuş olması ve kollektif hatıralar yaşatması.

Dış mekanlar işlev-mekan ilişkisini barındırma durumundadırlar ancak konut çevrelerindeki açık alanların, işlevsel çeşitlilik ve ayrışma, bireysel-toplumsal ilişkiler, mekansal-görsel etki zayıflığı vb. nedenlerden dolayı böyle bir ilişki bulundurma durumları olmamaktadır. Tasarıma veri olabilecek çoğu işlevsel olan bir takım standartlar ve doğal çevre-peyzaj elemanlarıyla, dış mekan yaşantısının tüm gerekliliklerine yanıt verilememektedir [5].

1.1.1.1. İşlevlerine Göre Dış Mekan Sınıflandırması

Dış mekanlar teknik, ekonomik, rekreasyonel, sosyal, kültürel, politik, sportif, eğitsel, ekolojik vb. gibi çok sayıda işleve sahiptirler. Dış mekan tiplerini içeren basit

bir sınıflandırma yapılacak olursa kentsel dış mekanlarla ilgili ayrıntılı bir sınıflandırma şu şekilde olacaktır;

A. Rekreasyon İşlevi Olan Dış Mekanlar:
- Mahalle, kent, bölge parkları,
- Kent ormanları,
- Spor-oyun alanları, golf sahaları,
- Ev bahçeleri,
- Okul bahçeleri,
- Hobi bahçeleri,
- Toplukonut bahçeleri.

B. Hizmet Getirici İşlevi Olan Dış Mekanlar:
- Otoparklar,
- Benzin istasyonları,
- Pazar yerleri,
- Havaalanları,
- Limanlar,
- Garlar,
- Hastane bahçeleri,
- Mezarlıklar.

C. Tarihi-Kültürel İşlevi Olan Dış Mekanlar:
- Tarihi bahçeler,
- Sit alanları,
- Kazı alanları,
- Botanik bahçeleri,
- Hayvanat bahçeleri,
- Sergi-fuar alanları.

D. Arazi Rezervi ve Diğer İşlevleri Olan Dış Mekanlar:
- Koruma alanları,
- Maden, taş, kum ocakları,
- Çöp toplama yerleri,
- Bataklıklar [1].

Yeşil alan sistematiği içerisinde kentsel ve kırsal yeşil alanlar olarak sınıflandırılan dış mekanlar ise;

1. Kentsel Yeşil Alanlar:
a. Bina Düzeyinde Yeşil Alan,
b. İlköğretim Ünitesi Düzeyinde Yeşil Alan,
    1. Çocuk Bahçeleri,
    2. Toplukonut Yeşil Alanları,
c. Mahalle Ünitesi Düzeyinde Yeşil Alan,
    1. Mahalle Parkları,
    2. Spor Alanları,
    3. Meydanlar,

d. Kent Ünitesi Düzeyinde Yeşil Alan,
1. Kent Parkları,
2. Hayvanat Bahçeleri,
3. Botanik Bahçeleri,
4. Kentiçi yollar, refüjler ve yaya yolları,
5. Mezarlıklar.

2. Doğal Yeşil Alanlar,
a. Bölge Parkları,
b. Milli Parklar şeklinde sınıflandırılmaktadır [6].

1.1.1.2. Konut Dış Mekanı Tasarım Amaçları

Konut yerleşme düzeni içinde, yapılar arasında kalan ve konut mahremiyeti ile kamusal aktiviteler arasında sınır oluşturan alanlar konut dışı alanlar olarak tanımlanır.

Dış mekan tasarımı konut tasarımından ayrılmamalıdır. Konut ile konut dış mekanının birbirleriyle ilişkili olarak tasarımının ilk örneği 12. yüzyılda İspanya'daki Alhamra Sarayı'nda gerçekleştirilmiştir [7].

Konutla bütünleşmiş dış mekan olgusu, dış mekanı sadece bitki yetiştirme alanı olarak gören İngiliz bahçe anlayışından çok uzaktır. Geniş mekanların olmadığı yerlerde bu bütünleşme zorunlu hale gelmektedir. Bu bütünleşme zorunluluğuna, az katlı ve yüksek yoğunluklu konutlarda bulunan avlu formundaki bahçelerde rastlanmaktadır. Zorunlu olsun olmasın, dış mekan tasarımı konut tasarımından ayrılamaz [7].

Konut dış mekanları, kişilerin yaşam kalitesini yükseltici ya da belirleyici mekanlar olarak tanımlanabilir. Konut dış mekanlarının düzenleme amaçları şöyle özetlenebilir:

- Konutun kullanım değerini arttıran sağlıklı çevrenin oluşturulması,
- Yaratılan bu çevrede belirli bir kalitenin oluşturulması,
- Kullanımlara göre farklılaşmış alanların düzenlenmesi,
- Düzenlenen çevrede kent içinde bütünlüğün sağlanması [8].

Konut dışı alanlar:

- Aktif Rekreasyon (Donatım) Alanları; içinde bazı aktivitelerin yapıldığı, belli kullanıcıları olan alanlar. Çocuk oyun alanları, spor alanları, parklar vb. gibi.
- Pasif Rekreasyon (Serbest) Alanları; görsel olarak algılanan, oturma, okuma ve güneşlenme gibi eylemleri içeren alanlar.

olarak ayrılabilirler. Pasif rekreasyon alanları bir avlu veya teras şeklinde konuta daha yakın olan alanlardır. Ancak oturma ve dinlenme alanı olarak konuta daha uzak olarak da planlanabilirler. Yüzme havuzları ise hem aktif hem de pasif rekreasyon için uygun alanlardır [9]. Dinlenme ve eğlenme amaçlı olarak doğru bir şekilde düzenlenmiş konut dış mekanları, kullanım olanakları ve mekan kalitesi olarak, kullanıcıların yaşam kalitesini yükseltmeye yönelik olacaktır.

1.2. Toplukonut ve Uydukent Kavramları

Tek tek yapılar olarak değil, fakat büyük konut siteleri halinde yapıldıkları zaman teknik, toplumsal ve ekonomik bazı yararlar sağlayabilen büyük girişimlere "toplukonut" adı verilmektedir.

Toplukonut, insanların çok sayıda yapılan konutlar ile barınma gereksinimini karşılayan, bunun yanısıra sosyal tesisleri, işyeri ve konut çeşitleriyle topluma yeni bir şehir anlayışı getiren, eski mahalle komşuluk yaşamına yeni teknik, ekonomik ve sosyal boyutlar kazandıran, bina ve bina topluluklarının oluşturduğu yerleşme düzeyinde ele alınan bir hizmet üretim aracıdır [10], [11].

Toplukonut, konut yapım ortaklığı konut kooperatifleri ya da konut bankaları gibi kamusal ya da özel kuruluşlarca gerçekleştirilen ve çok sayıda ailenin barınma gereksinimini karşılayan, belli ölçülere göre bir komşuluk birimini ya da böyle bir birimin her kesimini oluşturacak büyüklükte bir alan üzerinde yerleşen insanların barınma ihtiyaçlarını karşılayan binaların tümü ve bunlarla ilgili sosyal tesislerin olduğu büyük çaptaki konutlandırma ve yerleştirme girişimi olarak da tanımlanmaktadır [12].

Kentlerin içinde ve çevresinde, planlı ya da genellikle kendine yeterlik özelliği bulunmayan, ekonomik ve toplumsal gereksinmeleri bakımından, bağlı bulundukları anakente dayanan topluluklara uydukent (satellite city) adı verilmektedir [13].

Başka bir tanıma göre uydu kent, büyük bir kentin nüfus bakımından yükünü hafifletmek amacı ile 35.000-60.000 nüfusu içerecek şekilde onun yakınına kurulan, merkezden coğrafi olarak ayrılan, ancak yönetsel bakımdan özerk olmakla birlikte bu merkezle sıkı ilişkiler içinde olan, konut alanları, alışveriş merkezleri, rekreasyonel ve sanayi alanları barındıran kent yerleşmesidir [14].

Uydukentlerin genel özelliklerini de aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz:

- Uydukentler bütün kentsel fonksiyonları içermezler,
- Daha çok konut alanı olarak düşünüldüğünden uydukentlerde oturanlar, işleri için büyük kente giderler,

- Yönetsel ve ticari gereksinmelerinin büyük çoğunluğunu büyük kentler karşılarlar, bu yüzden gündüzleri çok seyrek nüfusa sahiptirler,
- Yapı adalarının oluşturduğu her ünitede eğitim birimi bulunur,
- Ticaret alanları, faklı tipte oyun alanları şehir merkezinin etrafında gruplar halinde bulunur,
- Şehir merkezinde alışveriş merkezine ek olarak ofisler, publar, idari binalar ve sağlık merkezleri yer alır,
- Uydukent içinde dolaşım ring yollarla sağlanır, 2. derece yollar ise temel komşuluk birimlerini ve bölgelerini birbirine bağlar,
- Açık alan oranı yüksektir, açık alanlar çok sayıda çocuk bahçeleri, oyun alanları ve kültürel yeşil bantlar içerir [14], [15].

1.2.1. Toplukonutu Ortaya Çıkaran Nedenler

Kentleşme ve konut sorununun ortaya çıkışı, kapitalizmin gelişmesi ve sanayileşme ile olmuştur. Zaman içinde durağan bir hızla değişen kent 19. y.y.'dan itibaren yapısal bir dönüşümün etkilerini yaşamaya başlamıştır. Bütün dönemlerin en büyük konut sorunu da bu dönüşümün içinde olmuştur. Hızlı nüfus artışı, alışılmadık büyüklük ve nitelikte bir barınma gereksinimini ortaya çıkarmış böylece konut sorunu büyük bir problem halini almıştır [16].

Toplukonut, 19.y.y.'da Avrupa ve Amerika'daki sanayi bölgelerinde düzenli nüfus artışı ve yoğunlaşma sonucunda ortaya çıkmıştır. İlk planlı toplukonut yerleşmeleri sanayi bölgelerinde inşa edilen lojmanlar olmuştur [17].

Toplukonut üretimi, konut açığını gidermeye yönelik gelişen bir olgudur. Toplukonut üretiminde amaç, kısa sürede, optimum maliyette beklentilere cevap verecek kalitede üretimin gerçekleştirilmesidir [18].

Toplukonutu ortaya çıkaran nedenler şu şekilde açıklanmaktadır:

1. **Sosyal Nedenler:** Toplumsal dayanışma duygularını güçlendirme, bireyleri ve aileleri, komşuluk birimleri ve küçük topluluklar içinde kaynaştırıp bütünleşme, toplukonut yaşamı ile sağlanabilmektedir.

2. **Ekonomik Nedenler:** Bireyler çok katlı binalarda yaşayarak arsa maliyetinden tasarruf sağlayabilme, ödeme koşullarındaki kolaylıklardan ve toplukonut kredilerinden yararlanabilme durumları toplukonutu ekonomik bakımdan tercih sebebi yapmaktadır.

3. **Planlama Nedenleri:** Yapılan toplukonut alanlarının yeterli miktarda donanım fonksiyonlarını içermesi, ticaret, sosyal, kültürel, idari, sağlık, eğitim ve rekreasyonel gibi donatıların bir arada bulunabilmeleri toplukonutu tercih sebebi yapmaktadır [19].

Ülkemizde toplukonutun tarihi Osmanlı İmparatorluğu'na kadar dayanır. İlk toplukonut örneği 1870 yılında farklı bir biçimde İstanbul'da saray mensupları için yapılan Akaretler Sıra Konutları olarak karşımıza çıkmaktadır [20].

1890'da Taksim'de Surp-Agop Vakfi Sıra Konutları, 1918'de Laleli'de büyük Aksaray yangınında konutlarını yitirenler için ilk apartman tipi toplukonut örneği olan Harikzadegan Konutları yapılmıştır [21].

"Toplukonut" deyimi, Türkiye'de ilk kez 1926 yılında Türkiye Emlak ve Eytam Bankası'nın kurulması ile gündeme gelmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk kez 1930 yılında Ankara Bahçelievler Konut Yapı Kooperatifi ile toplukonut olayı başlamış ve günümüze dek yaygınlaşarak devam etmiştir. II. Dünya Savaşı sonrasında, köylerden kentlere olan göç hareketi ile ortaya çıkan konut sorununa çözüm olarak toplukonut üretimi bilinci yerleşmeye başlamıştır [20].

Metropollerin eteklerinde çok katlı ve yüksek yoğunluklu toplukonutlar 1980'li yıllarda çıkan Toplukonut Yasası ve buna bağlı Toplukonut Fonu ile yaygınlaşmaya başlamış ancak sosyal altyapı eksikliği ve birbirlerine benzerlikleriyle kimliksiz konut alanları olarak gelişmişlerdir. Emlak Bankası, Toplukonut İdaresi (TOKİ) ve özel inşaat firmaları arasındaki ortaklıklar ile gerçekleştirilen daha büyük ölçekli toplukonut yerleşmeleri (Ataköy, Halkalı, Bahçeşehir, Ataşehir vb.) gerek teknik ve sosyal altyapısı gerekse peyzaj düzenlemeleri ile daha çekici konut alanları oluşturmaktadır.

Son yıllarda yeni konut yerine yeni bir yaşam tarzı sunduğunu belirten Kemer Country, Alkent 2000, Pera Konakları vb. gibi yerleşmeler yüksek gelir grubuna yönelik ve kentten uzak alanlar olarak gelişmiştir. Kullanıcıları villa tipi konuta yönlendiren bu yerleşmeler Ataköy 7-8. Kısım, Mimaroba ve Bahçeşehir gibi toplukonut yerleşmelerinde çok katlı blokların yanısıra villalarında yer almasına neden olmuştur.

1.2.2. Toplukonutlarda Dış Mekan Düzenleme İlkeleri

Toplukonut ölçeğinde kentsel dış mekanlar irdelendiğinde şu şekilde bir gruplandırma ile karşılaşılmaktadır:

- Düzenlenmiş yaya alanları (parklar, oyun ve spor, dinlenme alanları),
- Alışveriş alanları (çarşı, alışveriş sokağı, pazar yerleri),
- Geçiş, toplanma ve dağılma alanları (caddeler, sokaklar, otoparklar, meydanlar, tören alanları),
- İbadet yeri bahçeleri,
- Konut, hobi ve çatı bahçeleri,
- Kamu kurumlarının bahçeleri (okul, hastane, sağlık ocağı),
- Geçici açık alanlar (boş parseller).

Toplukonut alanlarında, mekansal istekler ve toleranslar insan grupları içinde kişilere ve koşullara bağlı olarak bir değişim gösterse de, kullanıcıların gereksinmelerinin karşılanmasında önemli etkileri olan bazı kriterler şu şekilde özetlenebilir;

1. Dış mekanlar toplukonut yerleşmesinde oturanların hizmetine sunulmuş topluca kullanılacak mekanlardır. Bu nedenle sınırlama düşünülmemelidir. Dış mekanlar monotonluğu kırıcı yani sürekli ve değişken mekanlar olmalıdır.

2. Rekreasyonel etkinlikler (çocuk oyun alanları, spor alanları vb.) için yeterli açık ve kapalı alanlar bırakılmalıdır. Bu amaçla, standartlara uygun ölçülerde ve kullanıcı sayısına göre yeterli miktarda aktivite alanı için uygun yerler saptanmalı ve tasarım ilke ve ögeleri doğrultusunda düzenlenmelidir. Bu alanlar kolay ulaşılabilir olmalıdır.

3. Ortak sosyo-kültürel tesisler (eğitim, sanat, yönetim, sağlık, ibadet, alışveriş vb.) bulunmalıdır.

4. Toplukonut alanı içerisinde ulaşım rahat ve güvenli olmalıdır. Konut bloklarını ve bütün tesisleri birbirine bağlayan, sirkülasyonu sağlayan en önemli kısım, yollardır. Açık mekanların konutlarla ve yaya akslarıyla ilişkisi sağlanmalıdır. Motorlu araçlar ve yayalar için ayrılacak yolların farklılığı belirlenerek, burada yaşayan değişik yaş gruplarındaki insanların güvenliği sağlanmalıdır. Yaya yollarının aktif ve pasif rekreasyon gereksinimlerini karşılayacak şekilde düzenlenmesi, konutlara ulaşımın yanında kullanıcılarının toplu yaşam biçimine alışmasını da sağlamaktadır.

5. Yeterli miktarda ve uygun konumlarda otopark alanları bırakılmalıdır. Bu alanlar açık ya da kapalı otopark alanları olarak düzenlenebilir.

6. Otobüs durakları, alışveriş ve sosyal tesisler için uygun yerler seçilmeli ve bu mekanların konutlara bağlantısı yollarla uygun şekilde yapılmalıdır.

7. Kullanıcıların dinlenebilmeleri için açık ya da gölge amaçlı donatı elemanlarının bulunduğu oturma ve dinlenme alanları planlanmalıdır.

8. Düzenleme yapıları alanda, kısımlar arasında uygun bir ilişki ve oranda bulunmalıdır.

9. Alanda hacim ve renk uygunluğu sağlanmalıdır.

10. Düzenleme alanında bir denge kurulmalı, ağırlık belirli bir kısma kaydırılmamalıdır. Bu; estetik, statik ve kontrüksiyon ilkeleri, fonksiyonel özellikler ve bitkisel tasarımın iyi bilinmesi ile gerçekleştirilir.

11. Mevcut bitki örtüsü, yapı kitlelerinin yerleştirilmesinde ve biçim kazanmasında etkili bir araç olarak kabul edilmeli ve konutların yapımı sırasında üst toprağın korunması sağlanmalıdır. Bitkilendirme, özellikle çok

katlı yapıların insan üzerindeki olumsuz etkilerini azaltacak şekilde olmalıdır. Görsel ve işlevsel bitki karakteristikleri dikkate alınmalı, bölgenin ekolojisine ve kullanım amacına uygun türler seçilerek, bitkisel tasarım yapılmalıdır.

12. Alana ekonomik olanaklar çerçevesinde tüm yaş gruplarına hizmet edecek rekreasyonel aktiviteler getirilmelidir. Bu yapılırken zaman içinde nüfusta meydana gelebilecek artışlar ile toplumun yapısında oluşacak gelişmeler göz önünde bulundurulmalıdır.

13. Aydınlatma elemanları, açık alan düzenlemesinde bütünlüğü sağlayacak biçimde uygun ve fonksiyonel elemanlardan seçilmelidir.

14. Çöp depolama alanları yapı mimarilerine uygun ve fonksiyonel olarak alanın belirli yerlerine yerleştirilmelidir. Görsel olarak kullanıcılara rahatsızlık vermeyecek şekilde tasarlanmasına dikkat edilmelidir.

15. Fonksiyon bakımından özellik gösteren bir nokta bulunmalıdır.

16. Sosyal ilişki ve mahremiyet konusunda, mekanların fiziksel ve fonksiyonel mesafesi dikkate alınmalıdır.

17. Toplukonut alanında oturanların güvenliği sağlanmalıdır [22].

1.2.3. Toplukonut Kullanıcıları Aktiviteleri

Toplukonut tasarımlarında, aile ve konut birimi ölçüsünü aşan, kullanıcıların dış mekan aktiviteleri vardır. Bu aktiviteler şu şekilde sınıflandırılmıştır.

1. Kısmen ya da tümüyle kamuya açık eylemler,
2. İşlemci ve kamuya yarı açık eylemler
3. Toplumsal nitelikli eylemler.

Bu aktivite gruplarının tasarım üzerindeki etkileri şu şekilde açıklanabilir:

1. **Oluşumu aile içinde ve konut birimi ölçeğinde gerçekleşen, ancak mahremiyet ve ilişkiler yönünden kamuya kısmen veya yarı açık eylemler;** konut giriş ve çıkışları, terasta oturma gibi. Bu eylemler tasarımda, yapıların birbirlerine, yola ve açık mekanlara göre konum ve biçimlenişini etkilerler: dış çevreyle ilgili görsel ilişkiler gibi.

2. **İşlemci ve kamuya yarı açık eylemler;** oluşumu aile içinde geçen, ancak oluşum alanı konut birimi dışına çıkabilen, istek ve zaman varsa yapılan eylemdir. Farklı ailelerden bireyler arasında karşılaşma paylaşma, işbirliği türünden ilişkiler kurmayı sağlamaktadırlar; yürüyüşe çıkmak, etrafa bakmak, oturmak vb. rekreasyonel eylemler gibi. Dış mekanların belirli standartlarda düzenlenmesi, kentsel donatım ögelerinin plan ve biçimlenişini etkilemektedir.

3. **Toplumsal nitelikli eylemler**; oluşumu aile çevresi ve konut birimini aşan ve barınma çevresindeki yaşamın düzenlenmesiyle ilgili eylemler: eğitim, alışveriş gibi. Toplumsal nitelikli eylemler, ortak mekanda başkalarının varlığına bağlı eylemlerdir [23].

Toplukonut dış mekanlarında, eğitim, alışveriş, sağlık binaları gibi hizmet alanları ve donatımları, yönetimle ilgili örgütleşme ve mekansal oluşum alanlarının tasarımını etkilerler. Toplukonut çevresinin eylemsel gerekleri, genellikle donatımla ilgili standart birimlerin işlevsel nedenlerini ortaya koyan hizmet türüyle ilgilidir. Bunlar:

1. Çocuk oyun ve eğitim çevreleri, (çocuk oyun alanları, oyun bahçeleri, kreş, ilkokul vb.)
2. Ticaret, günlük alışveriş-eylemleriyle ilgili merkezler, (dükkan, açık ve kapalı semt pazarları, marketler vb.)
3. Kültür, eğitim ve buluşma eylemleriyle ilgili merkezler, (halk eğitim, sağlık merkezleri, semt kulübü, kafe vb.)
4. Serbest iletişim ve karşılaştırma olayları yaratıcı çevreler, (yeşil alan, yaya yolları, meydancıklar.) [24].

Toplukonut yerleşmeleri içindeki dış mekan tasarımlarını yaparken, bu mekanların alansal büyüklükleri, yürüme ve ulaşım mesafeleri gibi sayısal büyüklükleri belirlemek mümkündür. Yerleşim gösteren kullanıcıların yaş dağılımlarındaki, sosyo-ekonomik ve kültürel yapılarındaki farklılıkların, dış mekanlardan beklenen niteliksel standartları belirlemek açısından önemli olduğu da gözönüne alınmalıdır (Tablo 1.1) [6].

Tablo 1.1.: Değişik Yaş Kümelerine Göre Yeşil Alan Gereksinmeleri ve Gerektirdiği Donatı

YAŞ	GEREKSİNMELER	DONATI VE NİTELİKLERİ	GEREKLİ ALAN	KONUTA UZAKLIĞI
0-2	▪ Sessizlik ▪ Koruma ▪ Güneşlenme ▪ Kum, taş, toprak, tahta, yapraklar, çiçekler, su gibi doğada bulunan ilkel gereçler arasında ayırım yapma	▪ Annenin çabuk ulaşabileceği gözaltında bulundurabileceği sessiz alanlar. ▪ Bitkisel perdeleme ▪ Gerektiğinde sığınılabilecek kapalı bir yer. ▪ Kum havuzları, nemli kum model masası, ağaç kütükleri, su havuzları. ▪ Oturma sıraları, köpeklerin geçmesine engel olacak alçak parmaklık.	▪ En çok 10 anne ve 10 çocuk için; ▪ 30-60 m^2 ▪ Konut başına 1 m^2 (%50 oyun havuzları, %50 gezi yolları ve oturma yerleri)	30 m dolayında

Tablo 1.1.'in Devamı: Değişik Yaş Kümelerine Göre Yeşil Alan Gereksinmeleri ve Gerektirdiği Donatı

YAŞ	GEREKSİNMELER	DONATI VE NİTELİKLERİ	GEREKLİ ALAN	KONUTA UZAKLIĞI
3-6	▪ Değişik ögelerin birbiriyle karşılaştırılması sonucunda düşünme alışkanlığının uyanması. ▪ Beden ve fikir çalışmaları ▪ Gözetim ve koruma altında bulunma ▪ Ruhsal ve duygusal gelişime uygun bir ortam ▪ Aşağıdaki nitelikte gereçler ve düzenler bulmak. - Sağlam fakat tehlikesiz gereçler (genellikle tahtadan) - Çocuğun geniş düşünce gücü ile gerçek ya da gerçek dışı kullanışlara olanak vermesi açısından ilgi çekici. - Çocuğun adale gelişmesine yardımcı oyuncaklar ve oyun düzenlerine uygun yerler.	▪ Kum havuzları ▪ Salıncak, kızak, dönme dolap, tahtatarevalli ▪ Üzerinden atlanabilen alçak duvarlar ▪ İçinde yürünebilen derin olmayan su havuzları ▪ Çeşmeler ▪ Sivri ucu bulunmayan kayalar (1m dolayında) ▪ Tahta silahlar, merdiven ▪ Düşmelere karşı düz zemin üzerinde yatay, eğimli ya da dik duran ağaç kütükleri ▪ Topraktan içi boş oyuncaklar ▪ Değişik büyüklükte bitkisel perdeler, çiçekler ▪ Alçak kapılar ▪ Büyükler için oturma yerleri Ana okulunda ▪ Yukarıda sıralanan donatım ▪ Motorlu ulaşım yolu ilekesişmeyen yaya yolları	▪ Konut başına 2 m² Öğrenci başına ▪ 3 m² Bahçe ▪ 1 m² açık hava dersliği ▪ 1 m² eğitim bahçesi ▪ 4 m² dikili alan (toplam 9 m²)	30-70 m. arasında 150 m
7-11	▪ Uğraş alanının genişletilmesi ▪ Fizik ve düşünme yeteneklerinin genişletilmesi ▪ Kişisel yapıcı çalışmalar ▪ Konut ve komşuluk çapında günlük yaşantısının gerektirdiği çalışmalara katılma	Okul ▪ Top oyunları için yerler ▪ Spor alanları ▪ Bitki dikilmiş yerler, küçük ağaçlık ve çimenlikler ▪ Güneşli ve gölgeli yer	▪ Öğrenci başına 4 m² ve yeşil çevre	200 m

Tablo 1.1.'in Devamı: Değişik Yaş Kümelerine Göre Yeşil Alan Gereksinmeleri ve Gerektirdiği Donatı

YAŞ	GEREKSİNMELER	DONATI VE NİTELİKLERİ	GEREKLİ ALAN	KONUTA UZAKLIĞI
7-11		Mahalle Bahçeleri ▪ Top oynama yerleri ▪ Paten ve bisiklet düzlükleri ▪ Bilye, üçtaş, dokuztaş vb. oyun yerleri ▪ İp atlama yerleri ▪ Hazır oyuncaklar ▪ Su, taş, tahta, kum ▪ Bu gibi yerler %50 boş bırakılmalı , %50 düzenli oyun alanları olarak (voleybol, futbol, vb.) düzenlenmelidir. ▪ Spor yapıldığı gözönüne alınarak temiz havaya önem verilmelidir. ▪ Derinliği az su havuzları ▪ Göze güzel görünen bitkisel ortam ▪ Bölge parkı ve bir sonraki yaş kümesi için Robenson oyunu diye adlandırılan şövalyelik, askerlik, masal kahramanı olma gibi oyunlarına sık sık katılmayı kolaylaştırıcı bağlantı alanları ya da yollar.	Konut başına 4m² ve yeşil çevre	100 - 150 m Bu gibi yerlerle aradaki uzaklık en çok 350 m
12-15	Morfo fizyolojik değişmelerin sonucunda çıkan gereksinmeler ▪ Bağımsızlık eğilimi ▪ Davranışlardaki günlük değişmeler. ▪ (Aşırı canlılık, okulda takım spor çalışmalarına katılmama ve hareketsizlikten sessizliğe dönme- yalnız geziler, hayal kurma, ufak marangozluk çalışmaları, kitap okuma, müzik dinleme gibi)	▪ Toplantı salonları (yeterince çıkışı sağlamalıdır.) ▪ Bir önceki yaş kümesinin (7-11 yaş) oyunlarına sık sık katılmayı kolaylaştırıcı düzen, özellikle başarı kazanma çabası, bütün bu hareketler - Macera gereksinmesinin giderildiği alanlardaki oyunlar.	Konut başına 14 m² (yeşilllendirilmiş alanlarla birarada)	En çok 350m

Tablo 1.1.'in Devamı: Değişik Yaş Kümelerine Göre Yeşil Alan Gereksinmeleri ve Gerektirdiği Donatı

YAŞ	GEREKSİNMELER	DONATI VE NİTELİKLERİ	GEREKLİ ALAN	KONUTA UZAKLIĞI
12-15	▪ Kişisel ya da takım çalışmalarında üstünlük gösterme eğilimi. ▪ Geçici ve modayı amaçlayan donatım ile sürekli olarak kullanılan arasında ayırım yapma.	- Bir çalıştırıcının denetimindeki Robenson oyunlarına ve sokak oyunlarına elverişli (toprak engebelerinin, yığın durumundaki yapı gereçlerinin bulunduğu sağlam zeminli yerlerde) ▪ Dış görüşü kesen ve oyun alanlarını çevreleyen perdeleyici bitkiler. ▪ Boş oyun düzlükleri.(buralar çimlendirilebilir)Anca k çimlerin dayanabilmesi için yüzölçümleri en az bir hektar olmalı. ▪ Değişik sosyo profesyonel ortamlardan doğan ve değişik davranışları olan çocuk grupları.		
16-20	▪ Daha geniş bağımsızlık anlayışının gerektirdiği gereksinme. ▪ Aile çevresi dışında yetişkinlerle tartışma ve onlar gibi davranabilme olanağının aranması. ▪ Atölyeler, okullar, toplumulaşım araçları gibi kirli havalı yerlerde geçen zamanın kötü etkilerini gidermek için açık hava	▪ Konutla okul ya da işyeri arasında göze hoş görünen dinlendirici yeşil yaya yolları. ▪ Tatil günlerinde yetişkinleri taklit edebilmelerine yardımcı yerler. - Yüzme havuzları, spor merkezleri, alışveriş yerleri gibi ilgi çekici yerler.		Kent dışında ya da yakın çevrede.
21-60	Dinlenme gereksinmesi - Rahatlık arama,sessizlik, yalnız geziler, açık hava kahveleri. - Kültürel eğlenceler(dinletiler, müze, açık hava tiyatrosu, ağaç ve çiçek	▪ Değişik toplum ve meslek dilimlerindeki aile ve kişilere göre düzenlenecek: - Yapı adaları içindeki bahçeler (okumak, başkası ile buluşmak için yer yer banklar konulmalıdır		En çok 1 km.

Tablo 1.1.'in Devamı: Değişik Yaş Kümelerine Göre Yeşil Alan Gereksinmeleri ve Gerektirdiği Donatı

YAŞ	GEREKSİNMELER	DONATI VE NİTELİKLERİ	GEREKLİ ALAN	KONUTA UZAKLIĞI
21-60	sergi bahçesi, botanik bahçesi, hayvanat bahçesi gibi) ▪ Eylem gereksinmesi.(Çeşitli spor ve oyunlar) ▪ Toplumsal (başka sosyal yaşantı grupları ile toplanma, bir araya gelme ve kent yaşantısına katılma.)	- Çiçekli odalar, parklar, ilgi çekici manzaralara açılan çeşme, heykel, su yüzeylerinin yanından geçen dinlendirici gezi yolları, folklor ve yöresel bayramlar için gösteri yerleri, dostların biraraya gelebilmelerine uygun toplantı yerleri, değişik uğraşlar için değişik oyunlara olanak sağlayan araç ve gereçle donatılmış genç ve orta yaşlılar için oyun yerleri, üstü örtülü oyun yerleri, tebeşirle resim yapılabilecek duvarlar, zemini betonlaşmış podyumlar, dolaşma ve gezi yerlerinde dinlenme bankları, yeşillik içinde açık hava tiyatrosu, top oyunlarına, atletizm ve yüzme sporlarına elverişli araç ve gereçle donatılmış spor alanları, hipodrom, binicilik yapılabilecek düzlükler, vb. - Konut bahçeleri (ekilebilecek yerler, özen gösterilmiş süs çitleri, çiçekli bordürler, kum ya da çakıl kaplanmış gezi yolları, çocuklar için oyun yerleri, su yüzeyleri ya da kanallar		
60'dan yukarı	▪ Başkaları ile konuşma ve ilgi çekici olaylara tanık olma gereksinmesi (sokağı görme ve çocuklarla bir arada bulunma)	▪ Genellikle çocuk bahçeleri çevrelerinde gezinti, yolların kenarlarında ya da dolaşma alanlarının uygun yerlerinde		

Tablo 1.1.'in Devamı: Değişik Yaş Kümelerine Göre Yeşil Alan Gereksinmeleri ve Gerektirdiği Donatı

YAŞ	GEREKSİNMELER	DONATI VE NİTELİKLERİ	GEREKLİ ALAN	KONUTA UZAKLIĞI
60'dan yukarı	▪ Yeşil alanlarda dinlenme.	yaşlılara ayrılan gölgelik ve güneşli oturma yerleri. ▪ Yaşlılar için düzenlenen huzur verici alanlar.		

1.2.4. Kentsel Dış Mekanlar ve Toplukonut Dış Mekanları Arasındaki Farklar

Konut çevrelerindeki dış mekanlar kentsel dış mekanlara göre daha farklı işlev, ilişki ve etkilere sahiptirler. Kentsel dış mekanlar ve toplukonut dış mekanları tasarımı yaparken göz önünde tutulması gerekli farklılıklar Tablo 1.2.'deki gibidir

Tablo 1.2: Kentsel Dış Mekanlar ve Toplukonut Dış Mekanları Arasındaki Farklar [5]

Kentsel Dış Mekanlar	Toplukonut Dış Mekanları
▪ Farklı sosyal grupların kullanımı	▪ Benzer sosyal yapıdan kullanıcılar
▪ Kişiler arası iletişim yok	▪ Kişiler arası iletişim olasılığı yüksek
▪ Benzer fonksiyonların birarada olması	▪ Farklı fonksiyonların biraraya gelmesi veya fonksiyonlar arası ayrışma
▪ Güçlü mekan ve kuşatılmışlık etkisi	▪ Mekan ve kuşatılmışlık etkisi zayıf
▪ Doğal çevre elemanlarının kullanımı sınırlı	▪ Doğal çevre elemanlarının yoğun ve etkin kullanımı sözkonusu
▪ Çevre binalarla ilişkili fonksiyonlar	▪ Çevre binalardan bağımsız fonksiyonlar
▪ Kullanım sınırı görsel mekanın kendisi olabilir.	▪ Kullanım sınırı mekan duvarlarından bağımsız olabilir.
▪ Açık-kapalı mekanların kullanım sürekliliği	▪ Açık-kapalı mekanlar arasında görsel ilişki
▪ Hareketin ve kullanımın birlikteliği	▪ Hareketin ve kullanımın ayrılması
▪ Zorunlu, planlı ve isteğe bağlı etkinliklerin aynı alanda yer alabilmesi	▪ Farklı etkinliklerin aynı alanda yer alması olasılığı zayıf, çoğu kez farklı alanlara yayılma eğilimi var.
▪ Zamana ve kullanıcılara bağlı olarak değişen çok amaçlı kullanım (böylece farklı gruplara açık olması)	▪ Genel kullanımla özel kullanımın ayrışması ve dengesi, bireyin mahremiyeti ve gerektiğinde topluma katılması

Tablo 1.2'nin Devamı: Kentsel Dış Mekanlar ve Toplukonut Dış Mekanları Arasındaki Farklar

Kentsel Dış Mekanlar	Toplukonut Dış Mekanları
▪ Özel ve kamu denetiminde olan mekanların ayrışması sözkonusu değil, bireysel denetim yok ▪ Kent mekanlarının yüksek anlam ve iletişim özelliklerinden dolayı, çevre düzenlemesi kolayca okunur ve kestirilebilir nitelikte ▪ Kişinin fiziksel ve toplumsal çevre aracılığıyla eğitilmesi ▪ Kollektif oluşturulmuş olması, beğenilir ve benimsenmiş olması yaşanmasını ve kalıcılığı sağlar.	▪ Özel ve kamu denetiminde olan mekanların farklılaşması, mekansal kademelenmenin gerekliliği ▪ İletişim mekansal olmayan işaret ve işaretler sistemine bağlı ▪ Boş zamanları değerlendirme amacı ile kullanılması ▪ Çevrenin kullanıcılarla çekici olmasını sağlamak endişesi ile daha geçici ve populist tasarlama eğilimi, klişelerin oluşması.

1.3. İstanbul Toplukonut Proje Gelişim Bölgeleri

1950 senelerinin başından beri süregelen hızlı kentleşme, İstanbul'un sosyal, ekonomik ve mekansal yapısını köklü bir şekilde değiştirmiştir. Birçok yasadışı yerleşme izinsiz olarak kurulmuştur. 1970 senesinden bu yana, yasal inşaat faaliyetlerinden %60 oranında daha fazla inşaat ruhsatsız olarak gerçekleşmiştir. Yasa dışı yerleşmeler, küçük ölçekteki endüstriyel gelişmelerle başlayıp, iş gücünü barındırabilecek konut alanları ile devam etmiştir. 1986 yılında yürürlüğe giren, 3290 sayılı kanun kapsamında, yasadışı konutlar, imar ıslah planlarıyla yasallaşırken, göçle gelen yoksul kesimin konut gereksinmesini sağlıksız yapılarıyla büyük ölçüde çözümleme uğraşı içine girmişlerdir.

Bu süreçte aşırı göç sonucu hızlı kentleşme durmamış, kentin saçaklarındaki boş alanlar yasadışı gelişme yönünde sürekli etkilenmiştir. 1980 sonrası kentin kabuk değiştirmesi olarak adlandırabilen metropolitenleşme süreci, kenti tek merkezli yapıdan çok merkezli bir metropole dönüştürmüş ve kent saçakları kent içinden desantralize edilen sanayi ve iş yerlerinin ve beraberinde yasadışı konut yerleşmelerinin baskısı altına girmişlerdir. İstanbul merkezden çevreye yağ lekesi şeklinde büyümektedir. Yoğun merkez alanlarında sıkışan kent merkez dışına açılmayı seçmektedir. Birçok kentsel fonksiyon; trafik sıkışıklığı, dolayısıyla ulaşım güçlüğü, arsa fiyatlarının artışı, kirleticilik vb. nedenlerle kent ağına ya da saçaklarına gitme eğilimi göstermektedir.

Çarpık gelişme eğilimleri gösteren İstanbul'un, planlı konut alanı olarak gelişmesine olanak veren ve kentin saçaklarındaki yasadışı gelişme baskısını durdurmak amacıyla Halkalı, Esenyurt, Boğazkent gibi toplukonut alanları kurulmuştur. Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi de bunlardan biridir.

Bahçeşehir Toplukonut Proje Arazisi İstanbul'un batı bölgesinde toplukonut projelerine uygun büyüklükte geriye kalmış birkaç araziden biridir. Arazi henüz küçük parsellere ayrılmamış ve üzerinde yasadışı küçük sanayi kurulmamıştır.

Arazi Marmara Denizi'nden belli bir uzaklıkta olup, mevcut eğilimlere karşıt olacak bir kentsel gelişme modeli için olanaklar sunmaktadır. Mevcut kentleşme, 100 km'den fazla bir kıyı şeridinin yüksek ve orta gelirli gruplar tarafından işgal edilmesine sebep olmuştur. Alternatif bir kentsel planlama modeli, sahil şeridine yönelik baskıyı azaltmak ve yasadışı yerleşmeleri önleyebilmek maksadı ile, orta gelirli gruplara sahil şeridinin gerisindeki alanları açmakla olabilmektedir.

Büyük İstanbul Nazım Planı şehrin batı kısmında yer alacak büyük ticaret ve sanayi merkezlerini öngörmektedir:

- Trakya otoyolu üzerinde Bahçeşehir projesinin 6-7 km. doğusunda kurulan İkitelli sanayi bölgesi. Tarihi çekirdek ve Haliç çevresinden boşaltılması planlanan sanayi ve depolar için yer gösterilecek olan bu bölgede yaklaşık 100.000 işyeri bulunacaktır.
- Avcılar'dan otoyolun kuzeyine bağlanan mevcut yolun 1 km. doğusunda endüstri ve ilgili kullanışlar için ayrılan büyük bir alan. Bu alanda da yaklaşık 100.000 işyeri bulunacaktır.
- Küçükçekmece gölünün hemen güneyinde yapılan ve yılda yaklaşık 5 milyon kişinin ziyaret ettiği TÜYAP uluslararası fuar alanı, bölgedeki işyeri sayısını arttırmaktadır.

Yüksek oranda iş olanakları yaratacak olan bu endüstri ve ticaret aktivitelerinin gelişimini dengelemek için Bahçeşehir arazisi, öncelikle orta ve orta üst gelir gruplarının konut gereksinimini karşılamak açısından çok önemli bir olanaktır.

Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi, proje alanının 4-5 km. doğusunda İstanbul Belediyesi tarafından organize edilen Halkalı Toplukonut Projesi ile yarışır ya da biri diğerini dışlar durumda olmayacak, kentin çalışacak iş gücünün konut taleplerini birlikte yanıtlayacaklardır. Bahçeşehir Toplukonut Projesi, Halkalı Toplukonut Projesi'ne nazaran daha yüksek düzeyde bir gelir grubuna yönelik planlanmıştır.

Planlanmış ve yapılmakta olan Trakya Karayolu ve ona bağlı diğer yollar ve aynı zamanda mevcut demiryolu ve inşa halindeki hafif raylı sistem ile proje alanına ulaşılabilirlik çok rahat sağlanmaktadır. T.C.K. otoyollara yakın alanlarda banliyöleri

birbirine ve İstanbul'un iç kısımlarına ikinci bağlantılarla bağlama girişimine başlamış bulunmaktadır. Bu birincil ya da ikincil bağlantıların çevrede yasal ya da yasal olmayan kentsel gelişim için kaçınılmaz olarak güçlü çekicilikler yaratacağı gözönünde tutulmalıdır.

Proje alanının doğusunda bulunan olimpik köy, uluslararası fuar alanı ve göl kıyısında yer alan üniversite alanı, Bahçeşehir ve Halkalı Toplukonut Yerleşmeleri arasında konumlanan çekici bir bölge oluşturmaktadır. Bununla beraber bu aktiviteler Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin hedef kitlesi olan orta ve yüksek gelirli gruplar içinde yeni iş imkanları yaratmaktadır [25] (Şekil1.1).

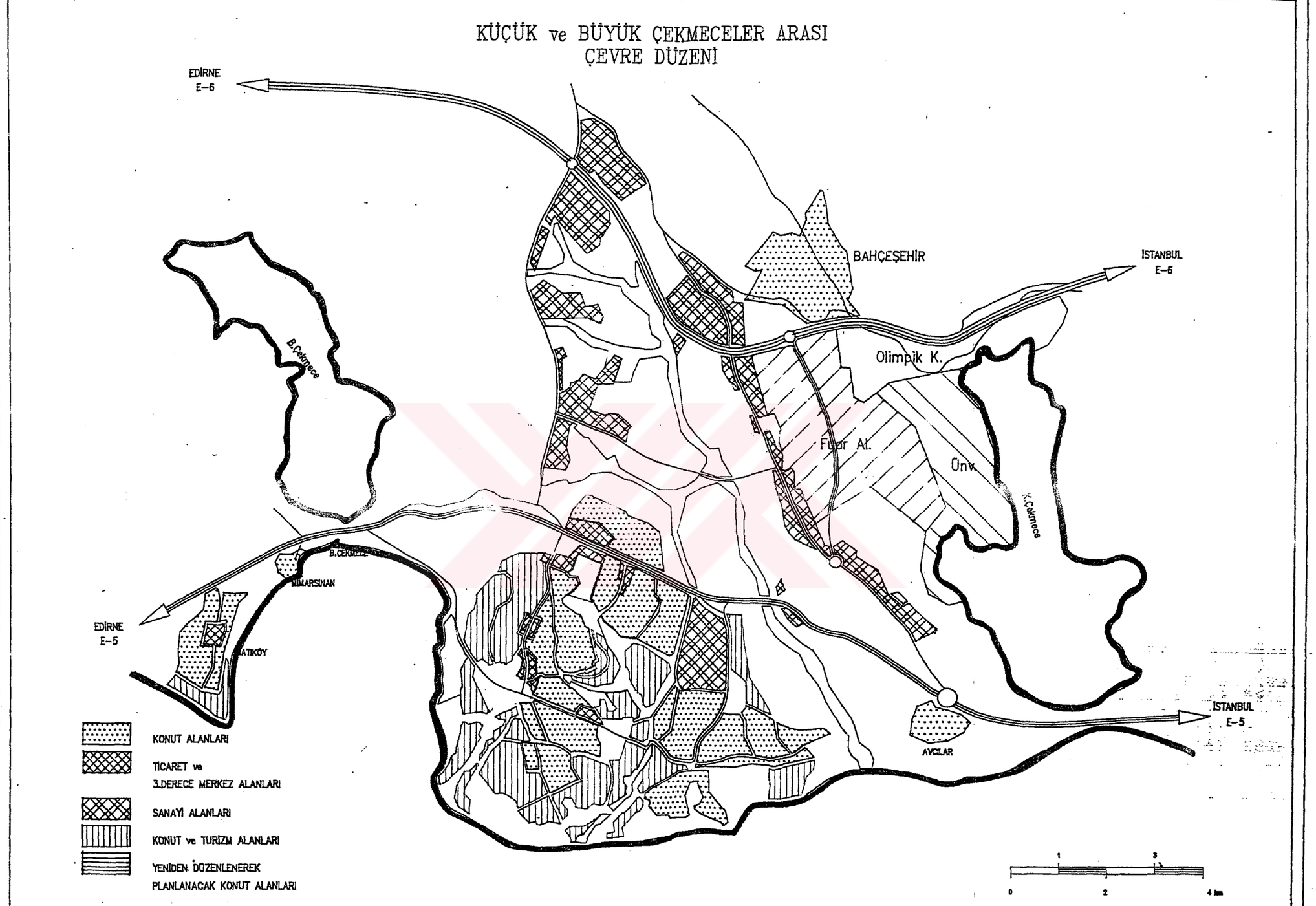

Şekil 1.1.: Küçükçekmece ve Büyükçekmece'ler Arası Çevre Düzeni

II. MALZEME VE YÖNTEM

Araştırmamızın konusu, uydu kent niteliği taşıyan Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'ndeki konut yakın çevresi dış mekanlardan başlayıp, kent düzeyindeki parklara kadar geniş bir dağılım gösteren dış mekanların kullanıcılara sunduğu olanakların neler olduğu ve kullanım olanaklarının yeterli olup olmadığının saptanmasıdır.

Araştırmamızın amacı, İstanbul-Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesinde oturan kullanıcıların sosyo-ekonomik ve kültürel yapılarının, yaşam alanları olan konutları dışındaki alanları kullanım biçimlerinin, kullanım yoğunluklarının ve tercih ettikleri dış mekanların yanısıra alandaki dış mekanların kullanıcı ihtiyaç ve gereksinimlerine ne kadar yanıt verebildiğini ortaya koymaktır.

Bu amaçlar çerçevesinde oluşturulan çalışma; giriş, malzeme ve yöntem, bulgular, tartışma ve sonuç olmak üzere dört ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde dış mekan kavramları ile ilgili tanımlar, sınıflandırmalar yapılmış, konut dış mekanı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Yine birinci bölümde toplukonut ve uydukent kavramları ile ilgili tanımlamalar yapılmış, toplukonutu ortaya çıkaran nedenler açıklanarak tezin konusu olan toplukonut yerleşmelerindeki dış mekan kullanım olanaklarına yönelik dış mekan düzenleme ilkelerine ve toplukonut kullanıcıları aktivitelerine değinilerek kentsel dış mekanlar ve toplukonut dış mekanları arasındaki farklar ortaya konulmuş, İstanbul'daki toplukonut proje gelişim bölgeleri hakkında bilgiler verilerek Bahçeşehir Toplukonut Projesi'nin bu bölgeler içindeki önemi belirtilmiştir.

Bulgular bölümünde, öncelikle Bahçeşehir Projesi'nin başlangıcından günümüze gelişme sürecine değinilerek araştırma alanı ve çevresinin tanıtımı yapılmıştır. Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin kentsel alan kullanım verileri ve inşaat etapları hakkında verilen bilgiler doğrultusunda yerleşmedeki dış mekan kullanım durumları açıklanmış, Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içindeki dış mekanların işlevlerine göre sınıflandırılması yapılarak kullanım olanakları incelendikten sonra, bu doğrultuda anket araştırmasının içeriği belirlenmiştir. Edinilen bilgiler ışığında anket formları hazırlanarak, çalışmamızın amacı olan dış mekan kullanım olanaklarının irdelenmesi amacıyla anketler yapılmıştır.

Araştırma amacının gerçekleştirilebilmesi için öncelikle konuya ilişkin literatür taraması yapılmıştır. Peyzaj mimarlığı, mimarlık, şehircilik, kentsel tasarım ile ilgili yerli ve yabancı kitaplar, internet kaynakları, makaleler, sempozyum ve bildirilerden yararlanılmış, dış mekanlar hakkında genel bilgi verilip, toplukonut konulu tezler ve yerli-yabancı yazarlar tarafından yazılan kitaplar incelenmiştir. Öncelikle Bahçeşehir'in fiziksel ve doğal çevre analizi ile ilgili bilgiler verilmiş, daha sonra proje başlangıcından günümüze Bahçeşehir'in yapısal gelişimi incelenmiştir.

Araştırma alanımız olan Bahçeşehir'in günümüzde yerleşim gösterenlerine sunduğu dış mekan olanakları ile ilgili bilgiler verilmiş, fotoğraflarla birlikte bu olanaklar sunulmaya çalışılmıştır.

Çalışmada öncelikle araştırma alanı ve yakın çevresinin sörvey ve analizi yapılarak günümüz koşulları hakkında bilgiler edinilmiştir. Alanın mevcut durumunun ortaya konulması amacıyla alanın çeşitli yerlerinden fotoğraflar çekilmiştir. Ayrıca Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nde bulunan dış mekanların nitelik ve nicelik olarak sunduğu olanaklar incelenip fotoğraflarla görsel olarak da belirlenmiştir. Toplukonut İdaresine bağlı olarak çalışan Bahçeşehir Satış ve Pazarlama Ofisi ve Bahçeşehir Belediyesi yetkilileri ile görüşülerek Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi hakkında genel bilgiler edinilmiştir.

Söz konusu çalışmanın amacına ulaşılabilmesi için edinilen bilgiler ışığında araştırma alanında konu ile ilgili kapalı uçlu soruların yer aldığı anket uygulaması yapılmıştır [26]. Bahçeşehir'de yerleşim gösteren kullanıcıların dış mekanları kullanım durumları ve gereksinim gördükleri fonksiyonların ayrıntılı bir biçimde saptanabilmesi amacıyla oluşturulan ve (Ek 1)'de formu verilmiş olan bu anketler 3 bölüm, 28 sorudan oluşmaktadır. Birinci bölümde yerleşim gösteren kullanıcıların sosyo-ekonomik yapısına ilişkin, ikinci bölümde ulaşıma, üçüncü bölümde kullanımlara ilişkin sorular sorulmuştur.

Yanıt veren kişilerin rastgele seçildiği ve karşılıklı görüşme ile yürütülen anket çalışmasında, toplukonut alanı içindeki dış mekanların kullanımları tüm hafta içinde değişken saatlerde olduğu düşünüldüğünden, anketler hafta içi ve hafta sonu olmak üzere günün farklı saatlerinde konut bölgelerinde ve rekreasyon alanlarında uygulanmıştır. Anket çalışması dönem olarak 2002 yılı Nisan-Ekim aylarında gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ayların seçiminde, dış mekanların en yoğun kullanıldığı dönemin bu aylarda olması kriter olmuştur.

"3.7. Araştırma Alanına Ait Anketlerin Değerlendirilmesi" başlığı altında ayrıntılı olarak açıklanan bu anket çalışmasında, yoğun kullanımın söz konusu olduğu Nisan-Ekim dönemi baz alınarak dış mekan kullanımlarına ilişkin sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır.

Anketler sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SPSS (Statistical Package for the Social Sciences-Sosyal Bilimler İçin İstatistiksel Paket) paket programı kullanılmıştır [27]. Örnek büyüklüğü, toplumun dağılımı bilinmediğinden, örnek ölçülerinin %95'inin %95 olasılıkla varyasyon genişliği içinde kalmasını sağlayacak bir sayı olarak, bu amaç için düzenlenen tablodan 100 olarak belirlenmiştir [28]. Toplam 100 anket formu SPSS 10.0 paket program için oluşturulan kodlama formlarına kodlanarak, verilerin elde edilmesine başlanmıştır. Tüm sorular yüzde ve sıklık durumuna göre değerlendirilmiş olup ayrıca uygun sorular, birbirleri arasında ilişkinin olup olmadığının bulunması amacıyla çarprazlanıp değerlendirilerek dış mekan

kullanımlarına ilişkin daha ayrıntılı sonuçlara ulaşılmıştır. Elde edilen tüm veriler, EXCEL ve WORD programlarında oluşturulan tablo ve grafikler ile desteklenerek açıklanmıştır.

Anketler, istatistiksel yöntem olarak iki değişken arasında ilişkinin olup olmadığını sorgulayan Khi-Kare (x^2) bağımsızlık testi ile yapılmıştır. Khi-Kare (x^2) testi, çapraz tablonun iki değişkeninin birbirinden bağımsız olup olmadığını test eder. İki değişken arasında ilişki bulunması koşulunun sağlanması ile sonuçlara ilişkin yorumlar yapılabilmektedir. Güven düzeyi, %5'lik bir yanılgı payıyla $p \leq 0.05$ olarak alınmıştır [29], [30].

Tartışma ve Sonuç bölümünde de elde edilen tüm literatür bilgileri ve anket sonuç verileri doğrultusunda araştırma alanında bulunan dış mekan kullanım olanaklarının kullanıcı beklenti ve gereksinimlerini ne ölçüde karşıladığı, dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik olarak yeterliliklerinin ne olduğu açıklanmış ve bunun ışığında araştırma alanımızın mevcut durumunun iyileştirilmesi, gelecekte yapılacak konut etaplarının kullanıcı gereksinimlerine yönelik planlama ve tasarımlarının geliştirilmesi amacıyla peyzaj mimarlığı kriterleri doğrultusunda öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

III. BULGULAR

3.1. Araştırma Alanı'nın Tarihi

İstanbul Bahçeşehir Toplukonut Planlaması, İstanbul'un çok merkezli olarak gelişmesinin belirginleştiği ve artık metropoliten özelliklerinin ortaya çıktığı 1986 yılında gerçekleşmiştir.

Planlamayı, Atelye 70 Planlama ve Tasarım Grubu "Cowiconsult Engineers, Economists and Planners, Skaarup and Jespersen Architects and Planners" firmaları gerçekleştirmişlerdir.

Master plan, 90.000 kişilik nüfus, 20.000 konut birimi ve 5 etapta gerçekleştirilecek 2.000.000 m² inşaat alanı öngörülmüştür (Ek 2). Bugün ise 55.000 kişilik nüfus ve 15.500 konut birimlik bir hedefe varılmaya çalışılmaktadır [31].

Bahçeşehir Toplukonut Projesine 1989 yılında başlanılmış, bugüne kadar 5062 Apartman dairesi, 1230 villa, 230 adet çeşitli ticari yapılar ve bunlara hizmet verebilecek sosyal ve kültürel tesisler, hastahane, özel ve resmi okullar, özel ve resmi kreş, alışveriş merkezleri, çocuk bahçeleri, atlı spor, akademik golf tesisleri, Doğa Parkı, şehir havuzu ve Şelale Parkı vb. tesislerin yapımı gerçekleştirilmiştir [32].

Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içinde faaliyete geçmiş 1 üniversite, 2 Özel İlköğretim, 2 Resmi İlköğretim, 1 Resmi Lise, 2 Özel Lise, 1 Sağlık Ocağı, 2 Poliklinik, 1 Amfitiyatro, 1 sinema ve 1 hipermarket hizmet göstermektedir [33].

Bahçeşehir Projesi son iki yılda yapılan çalışmalardan dolayı Avrupa Konseyi Çevre Komisyonu'nun her yıl düzenli olarak vermiş olduğu "Diploma" ödülüne layık görülmüş ayrıca:

- 2000 yılının Mayıs ayında The American Institute of Architects tarafından "Kentsel Düzenleme" alanında onur ödülünü,
- 1996 yılında Birleşmiş Milletler Habitat II, İnsan ve Yerleşim Konferansında "Dünya'nın En İyi Kurumsal Uygulamalar ve Projeler" ödülünü ve
- 1997 yılında Kanada'da Yeni Kentsel Yerleşim Anlayışı Konferansı'nda "Dünya'nın En İyi Yerleşim Birimi" ödülünü almıştır. [32]

İstanbul Valiliği'ne 18.11.1994 tarihinde yapılan başvuru sonucunda 18.04.1999'da yapılan Belediye Başkanlığı seçimleri ile Bahçeşehir'e Belediye kurulmuştur.

Kamu Bankalarının Yeniden Yapılandırılmasına ait usul ve esasları belirleyen 03.04.2001 tarih ve 2001/2202 Bakanlar Kurulu Kararı ile, T.Emlak Bankası A.Ş.'nin bankacılık faaliyetleri dışında kalan mal varlıkları ile bu konuda faaliyet gösteren şirketlerdeki hisse payları ve ticari gayrimenkulleri ile ihtiyaç fazlası gayrimenkuller, Toplukonut İdaresine devredilmiştir. Söz konusu kararın uygulanmasına ilişkin protokol, tasfiye halinde T.Emlak Bankası A.Ş. ile Toplukonut İdaresi arasında 14.12.2001 tarihinde imzalanmıştır. Protokol ile Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi de Toplukonut İdaresine devredilmiştir [34].

Bahçeşehir Projesi'nin I. Etap'ının yapımı 1990-1995 yılları, II. Etap 1. Kısmın yapımı 1995-1998 yılları, II. Etap içinde bulunan Atlı Spor Kulübü, Akademik Golf Sahası, Şelale Parkı ve ilave binalar 1998-2000 yılları, II. Etap 2. Kısım 1. Bölge'nin yapımı 1997-2001 yılları, Yamaç Evleri'nin yapımı ise 1997-2002 yılları arasında tamamlanmıştır (Tablo 3.1.).

Tablo 3.1.: Yapımı Tamamlanmış Projeler

PROJE ADI	KONUT TİPİ	ORTALAMA BRÜT KONUT ALANI (M^2)	BRÜT İNŞAAT ALANI (M^2)	KONUT SAYISI (adet)	TOPLAM (adet)
BAHÇEŞEHİR PROJESİ I. ETAP	Villalar Apartman Daireleri	250 170	199.151 622.878	797 3577	4374
BAHÇEŞEHİR PROJESİ II. ETAP	Villalar Apartman Daireleri	337 170	31.139 151.096	90 809	899
BAHÇEŞEHİR PROJESİ II. ETAP DİĞER İŞLER (Atlı Spor, Akademik Golf, Şelale Parkı, 4 Adet Y Blok, 1 Adet F Blok, 4 adet Çizer/Pamir villaları)	Villalar Apartman Daireleri	890 170	3.557 45.062	4 224	228
BAHÇEŞEHİR PROJESİ II. ETAP 2. KISIM I. BÖLGE	Villalar Apartman Daireleri	386 208	123.954 94.344	321 452	773
BAHÇEŞEHİR PROJESİ YAMAÇ EVLERİ	Villalar	780	15.596	20	20
GENEL TOPLAM			1.286.777		6294

Kaynak: Emlak Pazarlama, Proje Yönetimi ve Servis A.Ş., Eylül 2001 Raporu

3.2. Araştırma Alanı ve Çevresinin Tanıtımı

3.2.1. Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin Konumu

Bahçeşehir Toplukonut Alanı; İstanbul İli, Büyükçekmece İlçesi sınırları içerisinde, İstanbul'un 40 km. kuzeybatısında, Merkezi İş Alanının yaklaşık 25 km. batısında, Büyükçekmece Gölü'nün 18 km. kuzeyinde, Yarımburgaz Mağarası'na 8.5 km. uzaklıkta, Büyükçekmece ve Küçükçekmece gölleri arasındaki gelişme alanı içinde yer almaktadır (Şekil 3.1.).

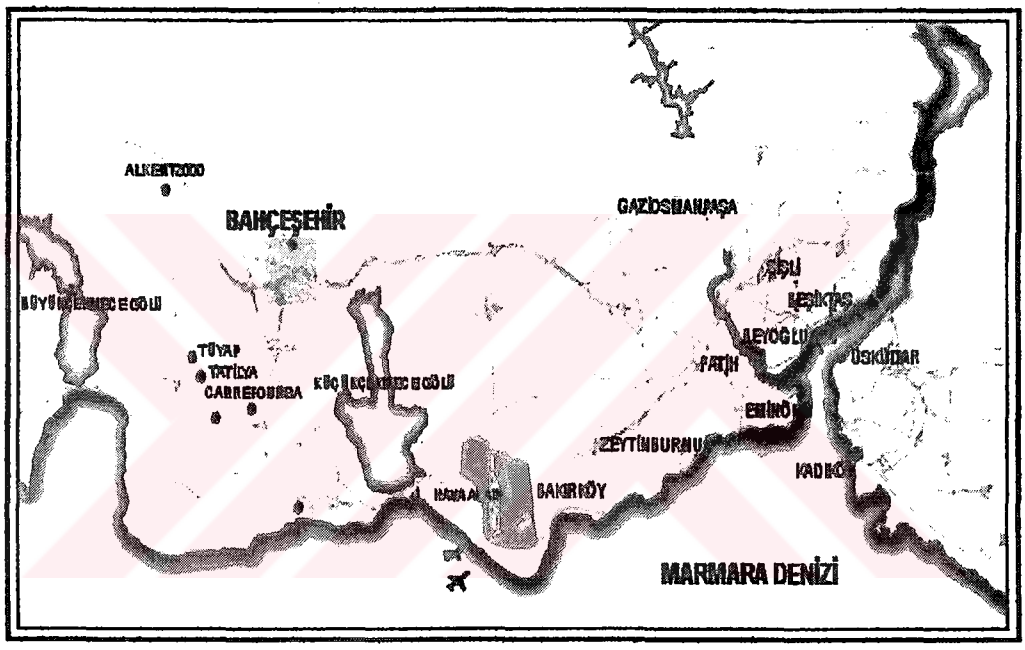

Şekil 3.1.:Bahçeşehir'in Konumu

475 hektar büyüklüğündeki Toplukonut Alanının komşu alanları aşağıda belirtildiği gibi planlanmıştır.

- Kuzeyde askeri bölge ve ağaçlandırma alanı,
- Doğuda bazı dinlenme ve spor alanlarını içeren Olimpiyat Köyü,
- Güneyde enternasyonal fuar ve üniversite sahası,
- Batıda konut alanları (Esenkent-Boğazköy Yerleşim birimi, Eston Ardıçlı Evler ve Hoşdere Mevkii) [25].

3.2.2. Ulaşım Durumu

Bahçeşehir Toplukonut Alanı, arazinin 1.6 km. güneyinden geçen E-6 paralı Trakya Otoyolu ile İstanbul Şehir Merkezi'nden 25-30 dakika süren 25. km.'de yer almaktadır.

Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'ne 20 km., yeni Edirne ücretli karayollarının gişelerine 9 km., Marmara Denizi'ne 10 km. ve planlanan metro hattına entegre olacak Halkalı İstasyonu'na mesafesi 8 km.'dir. Projesi yapılmakta olan diğer önemli yollar konut alanlarına ulaşılabilirliği arttıracaktır.

T.C. Karayolları tarafından E-6 karayolunun Avcılar mevkiinde Toplukonut girişine ve çıkışına imkan vermek üzere bağlantılar ve para ödeme gişeleri düzenlenmiştir. Bahçeşehir'e TEM otoyolundan ulaşım, halen kullanılmakta olan mevcut Avcılar çıkışı yolu ile (4-5 km.) gibi uzun ve dolaylı bir güzergah üzerinden sağlanmaktadır (Şekil 3.2.). Bu uzun erişim yolunun sonunda Bahçeşehir'e varıştan hemen önce TEM üzerinde mevcut iki şeritli üst geçit köprü, artan karayolu trafiği için şimdiden çok yetersiz kalmıştır. Arazi içinden batıdan gelen ve araziyi fiziki olarak ikiye bölen Devlet Demir Yolları'na ait Trakya Demiryolu geçmekte ve Ispartakule İstasyonu yer almaktadır. İleride ulaşımının banliyö trenleri ile de yapılması planlanmaktadır.

Şekil 3.2.: TEM Otoyolu Üzerinden Bahçeşehir'in Görünümü

E-6 Ekspres Yolu dışında Bahçeşehir'e ulaşım sağlayacak bir tali yol mevcuttur. Bu yol E-6'ya bağlantılı veya arka tali yollarla bağlantılı olarak işlemektedir. Bahçeşehir'e TEM otoyolu dışından ulaşımı sağlayan bu mevcut yan yol, halen Ispartakule mevkiinde mevcut bir DDY hemzemin geçidi üzerinden, yine gayet yoğun ve ağır tonajlı olarak çalışmaktadır. Ancak, mevcut dar yan yolun ve DDY geçidinin trafik yüküne cevap verememesi nedeniyle Bahçeşehir ve çevresi sakinleri için bu erişim yolu da son derece tehlikeli ve riskli, ayrıca uzayan araç kuyrukları ile de eziyetli bir ulaşım alternatifi oluşturmaktadır. 2002 yılında gerçekleştirilen yol genişletme ve ıslah çalışmaları ile bu olumsuzluk bir derece giderilmiş durumdadır.

Kuruluş tarihinden itibaren Bahçeşehir toplutaşıma ile ilgili ulaşım sorunları yaşamıştır. Nedeni ise, Bahçeşehir'in Büyükşehir Belediyesi sınırları dışında olmasından dolayı şehirlerarası taşımacılık kapsamına girmesidir. Ancak 2000 yılından itibaren İstanbul Büyükşehir Belediyesi İETT Genel Müdürlüğüyle mutabakata varılarak, Taksim, Bakırköy, Aksaray ve Mecidiyeköy gibi merkezlere ekspres ve normal otobüs seferleri başlatılmıştır [25], [33].

3.2.3. Topografya

Arazide en göze çarpan özellik, dik yamaçlarla çevrilen, güney-doğudan, kuzey-batı'ya uzanan yeşil vadidir. Toplukonut sahası, içinden geçen vadi ile fiziki olarak ikiye bölünmüş durumdadır. Vadinin daha önce bataklık olması nedeni ile, vadi üzerinde inşaatın problemli ve pahalı olabileceğini göstermektedir. Bundan dolayı vadinin kültürel, sosyal, dinlenme ve spor alanlarını içeren kent parkı olarak muhafaza edilmesi öngörülmüştür. Vadi üzerinde, zeminin yumuşak olması ve doğal güzelliğini korumak bakımından üzerinde bina yapımından kaçınılmış ve asgariye indirilmiştir.

Sahanın vadiye ve Trakya Oto Yolu (E-6)'ya bakan yamaçlarında %50'ye varan eğim ve uçurumlar vardır. Bu alanların bir kısmında binalar inşa edilmiş, bir kısmı da yeşil alan olarak bırakılmıştır. Bu binaları desteklemek ve toprağın kaymasını önlemek için yüksek istinat duvarları ve şev taşları yapılmıştır. Bu da hem maliyeti arttırmış hem de yeşil alan miktarını azaltarak uzaktan bakıldığında sadece betondan oluşan bir görünüm vermektedir. Bu yamaç üzerinde yer alan E-1 yolunda eğim, %20-30'lara varmakta bu da bilhassa kış şartlarında arabaların bu yolu ve yol üzerindeki açık otoparkları kullanmasını engellemektedir. Bu alan dışındaki diğer bölgelerde eğimler %5-%35 arasında değişmektedir (Şekil 3.3., 3.4.).

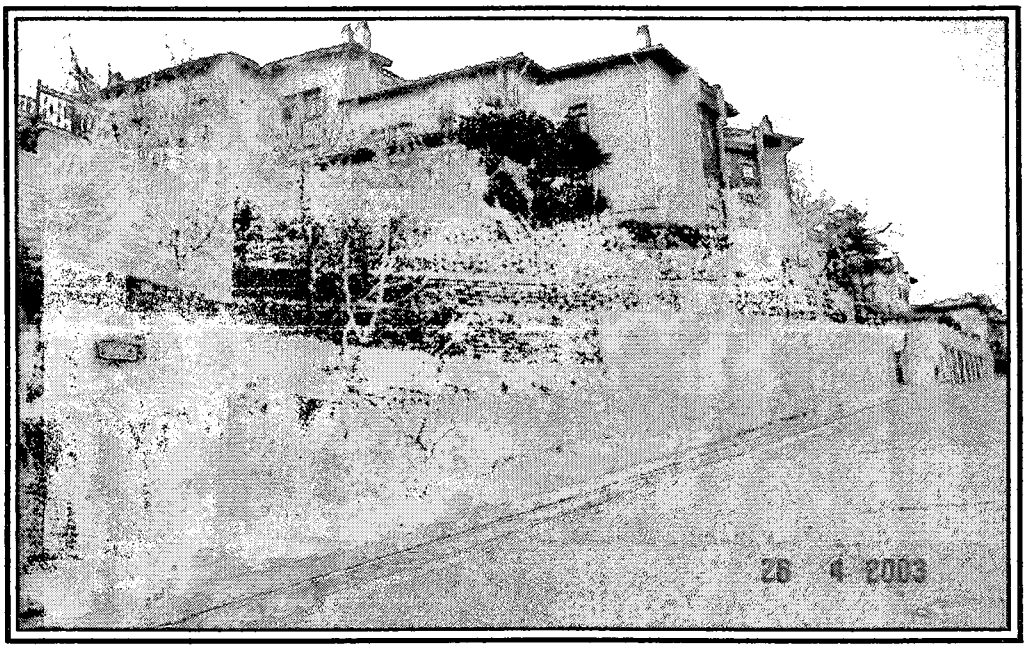

Şekil 3.3.: Konut Bölgesindeki İstinat Duvarlarının ve Şev Taşlarının Görünümü

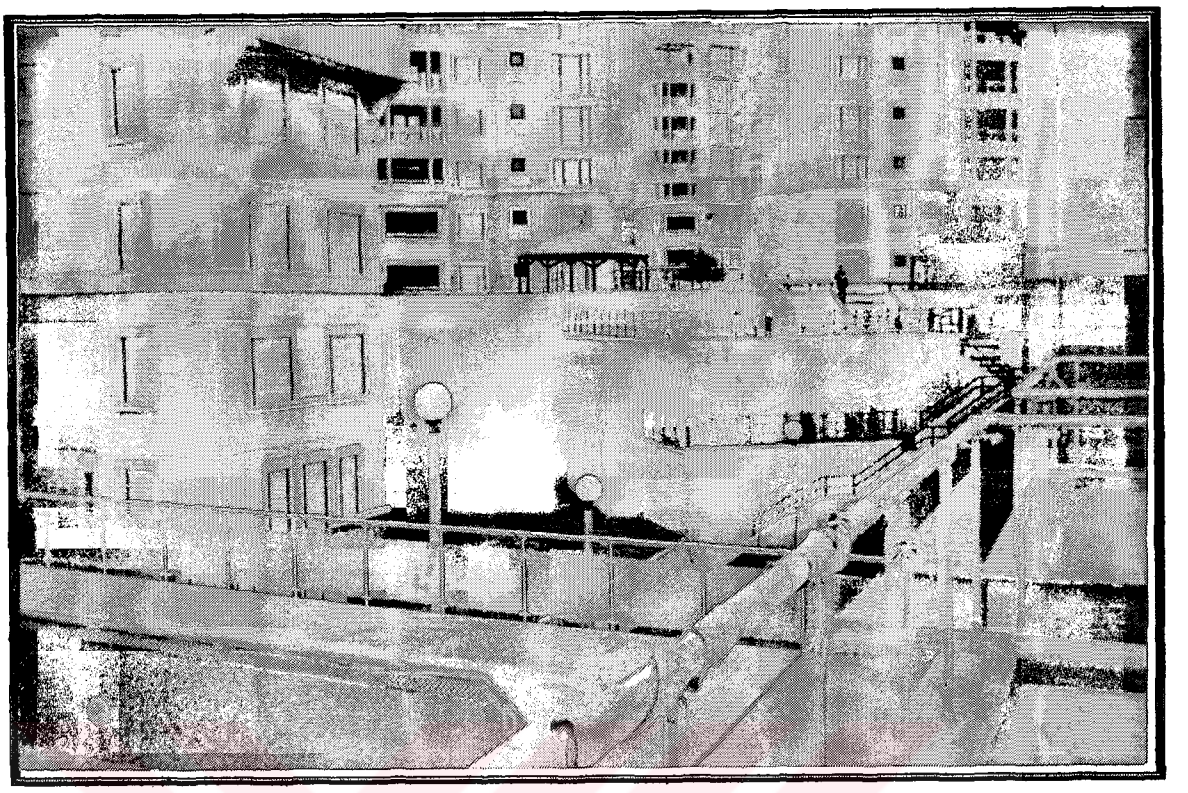

Şekil 3.4.: Konut Bölgesindeki İstinat Duvarlarının Görünümü

Genel olarak arazi topografyası; kentsel gelişmeye ve bilhassa konut yerleşimine uygunluğu bakımından dört kategoriye ayrılabilir.

1. kategorideki alanlar
- Güney yönü ile ahenk içinde olan ve Küçükçekmece gölüne bakan güney tepesinin üst düzlüğü
- Aynı özellikleri olan, ayrıca kısmen göle bakan, demiryolunun doğusunda ki yamaçların üstleri,
- Kısmen göle bakan ve Süzer çiftliğinin kuzey batısında vadiden yükselen kesimler.

2. Kategorideki alanlar daha çok batıya bakmaktadır. Biri de doğuya yönelmiş, kısmen Küçükçekmece gölünü görmektedir.

3. ve 4. kategorideki alanlar kuzey-doğu ve kuzeye bakıp, sert ve kuvvetli rüzgarı alan yerler ile çok eğimli yamaçlardır.

3.2.4. İklim Özellikleri

Bahçeşehir Toplukonut Alanına en yakın meteoroloji istasyonu Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'ne ait Florya İstasyonu'dur. Bahçeşehir coğrafi konum olarak ülkemiz Trakya-Çatalca yarımadası üzerinde kalmakta olup, yazları sıcak, kışları

rüzgarlı ve yağışlı geçer. Bölgede Akdeniz İklim tipinden Karadeniz İklim tipine geçiş iklimi yani Marmara İklim tipinin daha karasal koşulları hüküm sürer [35].

3.2.4.1. Sıcaklık

Florya İstasyonu'nda yapılan sıcaklık ölçmelerine göre aylık ortalama sıcaklık, en yüksek 23.2°C ile Temmuz ayında, gözlem süresi boyunca saptanan en yüksek sıcaklık ise Ağustos ayında 39.4°C'dir. En düşük sıcaklık -12.6°C ile Ocak ayında ölçülmüştür. Aylık ortalama sıcaklıklar sıfırın (0°C) altına düşmemektedir.

3.2.4.2. Yağış Durumu

Aylık ortalama yağışların en fazla olduğu ayların Aralık (100.4 mm.) ve Ocak (87.5 mm.) olduğu görülmektedir. Yıllık ortalama yağış miktarı 651.6 mm.'dir. Maksimum kar örtüsü ise 45 cm. ile Şubat ayında ölçülmüştür.

3.2.4.3. Nem Oranı

Yıllık ortalama nisbi nem %76 olup, en düşük nisbi nem %12 ile Ağustos ayında, en yüksek nisbi nem ise %80 ile Aralık ve Ocak aylarında ölçülmüştür.

3.2.4.4. Rüzgar Durumu

Bölge dağların yüksek olması nedeniyle dört yönden de rüzgar almaktadır. Yine de hakim rüzgar yönü 3.4 m/sn. ile Kuzeydoğu'dur. . En hızlı rüzgar ise 30 m/sn. ile Güney'den esmektedir.

3.2.5. Jeolojik Yapı

Bahçeşehir, Trakya Havzası olarak bilinen büyük tersiyer tortul havzasının doğu kenarında yer almaktadır. Bölgede yapılan jeolojik araştırmalara göre; havzanın temelini kuzeyde gnays, şist ve mermerlerden oluşan Istranca Masifi, İstanbul çevresinde ise metamorfik olmayan ve İstanbul paleyoziği olarak bilinen kaya topluluğu oluşturur. Havzanın kuzey kenarında Eosen yaşlı karbonatlı kayalardan oluşan bir kuşak yer almakta ve resiflere bağlı olarak değişik litoloji geçişleri göstermektedir. Genel doğal oluşum Eosen kalkeridir denilebilir. Jeolojik dönemlerden Senozoik Zaman'ın (3. Zaman) başlangıcı günümüzden 65 milyon yıl öncesine dayanır. Eosen ise; 54-38 milyon yıl arasındaki zaman diliminde oluşan bölümüdür [35][33].

3.2.6. Toprak Durumu

Proje sahasında tersiyer yaşlı birimler düşey ve yatay geçişler ve çok çeşitlilik göstermektedir. Proje sahasında mevcut olan katmanlar alttan üste doğru; kireçtaşı, resif, kireçtaşı - marn ardalanması, kumtaşı – silttaşı – kiltaşı ardalanması, kil, silt, kum ardalanması ve alüvyon birimler halinde sıralanır. Bu birimler yer yer bitkisel toprak, yamaç molozu ve alüvyon ile örtülüdür.

Rasifal kireçtaşı ile marnlı kireçtaşı yörenin önemli kaya ocaklarını oluştururlar. Görünür kalınlıkları 40 m.'den daha fazladır. Yapı temeli olarak "Sağlam Kaya" niteliğindeki bu birim patlama ile hafredilebilir. Kayalık olan yerlerde bina yapım maliyetini arttırmış ve daha güçlü makinalarla çalışmayı zorunlu kılmıştır.

Kumun hakim olduğu yerlerde su miktarı çok olmamakla beraber kil ve silti doygun hale getirip akma ve kaymalara neden olmaktadır. Bu nedenle bu alanlar daha çok yeşil alan ve spor alanı olarak değerlendirilmiştir.

Alüvyon dere tabanındaki düzlük mıntıkasında vardır. 18 m. kalınlığa kadar erişir. Bu bölge kış aylarında sel baskınına uğramaktadır. Bu nedenle bu alanda yapay göl ve rekreasyon alanı yapılandırılmıştır. Dere ıslah çalışmaları yapılarak derenin yönü değiştirilmiş, otel kompleksinin selden hasara uğraması engellenmiştir [36].

3.2.7. Yeraltı Su Seviyesi

Yeraltı su kaynaklarının alüvyal dere yataklarında mevcut olduğu Bahçeşehir'de kumun hakim olduğu ve yeraltı suyu kumtaşının yüzeylendiği yerlerde sızıntı halinde veya 0.2 – 0.4 lt./sn. mertebesinde kaynak olarak çıkmıştır [36].

3.2.8. Bitki Örtüsü

Çatalca Yarımadası'nda Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin bulunduğu alanda görülen genel türler *Quercus pubescens* (Tüylü Meşe), *Phillyrea latifolia* (Akçakesme), *Carpinus orientalis* (Doğu Gürgeni), *Rosa canina* (Yaban Gülü), *Crataegus spp.* (Geyik Dikeni), *Cirsium ciliatum* (Kuşkonmaz), *Juniperus oxycedrus* (Katran Ardıcı) gibidir.

Yerleşimde gözlenen bitki türleri ise sahaya sonradan getirilmiş olan ağaç, ağaççık, çalı ve yer örtücülerden oluşmaktadır. Genel bitkilendirmeye bakıldığında *Platanus spp.* (Çınar), *Pinus spp.* (Çam), *Cupressus spp.* (Servi), *Acer spp.* (Akçaağaç), *Cedrus spp.* (Sedir), *Acacia spp.* (Akasya), *Cercis siliquastrum* (Eflatun-Pembe Çiçekli Erguvan), *Fraxinus excelsior* (Adi Dişbudak), *Betula spp.* (Huş), *Hibiscus syriacus*

(Hatmi), *Albizzia julibrissin* (Gülibrişim), *Lagerstroemia indica* (Oya Ağacı), *Catalpa bigninoides* (Katalpa), *Salix spp.* (Söğüt), *Prunus ceracifera* (Süs Eriği) ve diğer türlere rastlanmaktadır (Şekil 3.5.).

Düzenlenmiş yeşil alan miktarı 250.000 m²'dir. Boyları 3-5 m. arasında değişen dikili ağaç sayısı toplam 10.000 adettir [32]. Parkların bitkilendirilmesinde kullanılan bitki tür ve sayıları (Ek 2)'de verilmiştir. Yaşlı çam transplantasyonu ilk kez Bahçeşehir'de yapılmıştır.

Şekil 3.5.: Genel Bitkilendirme Örneği

3.3. Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi Kentsel Alan Kullanım Verileri ve İnşaat Etapları

İmar Planı verileri doğrultusunda 4.700.000 m²'lik alana sahip Bahçeşehir Projesi için kentsel alan kullanım oranları yaklaşık olarak şu şekildedir;

	Yaklaşık Alan (m²)	Arsa %'si
Konut Alanları	1.580.000	%34
Ticari Alanlar	580.000	%12
Kentsel Hizmet ve Sosyo-Kültürel Amaçlı Kullanımlar	1.040.000	%22
Parklar ve Rekreasyon Amaçlı Alanlar	720.000	%15
Trafik ve Yaya Yolları	780.000	%17

Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi 5 Konut Etap'ı, T1 ve T2 olmak üzere iki ticaret alanından oluşmaktadır (Şekil 3.6). İmar yolları dahil edilmeksizin toplam etap arsa alanı 3.996.772 m²'dir. 3-4 ve 5. Etap yapımı henüz başlamamıştır. T2 bölgesinde konut haricinde 56 adet devremülk ve 70 adet apart-suit yapımı planlanmaktadır. Bahçeşehir Projesi kentsel kullanım verileri Tablo 3.2'deki gibidir (Tablo 3.2.).

Tablo 3.2.: Bahçeşehir Projesi Kentsel Kullanım Verileri

ETAP	ETAP ARSA ALANI (m²)	KONUT ARSA ALANI (m²)	SOSYAL DONATI ARSA ALANI (m²)	KONUT İNŞ. AL. (m²) (Emsale esas)	KONUT İNŞ. AL. (m²) (Brüt)	KONUT ADEDİ	
						VİLLA	APT. DAİRESİ
1.ETAP	1,275,385	666,014	424,872	634,371	822,029	797	3,577
2.ETAP	986,750	568,213	230,167	756,567	787,293	877	2,195
3.ETAP	475,143	274,201	81,455	287,689	353,213	50	2,007
4.ETAP	683,440	405,279	223,105	419,995	521,541	200	2,786
5.ETAP	403,472	244,895	37,185	292,394	280,033	-	1,647
T1	103,188	87,836	6,355	55,702	71,763	-	380
T2	69,394	55,702	1,473	20,376	44,206	-	172
TOPLAM	3,996,772	2,302,140	1,004,612	2,467,094	2,900,189	1,924	12,764

Kaynak: Emlak Pazarlama, Proje Yönetimi ve Servis A.Ş., Eylül 2001 Raporu

Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içinde bulunan inşaatı tamamlanmış sosyal donatı yapıları ve toplam inşaat alanları Tablo 3.3'deki gibidir (Tablo 3.3.).

Tablo 3.3. : İnşaatı Tamamlanan Sosyal Donatı Yapıları

YAPININ ADI	TOPLAM İNŞAAT ALANI
Atlı Spor Kulübü	1.157.000 m²
Atış Poligonu	422 m²
Atatürk Lisesi ve Spor Salonu	12.500 m²
PTT Binası	2799.40 m²
Jandarma Karakolu	1250 m²
Resmi Sağlık Merkezi	803.18 m²
Resmi Kreş	935 m²
Bahçeşehir Koleji	5089 m²
Özel Kreş	2796 m²
Günlük Merkez (Çınar Çarşısı)	391.35 m²
Amfi Tiyatro	1168 m²
Ticaret Merkezi	3066.11 m²

Tablo 3.3.'ün Devamı: İnşaatı Tamamlanan Sosyal Donatı Yapıları

YAPININ ADI	TOPLAM İNŞAAT ALANI
Sağlık Merkezi (Alman Hastanesi)	813.46 m²
Kültür Eğlence Merkezi	8849.51 m²
Büro Binası	12.932 m²
Semt Kulübü	3273.10 m²
Genel Merkez (Badem Çarşısı)	483.65 m²
Hobi Evleri	150 m²
Doğa Kulübü	729 m² kapalı alan, 8500 m² açık alan
1. no'lu büfe	32 m²
2. no'lu büfe	32 m²
3. no'lu büfe	32 m²
4. no'lu büfe	32 m²
Bira Parkı	174 m² kapalı alan, 1300 m² açık alan
Golf Akademisi Tesisleri	1250 m² kapalı alan, 80.000 m² açık alan
Mini Futbol (Halı Saha)	200 m²
Arıtma Tesisi	5000 m²
Doğa Pazarı	648 m²
Çay Bahçesi ve Çay Köşkü	246 m² kapalı alan, 1500 m²açık alan
Türk Lokantası	555 m² kapalı alan, 740 m² açık alan
İtalyan Lokantası	563 m² kapalı alan, 325 m² açık alan
Balık Lokantası	770 m² kapalı alan, 325 m² açık alan
Fransız Lokantası	535 m² kapalı alan, 300 m² açık alan
Yönetim Binası	573 m²
Tanıtım Konaklama Tesisi	2348 m²
Süleyman Demirel Temel Eğitim	2500 m²

Kaynak: Emlak Pazarlama, Proje Yönetimi ve Servis A.Ş., Eylül 2001 Raporu

3.4. Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi Nüfus Durumu

1950'den itibaren İstanbul'a göçün doğal sonucu olarak kentte hızlı nüfus artışı gözlenmiştir. 2000 yılı nüfus sayım sonuçlarına göre Türkiye nüfusu 67.803.927 kişiden oluşmaktadır. İstanbul'un mevcut nüfusu ise 10.018.735 kişiden oluşmaktadır. Bahçeşehir'in bağlı bulunduğu Büyükçekmece İlçesi 1997 nüfus durumu 287.569 kişiden oluşurken günümüzde Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi nüfusu 23.000 kişidir [37], [38].

3.5. Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'ndeki Dış Mekan Kullanım Durumu

Türkiye'de ilgili yasalara göre, toplukonut alanları için maksimum brüt yoğunluk 400 kişi /ha. olarak belirlenmiştir. Büyük İstanbul'un Nazım Planı, Bahçeşehir alanı gibi alanlar için brüt yoğunluğu 250 kişi /ha. olarak önermektedir [25].

Şekil 3.6.: Bahçeşehir Toplukonut Alanı Etaplama ve Alt Bölümleme

Hazırlanacak Nazım İmar ve Uygulama İmar Planlarında yerleşme alanlarında nüfus dağılımına göre uyulması gereken standartlar 45.000-100.000 nüfuslu yerleşmelerde şu şekildedir *:

Nüfus	45.000-100.000 Kişi
Yeşil Alan	10 m²/kişi
Sosyal ve Kültürel Yapılar	0.8 m²/kişi
Kentsel Hizmet Servisleri	0.8 m²/kişi
Ticaret	1.7 m²/kişi
Yollar	6-5 m²/kişi
Otopark	0.4 m²/kişi

Bahçeşehir proje alanı toplamı 4.700.000 m²'dir. Bahçeşehir İmar Planı'nda I. Etap için 39.670 nüfus ve 8820 konutu öngörülmüştür. Diğer etaplarda ise; II. Etap 19018 nüfus ve 5516 konut, III. Etap 4925 nüfus ve 1368 konut, IV. Etap 7024 nüfus ve 1951 konut, V. Etap ise 9076 nüfus ve 2521 konut olarak planlanmıştır.

3.5.1. Ticaret Alanları

1.7 m²/kişi'lik minimum standart, 1.2 m²/kişi kent merkezinde ve 0.5 m²/kişi alt merkezlerde olmak üzere dağıtılacak şekilde planlanmıştır. Alan içerisinde 1 adet Migros'un yer aldığı büyük bir ticaret kompleksi vardır. Bununla beraber içerisinde birçok dükkan ve restoran bulunduran Bahçeşehir Atrium, Galleria, Badem Çarşısı ve Çınar Çarşısı mevcuttur (Şekil 3.7.). Mevcut çarşılar dışında alan içerisinde 1 adet Akaryakıt İstasyonu, 1 adet Otoshow-Servis ve 1 adet su istasyonu bulunmaktadır. Kentsel alan kullanım ve imar planı verileri doğrultusunda Bahçeşehir'de kişi başına düşen ticaret alanı yaklaşık olarak 7m²/kişi'dir. Bu da standartların üzerinde kullanım olanağı sağlamaktadır.

3.5.2. Sağlık Hizmetleri

Alan içerisinde İl Sağlık Müdürlüğü'ne bağlı 1 adet Sağlık Tesisi ile Alman Hastanesi'ne bağlı 1 Adet Sağlık Merkezi bulunmaktadır (Şekil 3.8.).

3.5.3. Eğitim Kurumları

Toplukonut yerleşmesi içinde İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne ait 1 adet Anaokulu, Süleyman Demirel İlkokulu ve Atatürk Lisesi, özel sektöre bağlı Yıldızlar Koleji, Bahçeşehir Koleji ve Bahçeşehir Üniversitesi bulunmaktadır.

---

* Hali Hazır Haritaların ve İmar Planlarının Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara İlişkin Yönetmelik, Yürürlük Tarihi: 19.11.1985, Ankara

Şekil 3.7.: Bahçeşehir Atrium Çarşısı

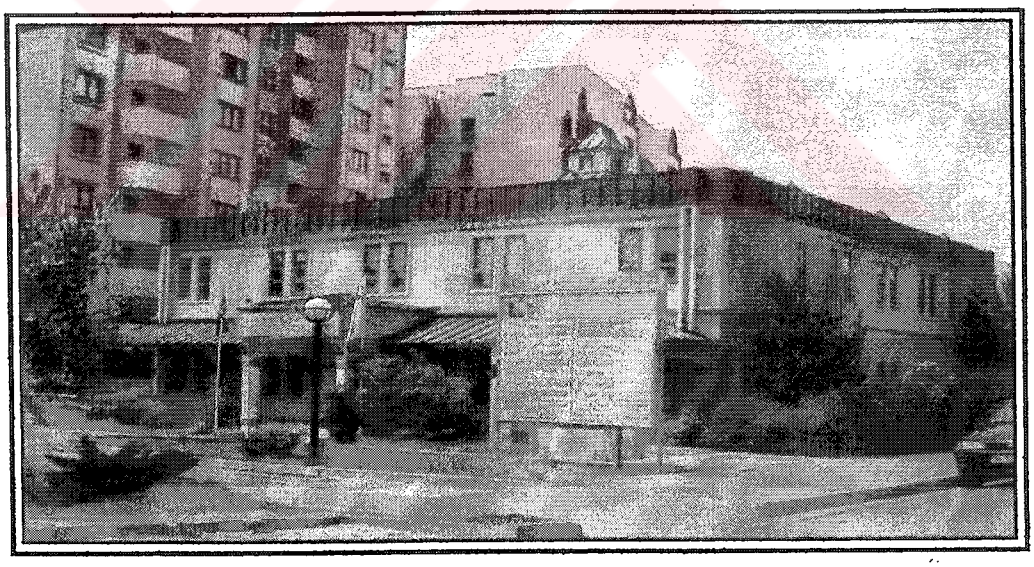

Şekil 3.8.: Bahçeşehir Tıp Merkezi

3.5.4. Ulaşım Sistemi ve Otoparklar

Yerleşme içindeki toplam trafik yolu 35 km. olmak üzere 6 tip yol bulunmaktadır.

A yolu 25 m. genişlikte,
B yolu 17 m. genişlikte,

C yolu 15 m. genişlikte,
D yolu 10 m. genişlikte,
E yolu 8 m. genişlikte,
F yolu 7 m. genişlikte.

Tasdikli imar planına uygun olarak A,B,C,D yolları trafik yolu, E ve F yolları ise yaya yolları olarak kabul edilmiştir. Yaya yolları, trafik yollarından 10 cm'lik bir yükseklikle ayrılmışlardır. Yol tipleri genişlik, refüj, tretuar ve bitki dikim farklılıklarına göre değişim göstermektedir. Örneğin, A tipi yolların orta kısmında 3 m. genişlikte refüj bulunmaktadır. Tretuar genişliği 4 m.'dir. F_{200} tipi yollar yerleşim adaları içindeki yollardır, bu tip yolların tretuarlarında mazgallı ağaç dikimi yapılmaktadır. Yolların eğimi %6 ile %12 arasında değişmektedir. Ancak E1 ve D1 yollarında eğimin %20'yi geçtiği yerler vardır.

A yolu asfalt ile kaplıdır. B,C,D,E,F yolları ise kilit parke taş ile döşenmiştir. Yaya yolları küp taş ve kayrak taşı ile kaplanmıştır. Yaya yollarında genişlik 1,20-0,75 m. arasında değişmektedir (Şekil 3.9.). Taşıt yolları yanındaki kaldırımlar 2.5-4 m. arasında genişliğe sahiptir [36][32]. İmar ve İskan Bakanlığı standartları doğrultusunda irdelenen kentsel kullanım verilerine göre Bahçeşehir'de kişi başına 9.8m² araç-yaya yolu düşmektedir. Standartların üzerinde planlama yapıldığı söylenebilir.

Şekil 3.9.: Şelale Park'ı İçerisindeki Yaya Yollarından Bir Örnek

Apartmanlar ve villa tipi konutlar için açık otoparkların yanısıra kapalı otoparklarda bulunmaktadır. Apartmanların kullanımına yönelik kapalı otoparklar ortak kullanım alanlarının altında yer almaktadır. Villalarda ise binaların yanında yer almaktadır. Kapalı otoparklar 160.000 m² yer kaplamaktadır. Açık otoparklar kapalı otoparkların üst kısımlarında ve taşıt yolları kenarlarında cep otoparkı şeklinde yer almaktadır (Şekil 3.10.). Otoparklar yola paralel park edilecek şekilde düzenlenmiştir. Kaplama olarak çim taşı kullanılmıştır. Açık otoparklar yaklaşık olarak 85.000m²'lik yer kaplamaktadır. Otopark mevzuatına* göre 45.000-100.000 nüfuslu yerleşmelerde kişi başına düşen otopark alanı 0.4 m²/kişi'dir. Bahçeşehir Yerleşmesi'nde kişi başına düşen açık/kapalı otopark alanı yaklaşık olarak 8 m²/kişi'dir.

Şekil 3.10.: Açık ve Kapalı Otopark Örneği

3.5.5. Ortak Yeşil Alanlar

Yeşil alanlar, yerleşmede yaşayacak kişilerin yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, park, piknik ve eğlence alanlarının toplamıdır [39]. Araziyi ikiye bölen vadi ile konut blokları arasında Bahçeşehir'de yaşayan insanların rekreasyonel ihtiyaçlarını karşılamak için ortak yeşil alanlar ayrılmıştır. İmar Planı verileri doğrultusunda yerleşmede kişi başına 9 m² yeşil alan düşmektedir. İmar Bakanlığı standartlarında kişi başına düşen yeşil alan miktarının 10 m²/kişi olduğu göz önüne alınırsa Bahçeşehir Yerleşmesi içinde kişi başına düşen yeşil alan miktarı standartların altındadır. İnsanların yaşadıkları konutların aralarında dinlenme alanları, yer satrancı, değişik yaş gruplarına yönelik çocuk oyun alanları, spor alanları vb. özelliklerde düzenlenmiş yeşil alanlar bulunmaktadır (Şekil 3.11.).

* Hali Hazır Haritaların ve İmar Planlarının Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara İlişkin Yönetmelik, Yürürlük Tarihi: 19.11.1985, Ankara

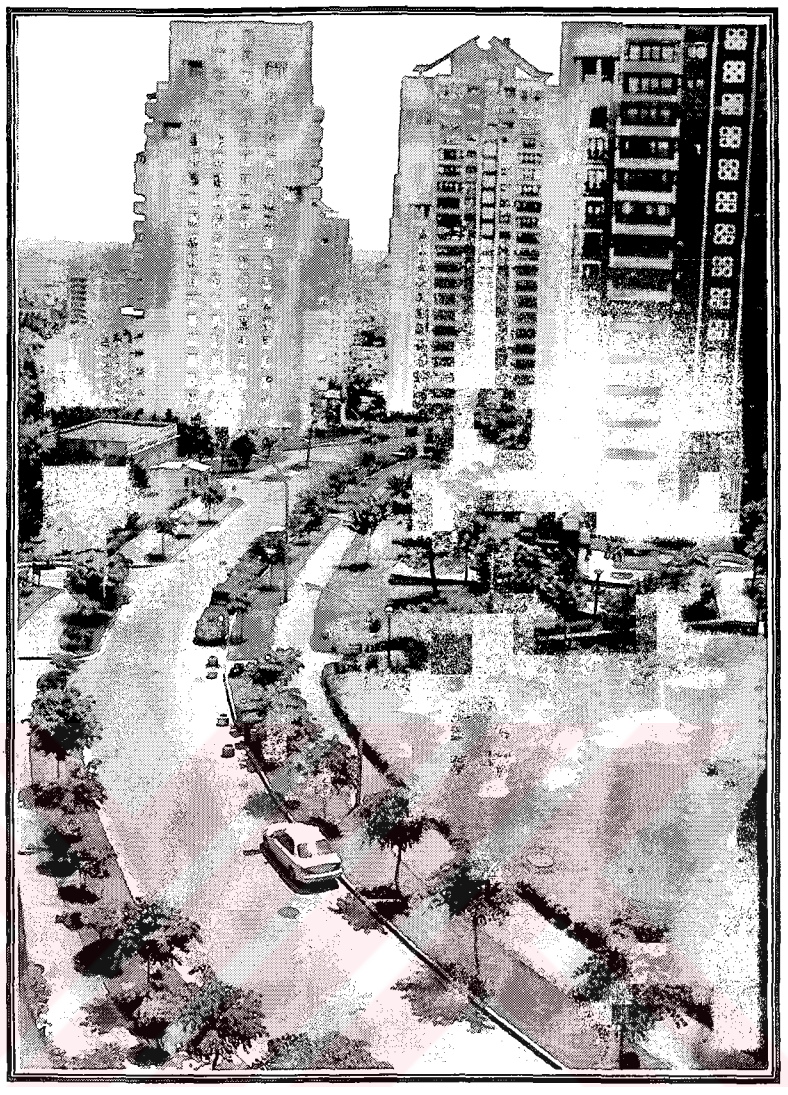

Şekil 3.11: Konut Blokları Arasında Yapılanmış Çocuk Oyun Alanı

Ortak yeşil alanların en büyüğü yaklaşık 200 dekarlık yer kaplayan Doğa Parkı'dır. Kent Parkları, mahalle parklarından daha büyük bir çerçevede, kent halkına fiziksel, psikolojik ve sağlık yönünden önemi olan, bazı grup elemanlarıyla donatılmış büyük yeşil alanlar olarak tanımlanmaktadır [40]. Bu tanım doğrultusunda Bahçeşehir Doğa Parkı, çağdaş yaşam koşulları ile sosyal ve kültürel açıdan yeterlilik çabasında olan Bahçeşehir yerleşimi için bir "Kent Parkı" işlevini gündeme getirmiştir. Doğa Parkı'nın bulunduğu arazi güneydoğu-kuzeybatı yönünde ve vadi tabanında düz bir topoğrafyaya sahiptir. Park'ın merkezinde yaklaşık olarak 24.000 m²'lik Bahçeşehir Göleti bulunmaktadır. Park'ın Peyzaj Avan Projesi'nde verilen açık ve kapalı mekan kullanımlarının amaç ve tipleri şu şekildedir:

- **Bilimsel ve Kültürel Amaçlı Kullanımlar**

  1. Arboretum ve Seyir Tepeleri
  2. Tematik Bahçeler (özel bahçeler, medikal ve aromatik bitkilerin sergilenmesi amaçlı)

- İngiliz Bahçesi
- İris Bahçesi
- Soğanlı Bitkiler Bahçesi
- Türk Bahçesi
- Ülke Lokantaları Bahçeleri (Şekil 3.12)
- Japon Bahçesi
- Gül Bahçesi
- Şifalı Bitkiler Bahçesi
- Kokulu Bitkiler Bahçesi
- Su Kıyısı Bitkileri Bahçesi

Şekil 3.12: Ülke Lokantaları Bahçelerinden Bir Görünüm

3. Meyva bahçesi
4. Bitkisel Koruma Alanı
5. Tropik Bitkiler Serası ve Kış Bahçesi
6. Kuş Evi ve Ördek Evi
7. Su Hayvanları
8. Meteoroloji İstasyonu
9. El Sanatları Çarşısı

- **Sosyal Amaçlı Kullanımlar**

1. Ülke Lokantaları (Türk, İtalyan, Meksika)
2. Emlak Bankası Lokali (Doğa Kulübü)
3. Çok Amaçlı Çim Alan (Geleneksel toplantılar, garden party, kokteyl, konser, dans, sergi vb. etkinlikler)

- **Rekreasyonel Amaçlı Kullanımlar**

1. Şehir Havuzu
2. Bando ve Orkestra Platformu
3. Doğa Pazarı
4. Doğa Bulvarı
5. Balık Tutma Adası
6. Çocuk Oyun Alanı
7. Serakafe
8. Çay Bahçesi
9. Bira parkı
10. Gezi Yolları (Dört mevsim yolu, yaz yolu, sonbahar yolu)
11. Oturma yerleri (Ahşap iskele, mermer iskele, ahşap teraslar)
12. Koşu yolu
13. Kültürfizik Alanı
14. Ana Aks- ALLE-
15. Market Gemi Koyu
16. Hobi Bahçeleri
17. Golf Alanı
18. Bakı Terasları
19. Atlı Spor Kulübü (Şekil 3.13)

Şekil 3.13: Atlı Spor Kulübü'nden Bir Görünüm

- **Estetik Amaçlı Kullanımlar**

1. Arazi Plastiği
2. Yeşil Doku
3. Durgun ve Hareketli Su (Koy, çağlayan, fiskiye)
4. Bahçeşehir Göleti (3.14)

- Nilüfer koyu
- Kuğu gölü
- Flamingo gölü
- Maket Gemi Koyu (30 cm. derinliğinde)

5. Kıyı Düzenlemesi
6. Mimari Eleman Örnekleri
7. Sanat Objeleri
8. Ahşap Elemanlar (İskele, teras ve köprü)

- **Servis Amaçlı Kullanımlar**

1. Lokantalar (Türk, İtalyan, Meksika ve Balık Lokantaları)
2. Danışma- Bekçi Kulübeleri
3. İlan Kulesi
4. Açık ve Kapalı Otoparklar
5. Trafo
6. WC

- **Yönetim Amaçlı Kullanımlar**

1. Park Yönetim Binası ve Deposu [41].

Şekil 3.14: Doğa Göleti'nden Bir Görünüm

Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içindeki konut blokları arasında çeşitli büyüklükte parklar ve ada içi yeşil alanlar düzenlenmiştir. Yerleşme içindeki parklar;

Şelale Parkı, Turgut Özal Parkı, Yalçın Çiftçioğlu Parkı, 5000'lik Park, 1 No'lu park, Defne 05 Parkı, Gül 12 Parkı, Badem 16 Parkı, Çınar 08 Parkı olarak dağılım gösterirken, Sağlık Ocağı, Jandarma vb. tesislerin bahçeleri de düzenlenmiş yeşil alanlardır.

Yerleşme içindeki parklara örnek olarak villa tipi konutlar içerisinde bulunan Turgut Özal Parkı verilebilir. Çevre konutlarda oturan insanlara bir dinlenme ve doğa ile başbaşa olma imkanı vermektedir. Ahşap köprüleri, suni göl ve dereleri, fiskiyeli havuzları ve çocuk oyun alanlarıyla güzel bir mini park alanı görünümündedir (Şekil 3.15).

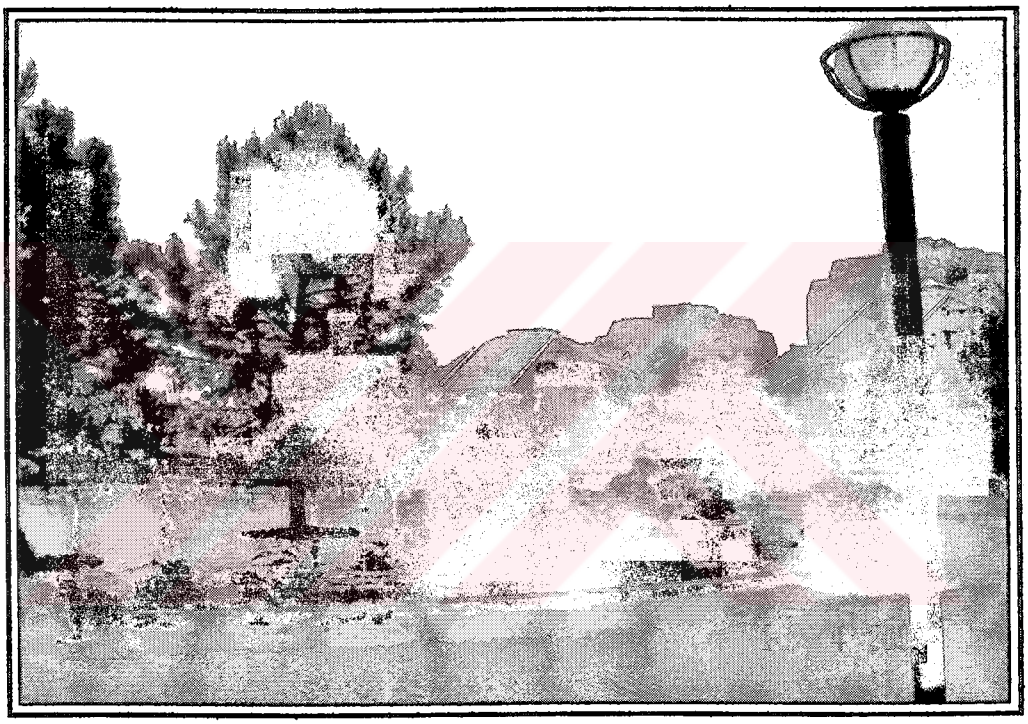

Şekil 3.15: Turgut Özal Parkı'ndan Bir Görünüm

3.5.6. Sosyo-Kültürel Tesisler

Sosyal tesisler, toplukonut alanı içinde yaşayan nüfusun hayatının devamını sağlamak için gerekli sağlık tesisleri, tiyatro, kütüphane, kreş, sinema, konferans salonu, yüzme havuzu, karakol, postane, ibadethane vb. tesisler olarak belirtilmektedir.

Bahçeşehir'de kişi başına 13 m²'lik sosyal tesis ve kentsel hizmet alanı düşmektedir. İmar Bakanlığı standartlarında ise kişi başına 0.8 m² kentsel hizmet ve 0.8 m² sosyal-kültürel tesis alanı düşmesi gerekmektedir. Yerleşme içindeki sosyo-kültürel nitelikli tesisler arasında Garden Clup, Semt Kulübü ve sinema bulunmaktadır.

Garden Clup, toplam 2250 m²'lik kapalı ve açık mekanlardan oluşmaktadır. Kapalı mekanda 18 odalı otel, restoran, bar, sauna, bilardo salonu, toplantı salonu, pazarlama ofisleri, oyun odaları, mutfak; Açık mekanda; küçük gölet, yüzme havuzu, çocuk oyun alanı, yürüyüş yolları, diskotek, bar, 2 adet tenis kortu, basketbol ve voleybol sahası bulunmaktadır.

Semt kulübünün içinde ise kapalı yüzme havuzu, fitness salonu, restoran, toplantı salonu, dükkanlar ve açık alanında 2 adet tenis kortu ile yüzme havuzu bulunmaktadır (Şekil 3.16).

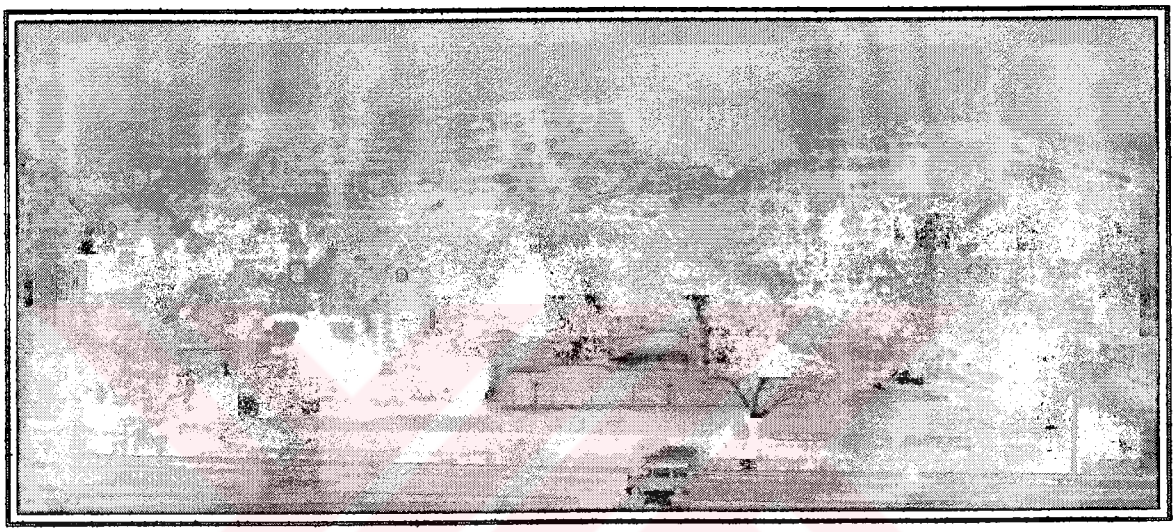

Şekil 3.16.: Semt Kulübü'nden Bir Görünüm

Doğa Parkı'nın yakınında da otel,restoran, yüzme havuzu ve spor alanları içeren tanıtım-pazarlama ve konaklama tesisi bulunmaktadır. Tesis yakınında 1000 kişilik amfi-tiyatro (Şekil 3.17) ve Aqua Center (Su Oyunları Merkezi) bulunmaktadır.

Şekil 3.17.: Amfi-Tiyatro'dan Bir Görünüm

Ticaret merkezinin alt katında 100 kişi kapasiteli 1 adet sinema bulunmaktadır. Bahçeşehir Yerleşmesi içinde 1 adet jandarma karakolu, cami ve postane bulunmaktadır (Şekil 3.18). Kreşler ve anaokulları yoğun olarak doğu kapısı girişinde bulunan Badem Villaları bölgesinde bulunmaktadır.

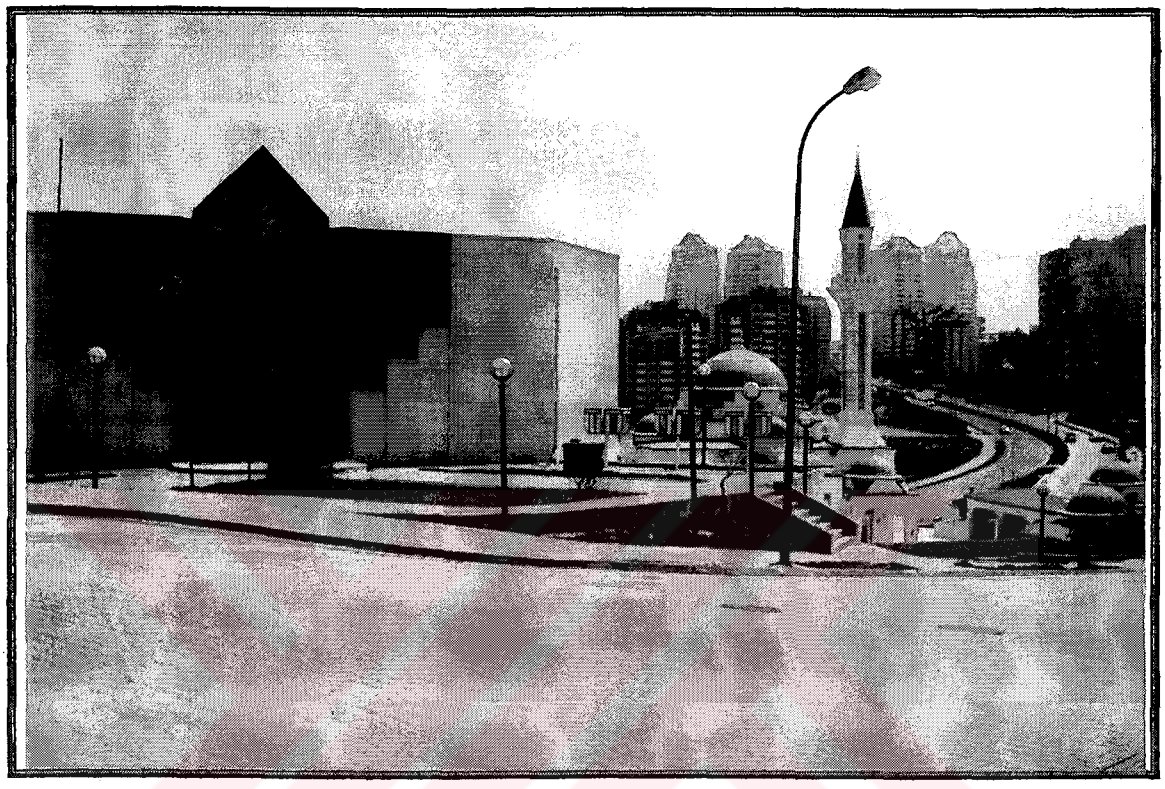

Şekil 3.18.: Bahçeşehir Yerleşmesi'ndeki PTT Binası ve Cami

3.5.7. Altyapı İşleri

Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin yol, yağmur suyu şebekesi, dere ıslahı, atıksu şebekesi, atıksu arıtma tesisi, yüzme havuzu, doğalgaz şebekesi, içmesuyu şebekesi, sulama suyu, elektrik şebekesi, telefon şebekesi, TV dağıtım şebekesi, derin drenaj, peyzaj, spor sahaları, Doğa Parkı ve Gölet gibi altyapı işleri I. Etap, II. Etap 1. Kısım, II. Etap 2. Kısım 1. Bölge için tamamlanmış durumdadır. Yapımı tamamlanmış olan altyapı işlerinin detayları Tablo 3.4.'deki gibidir (Tablo 3.4.).

Tablo 3.4.: Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin Tamamlanmış Altyapı İşleri

İŞİN ADI	I.ETAP	II. ETAP 1. KISIM	II.ETAP 2.KISIM 1 . BÖLGE
Yollar	▪ 25 m. genişliğinde 3000 m. asfalt yol yapımı ▪ 7-10 m. genişliğinde 21.500 m. kilitli parke yol yapımı ▪ 65.000 m^2 Kapalı Otopark ▪ 70.000 m^2 Açık Otopark	▪ 2000 asfalt yol ▪ 14.000 m. kilitli parke yol ▪ 13.000 m. tretuar yapımı ▪ 30.000 m^2 Kapalı Otopark ▪ 15.000 m^2 Açık Otopark ▪ Demiryolu geçişi amaçlı 133 m. ve 52 m. 2 adet viyadük	▪ 3000 m. asfalt yol ▪ 7500 m. kilitli parke yol ▪ 21.000 m. tretuar yapımı ▪ 20.000 m^2 Kapalı Otopark ▪ 750 m^2 Açık Otopark ▪ Demiryolu yatay geçişler
Yağmur suyu Şebekesi	▪ 13.000 m. yağmursuyu hattı (030-0120) yapımı	▪ 4000 m. yağmursuyu hattı (030-0100) yapımı	▪ 5000 m. yagmursuyu hattı (030-0100) yapımı
Dere Islahı	▪ 2150 m. dere ıslahı projesi (Eşkinoz deresi)	---------	---------
Atıksu Şebekesi	▪ 19.000 m. atıksu hattı (030-060). terfi merkezleri yapımı	▪ 6000 m. atıksu hattı (030-060). terfi yapımı	▪ 7000 m. atıksu hattı (030-060) yapımı
Atıksu arıtma tesisi	▪ 21.000 kişilik 3 banttan oluşan arıtma tesisi yapımı ▪ 3 000 kişilik işçi koğuşları arıtma tesisi yapımı		▪ 7000 kişilik ilave arıtma tesisi
Yüzme Havuzu	▪ 1000 m^2	▪ 4000 m^2	▪ 400 m^2
Doğalgaz Şebekesi	▪ 16.000 m. anahat ▪ 17.000 m. ada içi ▪ 5500 m. ana iletim hattı İstanbul WEST istasyonu-Bahçeşehır arası ▪ 1 adet ana, 2 adet bölgesel basınç düşürme istasyonları yapımı	▪ 1860 m. (0315-090) anahat ▪ 5500 m. (063-020) ada içi hat ▪ 1 adet bölgesel basınç düşürme istasyonu yapımı	▪ 2700 m. (0315-090) anahat ▪ 7350 (063-020) ada içi ▪ 1 adet bölgesel basınç düşürme istasyonu yapımı
İçmesuyu Şebekesi	▪ 22.000 m. anahat yapımı ▪ 19.000 m. ada içi ▪ 11 adet yeraltı derin su kuyuları ve isale hatları yapımı ▪ Otomasyon kontrollü depolar, depo bağlantıları ve klorlama sistemi	▪ 7175 m. anahat ▪ 2650 m. ada içi ▪ Otomasyon kontrollü depolar, (toplam 4000 m^3), depo bağlantıları ve klorlama sistemi	▪ 11700 m. anahat, 5750 m. etap dışı anahat ▪ 4000 m. ada içi ▪ 3000 m^3 'lük içme suyu deposu
Sulama Suyu	▪ Arıtma tesisi çıkış suyunun depolara iletimini sağlayan isale hatları ve 18.000 m. dağılım şebekesi, tam otomatik sulama sistemleri	▪ Arıtma tesisi çıkış suyunun depolara iletimini sağlayan isale hatları ve 11 300 m. dağıtım şebekesi, tam otomatik sulama sistemleri ▪ 110.000 m^2 alanlı Golf Tesisi için bilgisayar kontrollü otomatik sulama sistemi	▪ Arıtma tesisi çıkış suyunun depolara iletimini sağlayan isale hatları ve 19.000 m. dağıtım şebekesi, tam otomatik sulama sistemleri ▪ 19.000 m. anahat ▪ 2100 mt.0500 çelik boru ▪ 1000 m^3 sulama suyu deposu
Elektrik Şebekesi	▪ 1 adet ölçü merkezi ▪ 1 adet 477 MCM enerji nakil hattı ▪ 4374 konut için AG dağıtım ve aydınlatma hatları, dahili tesisatları, asansör ve paratoner yapımı ▪ 32 adet trafo merkezinin yeraltı kabloları ile tesisi.	▪ 1123 konut için AG ve OG dağıtımı ve aydınlatma hatları, dahili tesisatları asansör ve paratoner yapımı.	▪ 773 konut için AG ve OG dağıtımı ve aydınlatma hatları, dahili tesisatları asansör ve paratoner yapımı.
PTT (Telefon) Şebekesi	▪ 5000 abonelik tam otomatik telefon santralı kuruluşu. ▪ Bu santralin 40.000 aboneye ulaşması planlanmıştır. ▪ 4374 konut ve sosyal tesislerin telefon hatları.	▪ 1123 konutun telefon altyapı hatları	▪ 773 konutun telefon altyapı hatları.
TV Dağıtım Şebekesi	▪ Tüm konutlara kablolu TV altyapısı ve bağlantısı imkanı.	▪ Tüm konutlara kablolu TV altyapısı ve bağlantısı imkanı	▪ Tüm konutlara kablolu TV altyapısı ve bağlantısı imkanı
Doğa Parkı ve Gölet	▪ Şehir havuzu (Gölet) 26.000 m^2 ▪ Özel bahçeler – 29.000 m^2 ▪ Çeşitli ülke lokantaları – 3787 m^2 ▪ Doğa kulübü – 864 m^2 ▪ Doğa pazarı – 411 m^2 ▪ Kapalı otoparklar – 8250 m^2 ▪ Seralar, meteoroloji istasyonu, bakı terasları, konser bahçesi, çocuk alanları	▪ Atlı spor kulübü ▪ Akademik golf 110.000 m^2 saha ▪ Akademik golf binası 1250 m^2	
Peyzaj	▪ 160.000 m^2 yeşil alan ve 10.000 adet ağaç dikimi	▪ Yaklaşık 40.000 m^2 yeşil alanda oluşturulmuş Şelale parkı, ▪ 104.5000 m^2 alanda peyzaj düzenlemesi	▪ 20.500 m^2 park alanı ve peyzaj düzenleme, ▪ 84.000 m^2 alanda peyzaj düzenlemesi
Derin Drenaj	▪ 550 m. ana hat ▪ 1250 m. adaiçi hat	▪ 200 m. anahat ▪ 3500 m. adaiçi hat	
Spor Sahaları		▪ 3 adet açık tenis kortu ▪ 1 adet duvar tenis sahası ▪ 1 adet mini golf sahası ▪ 1 adet paten pisti ve funbox ▪ 1 adet streetball sahası ▪ 1 adet çok amaçlı saha (basketbol-voleybol) ▪ 1 adet toprak futbol sahası	▪ 2 adet açık tenis kortu ▪ 1 adet çok amaçlı saha (voleybol-basketbol) ▪ 1 adet toprak futbol sahası

Kaynak: Emlak Pazarlama, Proje Yönetimi ve Servis A.Ş., Eylül 2001 Raporu

3.6. Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi İçindeki Dış Mekanların İşlevlerine Göre Sınıflandırılması

Teknik, ekonomik, rekreasyonel, sosyal, kültürel, politik, sportif, eğitsel, ekolojik vb. gibi çok sayıda işleve sahip olan dış mekanların Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içindeki dağılımlarına bakılacak olursa;

E. Rekreasyon İşlevi Olan Dış Mekanlar

- **Mahalle ve Kent Parkları:** 200 dekarlık alana sahip ve içinde 24.000 m²'lik gölet bulunduran Doğa Parkı, bilimsel ve kültürel, sosyal, rekreasyonel, estetik, servis ve yönetim amaçlı kullanımları ile gerek Bahçeşehir Yerleşimi gerekse de civar konut bölgeleri için çekici bir alan yaratmakta, içerdiği mekan ve fonksiyonların nitelik-nicelik değerleriyle bir kent parkı hizmeti sunmaktadır (Şekil 3.19., 3.20., 3.21.).

Şekil 3.19: Doğa Parkı'nın Genel Görünümü

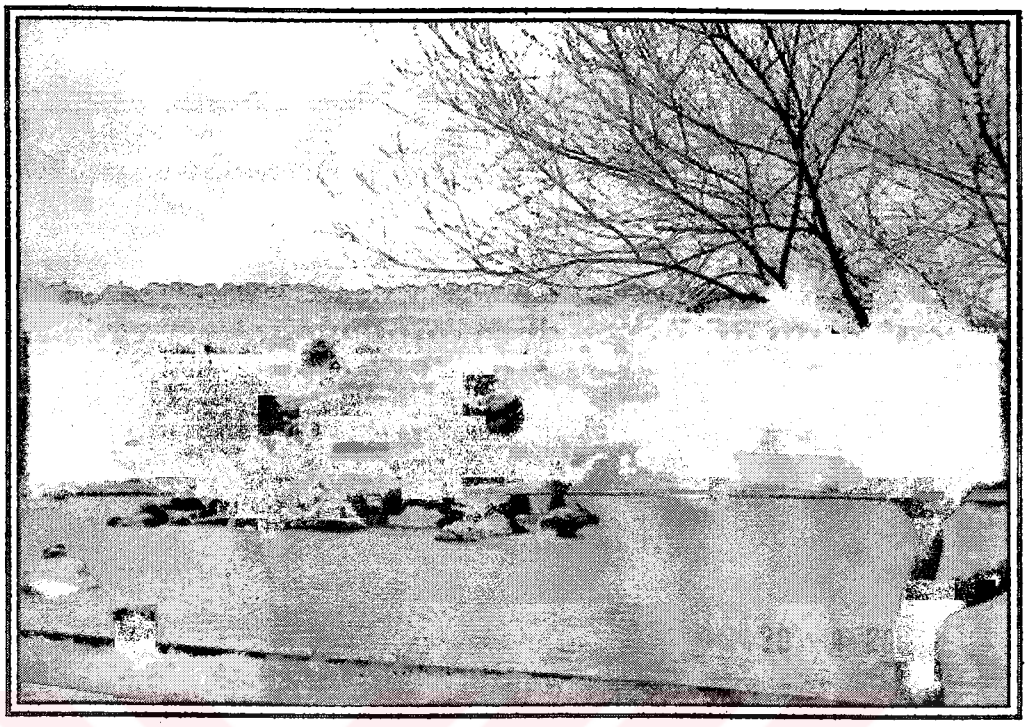

Şekil 3.20: Doğa Parkı'ndan Konut Bölgelerine Bakış

Şekil 3.21.: Doğa Bulvarı'ndan Bir Görünüş

Konut blokları arasında dinlenme alanları, spor alanları, oyun alanları vb. alanlar içeren Şelale Parkı, Yalçın Çiftçioğlu Parkı, Turgut Özal Parkı gibi parklar mahalle parkı niteliğindedir (Şekil 3.22.).

Şekil 3.22.: Şelale Parkı'ndan Bir Görünüş

- **Spor-Oyun Alanları, Golf Sahaları:** Spor alanları genel olarak sosyo-kültürel tesisler içinde, okul bahçelerinde ve parklarda bulunmaktadır. Konut blokları arasındaki yeşil alanlarda ve kapalı-açık otoparklar üzerinde de üç potalı basketbol alanları bulunmaktadır.

Doğa Parkı'nın yanında 1250 m² kapalı, 8000 m² peyzaj alanına sahip Akademik Golf Sahası bulunmaktadır (Şekil 3.23.).

Şekil 3.23.: Akademik Golf Sahası

Konut blokları arasında çocuk oyun alanları yerine çocuk oyun elemanları içeren küçük alanlar bulunmaktadır (Şekil 3.24.). Çocuk oyun alanları parkların içinde dağılım göstermektedir (Şekil 3.25.).

- **Ev bahçeleri:** Apartman bloklarının çevresi ortak kullanıma izin verecek şekilde düzenlenmiştir. Villa bahçeleri kişiye özel kullanım imkanı sağlamaktadır (Şekil 3.26.).

- **Okul bahçeleri:** Yerleşme içinde bir anaokul, bir ilkokul, bir lise, iki kolej ve bir üniversite bulunmaktadır. Okul bahçelerinde spor alanları bulunmaktadır. Üniversitenin yüzme havuzu vardır.

- **Hobi bahçeleri:** İstanbul'da hobi bahçeleri ilk kez Bahçeşehir Yerleşmesi'nde uygulanmıştır.

Şekil 3.24.: Konut Blokları Arasında Çocuk Oyun Elemanları İçin Ayrılmış Alan Örneği

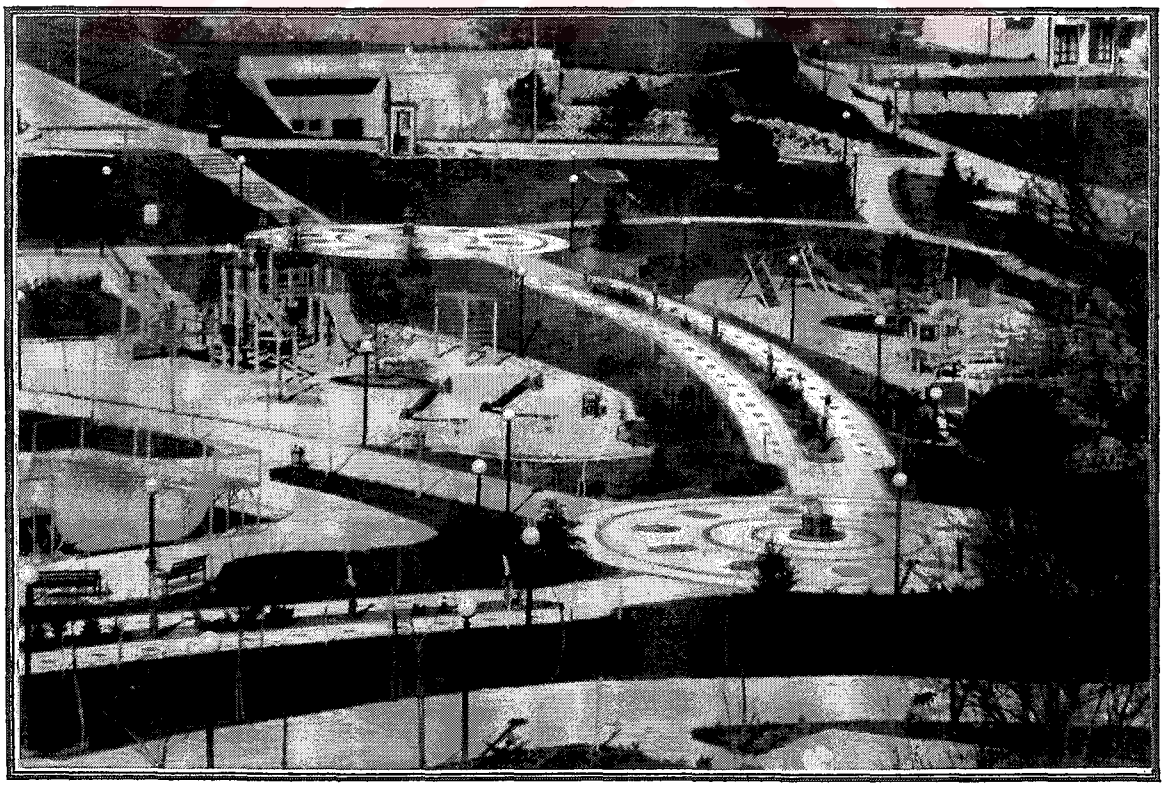

Şekil 3.25.: Şelale Parkı İçerisinde Bulunan Çocuk Oyun Alanları

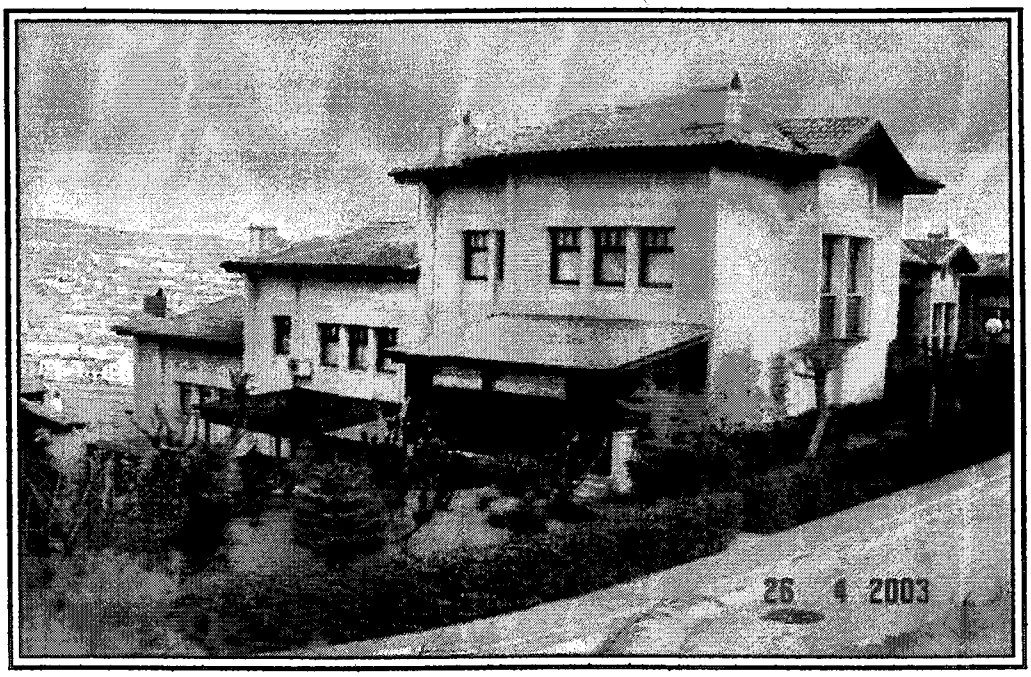

Şekil 3.26.: Villa Bahçelerinden Bir Görünüm

F. Hizmet Getirici İşlevi Olan Dış Mekanlar

- **Otoparklar:** Yerleşme içinde kapalı ve açık otoparklar bulunmaktadır. Villaların otoparkları kapalı otoparklar olarak bina bahçesi yanında veya altında olarak yapılmıştır.

- **Benzin istasyonları:** Alan girişinde bir adet benzin istasyonu yapılmıştır.

- **Pazar yerleri:** Pazar yeri Doğa Parkı içinde Doğa Pazarı adı altında tasarlanmıştır.

- **Hastane bahçeleri:** Alan içinde poliklinikler bulunmaktadır. Çevrelerinde peyzaj düzenlemeleri yapılmıştır. Kullanıcıların dinlenmesine yönelik alan bulunmamaktadır.

G. Arazi Rezervi ve Diğer İşlevleri Olan Dış Mekanlar

- **Maden, taş, kum ocakları:** Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içinde Kayzatoğlu Madencilik'e 70 dönümlük taş ocağı bulunmaktadır. 1997 tarihinde işletme durdurulmuştur. İmar planında Bahçeşehir Projesi'ne uygun bir düzenlemeyle proje sahasına katılması mümkün olabilecektir.

3.7. Araştırma Alanındaki Kullanıcıların Dış Mekan Kullanım Olanaklarının İrdelenmesi

Araştırma alanı olarak seçilen Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'ndeki dış mekan kullanım olanaklarının irdelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin kentsel yapısı ve mevcut dış mekan kullanım durumları ile ilgili verilerin incelenmesinin ardından kullanıcıların tercih ettikleri dış mekanları kullanım biçimleri, kullanım yoğunlukları ve gereksinim gördükleri fonksiyonların ayrıntılı bir biçimde saptanabilmesi, dış mekan kullanım olanaklarının yeterlilik düzeylerinin belirlenebilmesi amacıyla kullanıcıların sosyo-ekonomik yapısı, ulaşım özellikleri ve kullanım başlıkları altında anket çalışması yapılmıştır. Anketler hafta içi ve hafta sonu olmak üzere günün farklı saatlerinde, Nisan-Ekim aylarında yapılmıştır.

Sosyo-ekonomik yapı bölümünde araştırma alanındaki dış mekan kullanıcılarının cinsiyet, yaş, medeni durumu, varsa sahip oldukları çocuk sayısı ve yaşları, eğitim durumu, meslek grubu, aylık gelir durumu, kaç yıldır Bahçeşehir'de ve hangi etapta oturduğu, konut tipi, apartman bloğunda oturuyor ise oturduğu kat, konutlarının yüzme havuzu bulunup bulunmadığı, özel araç durumu ve özel araç sayısına ilişkin sorular sorularak sosyal yapıları belirlenmeye çalışılmıştır.

Ulaşım özellikleri kısmında araştırma alanı içerisinde taşıt ve yaya ulaşımının yanısıra toplu taşıma araçları ile ulaşımın yeterli olup olmadığı gibi konular araştırılmıştır.

Kullanım özelliklerinde ise kullanıcıların araştırma alanında oturmayı tercih etme nedenleri, alan içerisinde vakitlerini nasıl değerlendirdikleri, en çok hangi dış mekanları kullandıkları, kullanım sıklıkları, kullanım vakitleri, donatı elemanlarını yeterli bulup bulmadıkları, eksik gördükleri donatı elemanları, konut yakın çevresi dış mekanlardan yararlanıp yararlanmadıkları, konut yakın çevresi dış mekan düzenlemelerinin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığı ve araştırma alanındaki dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik olarak yeterli olup olmadığına dair bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır.

Kapalı uçlu soruların yer aldığı anket çalışmasının tamamlanmasından sonra her kullanıcının verdiği cevapların kodlaması yapılmıştır.

Bu çalışmadan elde edilen değerlendirmelerle kullanıcı grubunu oluşturan bireylerin dış mekan kullanımlarını etkileyen unsurlarla birlikte kullanım olanakları ortaya koyulmuştur. Uydu kent niteliği taşıyan Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içinde yer alan dış mekan kullanım olanakları aşağıda başlıklar halinde irdelenmiştir.

3.7.1. Ankete Katılan Kullanıcıların Sosyo-Ekonomik Yapısı

Bu bölümde kullanıcıların cinsiyet, yaş, eğitim durumu, meslek grubu, gelir durumu, yaşadıkları yerin genel durumu gibi sosyal yapıları hakkında bilgiler edinilmeye çalışılmıştır (Tablo3.5.).

3.7.1.1. Cinsiyet Durumu

Cinsiyet durumuna göre, Bahçeşehir Toplukonut Alanı'nda kullanıcıları %48 oranı ile kadınların, %52 oranı ile ise erkeklerin oluşturduğu saptanmıştır. Kullanıcılarda homojen dağılım gözlenmiştir (Şekil 3.27.).

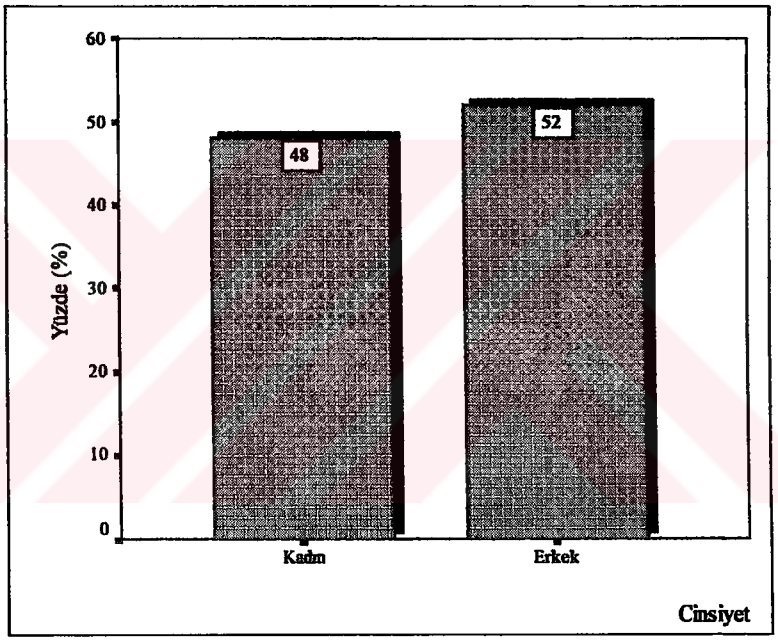

Şekil 3.27.: Cinsiyet Durumu

3.7.1.2. Yaş Grubu

Kullanıcıların yaş grup dağılımına bakıldığında, 26-40 yaş grubu %32 oranı ile, 41-60 yaş grubu %27 oranı ile, 19-25 yaş grubu %25 oranı ile, 0-18 yaş grubu %9 oranı ile ve 61 yaş ve üstü grubunun ise %7 oranı ile toplukonut alanındaki dış mekanları kullandığı tespit edilmiştir. Buna göre dış mekanları en çok 26-40 yaş grubu, ikinci olarak 41-60 yaş grubu ve üçüncü olarak 19-25 yaş grubu kullanmaktadır (Şekil 3.28.).

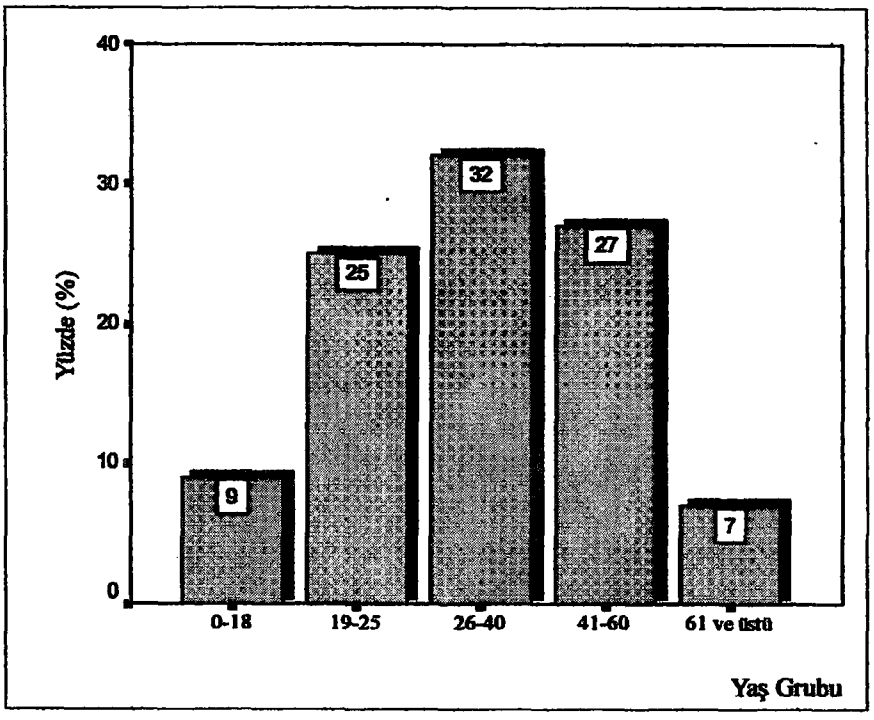

Şekil 3.28.: Yaş Grubu

3.7.1.3. Medeni Hal ve Çocuk Durumu

Kullanıcıların medeni durum dağılımı, % 62 oranında evli, %38 oranında bekar şeklindedir. Medeni hali evli olanların %9'unun çocuğu bulunmamaktadır, %28'inin 2 tane, %14'ünün 1 tane, %8'inin 3 tane, %3'ünün ise 3'ten fazla çocuğu bulunmaktadır. Sahip olunan çocukların yaş grup dağılımlarına bakıldığında ise, 15 yaş ve üstü grubu %47.6, 8-14 yaş grubu %21, 4-7 yaş grubu %18 ve 0-3 yaş grubu ise %13.4, şeklinde olmaktadır.

3.7.1.4. Eğitim Durumu

Kullanıcıların eğitim durumu dağılımında, %44 oranı ile üniversite mezunu, %39 oranı ile lise mezunu, %9'luk bir oran ile master/doktora ve %8 oranı ile de ilköğretim mezunu kullanıcılar yer almaktadır. Bu verilere göre toplukonut alanındaki dış mekanlardan en çok yararlanan grup üniversite mezunları olurken, dış mekanlar ikinci olarak lise mezunu kullanıcılara kullanım olanağı sunmaktadır. Anket formunda yer alan "okur yazar değil" şıkkı hiç cevap bulamamıştır. Toplukonut alanında bu eğitim düzeyinde kullanıcıya rastlanmamıştır (Şekil 3.29.).

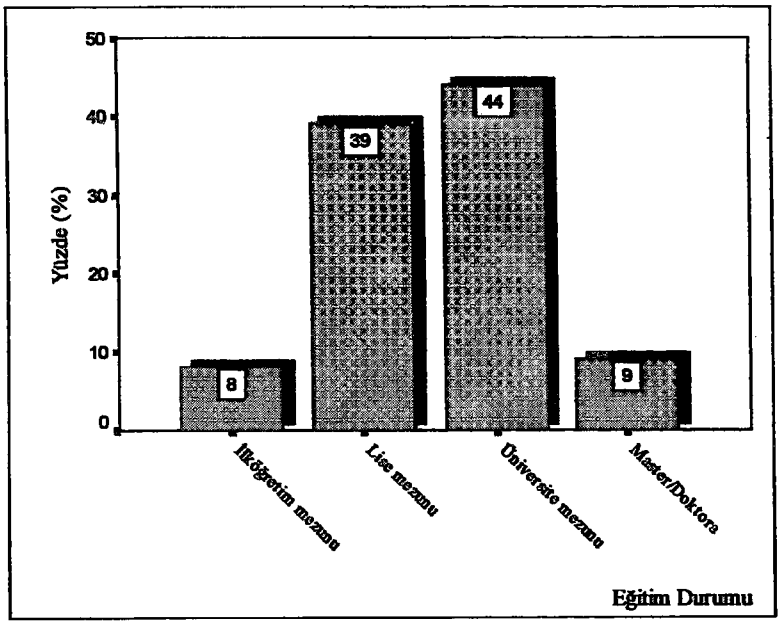

Şekil 3.29.: Eğitim Durumu

3.7.1.5. Meslek Dağılımı

Bahçeşehir Toplukonut Alanı'ndaki dış mekanları, %29 oranı ile serbest meslek sahibi, %22 ile öğrenci, %19 ile ev hanımı, %17 oranı ile diğer meslek grupları, %8 ile emekli ve %5'lik bir oran ile memurlardan oluşan bir kesim kullanmaktadır. Kadınlarda ev hanımı olanların(%19), erkeklerde ise serbest meslek sahibi olanların (%25) oranı yüksek çıkmıştır (Şekil 3.30.).

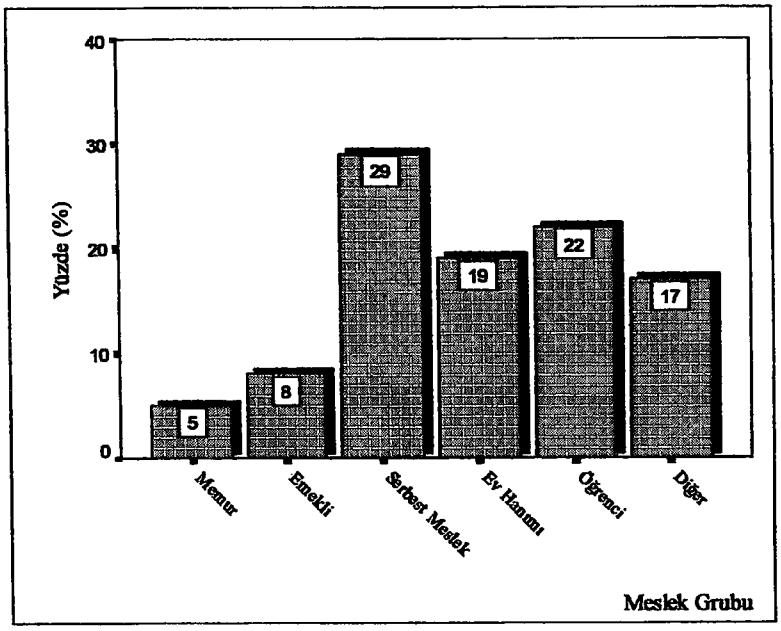

Şekil 3.30.: Meslek Grubu Dağılımları

3.7.1.6. Aylık Gelir Durumu

Toplukonut alanındaki dış mekanlar en çok %35 oranı ile 351-700 milyon TL.'lık gelir grubu tarafından kullanılırken, ikinci olarak %32 oranı ile 0-350 milyon TL., üçüncü olarak %19 oranı ile 1.5 milyar TL. ve üstü, son olarak da %14 oranı ile 701 milyon-1.5 milyar TL. gelir grubuna sahip kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır.

Bahçeşehir Toplukonut Projesi'nin üst gelir grubuna yönelik planlandığı öngörülerek; meslek grupları ve aylık gelir durumları arasında yapılan değerlendirmeler sonucunda 0-350 milyon TL. gelir grubunu en çok öğrencilerin, 351-700 milyon TL. gelir grubunu ev hanımlarının ve 1.5 milyar TL. ve üstü gelir grubunu da serbest meslek sahiplerinin oluşturduğu ortaya çıkarmaktadır. Bu da planlama hedeflerinden biri olan yüksek gelir grubu kişilere kullanım olanağı sağlama hedefine ulaşıldığının göstergesi olarak alınabilir (Şekil 3.31.).

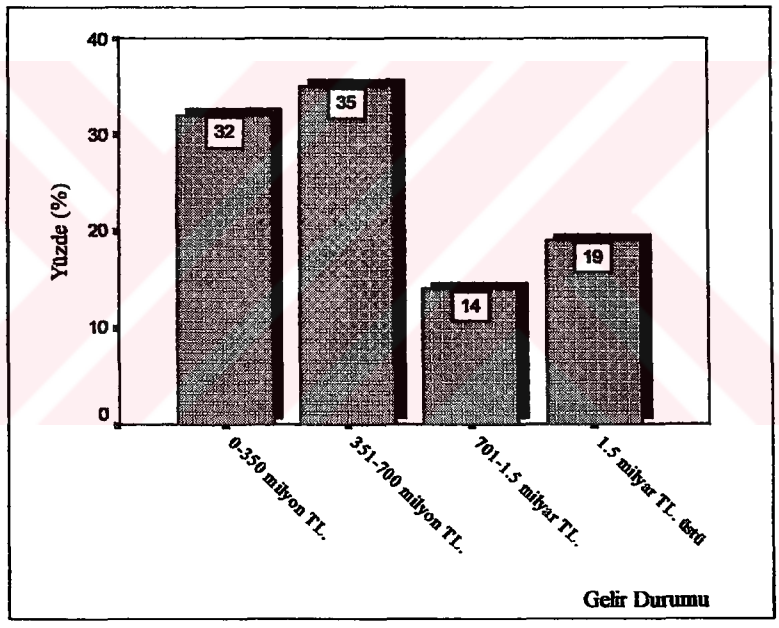

Şekil 3.31.: Aylık Gelir Durumu

3.7.1.7. Bahçeşehir'de Oturma Süresi

Araştırma alanındaki kullanıcıların büyük bir kısmı %44 oranı ile 4-6 yıldır Bahçeşehir Toplukonut Alanı'nda oturmaktadır. Daha sonra sırasıyla %35 oranı ile 0-3 yıl, %19 oranı ile 7-9 yıl ve en son olarak da %2 oranı ile 9 yıldan daha fazla süredir bu alanda yerleşim gösteren kullanıcılarla karşılaşılmıştır(Şekil 3.32.).

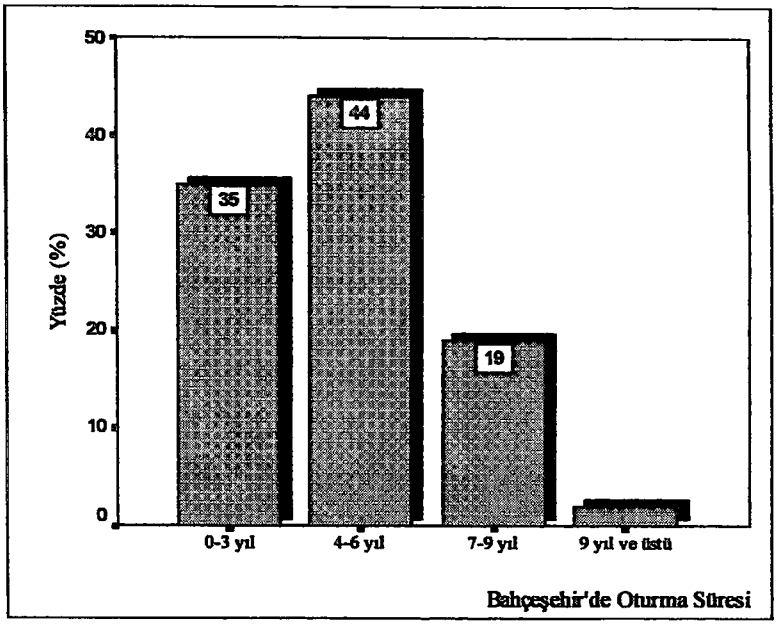

Şekil 3.32.: Bahçeşehir'de Oturma Süresi

3.7.1.8. Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nde Oturulan Etap ve Konut Tipi

Toplukonut alanında yerleşim gösteren kullanıcıların %62 oranı ile I. Etap'da oturdukları, %38'lik orana sahip kısmın ise II. Etap'da oturduğu belirlenmiştir. 3 – 4 ve 5. Etap'ların projelendirilmesi yapılmış ancak uygulamaya konulmadığından değerlendirmeye alınmamıştır.

Konut kullanıcılarının %72 gibi büyük bir oranı apartman dairesinde oturmayı tercih ederken, %28 oranında kullanıcı villa tipi konut tercih etmiştir. Bahçeşehir Toplukonut Alanı'nı oluşturan apartman ve villa sayısına bakıldığında da alanın %80.45 oranı ile apartman dairelerinden, %19.5 oranı ile de villalardan oluştuğu tespit edilmiştir. Yerleşimin olduğu etap ve kısımlar arasında konut özelliklerinde farklılıklar bulunmaktadır. Konut dış mekanlarında yüzme havuzu bulunup bulunmaması bu farklılıklardan biridir. Kullanıcıların %37'sinin konut tipi yüzme havuzu kullanımına olanak sağlarken, %63'ünde yüzme havuzu bulunmamaktadır.

3.7.1.9. Özel Araç Sahiplik Durumu

Araştırma alanı kullanıcılarının araç sahiplik durumlarına bakıldığında %66 oranındaki kullanıcının özel araç sahibi, %34 oranı ile özel araç sahibi olmadıkları görülmektedir. Araç sahiplik oranlarında ise özel aracı olanların %78.8 oranı ile bir tane, %18.2 oranı ile 2 tane ve son olarak da %3 oranı ile 3 tane araca sahip oldukları görülmüştür.

Tablo 3.5.: Araştırma Alanı Kullanıcılarının Sosyo-Ekonomik Yapı Özelliklerine Göre Dağılımı

Sosyo-Ekonomik Yapı		SAYI	YÜZDE (%)	TOPLAM	
				SAYI	YÜZDE (%)
CİNSİYET	Kadın	48	48	100	100
	Erkek	52	52		
YAŞ GRUBU	0-18	9	9	100	100
	19-25	25	25		
	26-40	32	32		
	41-60	27	27		
	61 ve üstü	7	7		
MEDENİ DURUM	Bekar	38	38	100	100
	Evli	62	62		
ÇOCUK SAYISI	Çocuğu yok	47	47	47	100
	1	14	14	53	
	2	28	28		
	3	8	8		
	3'ten fazla	3	3		
ÇOCUK YAŞ DAĞILIMI	0-3 yaş	9	13.4	67	100
	4-7 yaş	12	18		
	8-14 yaş	14	21		
	15 yaş ve üstü	32	47.6		
EĞİTİM DURUMU	Okur yazar değil	0	0	100	100
	İlköğretim mezunu	8	8		
	Lise mezunu	39	39		
	Üniversite mezunu	44	44		
	Master/Doktora	9	9		
MESLEK GRUBU	İşçi	0	0	100	100
	Memur	5	5		
	Emekli	8	8		
	Serbest meslek	29	29		
	Ev hanımı	19	19		
	Öğrenci	22	22		
	İşsiz	0	0		
	Diğer	17	17		
GELİR GRUBU	0-350 milyon TL.	32	32	100	100
	351-700 milyon TL.	35	35		
	701-1.5 milyar TL.	14	14		
	1.5 milyar TL. ve üstü	19	19		
BAHÇEŞEHİR'DE YAŞAMA SÜRESİ	0-3 yıl	35	35	100	100
	4-6 yıl	44	44		
	7-9 yıl	19	19		
	9 yıl ve üstü	2	2		
OTURULAN ETAP	I. etap	62	62	100	100
	II. etap	38	38		
KONUT TİPİ	Apartman dairesi	72	72	100	100
	Villa	28	28		
OTURULAN KAT	1-5. katlar	37	51.4	72	100
	6-10. katlar	21	29.2		
	11-15. katlar	12	16.7		
	16. kat ve üstü	2	2.7		
YÜZME HAVUZU DURUMU	Evet	37	37	100	100
	Hayır	63	63		

Tablo 3.5'in Devamı: Araştırma Alanı Kullanıcılarının Sosyo-Ekonomik Yapı Özelliklerine Göre Dağılımı

Sosyo-Ekonomik Yapı		SAYI	YÜZDE (%)	TOPLAM	
				SAYI	YÜZDE (%)
ÖZEL ARAÇ DURUMU	Evet	66	66	100	100
	Hayır	34	34		
ÖZEL ARAÇ SAYISI	1	52	78.8	66	100
	2	12	18.2		
	3	2	3		
	3'ten fazla	0	0		

3.7.2. Ulaşım Durumu

Bu bölümde Bahçeşehir Toplukonut Alanı içindeki taşıt ve yaya ulaşımının yeterli olup olmadığının yanısıra toplu taşıma araçları ile yapılan ulaşımın yeterli olup olmadığı hakkında bilgiler edinilmeye çalışılmıştır (Tablo 3.6.).

3.7.2.1. Taşıt Ulaşımı Yeterliliği

Araştırma alanı içerisinde bulunan ana ve ara arterlerin taşıt ulaşımına ne oranda yanıt verebildiğini belirleyebilmek açısından yapılan değerlendirmelerde kullanıcıların araç yollarını %60 oranı ile yeterli ve %40 oranı ile yetersiz bulduğu saptanmıştır (Şekil 3.33.).

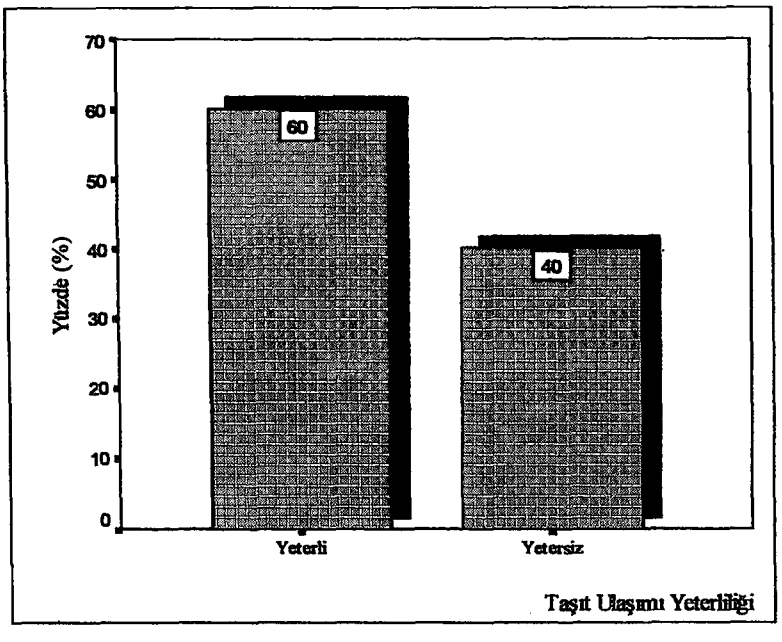

Şekil 3.33.: Taşıt Ulaşımı Yeterliliği

3.7.2.2. Yaya Dolaşımı Yeterliliği

Kullanıcıların %94 oranı ile yaya dolaşımını rahat sağlayabildiği, %6 gibi az oranda bir kısmının yaya dolaşımını rahat sağlayamadığı belirlenmiştir. Yaya dolaşımının rahat yapıldığını belirten kullanıcıların oranın yüksek olması konut alanı içindeki yaya sirkülasyonunun yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir (Şekil 3.34.).

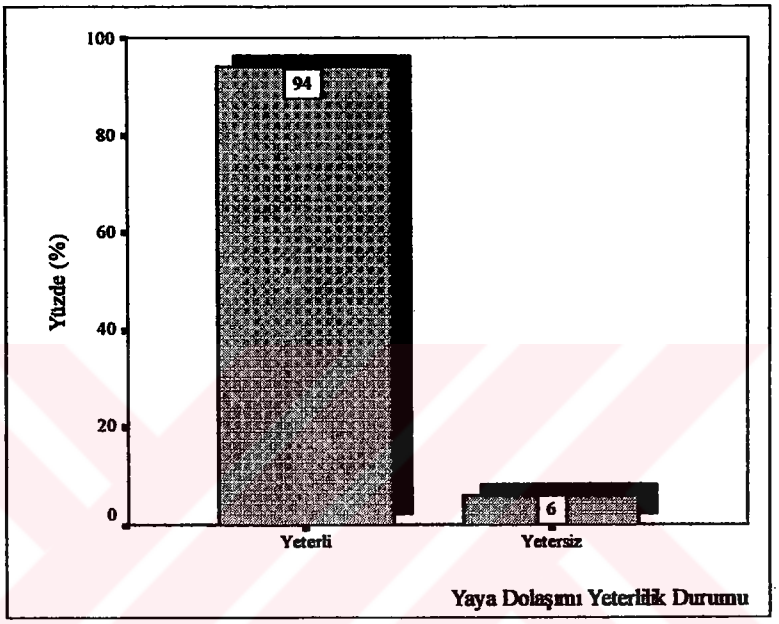

Şekil 3.34.: Yaya Dolaşımı Yeterlilik Durumu

3.7.2.3. Toplu Taşıma Araçları ile Ulaşım Yeterliliği

Kullanıcılar, toplukonut alanı içinde %57'lik oran ile toplu taşıma araçları ile ulaşımı yetersiz bulurken, %43'lük oran ile toplu taşıma araçları ile ulaşımı yeterli bulmuştur. Bu yetersizlik kuruluşundan itibaren Bahçeşehir'in Büyükşehir Belediyesi sınırları dışında kalmasından kaynaklanmaktadır.

Yapılan çalışmalarla Taksim, Bakırköy, Aksaray ve Mecidiyeköy gibi merkezlere ekspres ve normal otobüs seferleri başlatılmış olmasına rağmen toplukonut alanı içindeki ulaşıma toplu taşımanın bir etkisi olmamaktadır. Alan içinde ulaşım ağırlıklı olarak ticari taksilerle yapılmaktadır (Şekil 3.35.).

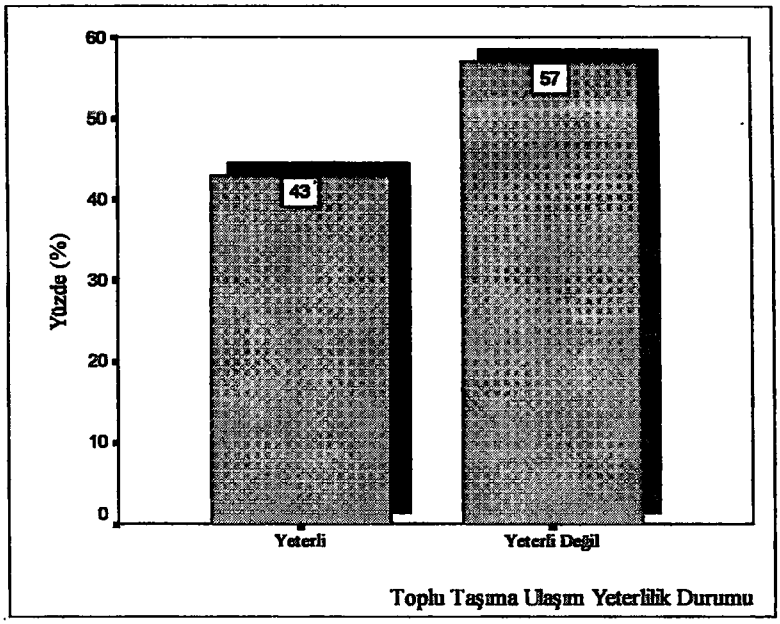

Şekil 3.35.: Toplu Taşıma ile Ulaşım Yeterliliği

Tablo 3.6.: Araştırma Alanı Kullanıcılarının Ulaşım Özelliklerine Göre Dağılımı

Ulaşım		SAYI	YÜZDE (%)	TOPLAM	
				SAYI	YÜZDE (%)
ALAN İÇİNDEKİ TAŞIT ULAŞIMININ YETERLİ OLUP OLMADIĞI	Evet	60	60	100	100
	Hayır	40	40		
ALAN İÇİNDE YAYA DOLAŞIMININ RAHAT OLUP OLMADIĞI	Evet	94	94	100	100
	Hayır	6	6		
ALAN İÇİNDEKİ TOPLU TAŞIMA İLE ULAŞIMIN YETERLİ OLUP OLMADIĞI	Evet	43	43	100	100
	Hayır	57	57		

3.7.3. Ankete Katılan Kullanıcıların Bahçeşehir Toplukonut Alanındaki Dış Mekan Kullanımlarına Ait Bilgiler

Bu bölümde kullanıcıların toplukonut alanı içindeki dış mekan kullanım özelliklerine ait bilgiler edinilmiştir. Kullanıcılardan, bu toplukonut alanında oturmayı tercih etme nedenleri, zamanlarını dış mekanlarda nasıl değerlendirdikleri, alan içinde bulunan alanları kullanım yoğunlukları, kullanım sıklığı, kullanım vakitleri dış

mekanlardan yararlanma durumları ve nitelik-nicelik açısından fonksiyonların yeterliliği gibi bilgiler edinilmiştir.

3.7.3.1. Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri

Birden çok seçenekli bu soruda kullanıcılar, Bahçeşehir'i en çok %21.64 oranı ile açık ve yeşil alanlar nedeni ile tercih ederken, daha sonra sırasıyla %18.28 oranı ile medeni çevre, %16.41 oranı ile güvenli, %15.30 oranı ile sakin, %8.95 ile yatırım açısından, %4.85 oranları ile komşuluk ilişkileri ve iş yerine yakınlık, %4.48 oranı ile eğitim merkezine yakınlık, %2.98 ile ulaşım kolaylığı, %1.86 oran ile ucuz ve %0.37 oran ile alışveriş olanaklarının iyi olması sebebi ile tercih etmişlerdir (Şekil 3.36.).

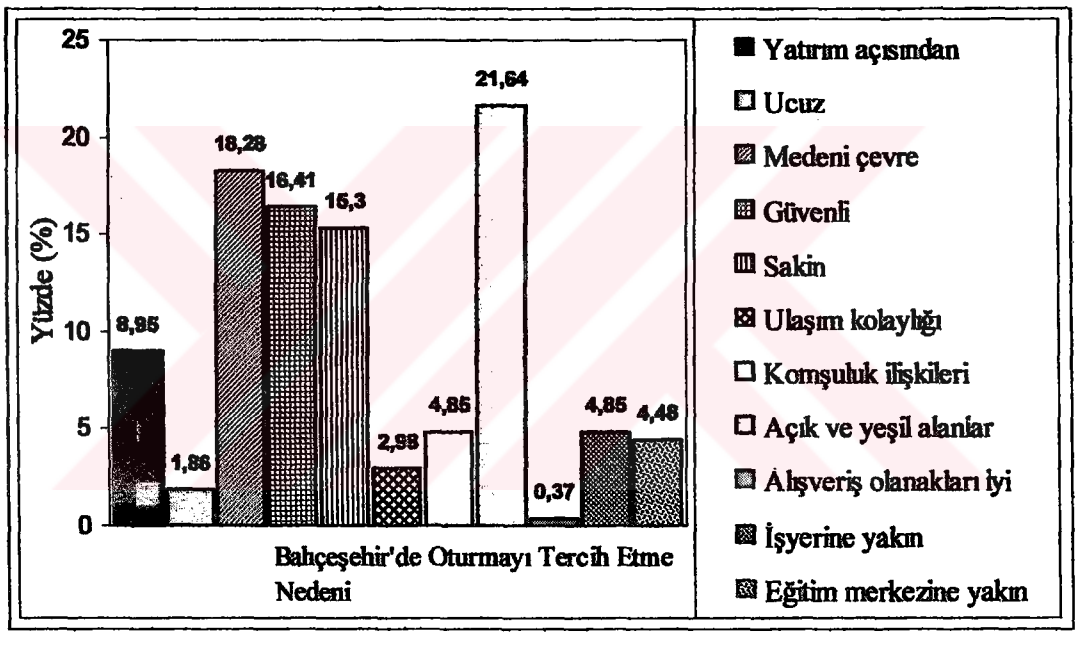

Şekil 3.36.: Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri

3.7.3.2. Dış Mekanlarda Zaman Değerlendirme Şekilleri

Toplukonut alanında kullanıcılar zamanlarını en çok %15.59 oranı ile yürüyüşe çıkarak, %14.06 oranı ile alışverişe giderek, %11.78 oranı ile arkadaşlarını ziyaret ederek, %11.02 ile dinlenme alanlarını kullanarak, %9.88 ile spor yaparak, %9.50 oranı ile kafede oturarak, %9.12 ile parka giderek, % 8.74 oranı ile sosyal tesisleri kullanarak, %6.46 ile yüzme havuzuna girerek ve son olarak da %3.8 ile köpeğini gezdirerek geçirmektedir (Şekil 3.37.).

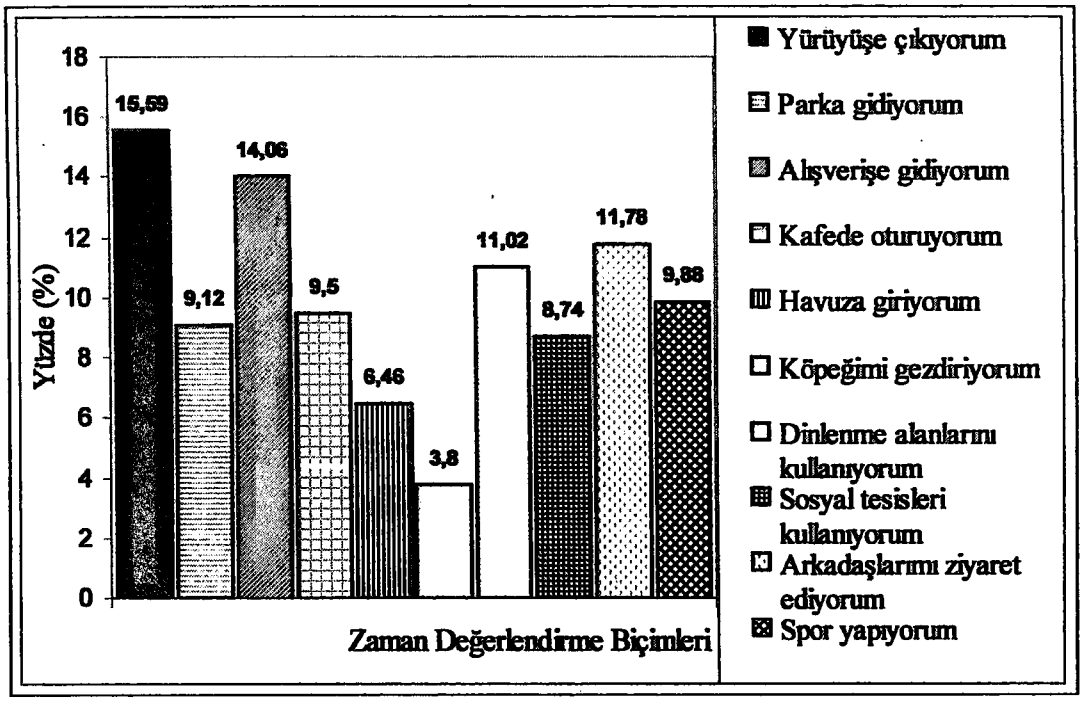

Şekil 3.37.: Dış Mekanlarda Zaman Değerlendirme Şekilleri

3.7.3.3. En Çok Kullanılan Dış Mekanlar

Araştırma alanında kullanıcılara yönlendirilen birden çok seçenekli soru ile %14.02 oranı en çok alışveriş merkezlerinin kullanıldığı belirlenmiştir.

Alışveriş merkezlerinin dışında sırasıyla %12.18 oranı ile kafe-restoranlar, %11.8 oranı ile spor alanları, %11.44 oranları ile oturma-dinlenme alanları ve gezinti alanları, %10.7 ile Doğa Parkı, %5.53 ile kapalı ve açık otoparklar, %5.16 oranı ile çocuk oyun alanları, %4.06 oranları ile sosyo-kültürel tesisler ve Şelale Parkı, %3.32 ile ortak yüzme havuzu, %2.8 oranları ile Atlı Spor Kulübü ve diğer alanlar, %0.74 oranı ile Atış poligonu ve son olarak da %0.37 oranı ile hobi bahçelerinin kullanıldığı belirlenmiştir.

Şıklarda bulunan "Golf Sahası" hiç işaretlenmediği için yerleşim gösterenlerin Golf Sahası hakkında fazla bilgiye sahip olmadıkları şeklinde değerlendirilebilir (Şekil 3.38.).

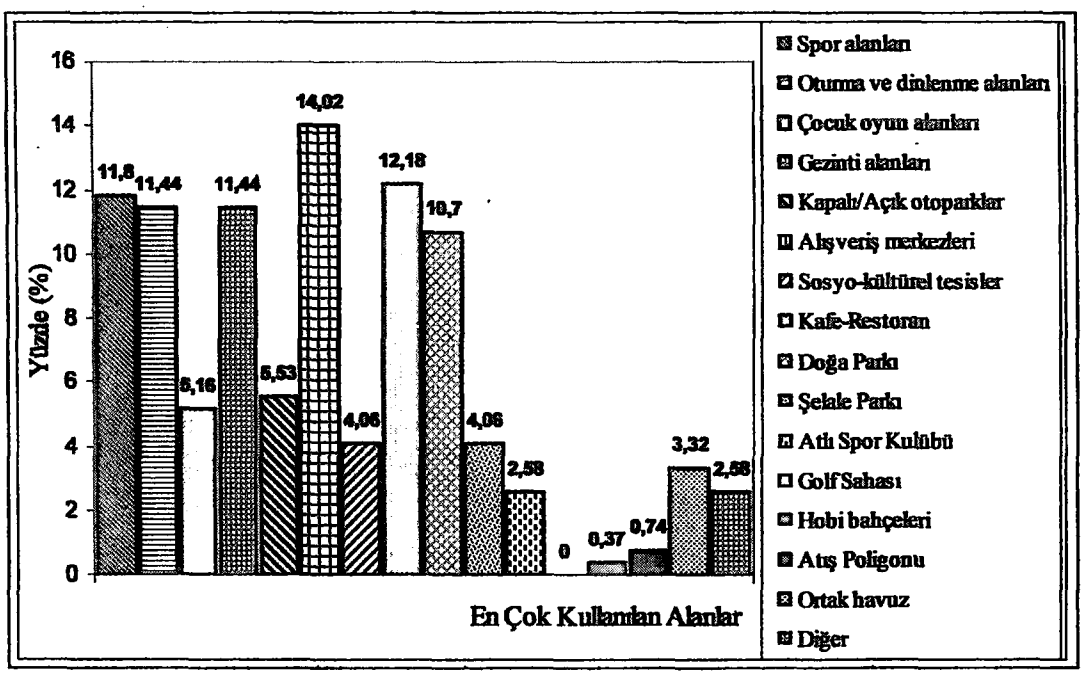

Şekil 3.38.: En Çok Kullanılan Dış Mekanlar

3.7.3.4. Dış Mekanları Kullanım Sıklığı

Toplukonut kullanıcılarının dış mekanları kullanma sıklığı sırasıyla şu şekildedir, %67 oranı ile değişken, %32 oranı ile hergün, %1 oranı ile de hiçbir zaman kullanmamakta olmaktadır (Şekil 3.39.).

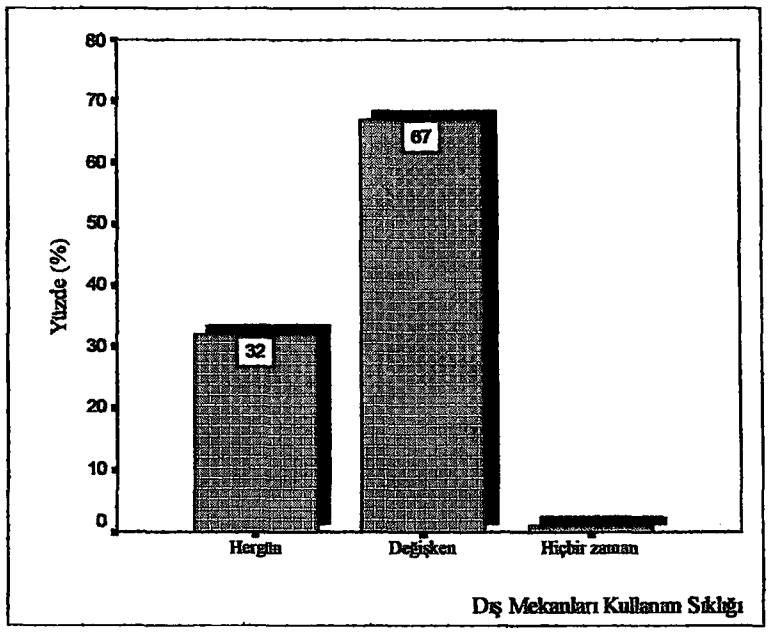

Şekil 3.39.: Dış Mekanları Kullanım Sıklığı

3.7.3.5. Dış Mekan Kullanım Vakitleri

Yapılan araştırmada dış mekanların en çok %31 oranı ile öğleden sonra, %27 oranı ile akşam, %19 oranı ile akşam üstü, %12 oranı ile öğle arası ve son olarak da %11 oranı ile sabah kullanılmakta olduğu belirlenmiştir (Şekil 3.40.).

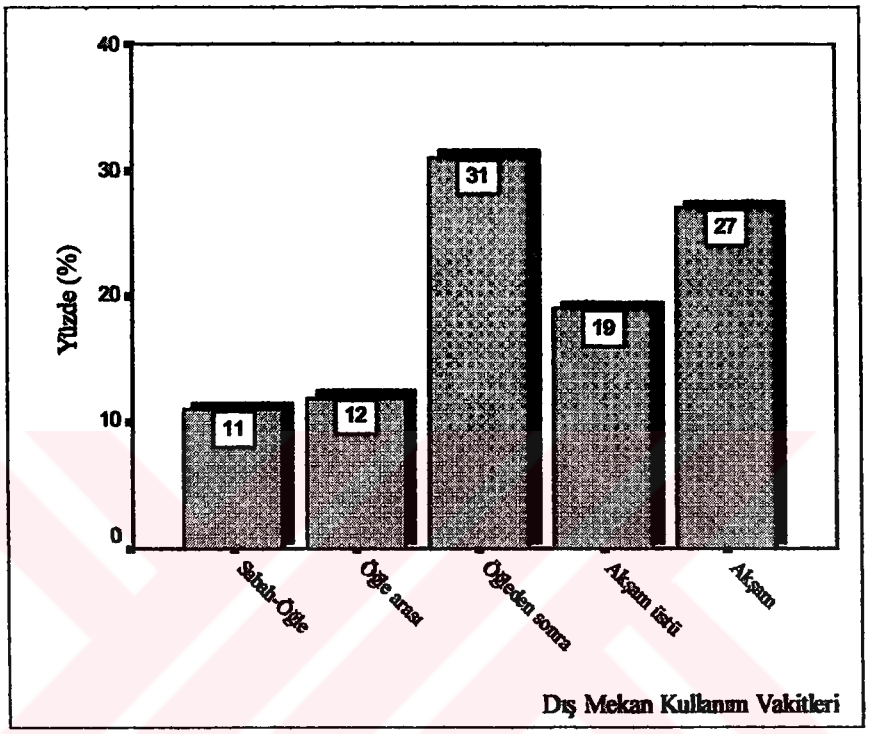

Şekil 3.40.: Dış Mekan Kullanım Vakitleri

3.7.3.6. Donatı Elemanı Yeterliliği

Bahçeşehir Toplukonut Alanı'nda yapılan ankete katılanların %92 oranlık kısmı donatı elemanlarını yeterli bulurken, %8 oranı ile yeterli bulmamaktadır.

Eksik görülen donatı elemanları sorgulandığında ise %19.58 oranı ile telefon kulübeleri ilk sırayı alırken, %15.42 oranı ile satış birimleri, %14.16 oranı ile çeşme, %10.83 oranı ile plastik objeler(heykel vb.)'den sonra sırasıyla %7.08 oranları ile pergola, su ögesi, yol işaretleri ve yönlendirici levhalar, %6.66 oranı ile oturma grupları ve banklar, %6.25 ile çöp kutuları ve son olarak da %2.91 oranları ile çocuk oyun elemanları ve aydınlatma elemanları eksik görülmektedir (Şekil 3.41.).

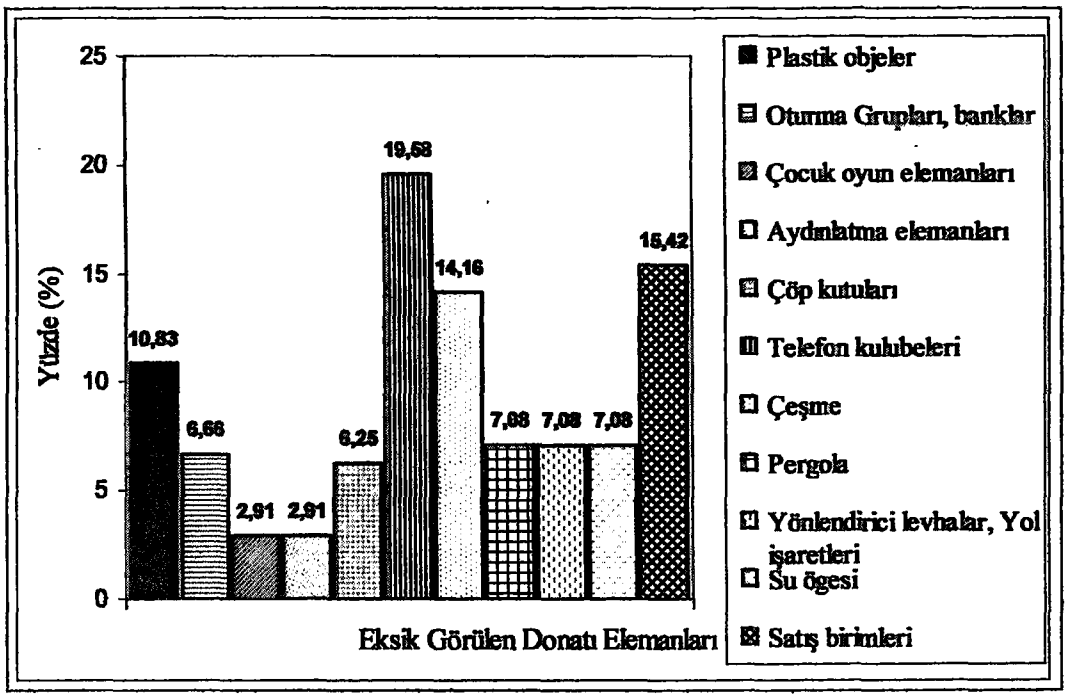

Şekil 3.41.: Eksik Görülen Donatı Elemanları

3.7.3.7. Konut Yakın Çevresi Açık Mekanlardan Yararlanma Durumu

Ankete katılanların %81 oranı ile konut yakın çevresi açık mekanlardan faydalandığı, %19 oranı ile bir faydalanma durumunun olmadığı belirlenmiştir. Konut yakın çevresi açık alan durumunun ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığı sorusuna da %82 oranı ile karşıladığı, %18 oranı ile karşılamadığı şeklinde yanıt vermişlerdir.

3.7.3.8. Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Yeterliliği

3.7.3.8.1. Açık Mekan Düzenlemesi

Bahçeşehir Toplukonut Alanı içinde yapılan anket sorgulamasında alanda kullanıcıların %89 oranı ile açık mekan düzenlemesini yeterli buldukları, geri kalan %11 oranındaki kullanıcıların düzenlemeleri yetersiz bulduğu belirlenmiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.2. Yeşil Alan Dağılımı

Araştırma alanı içindeki yeşil alan dağılımı yeterliliği sorgulandığın da %98 oranı ile yeterli, %1 oranı ile yetersiz olduğu belirlenmiş, %1 oranı ile de görüş belirtmemişlerdir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.3. Özürlülere Göre Planlama

Toplukonut alanı içerisindeki araç-yaya yolları ve mekanlarda özürlülere göre planlama; %45 oranı ile yetersiz, %20 oranı ile yeterli bulunmuş, %35 oranı ile görüş belirtilmemiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.4. Açık Alanların Estetikliği

Kullanıcılar %83 oranı ile açık alanları estetik olarak yeterli, %15 ile yetersiz görmekte, %2 oranı ile de görüş belirtmemiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.5. Doğa Parkı

Bahçeşehir Toplukonut Alanı içerisinde bulunan Doğa Parkı içerdiği fonksiyon ve donatılarla alanda yerleşim gösterenlerin ortak yoğun kullanım alanlarından birisidir. Yapılan değerlendirmede %94 oranı ile Doğa Parkı sahip olduğu fonksiyonların niteliği ve niceliği açısından yeterli, %5 oranı ile yetersiz bulunmuş ve %1 oranında ki kullanıcılar da görüş belirtmemişlerdir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.6. Şelale Parkı

Bahçeşehir II. Etap'ta bulunan Şelale Parkı sahip olduğu fonksiyonlarının nitelik ve nicelik açısından değerlendirildiğinde %82 oranı ile yeterli, %10 ile yetersiz olduğu belirlenmiş, %8 oranı ile de görüş belirtmemiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.7. Sosyo-Kültürel Tesisler

Alan içinde bulunan sosyo-kültürel tesisler %54 oranı ile yeterli, %39 oranı ile yetersiz bulunmuştur. %7 oranında ki kullanıcılar görüş belirtmemiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.8. Kafe ve Restoranlar

Toplukonut alanı içindeki ticari alanlar ve Doğa Parkı içinde dağılım gösteren kafe ve restoranlar %82 oranı ile yeterli ve %17 oranı ile yetersiz bulunmuştur. %1 oranındaki kullanıcı fikir belirtmemiştir (Şekil 3.42.) .

3.7.3.8.9. Hobi Bahçeleri

İstanbul dahilinde hatta Türkiye çapında gerçekleştirilmiş toplukonut projeleri arasında ilk kez "Hobi Bahçeleri" Bahçeşehir Toplukonut Alanı'nda uygulanmıştır. Yeterliliği irdelendiğinde ise kullanıcıların %46 gibi yüksek bir oranı görüş belirtmemiştir sonra sırasıyla %29 oranı yeterli ve %25 oranı ile yetersiz olduğunu belirtilmiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.10. Golf Sahası

Alanımız içerisinde bulunan golf sahası için %69 oranı ile görüş belirtilmemiştir, %21 oranı ile yetersiz, %10 oran ile de yeterli bulunmuştur (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.11. Atlı Spor Kulübü

Sosyal tesislerden biri olarak da bahsedebileceğimiz Atlı Spor Kulübü için %44 oranındaki kullanıcı görüş belirtmemiştir. Genel kullanıcıların %34'ü kulübü yeterli, %22'si ise yetersiz bulmuştur (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.12. Dinlenme Alanları

Toplukonut alanı içerisinde dinlenme alanı olarak düzenlenmiş mekanlar nitelik ve nicelik olarak %95 oranı ile yeterli, %3 oranı ile yetersiz bulunmuştur. %2 oranı ile ise görüş belirtilmemiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.13. Spor Alanları

Araştırma alanı içerisinde bulunan voleybol, basketbol, tenis vb. spor alanları kullanıcılar tarafından %82 oranı ile yeterli, %10 oranı ile yetersiz olduğu belirlenmiştir. %8 oranı ile de görüş belirtmemiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.14. Çocuk Oyun Alanları

Kullanıcılar değişik yaş gruplarındaki çocuklar için planlanmış olan çocuk oyun alanları için %59 oranı ile yeterli, %16 oranı ile de yetersiz olduğunu belirtmiştir. %25'lik kısım ise görüş belirtmemiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.15. Yaya Yolları – Taşıt Yolları İlişkisi

Araştırma alanı içerisinde yaya ve taşıt ulaşımını sağlamak için düzenlenmiş olan değişik tiplerdeki yollar arasında ki ilişkilere bakıldığında kullanıcıların %88 oranı ile yeterli, %11 oranı ile yetersiz bulduğu belirlenmiştir ve %1 oranı ile de görüş belirtilmemiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.16. Açık/Kapalı Otoparklar

Araç yolları kenarlarında cep, ticaret alanları etrafında geniş boşluklar halinde ve konutlar arasında kapalı olarak düzenlenmiş otoparklar konut kullanıcıları tarafından %76 oranı ile yeterli, %20 oranı ile yetersiz bulunmuştur. %4 oranı ile görüş belirtilmemiştir (Şekil 3.42.) .

3.7.3.8.17. Alışveriş Olanakları

Ticaret alanları ve çevresinde yapılandırılmış olan alışveriş merkezleri ile sağlanan alışveriş olanakları kullanıcılar tarafından %53 oranı ile yeterli, %46 oranı ile yetersiz olarak nitelendirilmiştir. %1 oranında kullanıcı görüş belirtmemiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.18. Sosyal İlişkilere Olanak Sağlaması

Bahçeşehir Toplukonut Alanı'nın içerisinde bulunan mekanlar ve yapılan aktivitelerle sosyal ilişkilere olanak sağlayıp sağlamadığı irdelendiğinde %51 oranı ile yeterli, %42 oranı ile yetersiz olduğu belirlenmiştir. %7 oranı ile görüş belirtilmemiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.19. Güvenlik Hizmetleri

Alan içerisinde güvenlik hizmetleri %62 oranı ile yeterli, %37 oranı ile yetersiz bulunmuştur. %1 oranı ile görüş belirtmemiştir (Şekil 3.42.).

3.7.3.8.20. Bakım Çalışmaları

Araştırma alanı içerisinde bakım çalışmaları bazı kısımlarda Bahçeşehir Belediyesi tarafından, bazı kısımlarda Toplukonut İdaresi Başkanlığı birimleri tarafından yürütülmektedir. Bakım çalışmaları %67 oranı ile yeterli, %22 oranı ile yetersiz bulunmuştur. %11 oranı ile görüş belirtilmemiştir (Şekil 3.42.).

Şekil 3.42.: Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Yeterliliği

Tablo 3.7.: Araştırma Alanı Kullanıcılarının Kullanım Özelliklerine Göre Dağılımı

KULLANIMLAR		SAYI	YÜZDE (%)	TOPLAM	
				SAYI	YÜZDE (%)
BAHÇEŞEHİR'DE OTURMAYI TERCİH NEDENLERİ	Yatırım açısından	24	8.95	268	100
	Ucuz	5	1.86		
	Medeni çevre	49	18.28		
	Güvenli	44	16.41		
	Sakin	41	15.3		
	Ulaşım kolaylığı	8	2.98		
	Komşuluk ilişkileri	13	4.85		
	Açık ve yeşil alanlar	58	21.64		
	Alışveriş olanakları iyi	1	0.37		
	İş yerine yakın	13	4.85		
	Eğitim merkezine yakın	12	4.48		
BAHÇEŞEHİR'DE ZAMAN DEĞERLENDİRME ŞEKLİ	Yürüyüşe çıkarak	41	15.59	263	100
	Parka giderek	24	9.12		
	Alışverişe giderek	37	14.06		
	Kafede oturarak	25	9.5		
	Havuza girerek	17	6.46		
	Köpek gezdirerek	10	3.8		
	Dinlenme alanlarını kullanarak	29	11.02		
	Sosyal tesisleri kullanarak	23	8.74		
	Arkadaşlarını ziyaret ederek	31	11.78		
	Spor yaparak	26	9.88		
BAHÇEŞEHİR'DE EN ÇOK KULLANILAN ALANLAR	Spor alanları	32	11.8	271	100
	Oturma ve dinlenme alanları	31	11.44		
	Çocuk oyun alanları	14	5.16		
	Gezinti alanları	31	11.44		
	Kapalı/Açık otoparklar	15	5.53		
	Alışveriş merkezleri	38	14.02		
	Sosyo-Kültürel tesisler	11	4.06		
	Kafe-Restoran	33	12.18		
	Doğa Parkı	29	10.7		
	Şelale Parkı	11	4.06		
	Atlı Spor Kulübü	7	2.58		
	Golf Sahası	0	0		
	Hobi bahçeleri	1	0.37		
	Atış poligonu	2	0.74		
	Ortak yüzme havuzu	9	3.32		
	Diğer	7	2.58		
DIŞ MEKANLARI KULLANIM SIKLIĞI	Hergün	32	32	100	100
	Değişken	67	67		
	Hiçbir zaman	1	1		
DIŞ MEKAN KULLANIM VAKİTLERİ	Sabah-Öğle	11	11	100	100
	Öğle Arası	12	12		
	Öğleden sonra	31	31		
	Akşam üstü	19	19		
	Akşam	27	27		

Tablo 3.7.'in Devamı: Araştırma Alanı Kullanıcılarının Kullanım Özelliklerine Göre Dağılımı

KULLANIMLAR			SAYI	YÜZDE (%)	TOPLAM	
					SAYI	YÜZDE (%)
EKSİK GÖRÜLEN DONATIM ELEMANLARI		Plastik objeler	26	10.8	240	100
		Oturma grupları,banklar	16	6.7		
		Çocuk oyun elemanları	7	2.9		
		Aydınlatma elemanları	7	2.9		
		Çöp kutuları	15	6.6		
		Telefon kulübeleri	47	19.6		
		Çeşme	34	14.2		
		Pergola	17	7		
		Yol işaretleri, yönlendirici levhalar	17	7		
		Su ögesi	17	7		
		Satış birimleri	37	15.4		
KONUT YAKIN ÇEVRESİ AÇIK MEKANLARDAN YARARLANMA DURUMU		Evet	81	81	100	100
		Hayır	19	19		
KONUT YAKIN ÇEVRESİ AÇIK ALAN DÜZENLEMELERİNİN YETERLİLİK DURUMU		Evet	82	82	100	100
		Hayır	18	18		
BAHÇEŞEHİR TOPLUKONUT ALANI DIŞ MEKAN FONKSİYONLARININ NİTELİK VE NİCELİK OLARAK YETERLİLİK DURUMU	Açık alan düzenlemesi	Yeterli	89	89	100	100
		Yetersiz	11	11		
		Fikri yok	-	-		
	Yeşil alan dağılımı	Yeterli	98	98	100	100
		Yetersiz	1	1		
		Fikri yok	1	1		
	Özürlülere göre planlama	Yeterli	20	20	100	100
		Yetersiz	45	45		
		Fikri yok	35	35		
	Açık alanların estetikliği	Yeterli	83	83	100	100
		Yetersiz	15	15		
		Fikri yok	2	2		
	Doğa Parkı	Yeterli	94	94	100	100
		Yetersiz	5	5		
		Fikri yok	1	1		
	Şelale Parkı	Yeterli	82	82	100	100
		Yetersiz	10	10		
		Fikri yok	8	8		
	Sosyo-kültürel tesisler	Yeterli	54	54	100	100
		Yetersiz	39	39		
		Fikri yok	7	7		
	Kafe-Restoranlar	Yeterli	82	82	100	100
		Yetersiz	17	17		
		Fikri yok	1	1		

Tablo 3.7.'in Devamı: Araştırma Alanı Kullanıcılarının Kullanım Özelliklerine Göre Dağılımı

KULLANIMLAR			SAYI	YÜZDE (%)	TOPLAM	
					SAYI	YÜZDE (%)
BAHÇEŞEHİR TOPLUKONUT ALANI DIŞ MEKAN FONKSİYONLARININ NİTELİK VE NİCELİK OLARAK YETERLİLİK DURUMU	Hobi bahçeleri	Yeterli	29	29	100	100
		Yetersiz	25	25		
		Fikri yok	46	46		
	Golf sahası	Yeterli	10	10	100	100
		Yetersiz	21	21		
		Fikri yok	69	69		
	Atlı Spor Kulübü	Yeterli	34	34	100	100
		Yetersiz	22	22		
		Fikri yok	44	44		
	Dinlenme alanları	Yeterli	95	95	100	100
		Yetersiz	3	3		
		Fikri yok	2	2		
	Spor alanları	Yeterli	82	82	100	100
		Yetersiz	10	10		
		Fikri yok	8	8		
	Çocuk oyun alanları	Yeterli	59	59	100	100
		Yetersiz	16	16		
		Fikri yok	25	25		
	Yaya yolları-taşıt yolları ilişkisi	Yeterli	88	88	100	100
		Yetersiz	11	11		
		Fikri yok	1	1		
	Açık/Kapalı otoparklar	Yeterli	76	76	100	100
		Yetersiz	20	20		
		Fikri yok	4	4		
	Alışveriş olanakları	Yeterli	53	53	100	100
		Yetersiz	46	46		
		Fikri yok	1	1		
	Sosyal ilişkilere olanak tanıması	Yeterli	51	51	100	100
		Yetersiz	42	42		
		Fikri yok	7	7		
	Güvenlik hizmetleri	Yeterli	62	62	100	100
		Yetersiz	37	37		
		Fikri yok	1	1		
	Bakım çalışmaları	Yeterli	67	67	100	100
		Yetersiz	22	22		
		Fikri yok	3	3		

3.7.4. Kullanıcıların Sosyo-Ekonomik Özellikleri ile Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

3.7.4.1. Cinsiyet ile Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Cinsiyet ile dış mekanlarda zaman geçirme sıklığı, donatı elemanı yeterliliği, eksik görülen donatı elemanları, konut yakın çevresindeki açık alan düzenlemelerinin yeterlilik durumu ve dış mekan fonksiyonlarının yeterlilik durumu soruları karşılaştırılmış ancak $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığından anlamlı bir ilişki kurulamamıştır. İlişki bulunanlar aşağıda açıklanmıştır.

3.7.4.1.1. Cinsiyet – Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi

Bahçeşehir'i tercih etme sebeplerinden; yatırım açısından, ucuz, medeni çevre, sakin, ulaşım kolaylığı, komşuluk ilişkileri, açık-yeşil alanlar, alışveriş olanaklarının iyi olması ve eğitim merkezine yakınlık seçenekleri ile cinsiyet arasında $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığından anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Güvenli olması seçeneği çarprazlandığında $p=0.049$ olarak ve iş yerine yakınlık seçeneği çarprazlandığında $p=0.012$ olarak bulunduğundan anlamlı ilişkiler ortaya çıkmıştır.

Cinsiyet ile Bahçeşehir'in güvenli olması nedeniyle tercih edilmesi seçeneği çarprazlandığında ankete cevap veren kadınların %54.2 oranı ve erkeklerin ise %34.6 oranı güvenliliği sebebiyle tercih ettiği belirlenmiştir.

Buna göre kadınların Bahçeşehir'i erkeklere göre daha güvenli bulduğu ortaya konmuştur. Toplukonut alanına giriş-çıkışlarda kontrollerin arttırılması, güvenlik görevlilerinin alan içinde dolaşması ve güvenlik birimlerinin belirli noktalarda yerleşimlerinin sağlanması ile kullanıcıların daha rahat ve huzurlu yerleşim gösterebilmeleri amacıyla gereklidir (Şekil 3.43.1.).

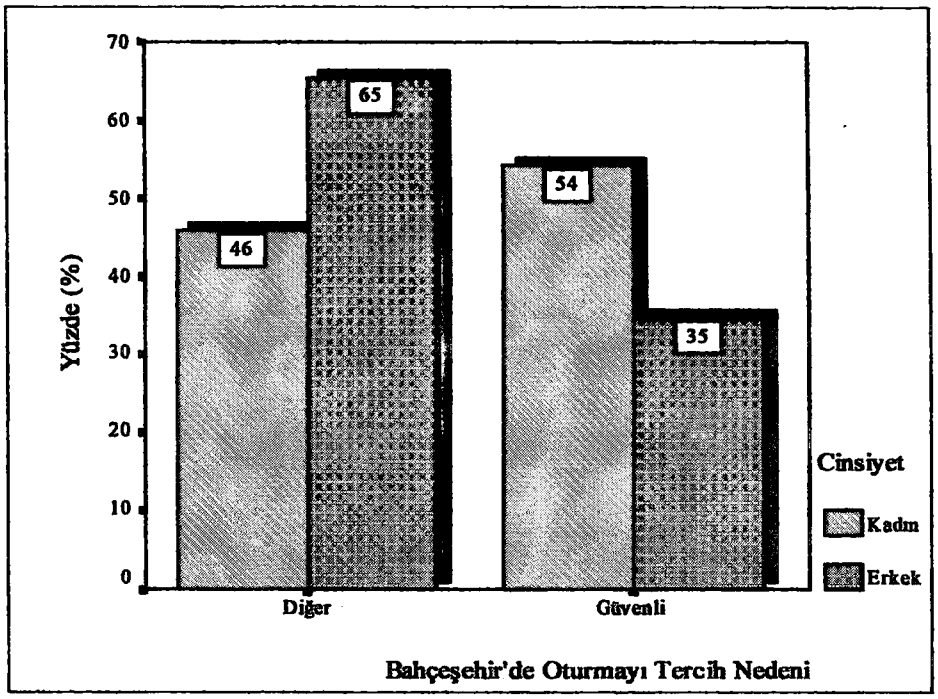

Şekil 3.43.1.: Cinsiyet – Güvenli Olması Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi

İş yerine yakınlığından dolayı tercih edilmesi seçeneği çarprazlandığında ise erkeklerin %21.2'sinin, kadınların ise %4.2'sinin bu sebepten dolayı yerleşimi seçtiği belirlenmiştir (Şekil 3.43.2.).

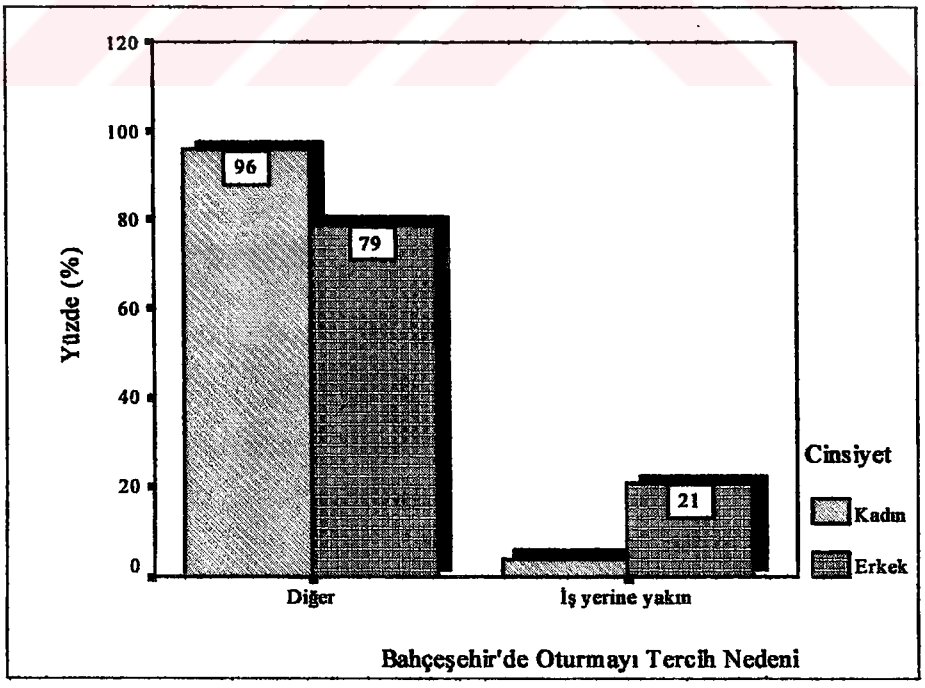

Şekil 3.43.2.: Cinsiyet – İş Yerine Yakınlığı Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi

3.7.4.1.2. Cinsiyet – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi

Cinsiyet ile Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekillerinin neler olduğu sorusu çarprazlandığında birden çok tercih seçenekleri arasından yürüyüşe çıkarak, parka giderek, kafede oturarak, havuza girerek, köpeğini gezdirerek, dinlenme alanlarını kullanarak, sosyal tesisleri kullanarak ve arkadaşlarını ziyaret ederek seçenekleri için $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığından anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Alışverişe giderek ve spor yaparak seçenekleri için $p=0.000$ olarak bulunmuş ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanmıştır.

Alışverişe giderek Bahçeşehir'de zaman değerlendirme seçeneği ile cinsiyet çarprazlandığında kadınların %56.3 oranı, erkeklerin %19.2 oranı ile zamanlarını alışverişe giderek değerlendirdikleri belirlenmiştir. Kadın kullanıcı sayısı arttıkça alışveriş olanaklarının ve mekanlarının da artması gerektiği söylenebilir (Şekil 3.44.1.).

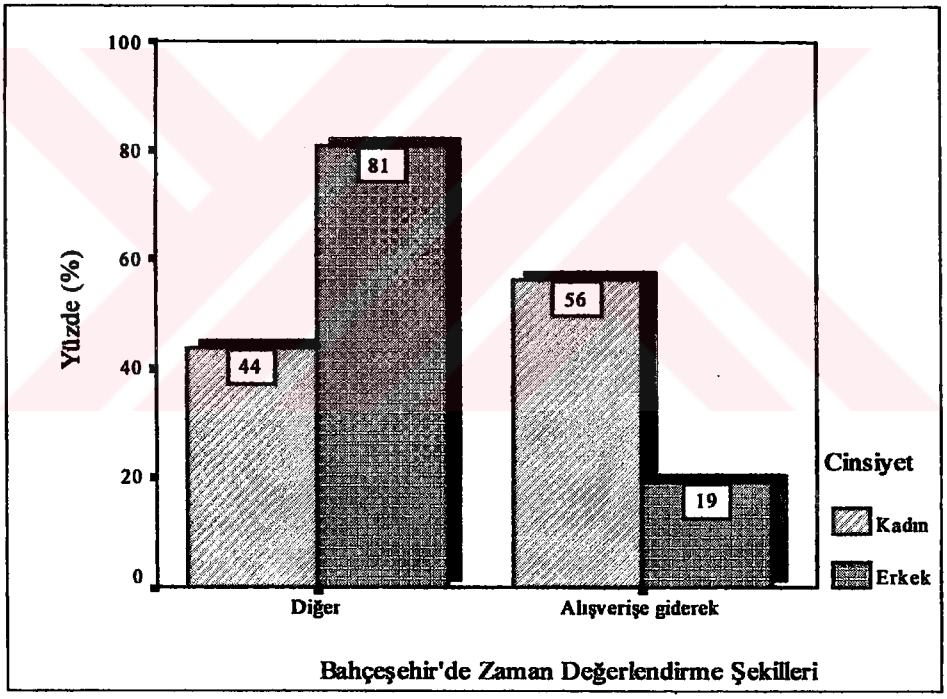

Şekil 3.44.1.: Cinsiyet – Alışverişe Giderek Zaman Değerlendirme İlişkisi

Ankete cevap veren erkeklerin %42.3 oranı ve ankete cevap veren kadınların %8.3 oranı ile Bahçeşehir'de zamanlarını spor yaparak değerlendirdikleri belirlenmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla spor yapma aktivitesini seçtiği göz önünde bulundurularak erkek sayısı arttıkça voleybol, basketbol, tenis vb. gibi spor alanlarının sayılarının arttırılması ve koşullarının iyileştirilmesi gerektiği söylenebilir (Şekil 3.44.2.).

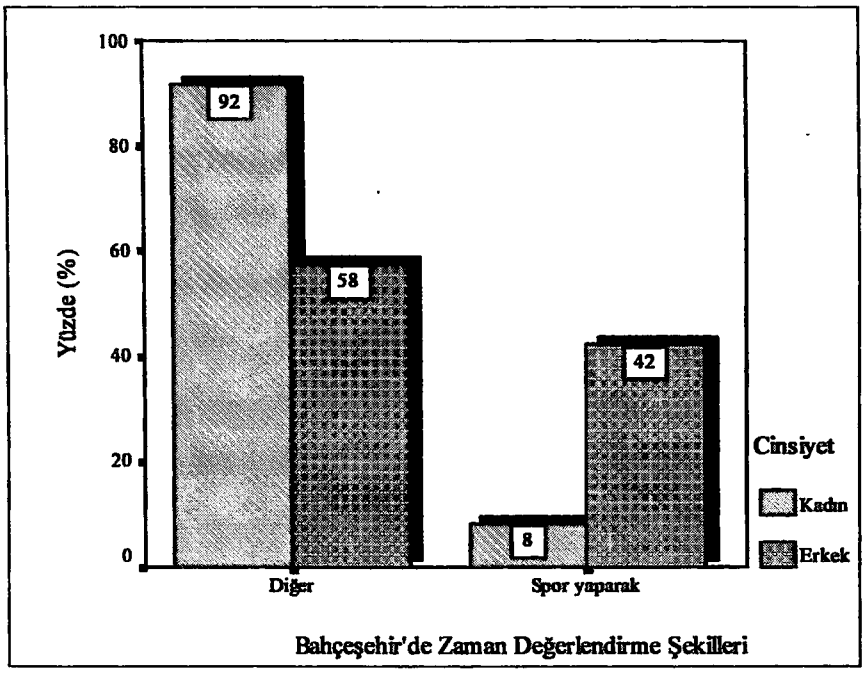

Şekil 3.44.2.: Cinsiyet – Spor Yaparak Zaman Değerlendirme İlişkisi

3.7.4.1.3. Cinsiyet – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi

En çok üç tercih belirtilebilen bu soru ile cinsiyet çarprazlandığında gezinti alanları, sosyo-kültürel tesisler, kafe-restoranlar, Şelale Parkı, Atlı Spor Kulübü, hobi bahçeleri, atış poligonu, ortak havuz ve diğer alanların kullanımı ile cinsiyet arasında $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığından anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Spor alanları ve çocuk oyun alanları çarprazlandığında $p=0.000$ olarak, oturma ve dinlenme alanları çarprazlandığında $p=0.002$ olarak, kapalı/açık otoparklar çarprazlandığında $p=0.019$ olarak, alışveriş merkezleri çarprazlandığında $p=0.050$ olarak ve Doğa Parkı çarprazlandığında ise $p=0.007$ olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı ilişkiler ortaya çıkmıştır. Ayrıca ankete katılan kullanıcılar tarafından golf sahası seçeneği hiç seçilmemiştir.

Spor alanları ile cinsiyet ilişkisine bakıldığında erkeklerin %48.1 oran ile, kadınların ise %14.6 oran ile spor alanlarını kullandıkları belirlenmiştir. Bahçeşehir'de zaman değerlendirme biçimleri ile cinsiyet ilişkileri arasında da erkeklerin %42.3 oranı ile spor yaparak zaman değerlendirdikleri göz önünde bulundurularak iki sorunun da cinsiyet ile ilişkisinde benzer oranlara rastlanmıştır (Şekil 3.45.1.).

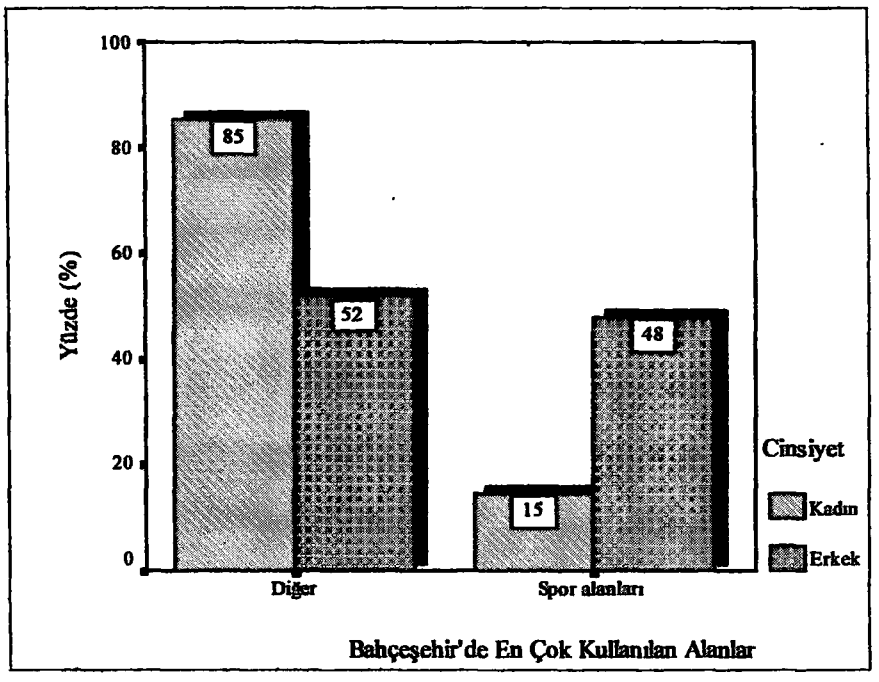

Şekil 3.45.1. : Cinsiyet – Spor Alanlarını Kullanma İlişkisi

Ankete cevap veren kadınların %45.8'inin, erkeklerin %17.3'ünün oturma ve dinlenme alanlarını tercih ettikleri belirlenmiştir. Buna göre kadınların erkeklere oranla daha çok dinlenme fonksiyonlu alanları kullandığını söylemek mümkündür (Şekil 3.45.2.).

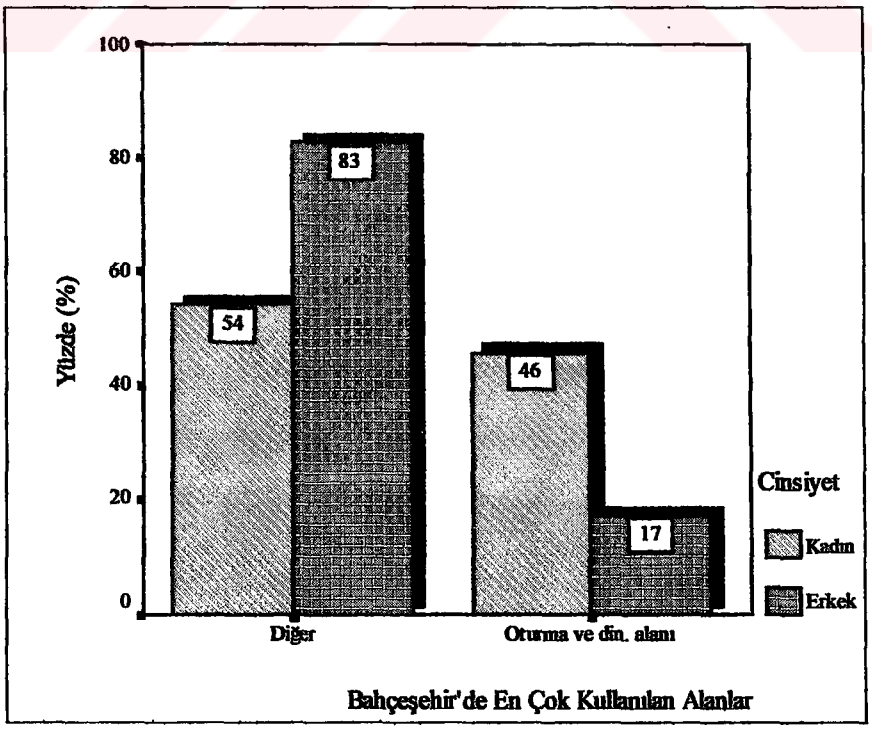

Şekil 3.45.2.: Cinsiyet – Oturma ve Dinlenme Alanlarını Kullanma İlişkisi

Cinsiyet ile en çok çocuk oyun alanlarını kullanma seçeneği çarprazlandığında kadınların %27.1 oranı ile, erkeklerin ise %1.9 oranı ile çocuk oyun alanlarını kullandıkları belirlenmiştir. Kadınların çocuklarına eşlik ederek bu alanlara geldiği dikkate alınarak çocuk oyun alanları ile birlikte kadınların dinlenmelerine yönelik alanların da beraber tasarlanması gerekmektedir (Şekil 3.45.3.).

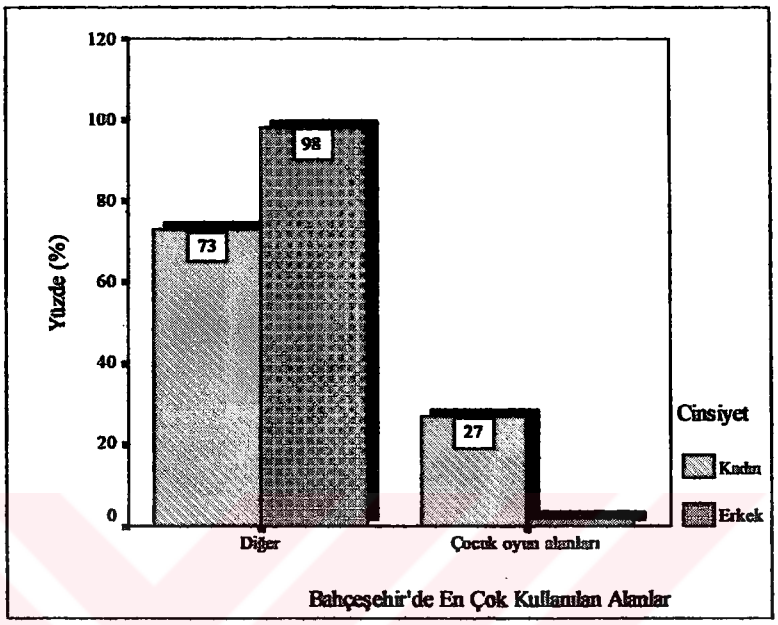

Şekil 3.45.3.: Cinsiyet – Çocuk Oyun Alanlarını Kullanma İlişkisi

Kapalı/açık otoparklar ilişkisine bakıldığında ise, %23.1 oran ile erkeklerin, %6.3 oran ile kadınların kullandığı belirlenmiştir (Şekil 3.45.4.).

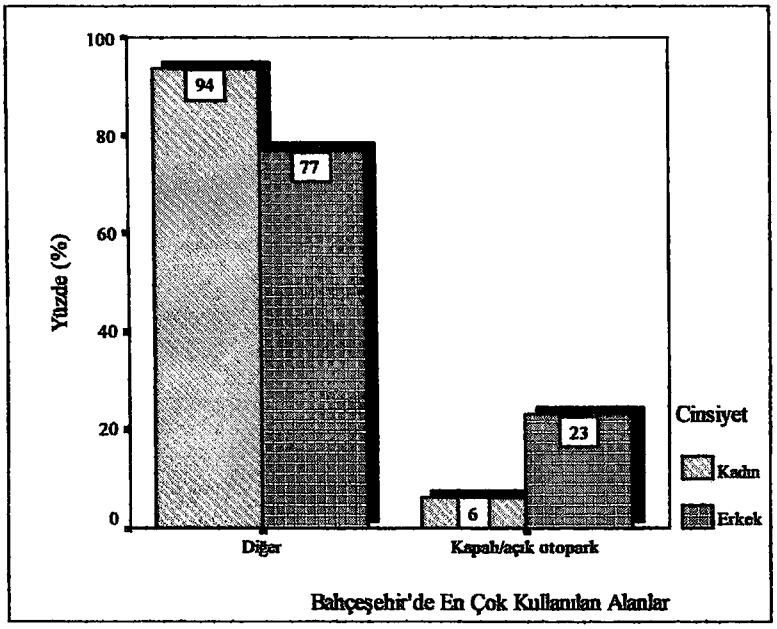

Şekil 3.45.4.: Cinsiyet – Kapalı/Açık Otoparkları Kullanma İlişkisi

Kadınlar tarafından en çok kullanılan alan %47.9 kullanıcı oranı ile alışveriş merkezleridir. Erkek kullanıcıların %28.8 oranı ile alışveriş merkezlerini kullandıkları belirlenmiştir (Şekil 3.45.5.).

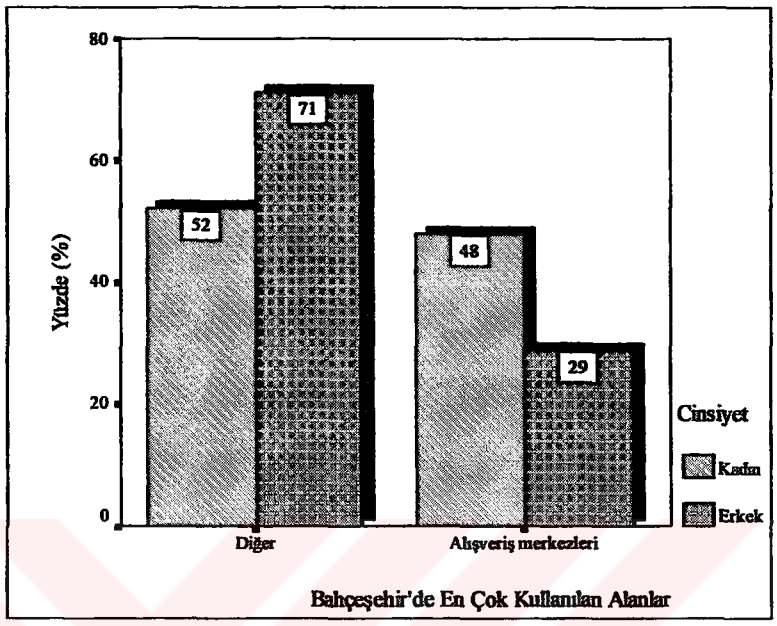

Şekil 3.45.5.: Cinsiyet – Alışveriş Merkezlerini Kullanma İlişkisi

Son olarak cinsiyet ile en çok Doğa Parkı kullanma seçeneği çarprazlamasında kadınların %41.7 oranı, erkeklerin %17.3 oranı ile Doğa Parkı'nı tercih ettikleri belirlenmiştir (Şekil 3.45.6.).

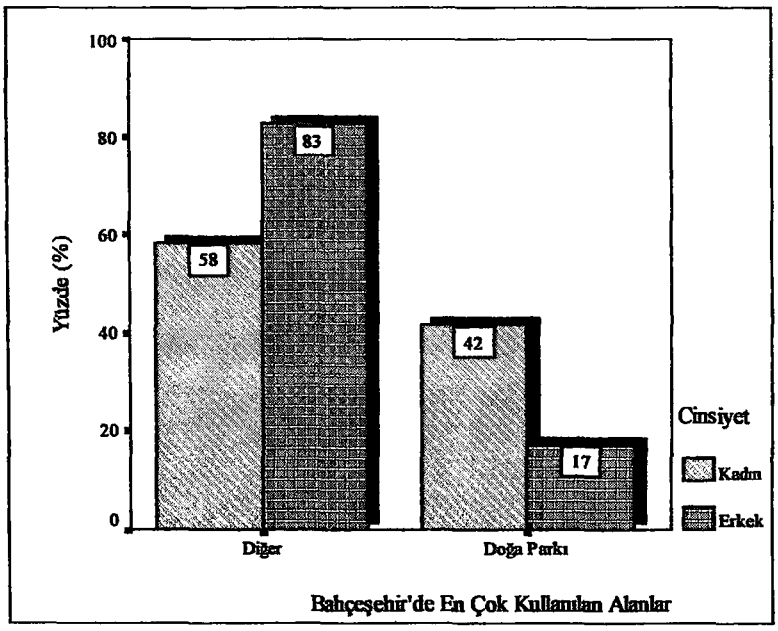

Şekil 3.45.6.: Cinsiyet – Doğa Parkı'nı Kullanma İlişkisi

3.7.4.1.4. Cinsiyet – Dış Mekan Kullanım Vakitleri İlişkisi

Dış mekan kullanım vakitleri ve cinsiyet soruları arasındaki çarprazlama sonucunda p=0.000 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından dolayı aralarında anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir. Kadın kullanıcılar sırasıyla %47.9 oranı ile öğleden sonra, %16.7 oranı ile sabah-öğle ve akşam üstü, %14.6 oranı ile öğle arası ve %4.2 oranı ile akşam saatlerinde dış mekanları kullanmakta oldukları erkek kullanıcıların ise %48.1 oranı ile akşam, %21.2 oranı ile akşam üstü, %15.4 oranı ile öğleden sonra, %9.6 oranı ile öğle arası ve %5.8 oranı ile sabah-öğle saatlerinde dış mekanları kullandıkları belirlenmiştir. Buna göre kadınların daha çok öğle saatlerinde, erkeklerin ise akşam saatlerinde dış mekanları kullandıklarını saptanmıştır, iş dönüş saatlerinde erkek kullanıcıların oranı artmaktadır (Şekil 3.46.).

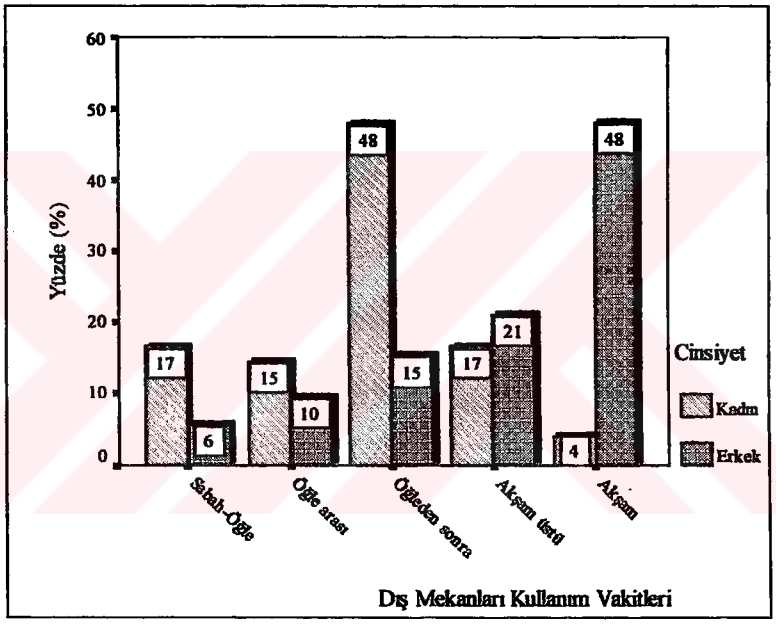

Şekil 3.46.: Cinsiyet – Dış Mekan Kullanım Vakitleri İlişkisi

3.7.4.1.5. Cinsiyet – Konut Yakın Çevresi Açık Mekanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi

Cinsiyet ile konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma durumu çarprazlandığında p=0.002 olduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından iki soru arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Konut çevresi açık mekanlardan %93.8 gibi yüksek bir oranla kadınlar, %69.2 oranı ile de erkekler yararlanmaktadır (Şekil 3.47.).

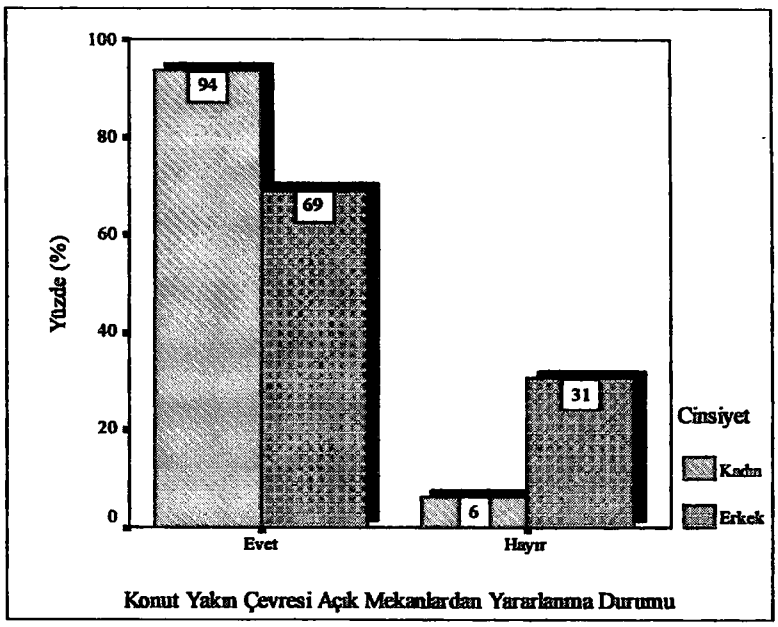

Şekil 3.47.: Cinsiyet – Konut Yakın Çevresi Açık Mekanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi

3.7.4.2. Yaş Grubu – Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Yaş grubu ile Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar, dış mekanları kullanma sıklığı, dış mekanları kullanım vakitleri, donatı elemanı yeterliliği, eksik görülen donatı elemanları, konut yakın çevresi açık mekanlardan faydalanma durumu, konut yakın çevresi açık mekan düzenlemeleri yeterlilik durumu ve dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik yeterliliği soruları karşılaştırılmış ancak $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığından anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bahçeşehir'de oturmayı tercih nedenleri ile yapılan karşılaştırmada alışveriş olanaklarının iyi olması seçeneği çarprazlandığında $p=0.037$ olarak ve eğitim merkezine yakın olması seçeneği çarprazlandığında $p=0.019$ olarak bulunmuş ancak yeterli veri bulunamamıştır, aynı sorunun diğer seçenekleri ile ise $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığından anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Aynı şekilde dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik yeterliliği ile yapılan çarprazlamada sosyo-kültürel tesislerin yeterliliği için $p=0.031$, çocuk oyun alanlarının yeterliliği için $p=0.010$ ve güvenlik hizmetlerinin yeterliliği için $p=0.009$ olarak bulunmuş ancak yeterli veri bulunamamıştır. İlişki bulunanlar aşağıda açıklanmıştır.

3.7.4.2.1. Yaş Grubu – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi

Yaş grubu ile birden çok seçenekli Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri çarprazlandığında kafede oturarak seçeneği için $p=0.007$ olduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından iki soru arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre 19-25 yaş grubundakiler %52 oranı ile, 0-18 yaş grubundakiler %22.2 oranı ile, 26-40 yaş

grubundakiler %18.8 oranı ile, 41-60 yaş grubundakiler %14.8 oranı ile zamanlarını kafede oturarak değerlendirmektedirler, 61 yaş ve üstü grubu ise bu seçeneği tercih etmemektedirler. Bu sonuçlara göre 0-18 ve 19-25 yaş grubu daha çok kafede oturarak zamanlarını değerlendirirken yaş grubu arttıkça kafede oturarak zaman değerlendirenlerin oranı azalmaktadır (Şekil 3.48.1.).

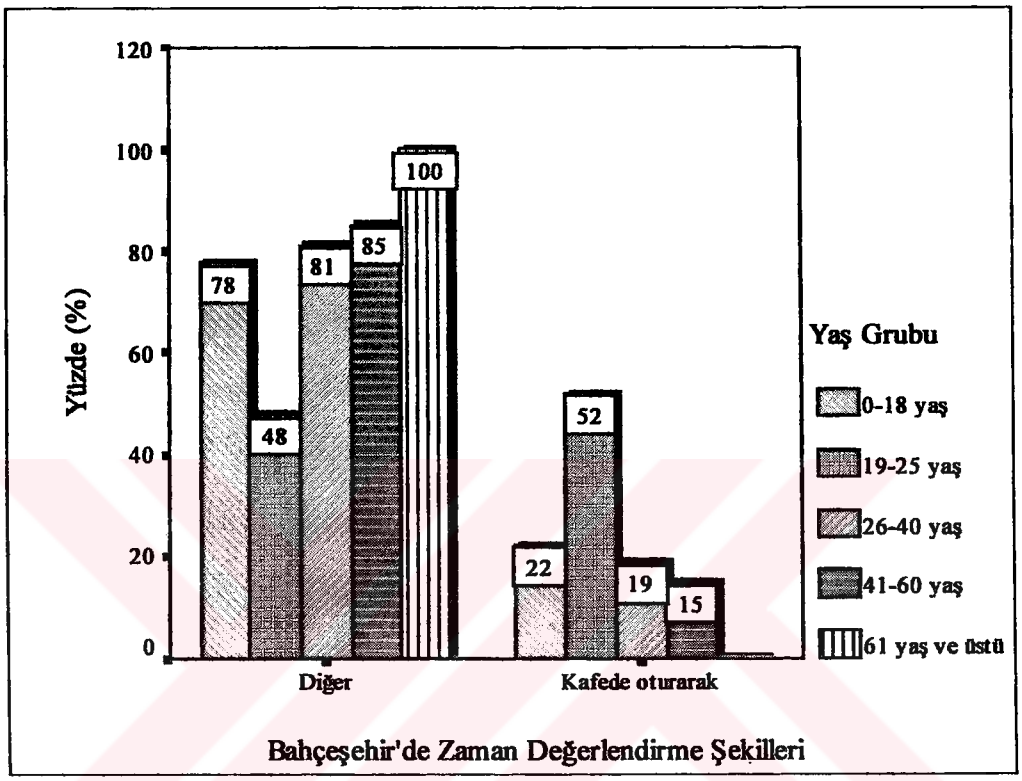

Şekil 3.48.1.: Yaş Grubu – Kafede Oturarak Zaman Değerlendirme İlişkisi

Bahçeşehir'de zamanlarını sosyal tesisleri kullanarak değerlendirme seçeneği için $p=0.041$ olduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından iki soru arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Buna göre 0-18 yaş grubundakiler %55.6 oranı ile, 19-25 yaş grubundakiler %32 oranı ile, 26-40 yaş grubundakiler %18.8 oranı ile, 41-60 yaş grubundakiler %14.8 oranı ile zamanlarını sosyal tesisleri kullanarak değerlendirmektedirler. 61 yaş ve üstü grubundakiler bu seçeneği tercih etmemişlerdir. Sonuçlara bakıldığında yaş arttıkça sosyal tesisleri kullanma oranı da düşmektedir (Şekil 3.48.2.).

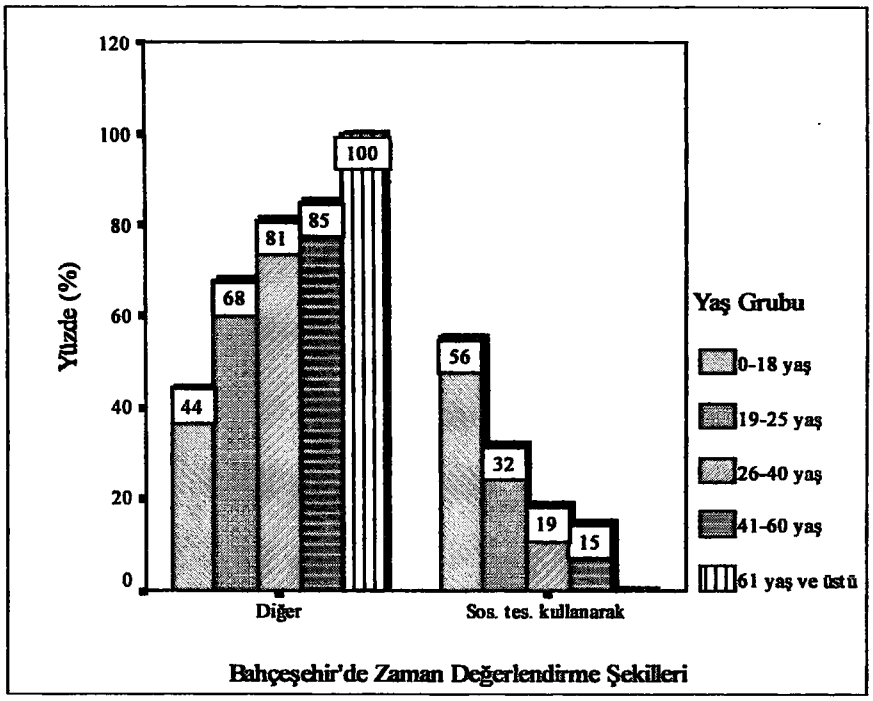

Şekil 3.48.2.: Yaş Grubu – Sosyal Tesisleri Kullanarak Zaman Değerlendirme İlişkisi

3.7.4.3. Medeni Durum-Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Medeni durum; dış mekanları kullanım sıklığı, dış mekanları kullanım vakitleri, donatım elemanı yeterliliği, eksik donatı elemanları ve konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma durumu soruları ile karşılaştırılmış ancak $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığından anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

3.7.4.3.1. Medeni Durum – Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi

Medeni durum ile Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme nedenleri çarprazlandığında birden çok seçenek tercihleri arasından yatırım açısından seçeneği için $p=0.014$ olarak ve eğitim merkezine yakınlık seçeneği için $p=0.005$ olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Yatırım açısından oturmayı tercih nedeni ile medeni durum karşılaştırmasında evli kullanıcıların %32.3 oranı ile, bekarların ise %10.5 oranı ile yatırım amacıyla Bahçeşehir'de yerleşim gösterdikleri belirlenmiştir. Buna göre evlilerin gelecekte çocukları için değerlendirecekleri bir konut olarak satın aldıkları söylenebilir (Şekil 3.49.1.).

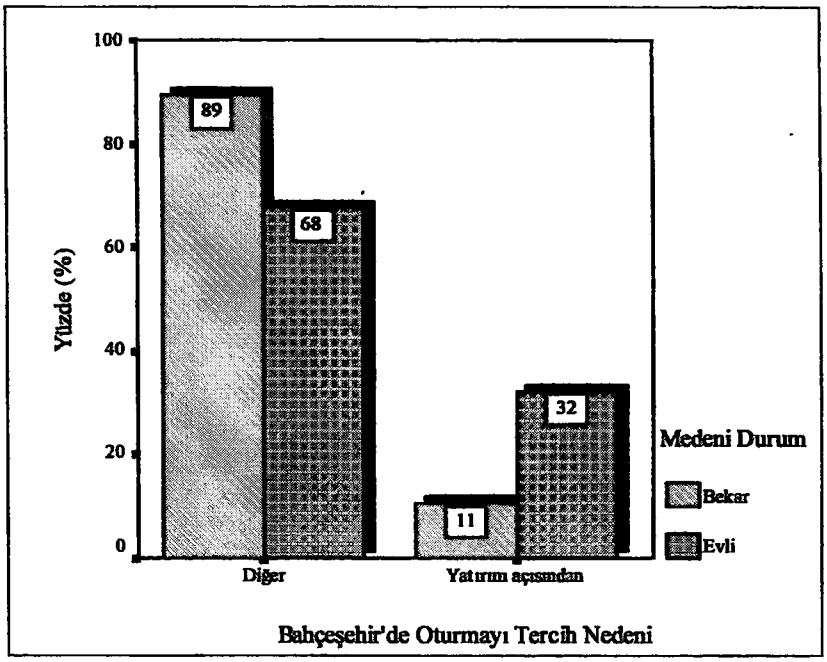

Şekil 3.49.1.: Medeni Durum – Yatırım Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi

Diğer bir tercih nedeni ise %23.7 oranı ile bekarlar, %4.8 oranı ile de evliler tarafından tercih edilen eğitim merkezine yakınlık seçeneğidir. Buna göre Bahçeşehir'in bekar nüfusunu oluşturanlardan öğrenciler grubunun eğitim merkezine yakın olduğu için toplukonut alanını tercih ettiklerini söyleyebiliriz (Şekil 3.49.2.).

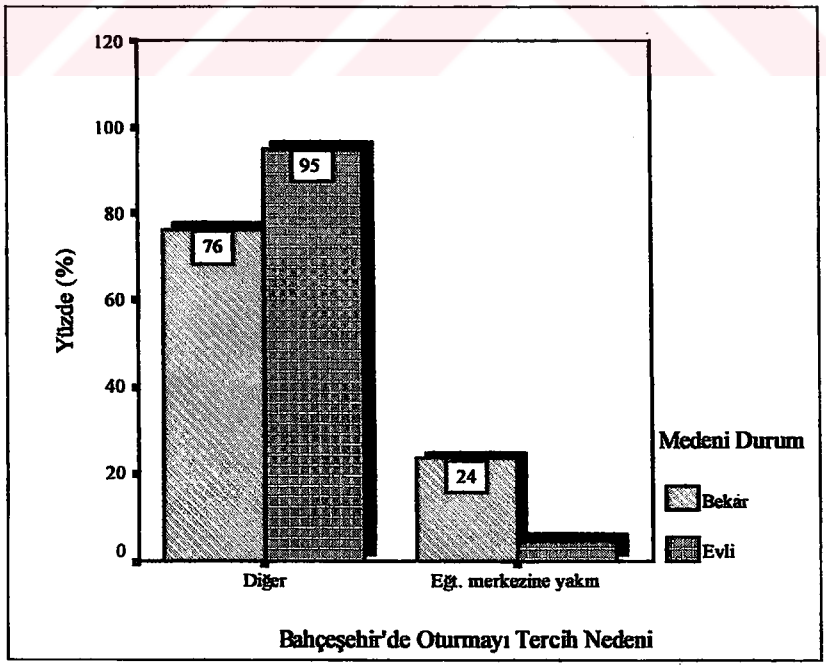

Şekil 3.49.2.: Medeni Durum – Eğitim Merkezine Yakınlığı Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi

3.7.4.3.2. Medeni Durum – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi

Birden çok seçenekli olan Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri ve medeni durum soruları çarprazlandığında alışverişe giderek seçeneği için p=0.010, kafede oturarak seçeneği için p=0.002 ve dinlenme alanlarını kullanarak seçeneği için p=0.023 olduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı ilişkiler söz konusudur.

Medeni durumu evli olanların %46.8 oranı ile, bekar olanların %21.1 oranı ile Bahçeşehir'de zamanlarını alışverişe giderek geçirdikleri belirlenmiştir. Buna göre evli olanların bekar olanlara göre daha çok alışveriş yaptıkları söylenebilir (Şekil 3.50.1.).

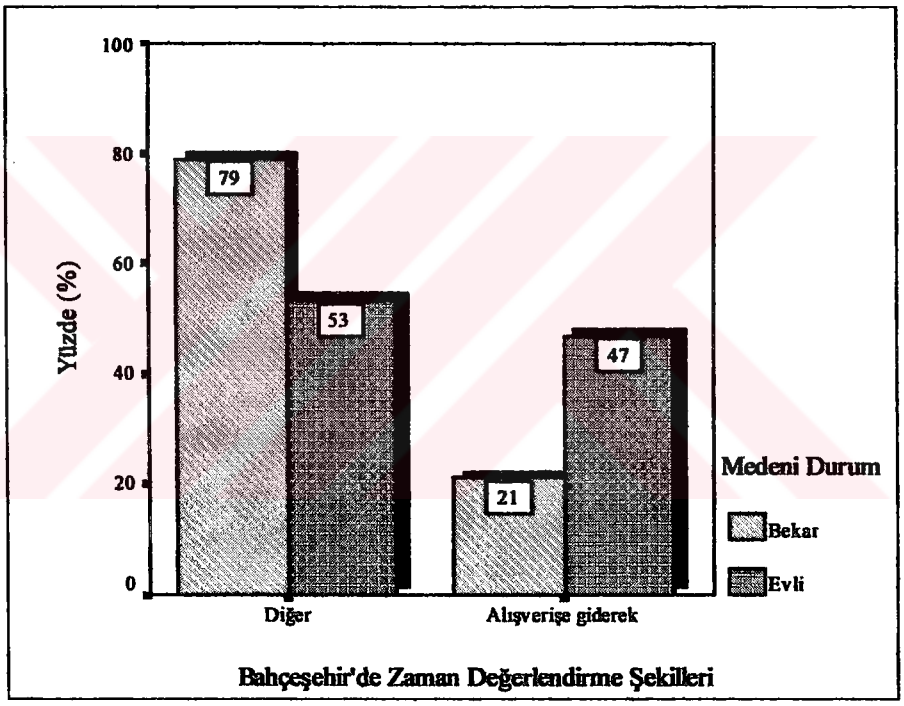

Şekil 3.50.1.: Medeni Durum – Alışverişe Giderek Zaman Değerlendirme İlişkisi

Kafede oturarak zaman değerlendirenlerin %42.1'lik oranla bekar, %14.5'lik oranla evli oldukları belirlenmiştir. Buna göre bekarların yeme-içme gibi ihtiyaçlarını daha çok kafelerde giderdiklerinin yanısıra kafeleri bir buluşma yeri ya da toplanma yeri olarak kullandıkları da söylenebilir (Şekil 3.50.2.).

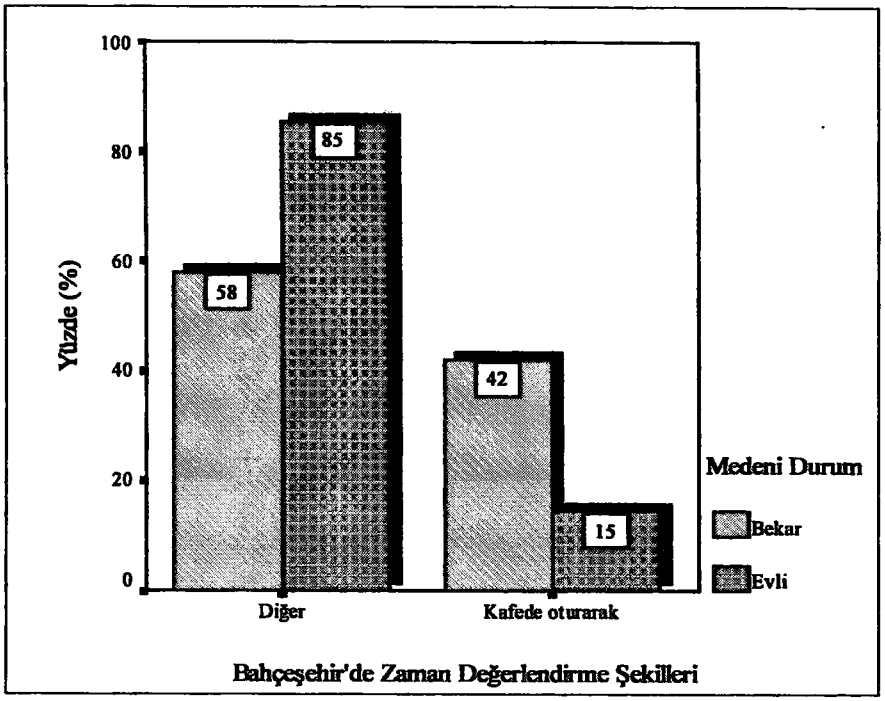

Şekil 3.50.2.: Medeni Durum – Kafede Oturarak Zaman Değerlendirme İlişkisi

Toplukonut alanı içindeki dinlenme alanlarının %37.1 oranı ile evli olanlar, %15.8 oranı ile de bekar olanlar tarafından kullanıldığı söylenebilir (Şekil 3.50.3.).

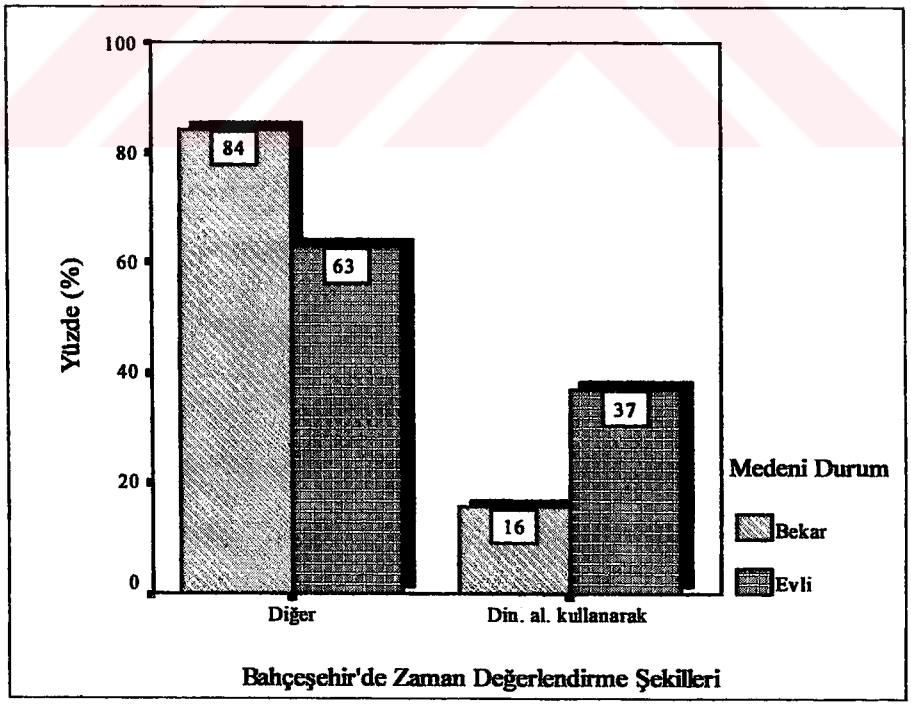

Şekil 3.50.3.: Medeni Durum – Dinlenme Alanlarını Kullanarak Zaman Değerlendirme İlişkisi

3.7.4.3.3. Medeni Durum – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi

Medeni durum ile en çok üç tercih belirtilebilen Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar sorusu karşılaştırıldığında p=0.049 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından çocuk oyun alanları seçeneği ile anlamlı ilişki bulunmuştur. Medeni durumu evli olanların %19.4 oranı ile, bekar olanların %5.3 oranı ile en çok çocuk oyun alanlarını kullandıkları belirlenmiştir. 0-3 yaş grubu çocuk sahibi olan evli kullanıcıların çocuklarına eşlik ederek bu alanları kullandıkları söylenebilir (Şekil 3.51.).

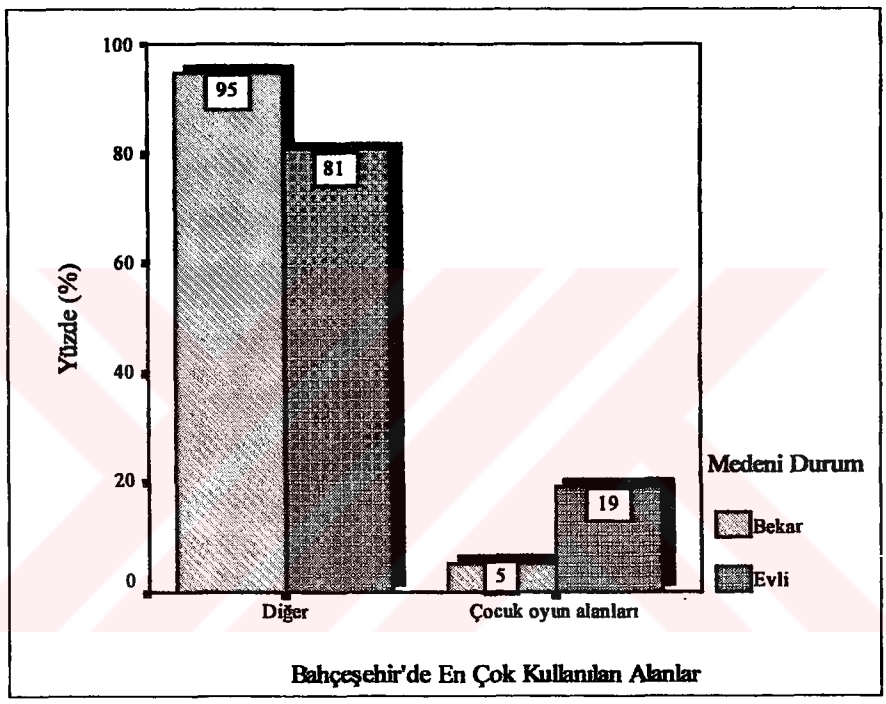

Şekil 3.51.: Medeni Durum – Çocuk Oyun Alanlarını Kullanma İlişkisi

3.7.4.3.4. Medeni Durum – Konut Yakın Çevresi Açık Mekan Düzenlemeleri Yeterlilik Durumu İlişkisi

Konut yakın çevresi açık mekan düzenlemelerinin yeterlilik durumları ve medeni durum soruları çarprazlandığında p=0.039 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı ilişki söz konusudur. Bekarlar %92.1 oranında, evliler %75.8 oranında konut yakın çevresindeki açık mekanları yeterli bulmuşlardır. Buna göre konut yakın çevresindeki açık mekan düzenlemelerinin kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olduğu söylenebilir (Şekil 3.52.).

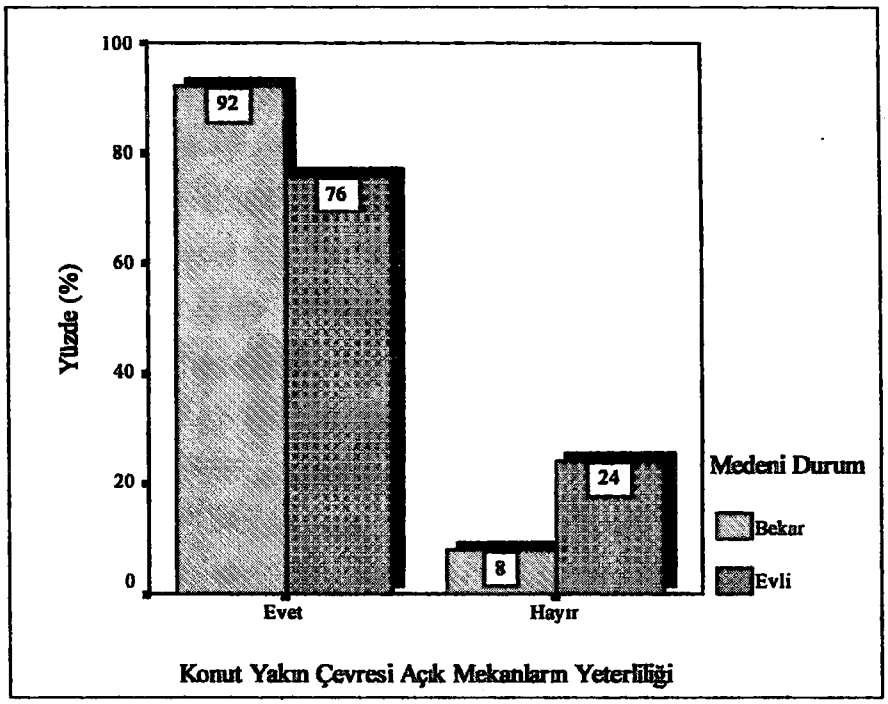

Şekil 3.52.: Medeni Durum – Konut Yakın Çevresi Açık Mekan Düzenlemeleri Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.3.5. Medeni Durum – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

Bahçeşehir Toplukonut alanı içindeki dış mekan fonksiyonlarından çocuk oyun alanlarının nitelik ve nicelik olarak yeterliliği ile medeni durum karşılaştırıldığında $p=0.001$ olduğundan ve $p\leq0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı ilişki bulunmuştur.

Yeterli, yetersiz ve fikri yok olarak bölümlendirilen soruda çocuk oyun alanlarını %61.3 oranda evlilerin, %55.3 oranda bekarların yeterli bulduğu; %24.2 evlilerin, %2.6 ile bekarların nitelik ve nicelik olarak yetersiz bulduğu ve %42.1 oranda bekarların, %14.5 oranda evlilerin fikir belirtmedikleri belirlenmiştir (Şekil 3.53.).

Buna göre çocuk sahibi olan evli kullanıcıların, çocuklarını oyun alanlarına götürmek yoluyla bu alanlardan yararlandıkları ve böylece yeterlilik durumu hakkında görüş belirtebildikleri söylenebilir.

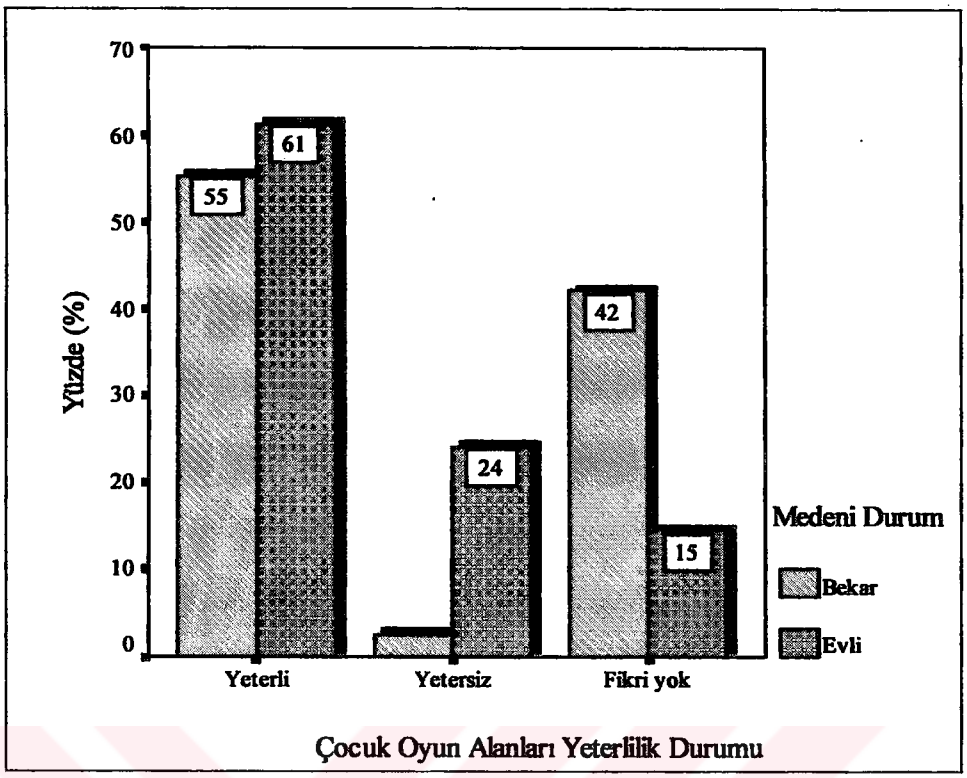

Şekil 3.53.: Medeni Durum – Çocuk Oyun Alanlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.4. Sahip Olunan Çocuk Sayısı - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Sahip olunan çocuk sayısı, Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme nedenleri ve konut yakın çevresi açık mekan düzenlemelerinin yeterliliği soruları ile karşılaştırılmış ancak $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığından anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Birden çok tercihli Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri sorusu ile çarprazlandığında alışverişe giderek seçeneği için $p=0.038$, spor yaparak seçeneği için $p=0.014$; birden çok seçenekli Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar sorusu ile çarprazlandığında spor alanları seçeneği için $p=0.011$, çocuk oyun alanları seçeneği için $p=0.050$, Şelale Parkı seçeneği için $p=0.09$; dış mekanları kullanım sıklığı sorusu ile çarprazlandığında $p=0.033$; dış mekanları kullanım vakitleri sorusu ile çarprazlandığında $p=0.029$; donatım elemanları yeterliliği sorusu ile çarprazlandığında $p=0.006$; birden çok tercihli eksik görülen donatı elemanları sorusunun pergola seçeneği ile çarprazlandığında $p=0.040$; konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma durumu sorusu ile çarprazlandığında $p=0.010$ ve dış mekan fonksiyonlarının yeterliliği sorusunun hobi bahçeleri seçeneği için $p=0.027$, çocuk oyun alanları seçeneği için $p=0.008$ olarak bulunmuş ancak yeterli veri bulunamamıştır. Birden çok seçenekli olan soruların diğer seçenekleri ile $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığından anlamlı ilişkiler sağlanamamıştır.

3.7.4.5. Sahip Olunan Çocuk Yaş Grupları - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Çocuk yaş grupları ile Bahçeşehir'deki taşıt ulaşım yeterliliği, yaya dolaşımı rahatlığı, dış mekanları kullanım sıklığı, dış mekan kullanım vakitleri, donatı elemanı yeterliliği ve konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma durumu soruları çarprazlanmış ancak $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığından anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. İlişki bulunanlar aşağıda açıklanmıştır.

3.7.4.5.1. 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi

Birden çok tercihli Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri sorusunun parka giderek seçeneği ile 0-3 yaş grubuna dahil çocuk sahibi kullanıcılar karşılaştırıldığında $p=0.02$ olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından dolayı anlamlı ilişki bulunmuştur. 0-3 yaş grubuna dahil çocuk sahibi olan kullanıcıların %55.6 oranı ile parka giderek zaman değerlendirdikleri belirlenmiştir. Buna göre çocukları 0-3 yaş grubuna dahil olan kullanıcıların çocuklarını gezdirmek ve oyun oynamasını sağlamak için parklara gittikleri belirlenmiştir (Şekil 3.54.).

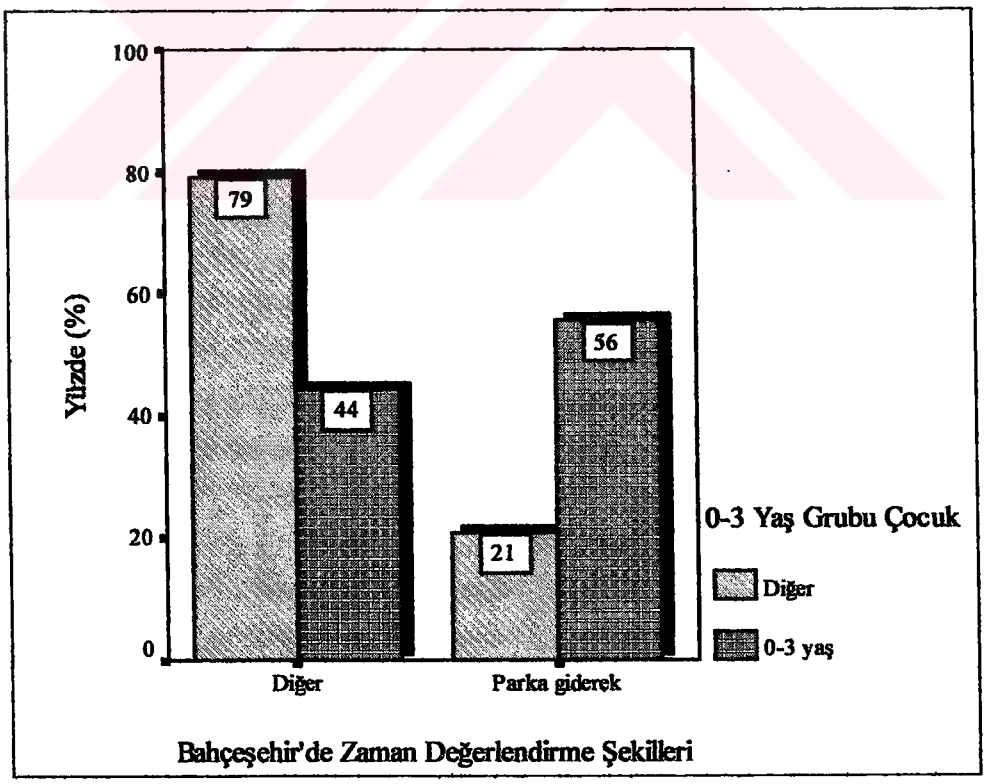

Şekil 3.54.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Parka Giderek Zaman Değerlendirme İlişkisi

3.7.4.5.2. 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi

En çok 3 tercih belirtilebilen Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar sorusunun çocuk oyun alanları seçeneği ile 0-3 yaş grubu çocuk sahipleri çarprazlandığında p=0.000 olarak ve Atlı Spor Kulübü seçeneği ile çarprazlandığında ise p=0.001 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

0-3 yaş grubu çocuk sahibi kullanıcıların %55.6 oranı ile çocuk oyun alanlarını kullandıkları belirlenmiştir. Buna göre kullanıcıların daha çok çocuklarına yönelik aktivite alanlarına yöneldikleri söylenebilir (Şekil 3.55.1.).

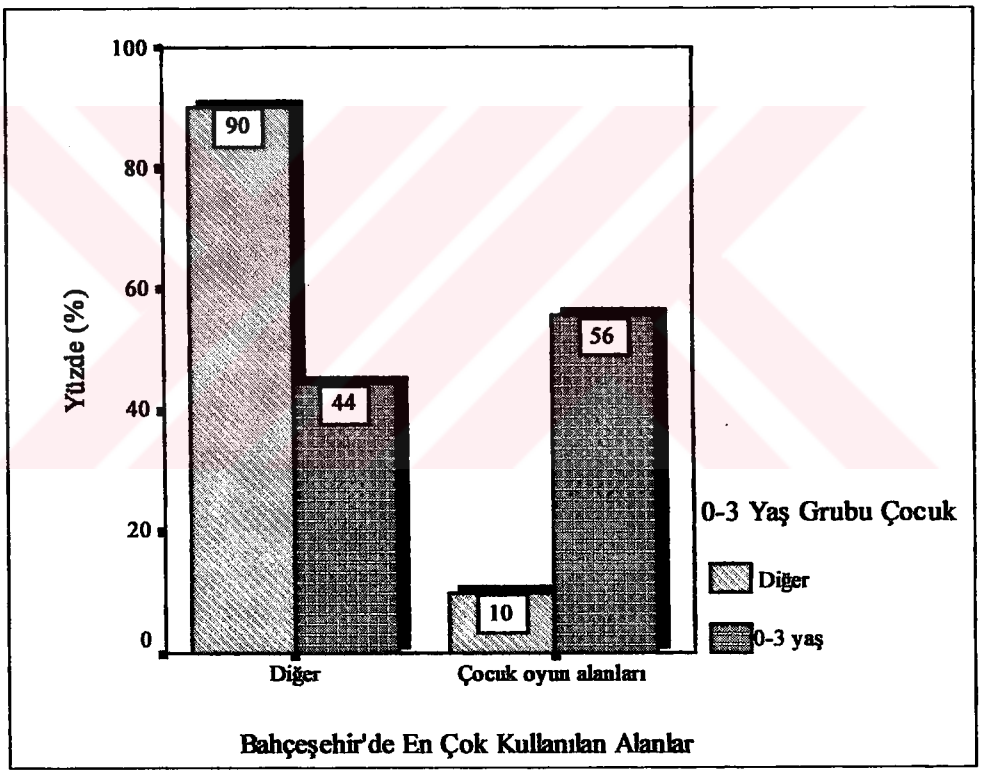

Şekil 3.55.1.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri - Çocuk Oyun Alanlarını Kullanma İlişkisi

Atlı Spor Kulübü'nü kullanan 0-3 yaş grubu çocuk sahiplerinin %33.3 gibi bir orana sahip oldukları belirlenmiştir. Bu kullanıcıların çocuklarını küçük yaştan itibaren spora yönlendirme amacıyla kulübe getirdiklerini söyleyebiliriz (Şekil 3.55.2.).

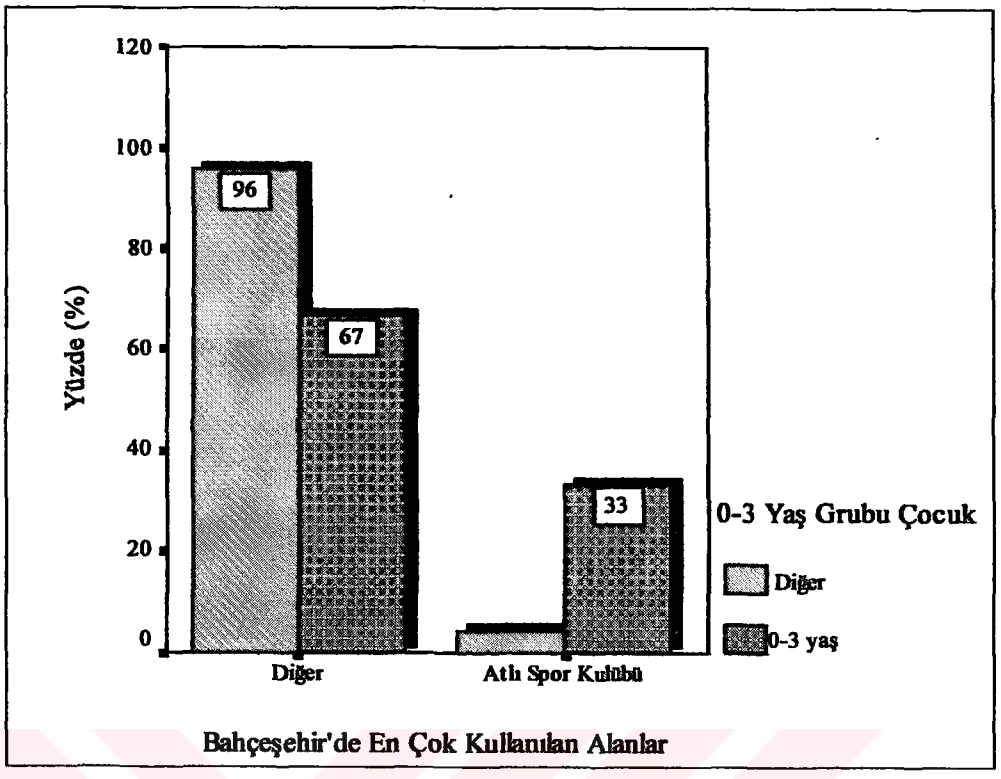

Şekil 3.55.2.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri - Atlı Spor Kulübü'nü Kullanma İlişkisi

3.7.4.5.3. 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi

Ankete katılanların en fazla 5 tercih belirtebildikleri eksik görülen donatı elemanları sorusunun çocuk oyun elemanları şıkkı ile 0-3 yaş grubu çocuk sahipleri çarprazlandığında $p=0.001$ olarak bulunmuş ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

0-3 yaş grubu çocuk sahiplerinin Bahçeşehir'de %33.3 oranı ile çocuk oyun elemanlarını eksik buldukları belirlenmiştir. Buna göre 0-3 yaş grubuna yönelik çocuk oyun elemanlarının nitelik ve nicelik olarak yeniden ele alınarak eksikliklerin tamamlanması ve ihtiyaçların giderilmesinin gerekli olduğu söylenebilir (Şekil 3.56.).

0-3 yaş grubundaki çocukların içinde oynayabilecekleri kum havuzları, içinde yürüyebilecekleri derin olmayan su havuzları, ağaç kütükler, topraktan içi boş oyuncaklar vb. oyun elemanları ile çocuk oyun alanları donatı bazında zenginleştirilebilir.

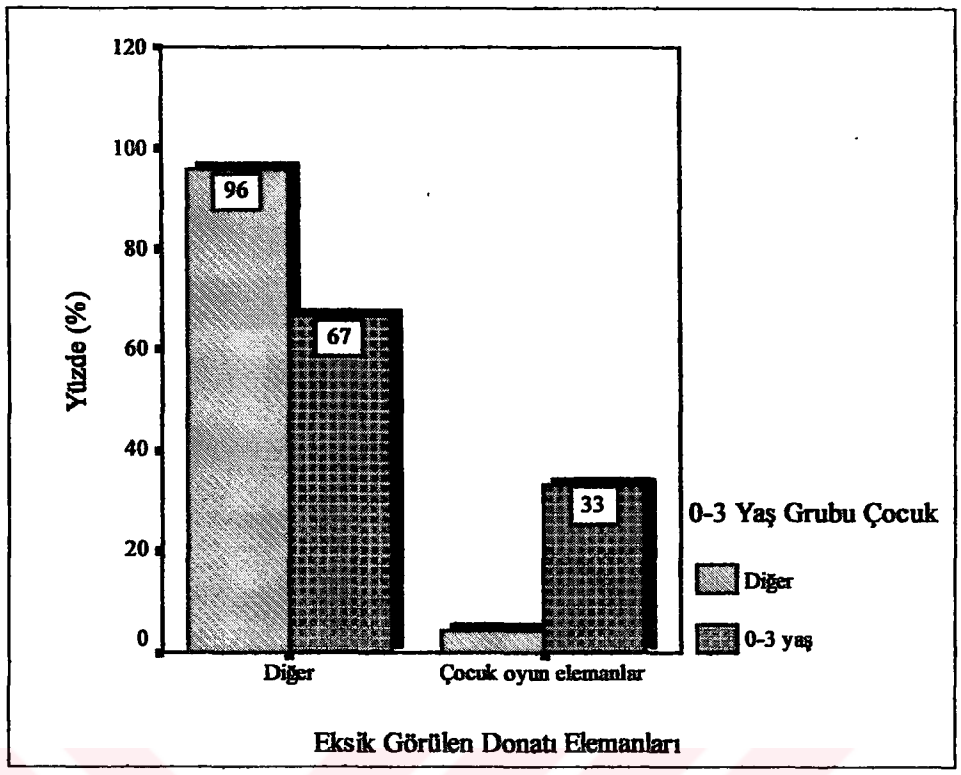

Şekil 3.56.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Elemanları İlişkisi

3.7.4.5.4. 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Konut Yakın Çevresi Açık Alan Düzenlemelerinin Yeterlilik Durumu İlişkisi

Konut yakın çevresi açık alan düzenlemelerinin yeterlilik durumu sorusu ile 0-3 yaş grubu çocuk sahibi kullanıcılar karşılaştırıldığında $p=0.030$ olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Kullanıcıların %55.6 oranı ile düzenlemeleri yeterli, %44.4 oranı ile de düzenlemeleri yetersiz bulduğu belirlenmiştir.

Buna göre 0-3 yaş grubu çocuk sahiplerinin dinlenme ağırlıklı alanlar ve çocuk oyun alanları dışında konut yakın çevresi alanlardan da yararlandıkları ve kullanıcı sayısı arttıkça konut yakın çevresi düzenlemelerin de kullanıcı taleplerine yönelik yenilenmesi gerektiği söylenebilir (Şekil 3.57.).

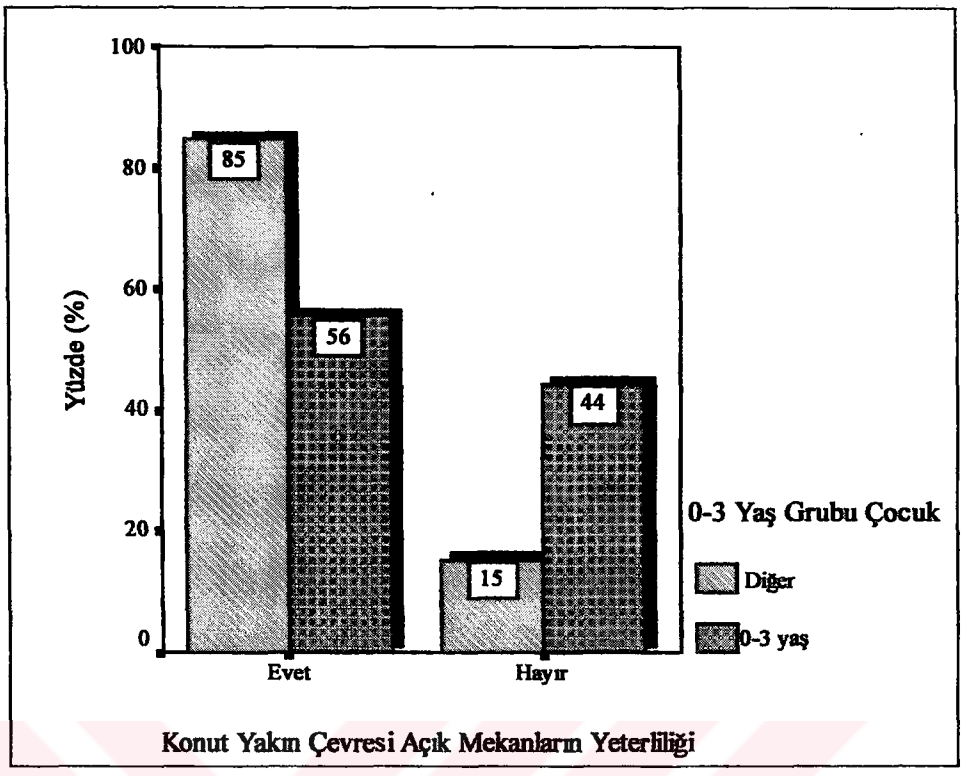

Şekil 3.57.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri - Konut Yakın Çevresi Açık Alan Düzenlemelerinin Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.5.5. 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

0-3 yaş grubu çocuk sahipleri ile dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik olarak yeterlilik durumu sorusunun çocuk oyun alanları seçeneği karşılaştırıldığında $p=0.002$ olarak bulunduğundan ve $p\leq0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

0-3 yaş grubu çocuk sahipleri %55.6 oranı ile çocuk oyun alanlarını yetersiz, %44.4 oranı ile çocuk oyun alanlarını yeterli bulmuşlardır. Fikir belirtmemiş kullanıcıya rastlanmamıştır.

Buna göre 0-3 yaş grubuna yönelik çocuk oyun alanları için kullanıcı sayısı arttıkça yeni yerlere, koşullara ihtiyaç duyulacağı ve nicelik olarak da geliştirilmesi gerektiği söylenebilir (Şekil 3.58.).

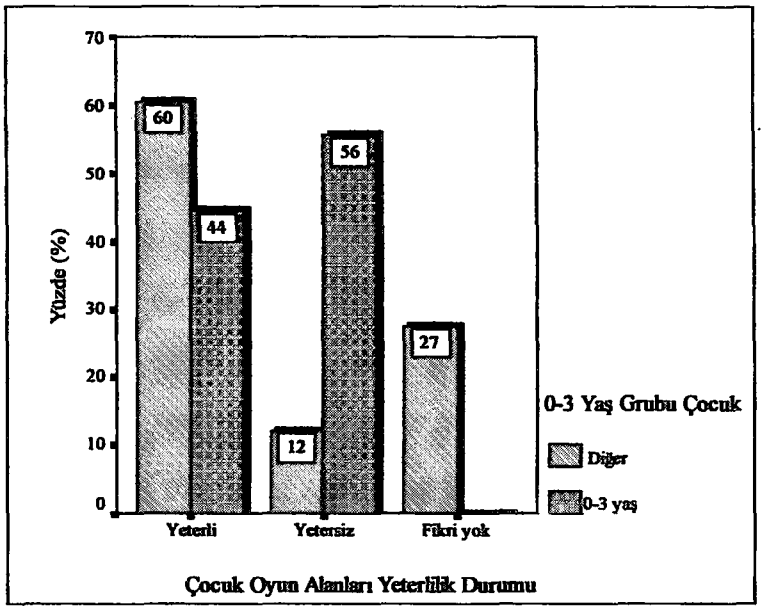

Şekil 3.58.: 0-3 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Alanlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.5.6. 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir Yerleşmesi İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi

Bahçeşehir içindeki taşıt ulaşımı yeterlilik durumu sorusu ile 4-7 yaş çocuk grubu arasında yapılan çarprazlama sonucunda $p=0.044$ olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. 4-7 yaş grubu çocuk sahibi kullanıcıların %66.7 oranı ile toplukonut alanı içindeki taşıt ulaşımını yetersiz buldukları, %33.3 oranı ile de yeterli buldukları belirlenmiştir (Şekil 3.59.).

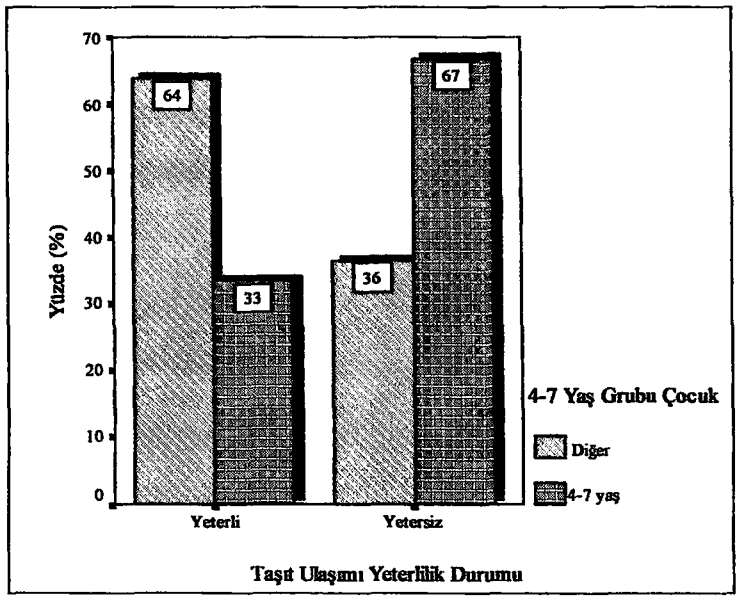

Şekil 3.59.: 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri - Bahçeşehir Yerleşmesi İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.5.7. 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi

4-7 yaş grubuna dahil çocuk sahibi olan kullanıcılar ile en çok 3 tercih belirtilebilen Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme nedenleri sorusunun güvenli olduğu için seçeneği çarprazlaması sonucunda p=0.021 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Çocukları 4-7 yaşları arasında olan kullanıcılar %75 oranı ile Bahçeşehir'de güvenli olduğu için oturmayı tercih etmişlerdir. Buna göre çocuklarını güvenli bir ortamda yetiştirmek istedikleri sonucuna ulaşılabilir (Şekil 3.60.).

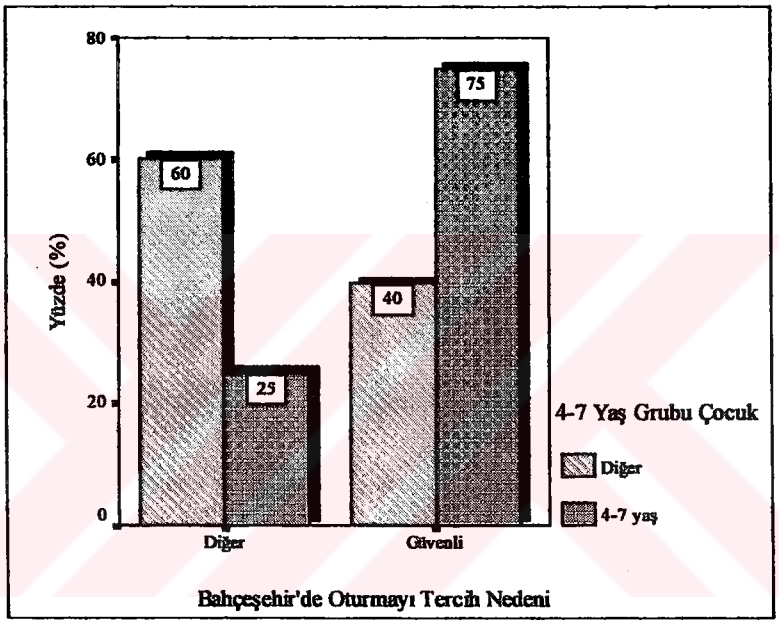

Şekil 3.60.: 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Güvenli Olması Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi

3.7.4.5.8. 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi

Birden çok tercihli Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar sorusunun çocuk oyun alanları ile çocukları 4-7 yaş grubunda olan kullanıcılar sorularının çarprazlanması sonucunda p=0.000 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından dolayı anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Kullanıcılardan 4-7 yaşlarında çocuğa sahip olanların %50'si çocuk oyun alanlarını tercih etmişlerdir. Buna göre diğer alanlarla aynı oranda çocuk oyun alanlarını kullandıkları söylenebilir (Şekil 3.61.).

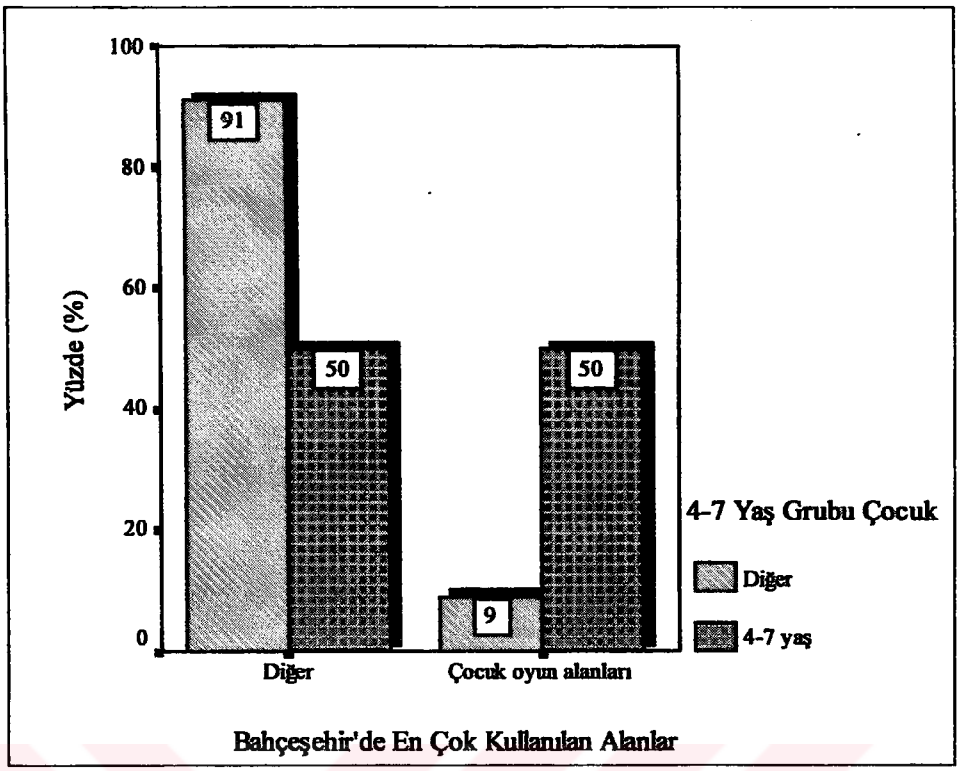

Şekil 3.61: 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Alanlarını Kullanma İlişkisi

3.7.4.5.9. 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi

En fazla beş tercih yapılabilen eksik donatı elemanları sorusunun çocuk oyun elemanları seçeneği ile 4-7 yaşlarında çocuğu olan kullanıcılar çarprazlandığında $p=0.009$ olarak bulunmuş ve $p\leq0.05$ eşitliği sağlandığı için anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Kullanıcıların %25 oranı ile çocuk oyun elemanlarını eksik bulduğu belirlenmiştir. Oran 0-3 yaşlarında çocuğa sahip olan kullanıcılara göre daha düşüktür ancak yine de kullanıcı sayısı arttıkça çocuk oyun elemanlarını eksik bulma oranın arttığının göz önünde tutulması ve 4-7 yaş grubuna yönelik oyun elemanları sayısının arttırılması gerektiği söylenebilir (Şekil 3.62.).

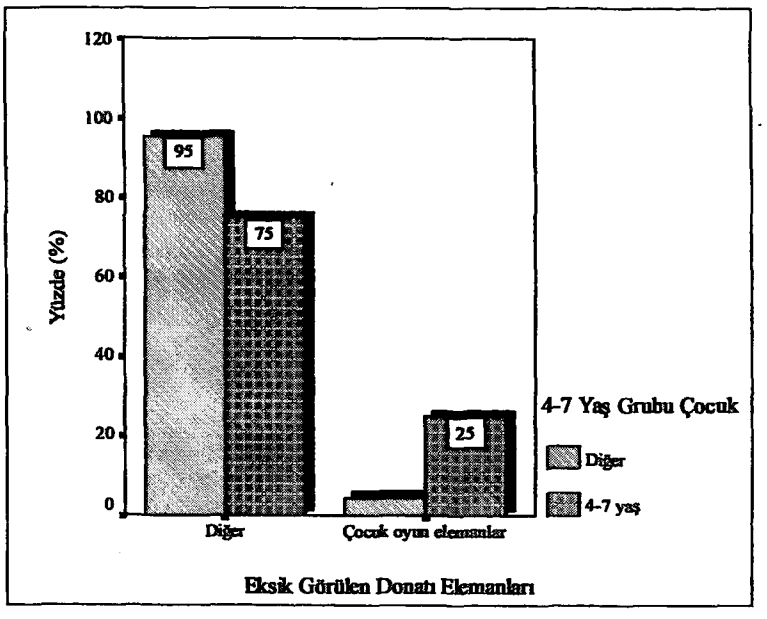

Şekil 3.62.: 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Elemanları İlişkisi

3.7.4.5.10. 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

4-7 yaş grubu çocuk sahipleri ile dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik olarak yeterlilik durumu sorusunun çocuk oyun alanları seçeneği karşılaştırıldığında $p=0.047$ olarak bulunduğundan ve $p\leq0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. 4-7 yaş grubu çocuk sahipleri %66.7 oranı ile çocuk oyun alanlarını yeterli, %33.3 oranı ile çocuk oyun alanlarını yetersiz bulmuşlardır. Fikir belirtmemiş kullanıcıya rastlanmamıştır (Şekil 3.63.).

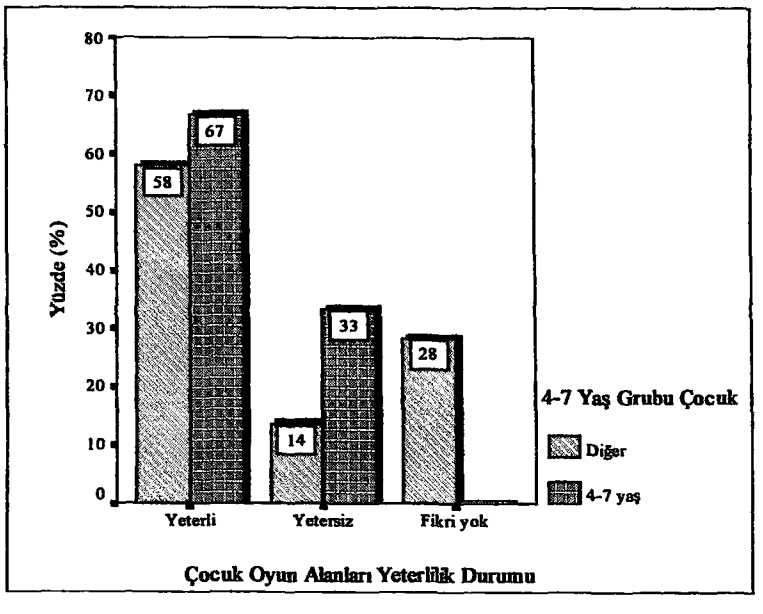

Şekil 3.63.: 4-7 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Alanlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.5.11. 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Yaya Dolaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi

Bahçeşehir toplukonut alanı içinde yaya dolaşımı yeterlilik durumu sorusu ile 8-14 yaş çocuk grubu seçeneği çarprazlandığında p=0.009 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Çocukları 8-14 yaş grubunda olan kullanıcıların %78.6 oranı yaya dolaşımını yeterli, %21.4 oranı ise yetersiz bulmuşlardır (Şekil 3.64.).

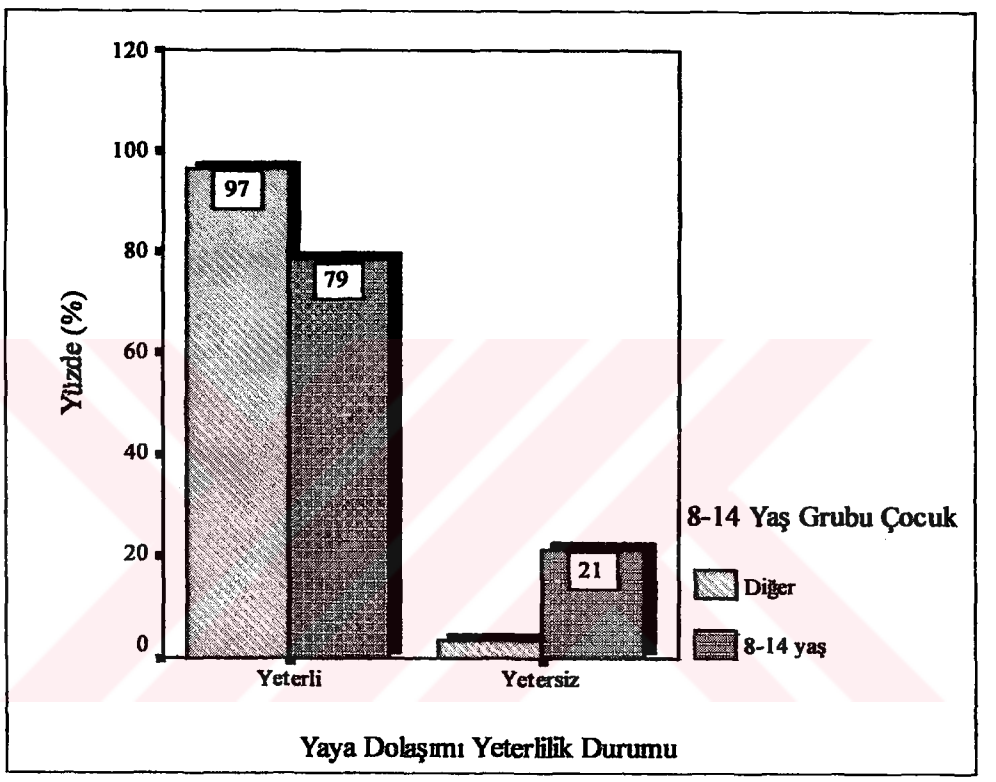

Şekil 3.64.: 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri - Yaya Dolaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.5.12. 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi

8-14 yaş grubuna dahil çocuk sahibi olan kullanıcılar ile güvenli olduğu için seçeneği çarprazlaması sonucunda p=0.005 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Çocukları 8-14 yaşları arasında olan kullanıcılar %78.6 oranı ile Bahçeşehir'de güvenli olduğu için oturmayı tercih etmişlerdir (Şekil 3.65.).

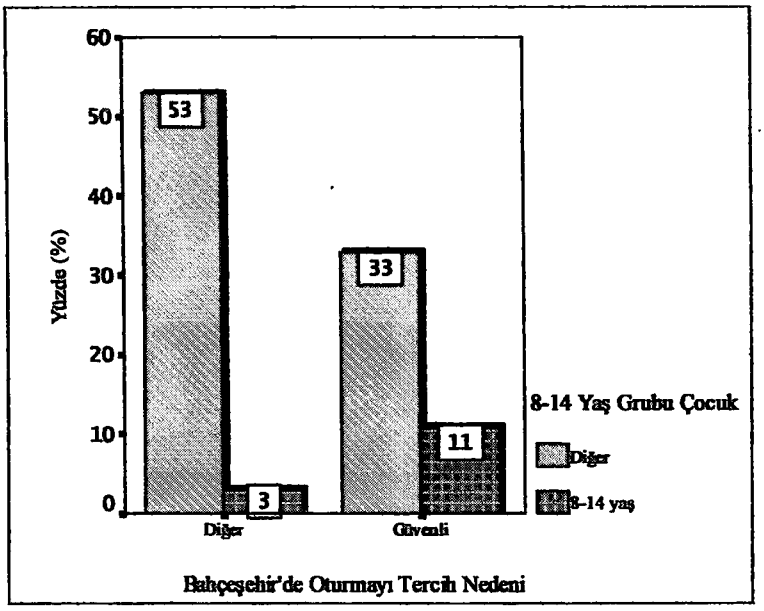

Şekil 3.65.: 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Güvenli Olması Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi

3.7.4.5.13. 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi

Birden çok tercih yapılabilen eksik donatı elemanları sorusunun çocuk oyun elemanları şıkkı ile 8-14 yaşlarında çocuğu olan kullanıcılar çarprazlandığında $p=0.023$ olarak bulunmuş ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığı için anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Kullanıcıların %21.4 oranı ile çocuk oyun elemanlarını eksik bulduğu belirlenmiştir (Şekil 3.66.).

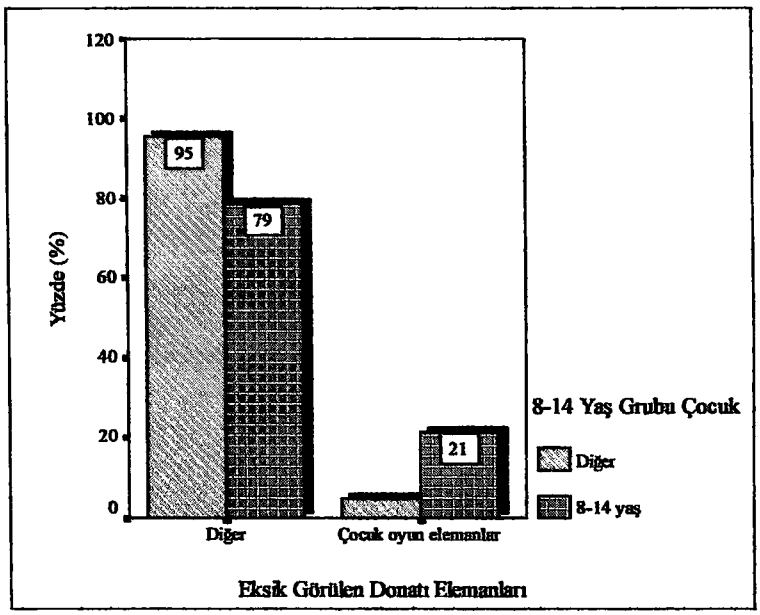

Şekil 3.66.: 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Elemanları İlişkisi

3.7.4.5.14. 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

8-14 yaş grubu çocuk sahipleri ile dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik olarak yeterlilik durumu sorusunun çocuk oyun alanları seçeneği karşılaştırıldığında $p=0.047$ olarak bulunduğundan ve $p\leq0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. 8-14 yaş grubu çocuk sahipleri %71.4 oranı ile çocuk oyun alanlarını yeterli, %28.6 oranı ile çocuk oyun alanlarını yetersiz bulmuşlardır. Fikir belirtmemiş kullanıcıya rastlanmamıştır. Bir üstteki ilişkiyle doğru orantılı olarak çocuk yaş grubu yükseldikçe gerek çocuk oyun alanlarını gerekse de alan içindeki oyun elemanlarını yetersiz bulma oranı azalmaktadır. Kullanıcı sayısı arttıkça 0-3 ve 4-7 yaş gruplarında çocuklara yönelik çocuk oyun alanlarının gerek nitelik gerekse de nicelik olarak arttırılması gerektiği söylenebilir (Şekil 3.67.).

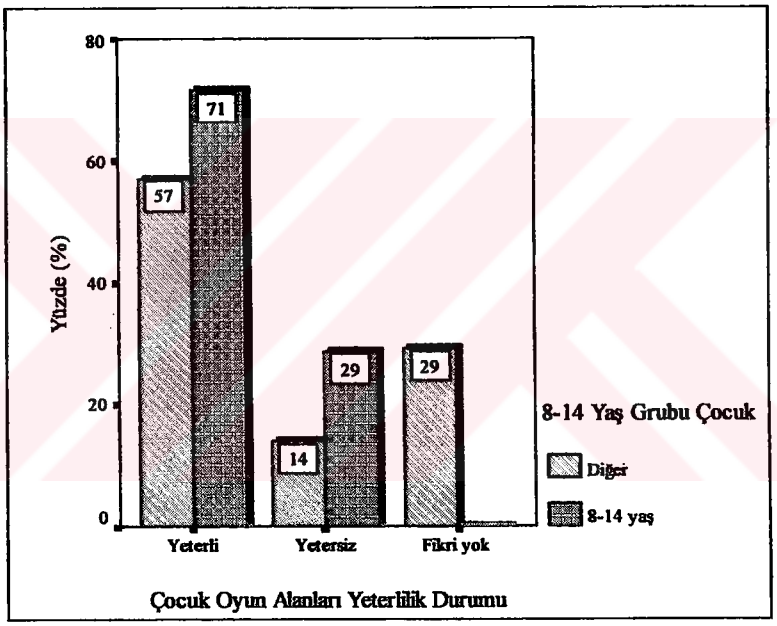

Şekil 3.67.: 8-14 Yaş Grubu Çocuk Sahipleri – Çocuk Oyun Alanlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.5.15. 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi

Çocukları 15 yaş ve üstü grubunda olan kullanıcılar ile birden çok tercihli Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri sorusunun kafede otururak seçeneğinin çarprazlanması sonucunda $p=0.013$ olarak,dinlenme alanlarını ve sosyal tesisleri kullanarak seçenekleri için $p=0.026$ olarak ve son olarak spor yaparak seçeneği için $p=0.035$ olarak bulunduğundan ve $p\leq0.05$ eşitliği sağlandığından dolayı anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Kullanıcılardan 15 yaş ve üstü yaş grubunda çocuğa sahip olanların %9.4'ünün zamanlarını kafede oturarak değerlendirdikleri belirlenmiştir. Buna göre ebeveynlerin yaşı arttıkça kafeleri tercih etme oranının düştüğü söylenebilir (Şekil 3.68.1.).

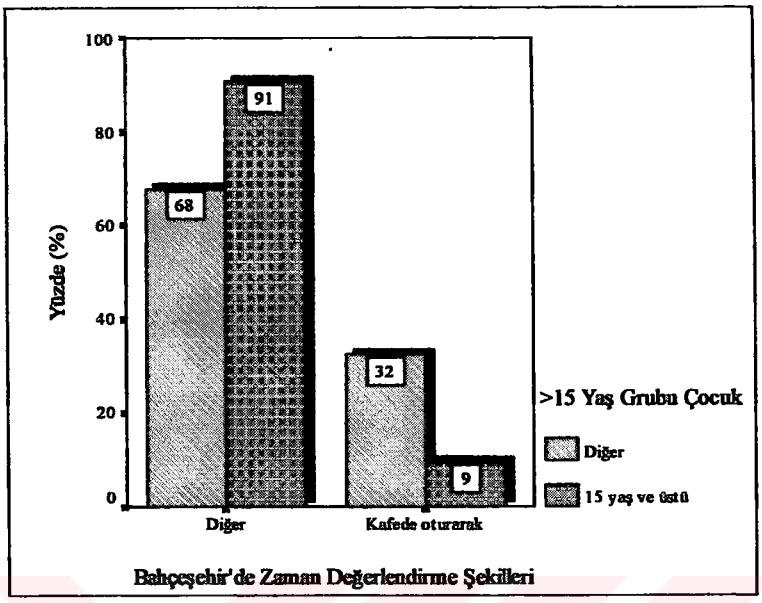

Şekil 3.68.1.: 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Kafede Oturarak Zaman Değerlendirme İlişkisi

Dinlenme alanlarını kullanarak zaman değerlendirme karşılaştırmasına bakıldığında %43.8 oranı ile 15 ve üstü yaşlarda çocuğa sahip olan kullanıcıların tercih ettiği belirlenmiştir. Bu gruptaki kullanıcıların daha çok açık alanlardaki dinlenme fonksiyonlu alanları tercih ettikleri söylenebilir (Şekil 3.68.2.).

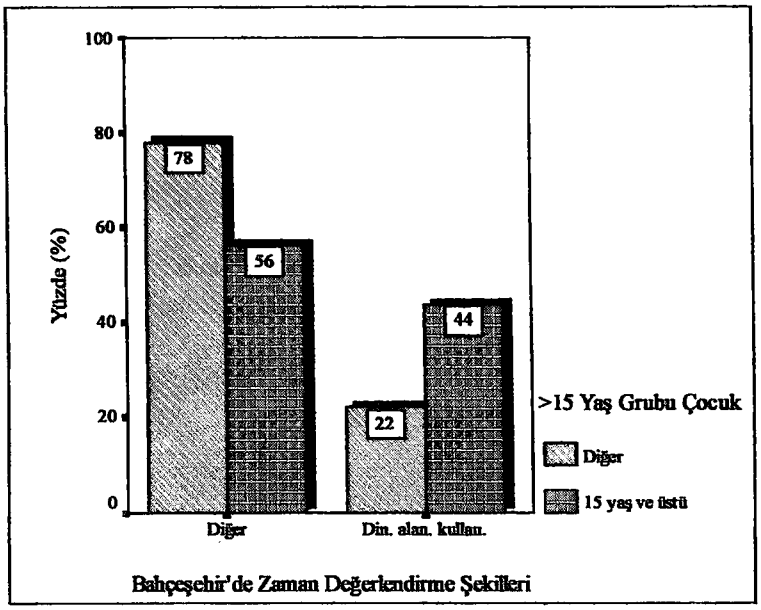

Şekil 3.68.2.: 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Dinlenme Alanlarını Kullanarak Zaman Değerlendirme İlişkisi

Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri sorusunun sosyal tesisleri kullanarak seçeneği için 15 ve üstü yaşlarda çocuğa sahip kullanıcıların %9.4 oranla tercih belirttikleri belirlenmiştir. Sosyal tesislerinde kafeler gibi yaş grubu yüksek olan ebeveynler tarafından çok fazla tercih edilmeyen alanlar olduğu söylenebilir (Şekil 3.68.3.).

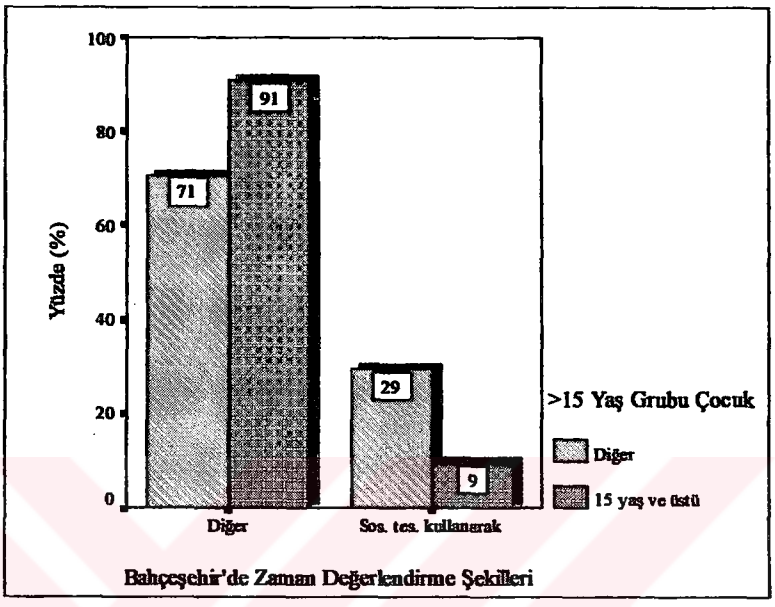

Şekil 3.68.3.: Sahip Olunan Çocukların Yaş Grupları – Sosyal Tesisleri Kullanarak Zaman Değerlendirme İlişkisi

Son olarak 15 ve üstü yaşlarda çocuğa sahip olan kullanıcıların %12.5 oranı ile zamanlarını spor yaparak değerlendirdikleri belirlenmiştir (Şekil 3.68.4.).

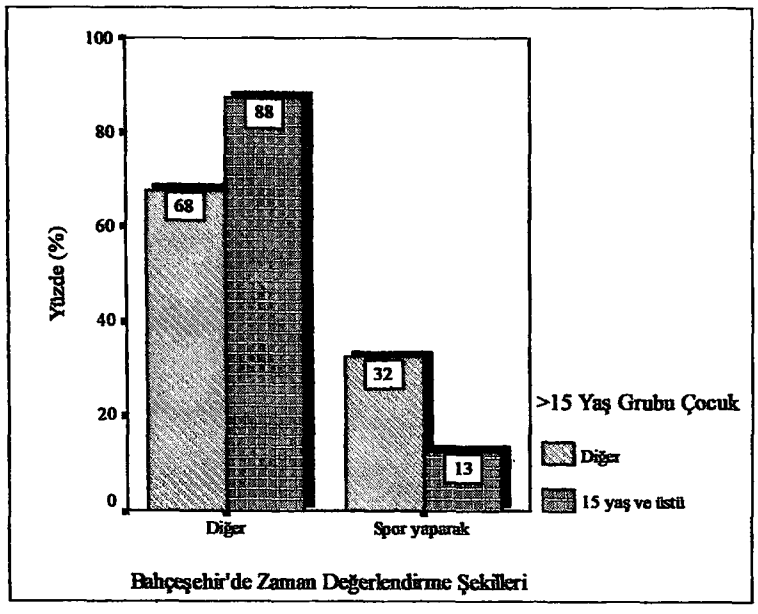

Şekil 3.68.4.: 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Spor Yaparak Zaman Değerlendirme İlişkisi

3.7.4.5.16. 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi

15 yaş ve üstü çocuk grubuna sahip olan kullanıcılar ile Şelale Parkı seçeneği çarprazlandığında p=0.017 olarak bulunmuş ve p≤0.05 eşitliği sağlandığı için anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yaşları 15 ve üstü olan çocuklara sahip olan kullanıcıların %21.9 oranı ile Şelale Parkı'nı kullandıkları belirlenmiştir (Şekil 3.69.).

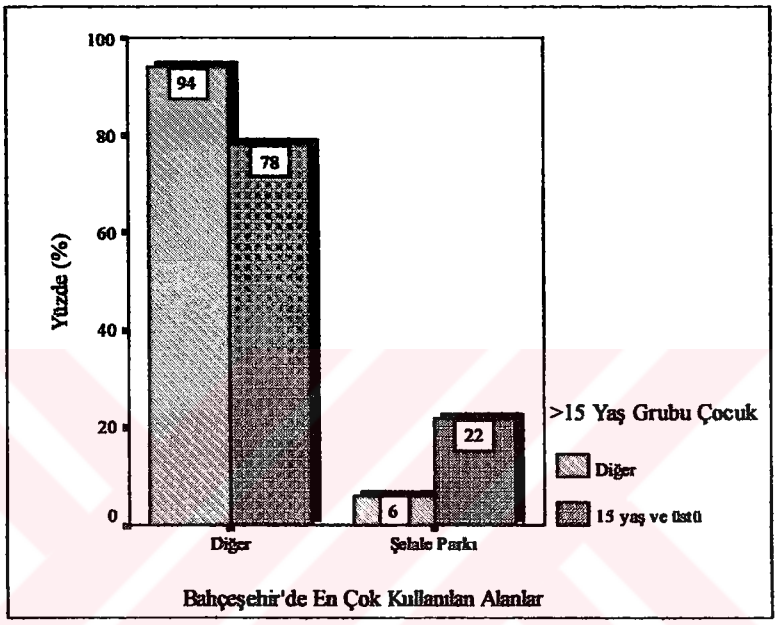

Şekil 3.69.: 15 Yaş ve Üstü Grubu Çocuk Sahipleri – Şelale Parkı'nı Kullanma İlişkisi

3.7.4.6. Eğitim Durumu - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Eğitim durumu ile ulaşım durumu, dış mekanları kullanım sıklığı, dış mekanları kullanım vakitleri, donatım elemanı yeterlilik durumu, konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma durumu, konut yakın çevresi açık alan düzenlemelerinin yeterlilik durumu ve dış mekan fonksiyonlarının nitelik-nicelik olarak yeterlilik durumu soruları karşılaştırılmış ancak p≤0.05 eşitliği sağlanamadığı için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. İlişki bulunanlar aşağıda belirtilmiştir.

3.7.4.6.1. Eğitim Durumu – Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi

Eğitim durumu ile Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme nedenleri çarprazlandığında eğitim merkezine yakın olması seçeneği için p=0.008 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından dolayı anlamı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre eğitim düzeyi

arttıkça Bahçeşehir'i eğitim merkezine yakın olması nedeniyle seçenlerin oranları azalmaktadır (Şekil 3.70.).

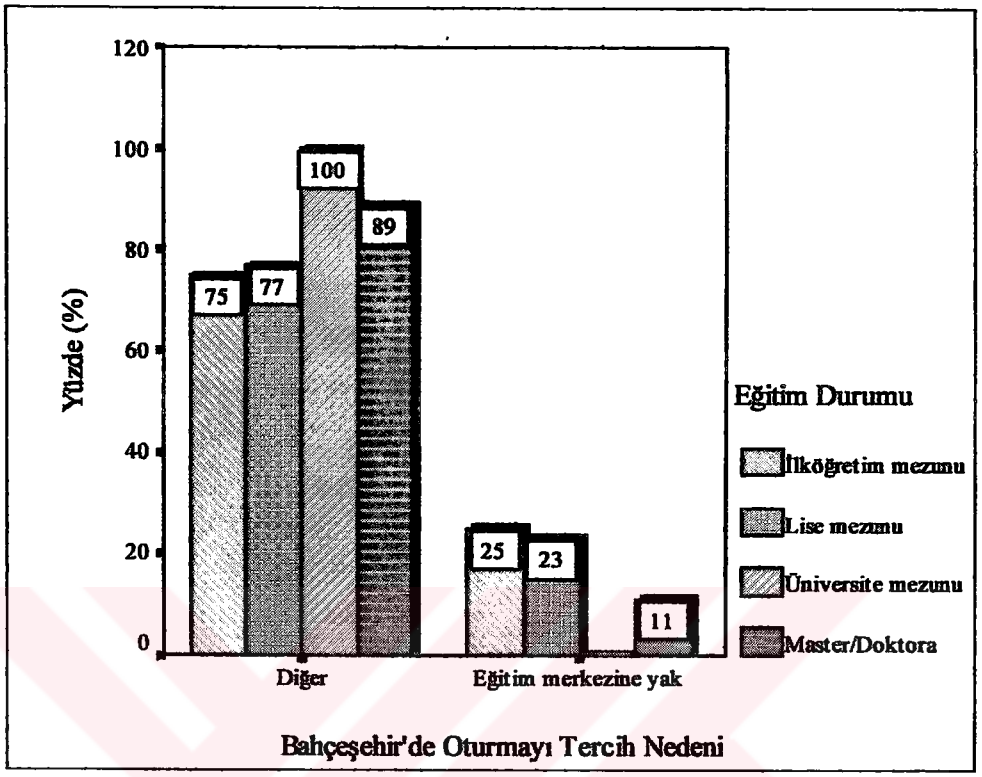

Şekil 3.70.: Eğitim Durumu – Eğitim Merkezine Yakınlığı Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi

3.7.4.6.2. Eğitim Durumu - Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi

Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri ile eğitim durumu çarprazlandığında dinlenme alanlarını kullanarak seçeneği için $p=0.049$ olarak, arkadaşlarını ziyaret ederek seçeneği için $p=0.003$ olarak bulunmuş ve $p\leq0.05$ eşitliği sağlandığından dolayı anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Dinlenme alanlarını üniversite mezunlarının %43.2 oranı ile, master/doktora düzeyinde olanların %22.2 oranı ile, , lise mezunlarının %17.9 oranı ile, ilköğretim mezunlarının %12.5 oranı ile zaman değerlendirmek için kullandıkları belirlenmiştir. Buna göre dinlenme alanlarını en çok üniversite mezunlarının kullandığı söylenebilir (Şekil 3.71.1.).

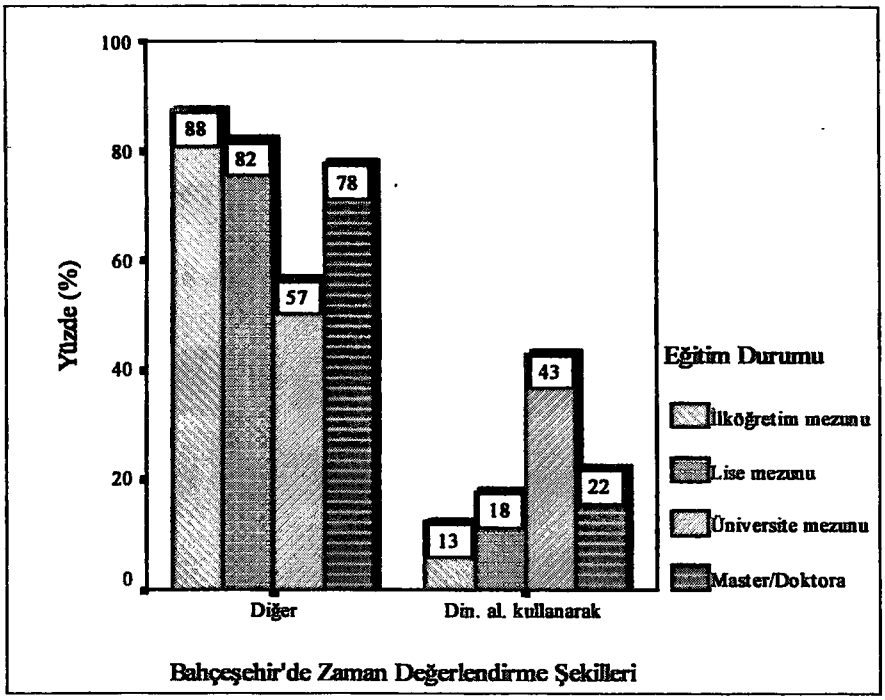

Şekil 3.71.1.: Eğitim Durumu – Dinlenme Alanlarını Kullanarak Zaman Değerlendirme İlişkisi

Eğitim düzeyi yükseldikçe Bahçeşehir'de arkadaşlarını ziyaret ederek zaman değerlendiren kullanıcı oranlarının azaldığı belirlenmiştir (Şekil 3.71.2.).

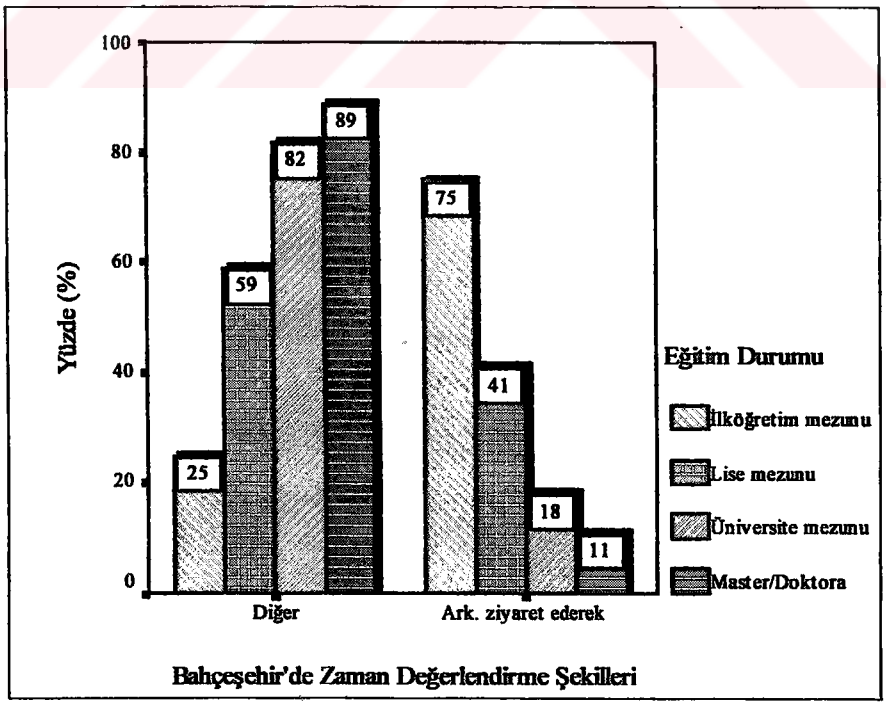

Şekil 3.71.2.: Eğitim Durumu – Arkadaşlarını Ziyaret Ederek Zaman Değerlendirme İlişkisi

3.7.4.6.3. Eğitim Durumu - Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi

Eğitim durumu ile en fazla üç tercih belirtilebilen Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar sorusu çarprazlandığında kapalı/açık otoparklar seçeneği için p=0.008 olduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İlköğretim mezunlarının kapalı/açık otoparkları hiç kullanmadığı belirlenirken, eğitim düzeyi master/doktora düzeyinde olanların %33.3 oranı ile, üniversite mezunlarının %25 ve lise mezunlarının %2.6, kapalı/açık otoparkları daha fazla kullandıkları belirlenmiştir. Buna göre eğitim düzeyi arttıkça ekonomik durumun iyileştiği ve buna bağlı olarak da kapalı/açık otoparkların kullanımının arttığı söylenebilir (Şekil 3.72.).

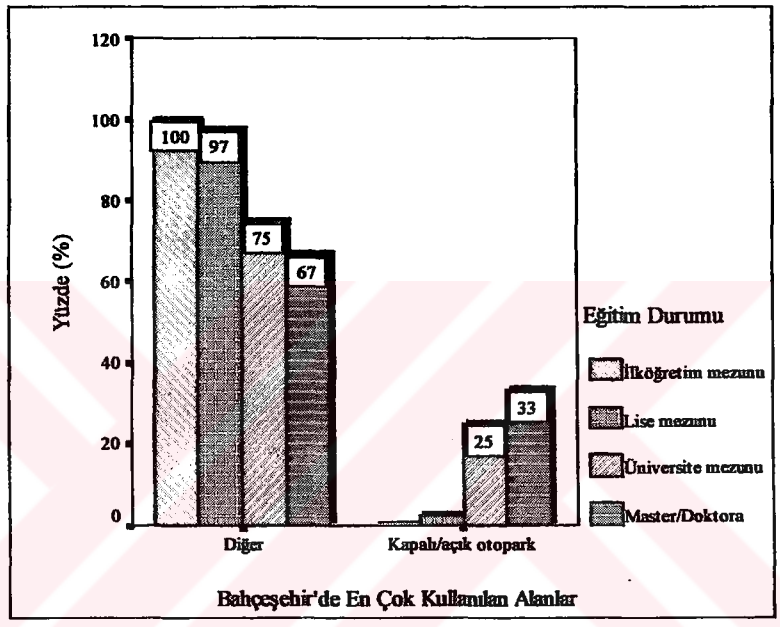

Şekil 3.72.: Eğitim Durumu – Kapalı/Açık Otoparkları Kullanma İlişkisi

3.7.4.6.4. Eğitim Durumu – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi

Eğitim durumu ile eksik görülen donatı elemanları sorusu çarprazlandığında oturma grupları seçeneği için p=0.012 ve su ögesi şıkkı için p=0.001 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Oturma gruplarını %30.8 oranı ile lise mezunlarının, %12.5 oranı ile ilköğretim mezunlarının ve %6.8 oranı ile üniversite mezunlarının eksik gördükleri belirlenmiştir. Master/doktora eğitim düzeyindeki kullanıcılar oturma elemanlarını yeterli bulmuştur (Şekil 3.73.1.).

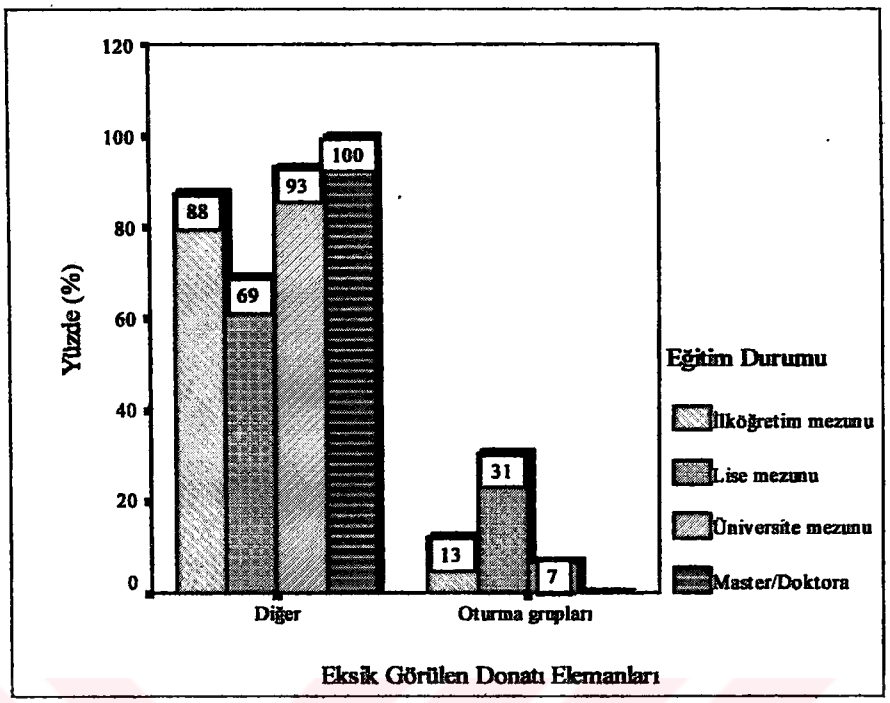

Şekil 3.73.1.: Eğitim Durumu – Oturma Grupları İlişkisi

Su ögesinin %62.5 oranı ile ilköğretim mezunları tarafından eksik bulunduğu belirlenmiştir. Lise mezunları ise %5.1 oranı ile su ögesini en az eksik bulan eğitim düzeyini oluşturmuştur (Şekil 3.73.2.).

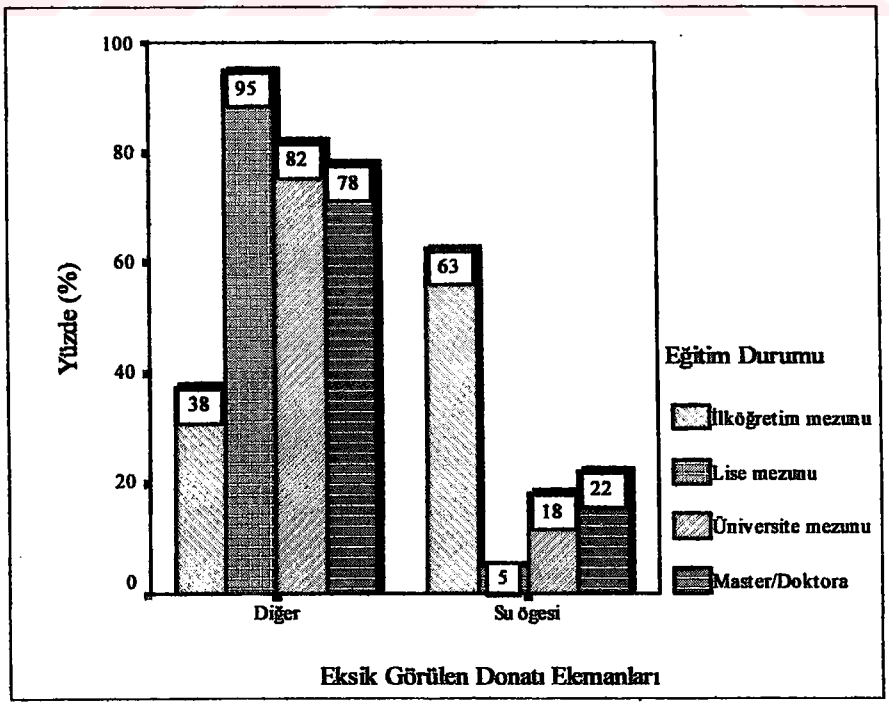

Şekil 3.73.2.: Eğitim Durumu – Su Ögesi İlişkisi

3.7.4.7. Meslek Grubu - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Meslek grubu ile ulaşım durumu, dış mekanları kullanım sıklığı, donatım elemanı yeterlilik durumu, eksik görülen donatı elemanları ve konut yakın çevresi açık alan düzenlemelerinin yeterlilik durumu soruları karşılaştırılmış ancak $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığı için anlamlı ilişkiler bulunamamıştır.

Bahçeşehir'de oturmayı tercih nedenleri sorusu ile yapılan karşılaştırmada yatırım açısından seçeneği için $p=0.041$ ve eğitim merkezine yakın olması seçeneği için $p=0.000$ olarak bulunmuş ama yeterli veri bulunamamıştır. Diğer seçeneklerle $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığından anlamlı ilişki bulunamamıştır.

3.7.4.7.1. Meslek Grubu – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi

Meslek grubu ile Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri sorusu çarprazlandığında alışverişe giderek şıkkı için $p=0.005$ olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Kafede otururak şıkkı için $p=0.000$ olarak bulunmuş ancak yeterli veri bulunamamıştır.

Buna göre ev hanımları %68.4 oranında, emekliler %62.5 oranında, memurlar %40 oranında, serbest meslektekiler %27.6 oranında, öğrenciler %13.6 oranında ve diğer meslek grubundakiler %35.3 oranında zamanlarını alışverişe giderek değerlendirdiklerini söylemişlerdir. En çok ev hanımları ve emeklilerin Bahçeşehir'de zamanlarını alışverişe giderek değerlendirmekte olduğu söylenebilir (Şekil 3.74.).

Kullanıcıların çalışma saatlerine göre sahip oldukları boş zaman oranları değişmektedir. Ev hanımları ve emekliler diğer meslek gruplarına göre vakitlerinin büyük bir çoğunluğunu dış mekanlarda geçirebilmektedirler.

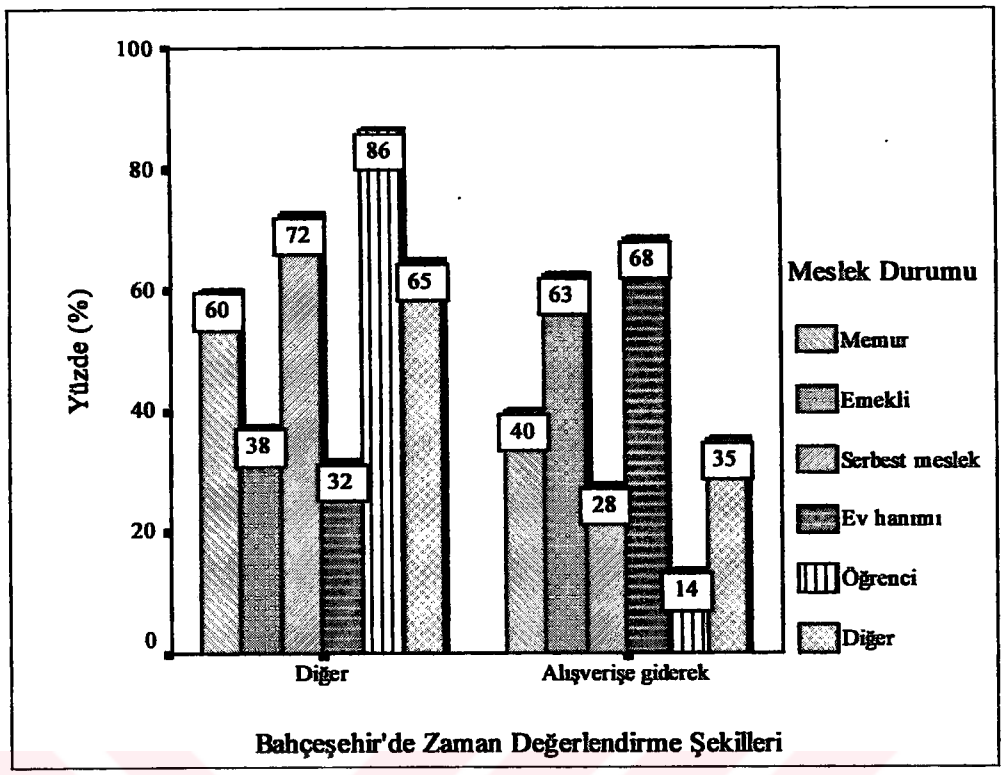

Şekil 3.74.: Meslek Grubu – Alışverişe Giderek Zaman Değerlendirme İlişkisi

3.7.4.7.2. Meslek Grubu – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi

Meslek grubu ile çocuk oyun alanları seçeneği çarprazlandığında $p=0.003$ olarak bulunmuş ancak yeterli veri bulunamadığından anlamlı bir ilişki belirtilememiştir.

Kafe-restoranlar şıkkı ile çarprazlandığında ise $p=0.014$ olarak bulunduğundan ve $p\leq0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Buna göre öğrencilerin %45.5 oranı ile, serbest meslek sahiplerinin %31 oranı ile, ev hanımlarının %21.1 oranı ile ve diğer meslek grubundakilerin %58.8 oranı ile kafe-restoranları kullanmakta oldukları belirlenmiştir. Diğer meslek grubu sahipleri ve öğrencilerin toplukonut alanı içindeki kafe-restoranları en fazla kullanmakta olan meslek grupları olduğu, memur ve emeklilerin ise bu alanları hiç kullanmadığı belirlenmiştir. Kullanıcıların gelir durumunun kullanımları üzerinde etkili olduğu söylenebilir (Şekil 3.75.).

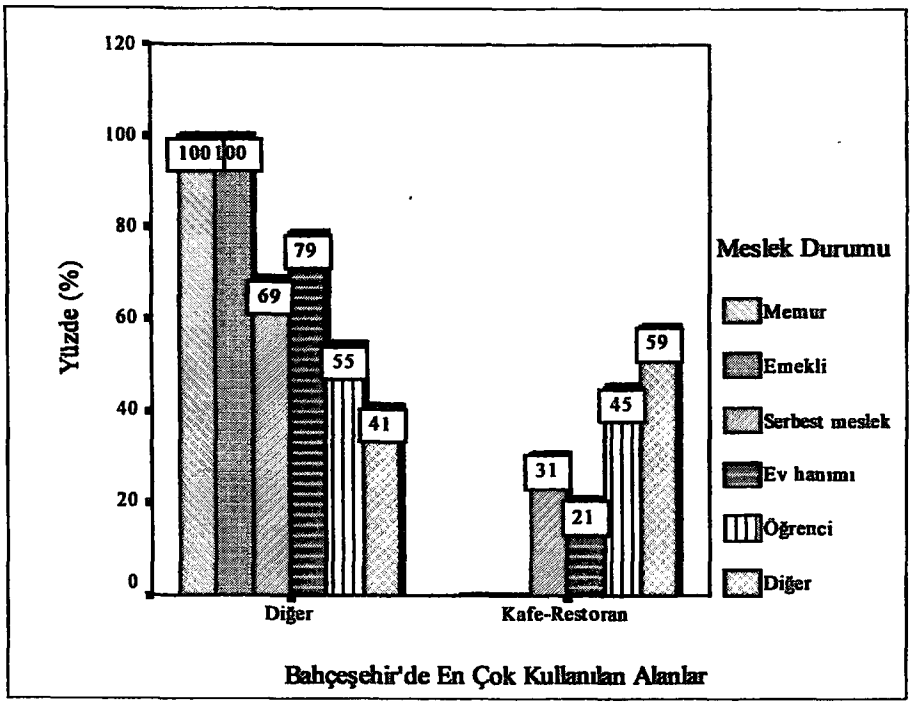

Şekil 3.75.: Meslek Grubu – Kafe-Restoranları Kullanma İlişkisi

3.7.4.7.3. Meslek Grubu – Dış Mekanları Kullanım Vakitleri İlişkisi

Dış mekanları kullanım vakitleri ile meslek grubu sorusu karşılaştırıldığında $p=0.000$ olarak bulunduğundan ve $p\leq0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Dış mekanlar öğleden sonra saatlerinde 68.4 oranla en fazla ev hanımları, akşam üstü saatlerinde %60 oranla en fazla memurlar, akşam saatlerinde %48.3 oranla serbest meslek grubundakiler, öğle arası saatlerinde %37.5 oranla ve sabah-öğle saatlerinde %25 oranla en fazla emekli olan kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır (Şekil 3.76.).

3.7.4.8. Gelir Grubu - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Gelir grubu ile ulaşım durumu, Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar, dış mekanları kullanım sıklığı, donatı elemanı yeterlilik durumu, eksik görülen donatı elemanları, konut yakın çevresi açık alan düzenlemeleri yeterlilik durumu ve dış mekan fonksiyonlarının nitelik-nicelik olarak yeterlilik durumu soruları karşılaştırılmış ancak $p\leq0.05$ eşitliği sağlanamadığı için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

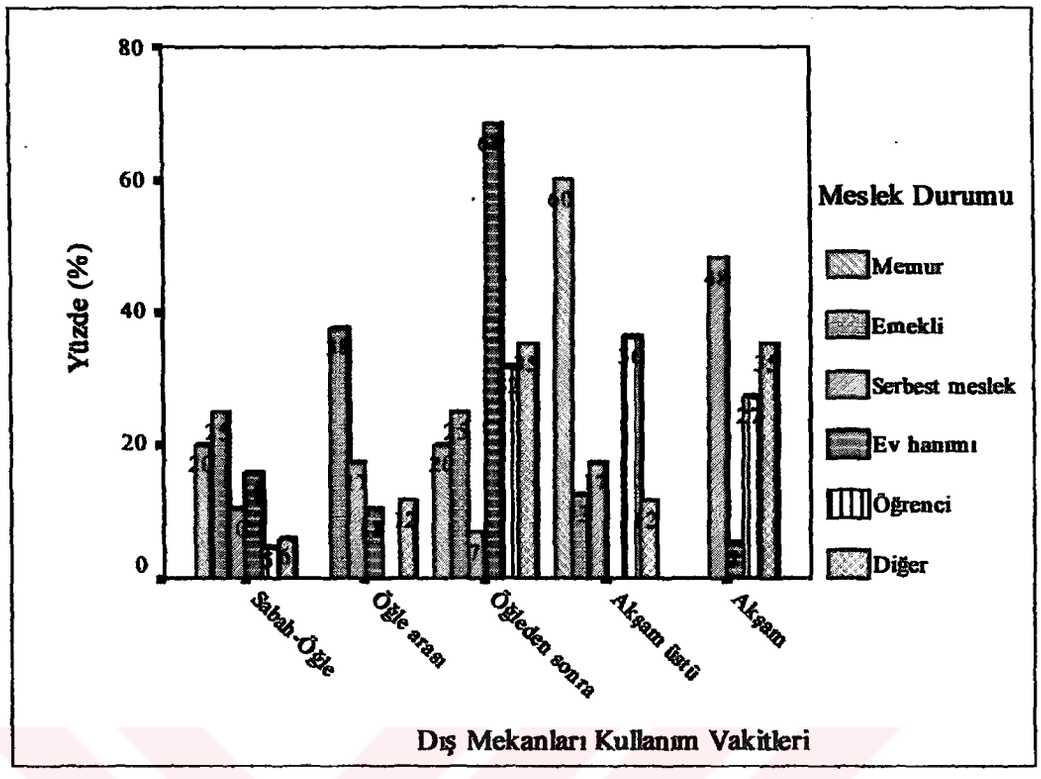

Şekil 3.76.: Meslek Grubu – Dış Mekanları Kullanım Vakitleri İlişkisi

3.7.4.8.1. Gelir Grubu - Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi

Birden çok seçenekli Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme nedenleri ile gelir durumu soruları çarprazlandığında yatırım açısından seçeneği için $p=0.011$ olarak ve açık-yeşil alanlar seçeneği için $p=0.007$ olarak bulunduğundan ve $p\leq0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Gelir grubu 1.5 milyar TL. ve üstü olan kullanıcıların %52.6 oranı ile Bahçeşehir'de yerleşmeyi yatırım yapmak sebebiyle tercih etmişlerdir. Gelir düzeyi yüksek kullanıcıların öncelikli tercih sebebi Bahçeşehir'in fiziksel yapısı değil yatırım açısından karlı olması olarak söylenebilir (Şekil 3.77.1.).

Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme sebebi olarak açık ve yeşil alanları belirten kullanıcıların %81.3 oranı ile 0-350 milyon TL.'lık gelir grubuna dahil oldukları belirlenmiştir. Buna göre düşük gelir grubuna dahil olan kullanıcıların Bahçeşehir'i fiziksel özellikleri sebebiyle tercih ettikleri söylenebilir (Şekil 3.77.2.).

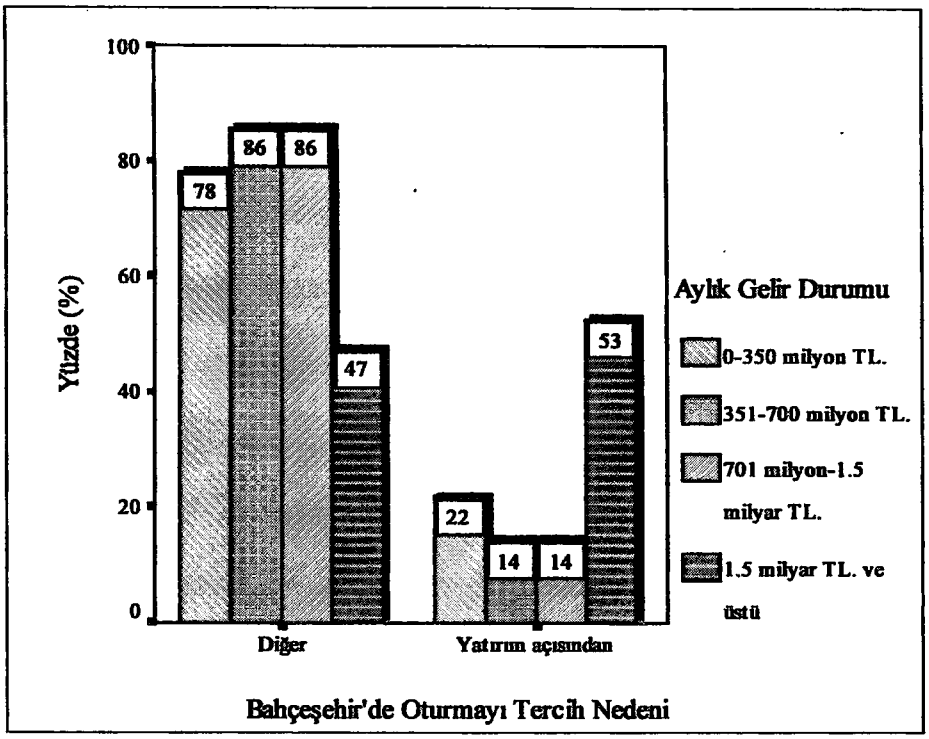

Şekil 3.77.1.: Gelir Grubu – Yatırım Açısından Tercih Etme İlişkisi

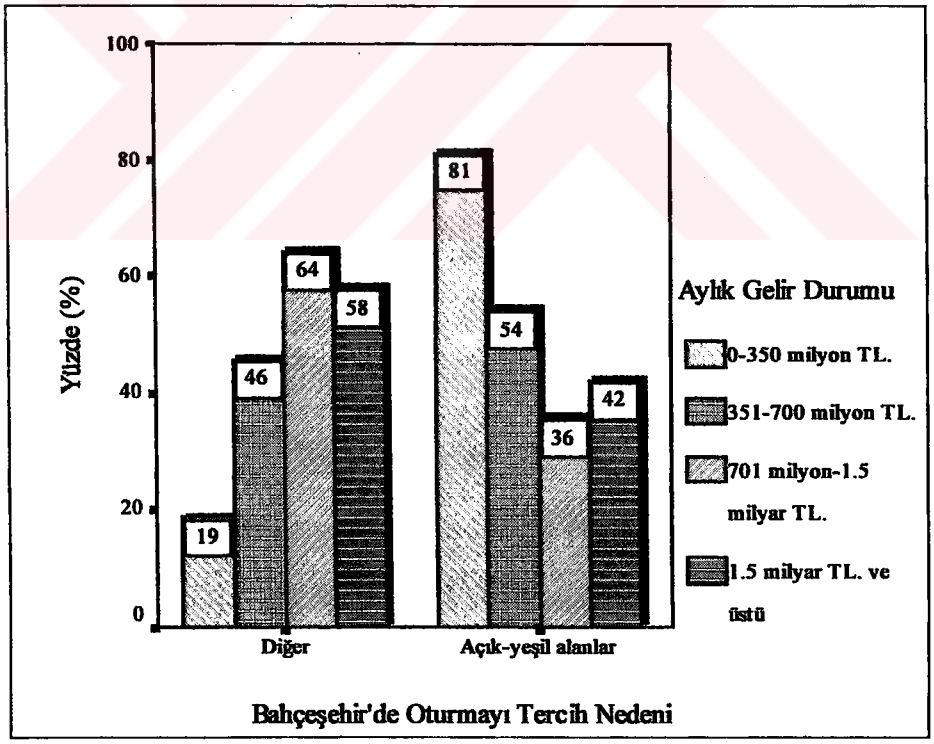

Şekil 3.77.2.: Gelir Grubu – Açık-Yeşil Alanları Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi

3.7.4.8.2. Gelir Grubu - Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi

Gelir grubu ile Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri sorusunun havuza girerek seçeneği çarprazlandığında p=0.047 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Gelir grubu 701milyon -1.5 milyar TL. olanlar %28.6 oranı ile, 0-350 milyon TL. olanlar %25 oranı ile, gelir grubu 1.5 milyar TL. ve üstü olanlar %21.1 oranı ile ve 351-700 milyon TL. olanlar %2.9 oranı ile zamanlarını havuza girerek değerlendirmektedirler (Şekil 3.78.).

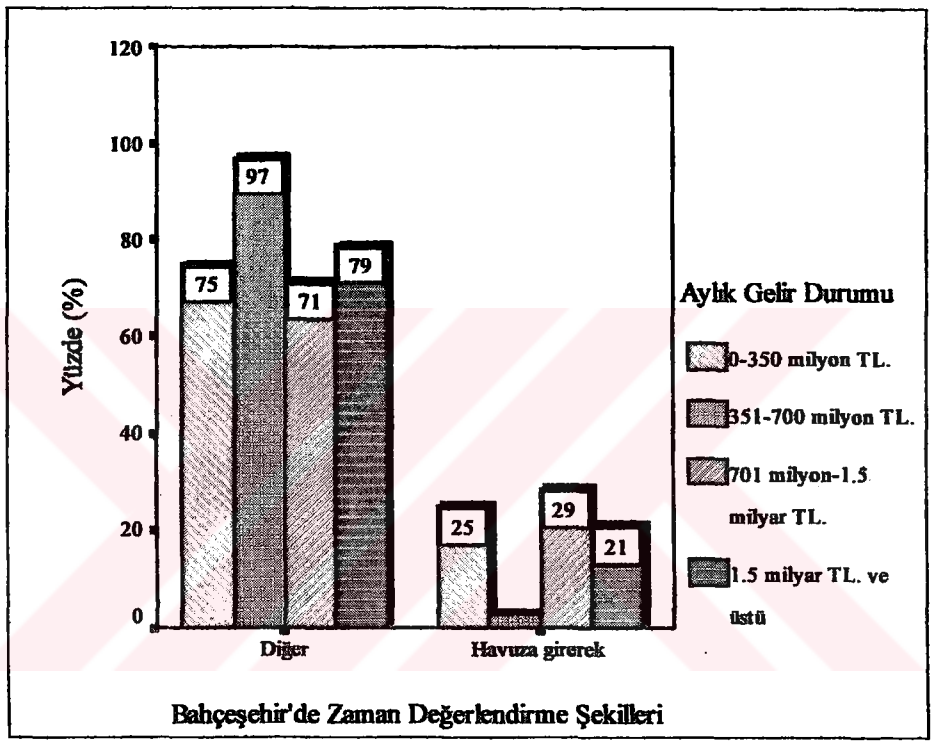

Şekil 3.78.: Gelir Grubu – Havuza Girerek Zaman Değerlendirme İlişkisi

3.7.4.8.3. Gelir Grubu – Konut Yakın Çevresi Açık Alanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi

Konut yakın çevresi açık alanlardan yararlanma durumu ile gelir grubu sorusu çarprazlandığında p=0.008 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Gelir düzeyi yükseldikçe konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma oranının düşmekte olduğu belirlenmiştir. Buna göre gelir durumu yüksek olanların konuta uzak, araçlarıyla ulaşabilecekleri dış mekanları daha çok kullandıkları söylenebilir (Şekil 3.79.).

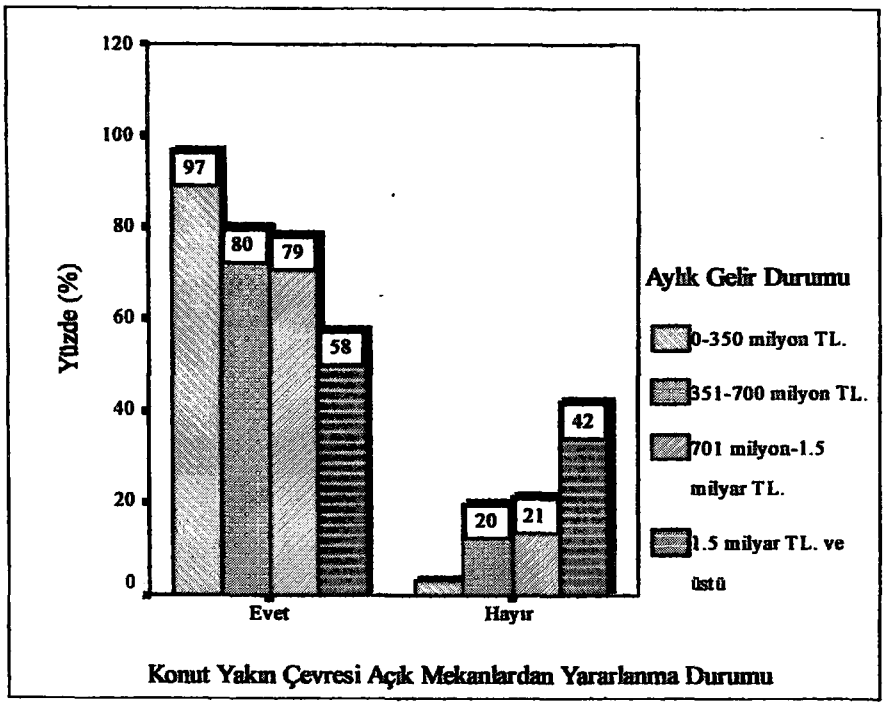

Şekil 3.79.: Gelir Grubu – Konut Yakın Çevresi Açık Alanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi

3.7.4.9. Oturulan Etap Durumu - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Bahçeşehir'de oturulan etap ile ulaşım durumu, dış mekanları kullanım sıklığı, dış mekanları kullanım vakitleri, donatı elemanı yeterlilik durumu, eksik görülen donatı elemanları, konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma durumu ve konut yakın çevresi açık alan düzenlemelerinin yeterlilik durumu soruları karşılaştırılmış ancak $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığı için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Oturulan etap ile Bahçeşehir içindeki yaya dolaşımı yeterliliği soruları karşılaştırıldığında $p=0.0048$ olarak bulunmuş ancak yeterli veri bulunamamıştır.

3.7.4.9.1. Oturulan Etap Durumu - Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi

Oturulan etap ile Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme nedenleri sorusu çarprazlandığında sadece açık ve yeşil alanlar seçeneği için $p=0.013$ olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ankete cevap veren I. Etap sakinlerinin %48.4 oranı ile, II.Etap sakinlerinin %73.7 oranı ile Bahçeşehir'de açık ve yeşil alanları nedeniyle oturmayı tercih ettikleri belirlenmiştir (Şekil 3.80.).

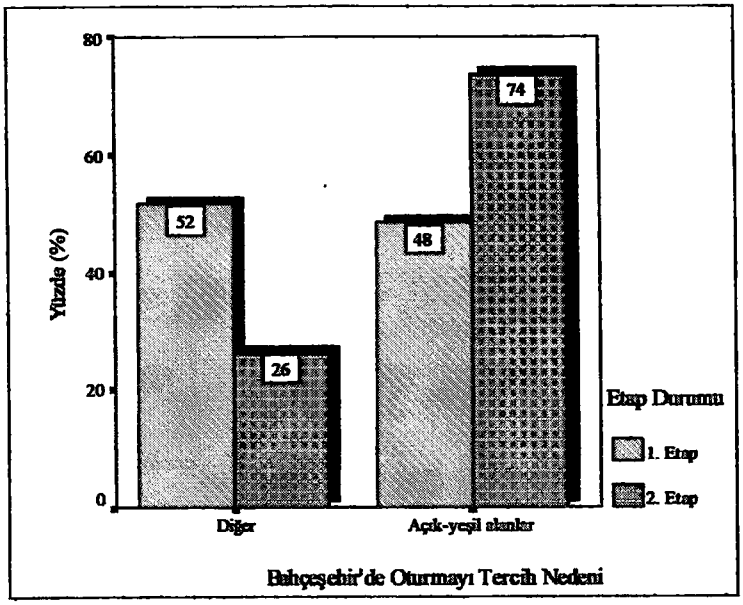

Şekil 3.80.: Oturulan Etap Durumu – Açık-Yeşil Alanları Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi

3.7.4.9.2. Oturulan Etap Durumu – Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi

Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri sorusu ile oturulan etap sorusu çarprazlandığında sadece havuza girerek seçeneği için p=0.000 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı ilişki bulunmuştur. II. Etap'ta oturan kullanıcıların %39.5 oranı ile zamanlarını I. Etap'ta oturan kullanıcılara göre daha çok havuza girerek değerlendirdikleri belirlenmiştir (Şekil 3.81.)

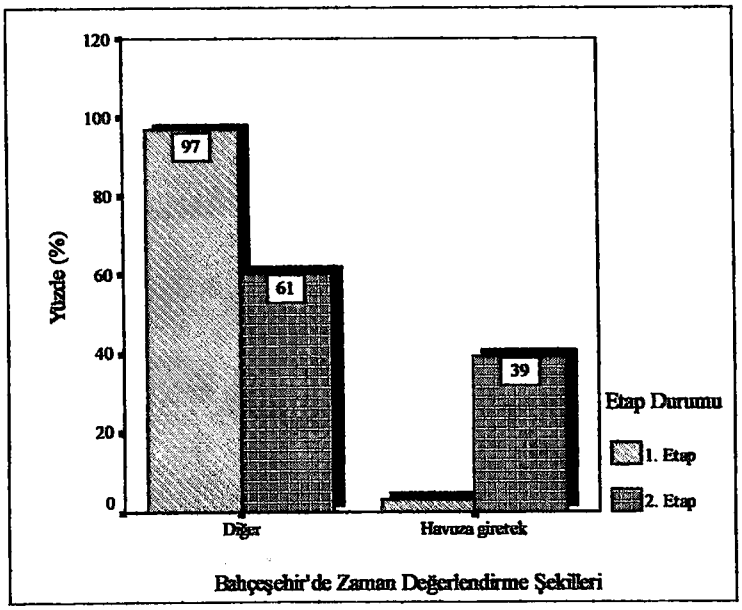

Şekil 3.81.: Oturulan Etap Durumu – Havuza Girerek Zaman Değerlendirme İlişkisi

3.7.4.9.3. Oturulan Etap – Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi

Oturulan etap ile Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar sorusunun sadece Şelale Parkı seçeneği için p=0.002 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı ilişki bulunmuştur. I. Etap'ta oturanların %3.2 oranı ile II. Etap'ta oturanların ise %23.7 oranı ile Şelale Parkı'nı daha çok kullandıkları belirlenmiştir (Şekil 3.82.).

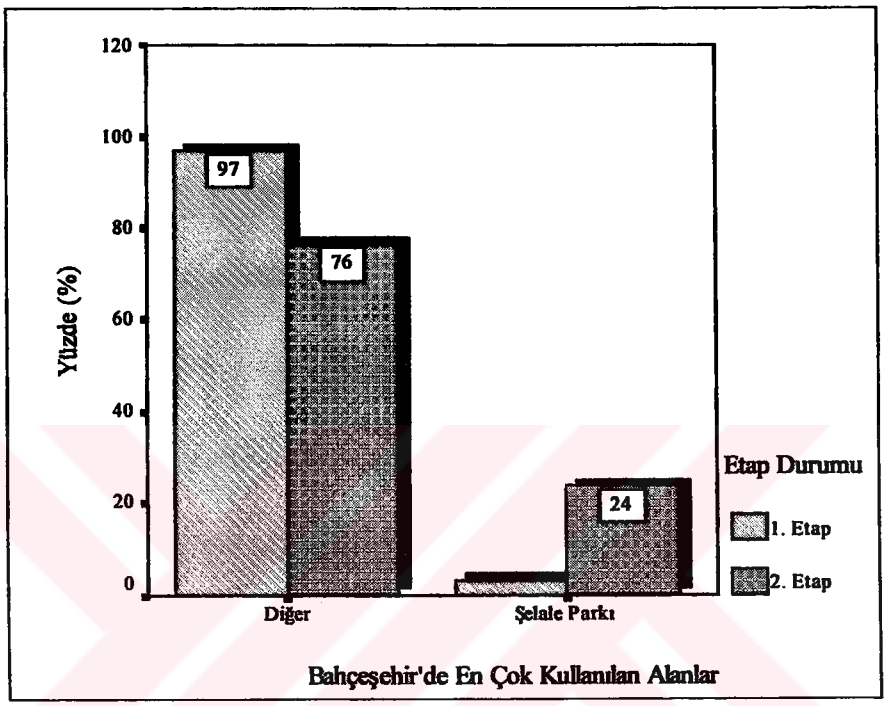

Şekil 3.82.: Oturulan Etap – Şelale Parkı'nı Kullanma İlişkisi

3.7.4.9.4. Oturulan Etap – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

Dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik olarak yeterlilik durumu sorusu ile oturulan etap sorusu çarprazlandığında golf sahası seçeneği için p=0.000 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. I. Etap'ta oturan kullanıcılar %82.3 oranı ile, II. Etap'ta oturanlar ise %47.4 oranı ile fikir belirtmemişlerdir. II. Etap'ta oturanların %44.7 oranı ile golf sahasını yetersiz buldukları belirlenmiştir (Şekil 3.83.1.). I. Etap'ta oturanların yüksek oranda fikir belirtmediği dikkate alınarak golf sahası hakkında fazla bilgi sahibi olmadıkları, tanıtımın yetersiz olduğu söylenebilir.

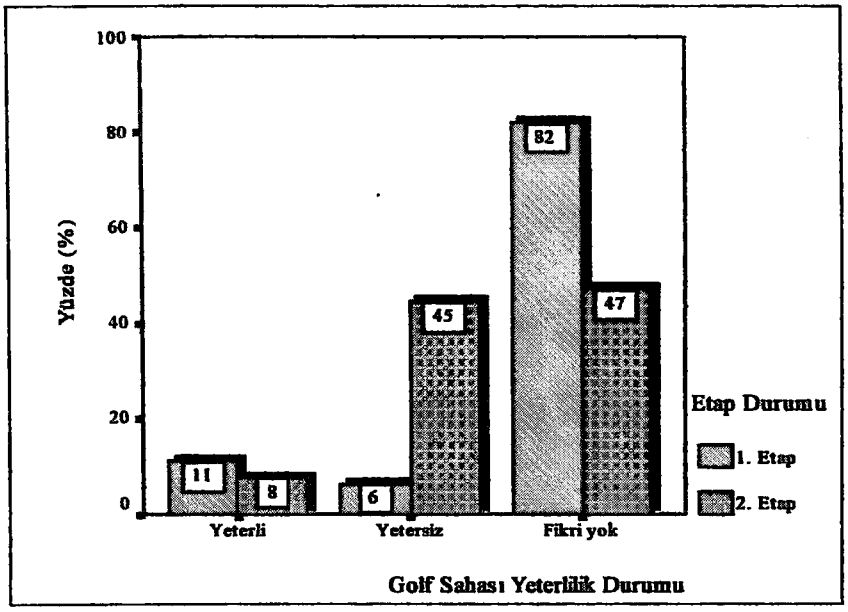

Şekil 3.83.1.: Oturulan Etap – Golf Sahasının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

Atlı Spor Kulübü'nün yeterlilik durumu seçeneği ile oturulan etap sorusu çarprazlandığında ise p=0.001 olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre I. Etap'ta oturan kullanıcılar %41.9 oranı ile Atlı Spor Kulübü'nü yeterli, II. Etap'ta oturan kullanıcılar ise %42.1 oranı ile yetersiz bulmuşlardır (Şekil 3.83.2.). Fikir belirtmeyen kullanıcı oranlarına bakıldığında Atlı Spor Kulübü için de gerekli tanıtımın yapılmadığı söylenebilir.

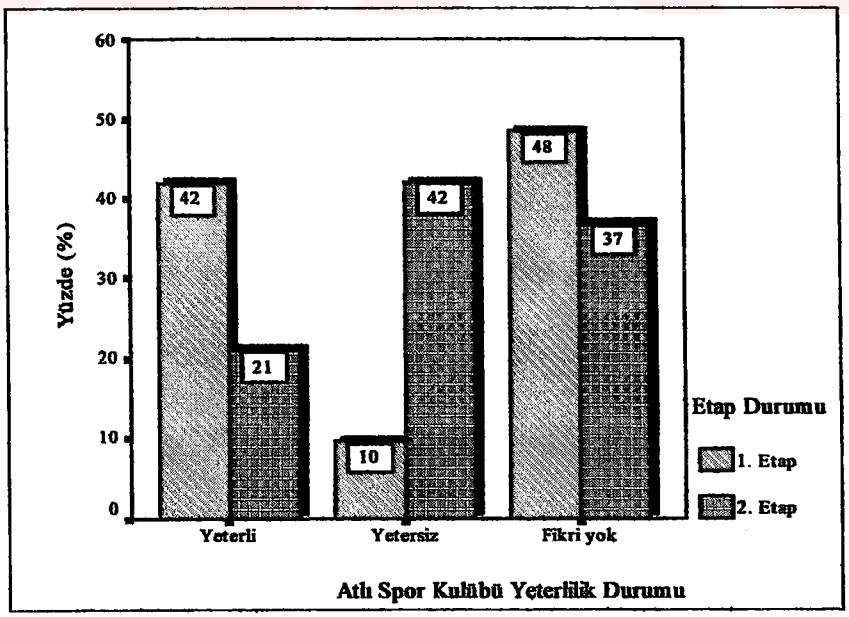

Şekil 3.83.2.: Oturulan Etap – Atlı Spor Kulübü'nün Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.10. Konut Tipi - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Oturulan konut tipi ile ulaşım durumu, Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme nedenleri, Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri, Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar, dış mekanları kullanım sıklığı, dış mekanları kullanım vakitleri, konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma durumu ve konut yakın çevresi açık alan düzenlemelerinin yeterlilik durumu soruları karşılaştırılmış ancak $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığı için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. İlişki bulunan sorular aşağıda açıklanmıştır.

3.7.4.10.1. Konut Tipi – Donatı Elemanı Yeterlilik Durumu İlişkisi

Konut tipi ile donatı elemanı yeterlilik durumu soruları karşılaştırıldığında $p=0.002$ olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Apartman dairesinde oturanlar %97.2 oranı ile, villada oturanlar %78.6 oranı ile donatı elemanlarını yeterli bulmuşlardır (Şekil 3.84.). Sonuç olarak her iki konut tipi sahipleri için de donatı elemanlarının yeterli olduğu söylenebilir.

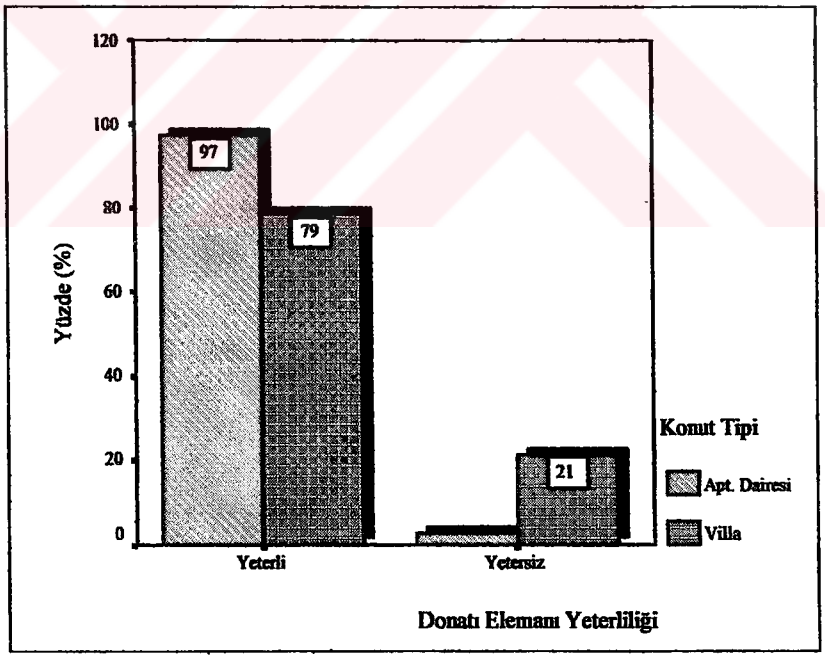

Şekil 3.84.: Konut Tipi – Donatı Elemanı Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.10.2. Konut Tipi – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi

Konut tipi ile eksik görülen donatı elemanları sorusu çarprazlandığında oturma grupları seçeneği için $p=0.032$, aydınlatma elemanları seçeneği için $p=0.000$, çöp

kutuları seçeneği için p=0.046, telefon kulübesi seçeneği için p=0.021 ve çeşme seçeneği için p=0.002 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Buna göre ankete cevap verenlerden oturma gruplarını eksik görenlerin %28.6 oranı ile, aydınlatma elemanlarını eksik görenlerin %21.4 oranı ile villada oturdukları; telefon kulübesini eksik görenlerin %54.2 oranı ile, çeşmeleri eksik görenlerin %43.1 oranı ile ve çöp kutularını eksik görenlerin %19.4 oranı ile apartman dairesinde oturdukları belirlenmiştir (Şekil 3.85.).

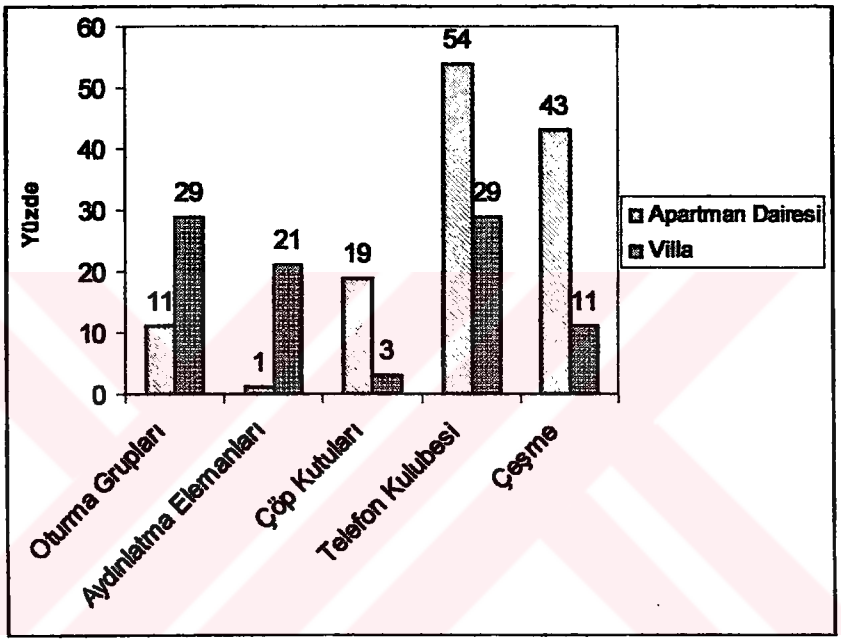

Şekil 3.85.: Konut Tipi – Eksik Görülen Donatı Elemanları İlişkisi

3.7.4.11. Apartmanda Oturulan Kat - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Apartmanda oturan kullanıcıların oturdukları kat ile ulaşım durumu, Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme nedenleri, Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri, Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar, dış mekanları kullanım sıklığı, dış mekanları kullanım vakitleri, donatı elemanı yeterlilik durumu, eksik görülen donatı elemanları ve konut yakın çevresi açık alan düzenlemeleri yeterlilik durumu soruları karşılaştırılmış ancak p≤0.05 eşitliği sağlanamadığı için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. İlişki bulunan sorular aşağıda açıklanmıştır.

3.7.4.11.1. Apartmanda Oturulan Kat – Konut Yakın Çevresi Açık Mekanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi

Konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma durumu sorusu ile apartman bloğunda oturulan kat sorusu çarprazlandığında p=0.038 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre 11-15. katlarda oturanların %83.3 oranı ile, 1-5. katlarda oturanların %81.1 oranı ile ve 6-10. katlarda oturanların %76.2 oranı ile konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlandıkları belirlenmiştir. 16. kat ve üstünde oturan kullanıcıya rastlanılmamıştır (Şekil 3.86.).

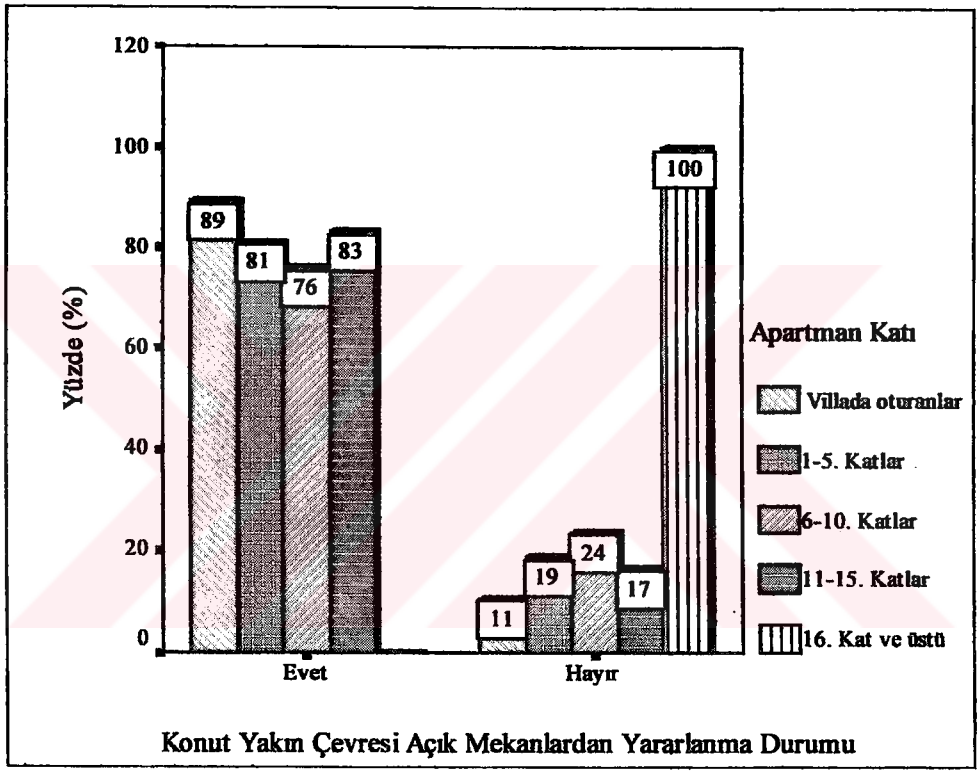

Şekil 3.86.: Apartmanda Oturulan Kat – Konut Yakın Çevresi Açık Mekanlardan Yararlanma Durumu İlişkisi

3.7.4.11.2. Apartmanda Oturulan Kat – Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

Apartmanda oturulan kat ile dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik olarak yeterlilik durumu sorusunun açık alanların estetikliği seçeneği çarprazlandığında p=0.009 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre 11-15. katlarda oturanların %100 oranı ile, 1-5. katlarda oturanların %89.2 oranı ile, 6-10. katlarda oturanların %85.7 oranı ile dış mekanları estetik olarak yeterli bulduğu belirlenmiştir. 16. kat ve üstünde oturan kullanıcı bulunmamaktadır (Şekil 3.87.).

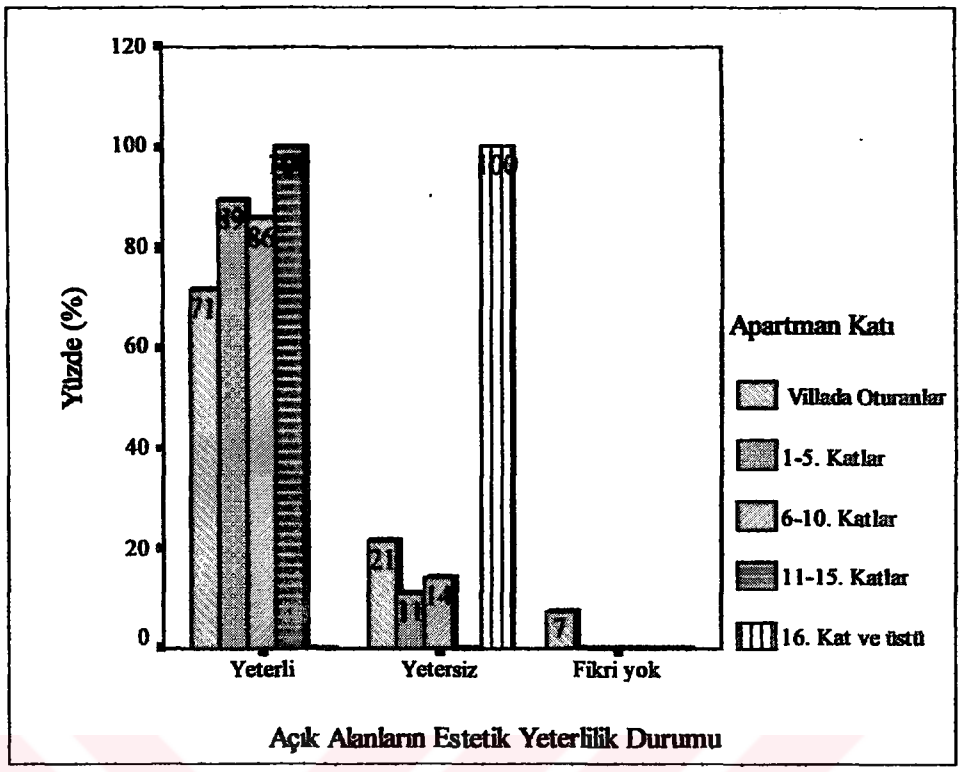

Şekil 3.87.: Apartmanda Oturulan Kat – Açık Alanların Estetikliğinin Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.12. Konutun Yüzme Havuzu Mevcudiyeti - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Konutun yüzme havuzu mevcudiyeti ile ulaşım durumu, Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar, dış mekanları kullanım sıklığı, dış mekanları kullanım vakitleri, donatı elemanı yeterlilik durumu, eksik görülen donatı elemanları,konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma durumu, konut yakın çevresi açık alan düzenlemeleri yeterlilik durumu ve dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik olarak yeterlilik durumu soruları karşılaştırılmış ancak $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığı için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. İlişki bulunan sorular aşağıda açıklanmıştır.

3.7.4.12.1. Konutun Yüzme Havuzu Mevcudiyeti - Bahçeşehir'de Zaman Değerlendirme Şekilleri İlişkisi

Konutun yüzme havuzu mevcudiyeti ile en fazla üç tercih belirtilebilen Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri sorusunun havuza girerek seçeneği ile çarprazlandığında $p=0.000$ olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Konut bahçesinde yüzme havuzu olan kullanıcıların %40.5 oranı ile zamanlarını havuza girerek değerlendirdiği belirlenmiştir (Şekil 3.88.).

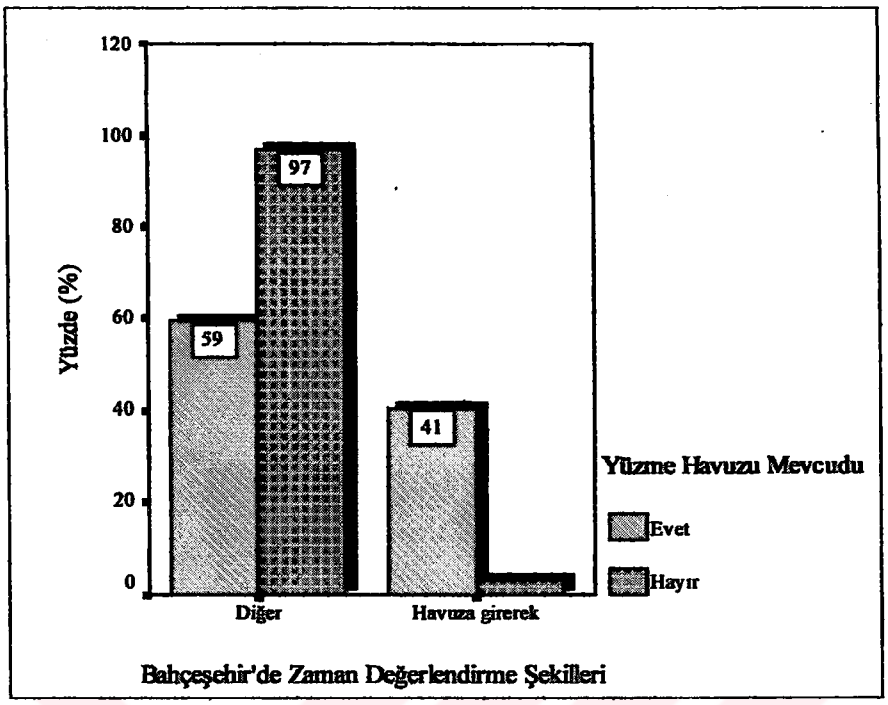

Şekil 3.88.: Konutun Yüzme Havuzu Mevcudiyeti – Havuza Girerek Zaman Değerlendirme İlişkisi

3.7.4.13. Özel Araç Durumu - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Özel araç durumu ile Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri, dış mekanları kullanım sıklığı, dış mekanları kullanım vakitleri, donatı elemanı yeterlilik durumu, konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma durumu ve konut yakın çevresi açık alan düzenlemeleri yeterlilik durumu soruları karşılaştırılmış ancak $p \leq 0.05$ eşitliği sağlanamadığı için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. İlişki bulunan sorular aşağıda açıklanmıştır.

3.7.4.13.1. Özel Araç Durumu – Bahçeşehir Toplukonut Alanı İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi

Özel araç durumu ile Bahçeşehir toplukonut alanı içindeki taşıt ulaşımı yeterlilik durumu soruları çarprazlandığında $p=0.020$ olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Özel aracı olmayanların %56 oranı ile toplukonut alanı içindeki taşıt ulaşımını yetersiz buldukları belirlenmiştir (Şekil 3.89.).

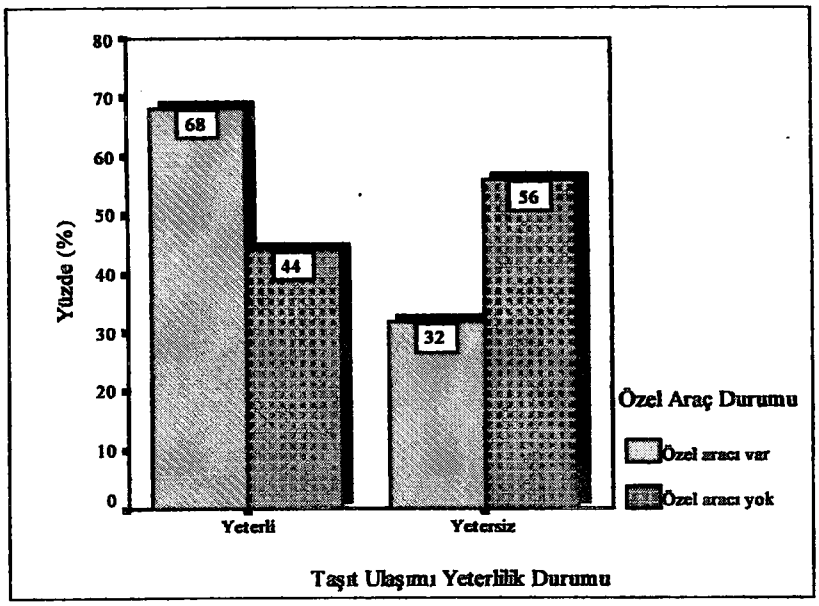

Şekil 3.89.: Özel Araç Durumu – Bahçeşehir Toplukonut Alanı İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.13.2. Özel Araç Durumu - Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi

Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme nedenleri sorusunun açık ve yeşil alanlar seçeneği ile özel araç durumu sorusu çarprazlandığında p=0.007 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Özel aracı olmayanların %76.5 oranı ile Bahçeşehir'de açık ve yeşil alanları nedeniyle oturmayı tercih ettikleri belirlenmiştir (Şekil 3.90.). Buna göre özel aracı olmayanların uzak alanlara gidemedikleri için toplukonut alanı içindeki açık ve yeşil alanları kullandıkları söylenebilir.

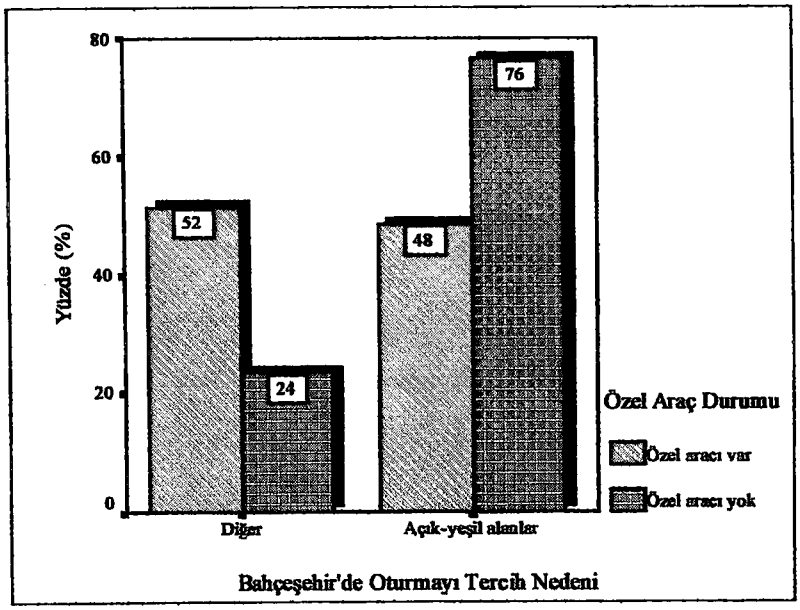

Şekil 3.90.: Özel Araç Durumu – Açık-Yeşil Alanları Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi

3.7.4.13.3. Özel Araç Durumu - Bahçeşehir'de En Çok Kullanılan Alanlar İlişkisi

Özel araç durumu ile Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar sorusu çarprazlandığında çocuk oyun alanları seçeneği için p=0.049, kapalı/açık otoparklar şıkkı için p=0.015 ve Doğa Parkı şıkkı için p=0.004 olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Çocuk oyun alanlarını %23.5 oranı ile özel aracı olmayan kullanıcıların, %9.1 oranı ile de özel aracı olan kullanıcıların kullandıkları belirlenmiştir (Şekil 3.91.1.).

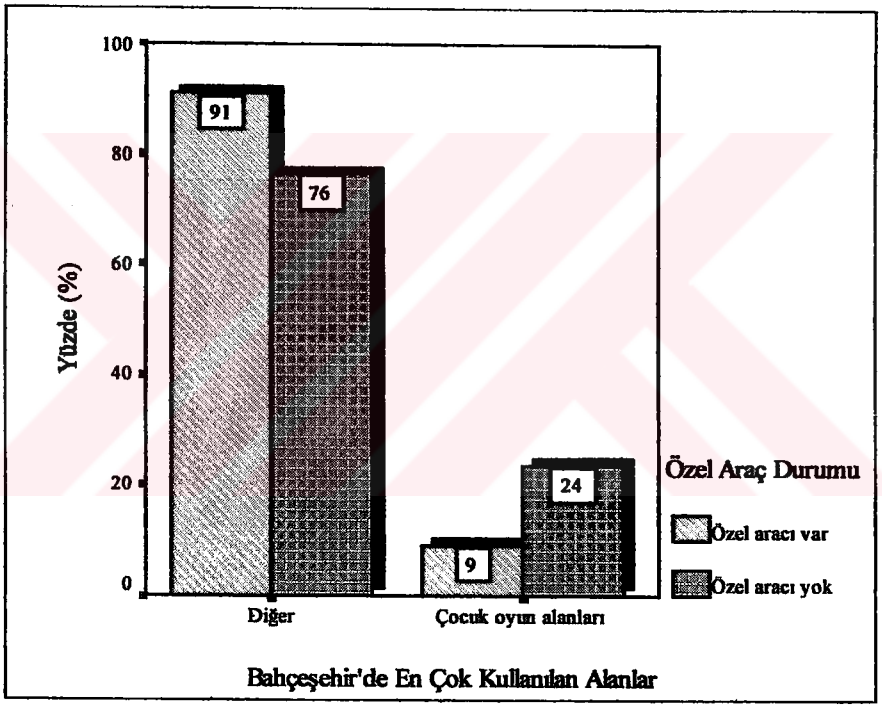

Şekil 3.91.1.: Özel Araç Durumu – Çocuk Oyun Alanlarını Kullanma İlişkisi

Kapalı/açık otoparkları %21.2 oranı ile özel aracı olan kullanıcıların, %2.9 oranı ile de özel aracı olmayan kullanıcıların kullandıkları belirlenmiştir (Şekil 3.91.2.). Aracı olmayan kullanıcıların açık/kapalı otoparkları misafir araçları için kullandıkları söylenebilir.

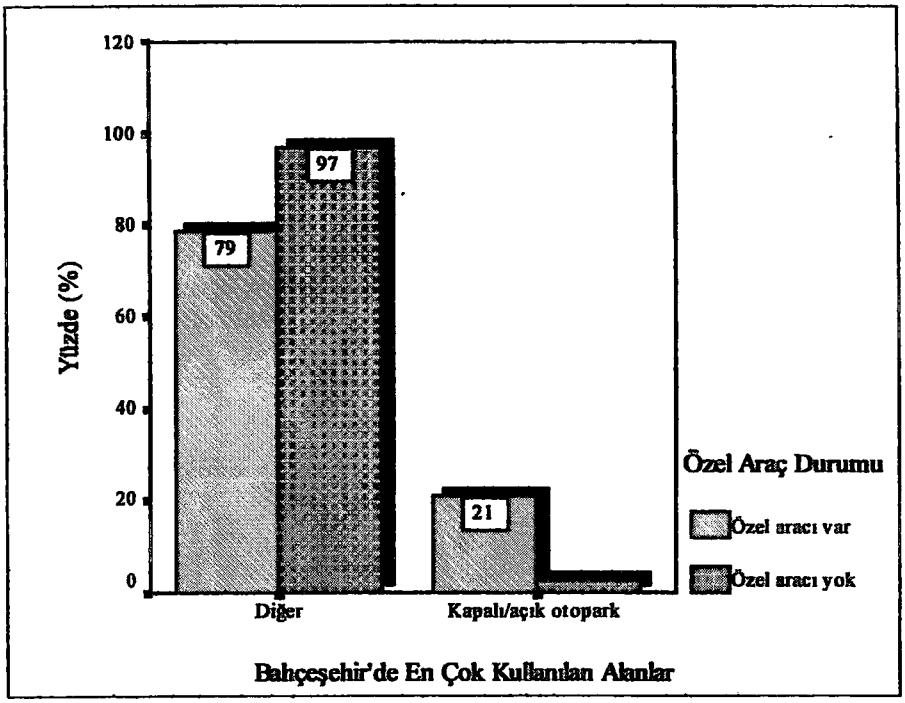

Şekil 3.91.2.: Özel Araç Durumu – Kapalı/Açık Otoparkları Kullanma İlişkisi

Doğa Parkı'nı %47.1 oranı ile özel aracı olmayan kullanıcıların, %19.7 oranı ile de özel aracı olan kullanıcıların kullandıkları belirlenmiştir (Şekil 3.91.3.). Özel aracı olanların Doğa Parkı dışındaki alanları kullandıkları söylenebilir.

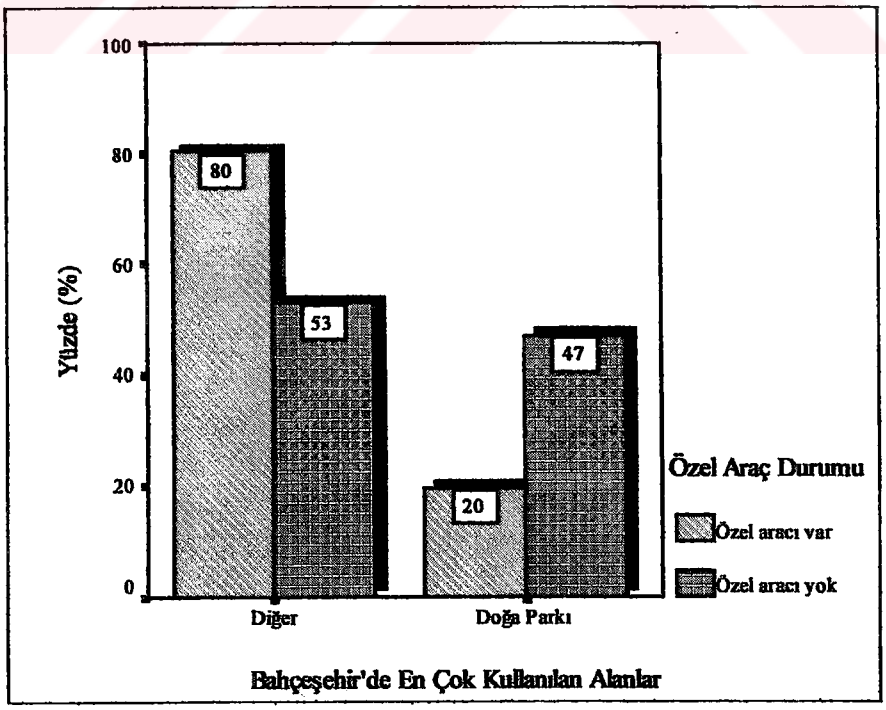

Şekil 3.91.3.: Özel Araç Durumu – Doğa Parkı'nı Kullanma İlişkisi

3.1.4.13.4. Özel Araç Durumu - Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

Özel araç durumu ile dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik olarak yeterlilik durumu sorusunun açık/kapalı otoparklar seçeneği çarprazlandığında p=0.001 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Özel aracı olmayan kullanıcıların %82.4 oranı ile, özel aracı olan kullanıcıların %72.7 oranı ile yeterli bulduğu belirlenmiştir (Şekil 3.92.). Sonuç olarak Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içindeki açık/kapalı otoparklar yeterlidir.

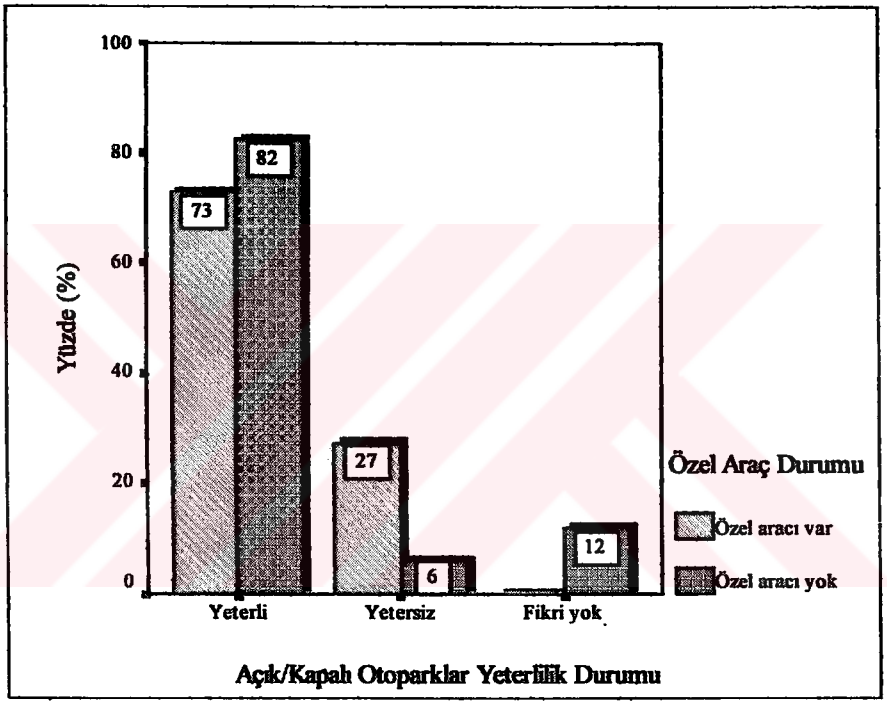

Şekil 3.92.: Özel Araç Durumu – Açık/Kapalı Otoparkların Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.14. Sahip Olunan Özel Araç Sayısı - Bahçeşehir Toplukonut Alanı Kullanımlarının Karşılaştırılması

Sahip olunan özel araç sayısı ile Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri, Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar, dış mekanları kullanım sıklığı, dış mekanları kullanım vakitleri, donatı elemanı yeterlilik durumu, eksik görülen donatı elemanları, konut yakın çevresi açık mekanlardan yararlanma durumu ve konut yakın çevresi açık alan düzenlemeleri yeterlilik durumu soruları karşılaştırılmış ancak p≤0.05 eşitliği sağlanamadığı için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. İlişki bulunan sorular aşağıda açıklanmıştır.

3.7.4.14.1. Sahip Olunan Özel Araç Sayısı - Bahçeşehir Toplukonut Alanı İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi

Sahip olunan özel araç sayısı ile Bahçeşehir toplukonut alanı içindeki taşıt ulaşımı yeterlilik durumu soruları çarprazlandığında p=0.034 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Sahip olunan araç sayısı arttıkça taşıt ulaşımını yeterli bulma oranının da arttığı belirlenmiştir (Şekil 3.93.).

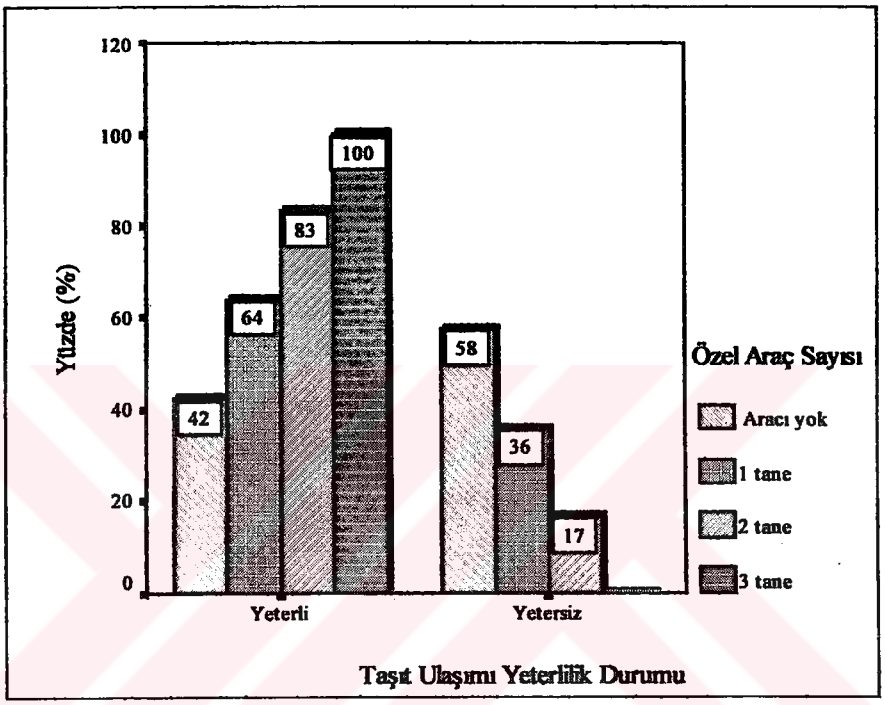

Şekil 3.93.: Sahip Olunan Özel Araç Sayısı - Bahçeşehir Toplukonut Alanı İçindeki Taşıt Ulaşımı Yeterlilik Durumu İlişkisi

3.7.4.14.2. Sahip Olunan Özel Araç Sayısı - Bahçeşehir'de Oturmayı Tercih Etme Nedenleri İlişkisi

Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme nedenleri sorusunun açık ve yeşil alanlar seçeneği ile sahip olunan araç sayısı sorusu çarprazlandığında p=0.038 olarak bulunduğundan ve p≤0.05 eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Özel aracı olmayanların %75.8 oranı ile Bahçeşehir'de açık ve yeşil alanları nedeniyle oturmayı tercih ettikleri belirlenmiştir. Sahip olunan araç sayısı arttıkça açık ve yeşil alanları nedeniyle Bahçeşehir'de oturmayı tercih etme oranı azalmaktadır (Şekil 3.94.). Açık ve yeşil alanları sebebiyle Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'ni tercih edenlerin büyük yoğunluğunun özel aracı bulunmamakta ya da az sayıda özel aracı bulunmaktadır.

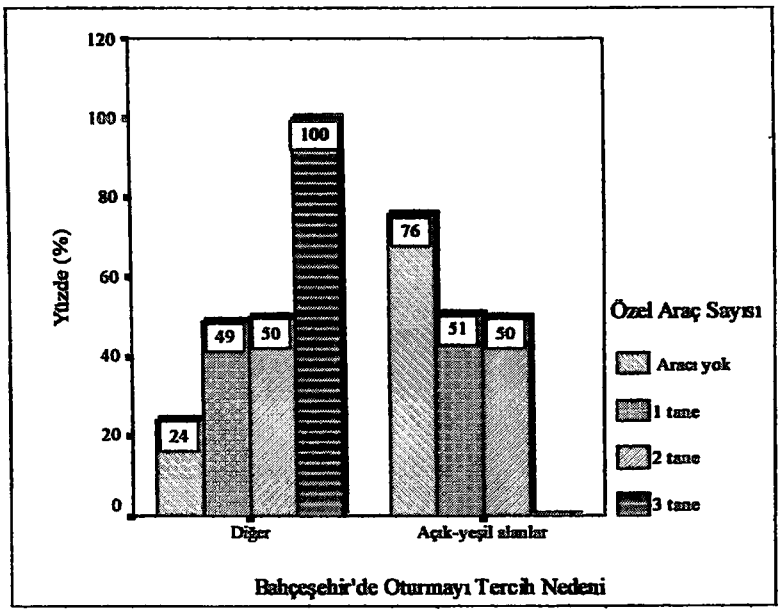

Şekil 3.94.: Sahip Olunan Özel Araç Sayısı – Açık-Yeşil Alanları Nedeniyle Tercih Etme İlişkisi

3.7.4.14.3. Sahip Olunan Özel Araç Sayısı - Dış Mekan Fonksiyonlarının Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

Sahip olunan araç sayısı ile dış mekan fonksiyonlarının nitelik ve nicelik olarak yeterlilik durumu sorusunun açık/kapalı otoparklar seçeneği çarprazlandığında $p=0.023$ olarak bulunduğundan ve $p \leq 0.05$ eşitliği sağlandığından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre araç sayısı 3 ve üstü olan kullanıcıların açık/kapalı otoparkları %50 oranı ile yeterli, %50 oranı ile yetersiz bulduğu belirlenmiştir (Şekil 3.95.).

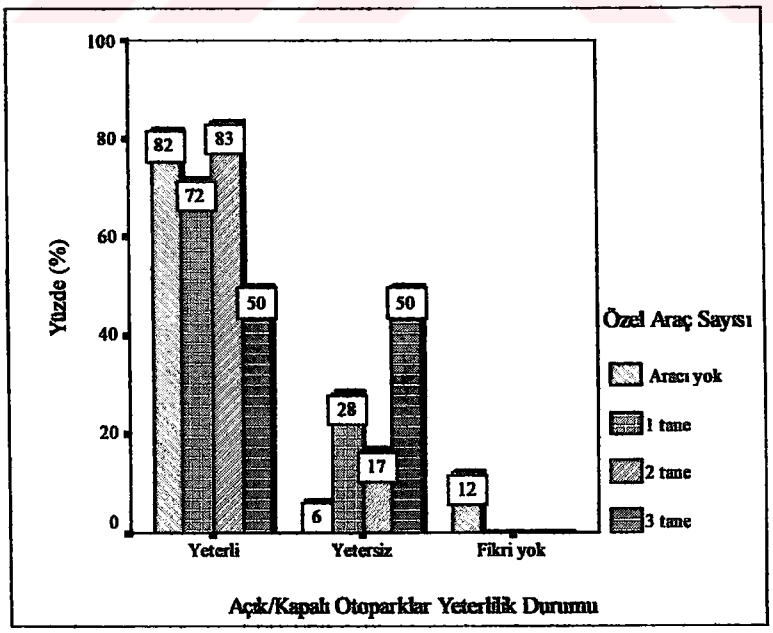

Şekil 3.95.: Sahip Olunan Özel Araç Sayısı – Açık/Kapalı Otoparkların Nitelik ve Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu İlişkisi

IV. TARTIŞMA VE SONUÇ

Konut sektörü ülkemizdeki yoğun altyapı ve konut ihtiyacı nedeniyle gelişme potansiyeli yüksek sektörlerden biridir. Nüfus artışı ve şehirleşmenin yoğunluğu altyapı ve konut ihtiyacını özellikle İstanbul gibi büyük şehirlerde ön plana çıkarmaktadır. Nüfus artışının nedeni İstanbul ve yakın çevresinde kurulan sanayi bölgelerinin yarattığı iş imkanlarının nüfus hareketlerini İstanbul'a doğru hızlandırmasıdır. Ülkemizde konut arzının talebi karşılamaması sonucunda devlet bizzat konut açığını kapatmak amacıyla toplukonut projeleri gerçekleştirmeye başlamış, özel sektörün de girişimleriyle konut açığının azalması sağlanmıştır.

Türkiye'deki orta ve yüksek gelir grubu konut pazarındaki önemli hedef kitledir. Şehir merkezlerinin karmaşası, ses ve görüntü kirliliği gibi etmenlerle bu gelir grubu kesimleri kentlerin uç noktalarında inşa edilen estetik değerlere ve sağlıklı yaşam çevresine sahip konut ve toplukonutlara yönelmektedirler. Toplukonut bir yerleşme kültürüdür, birim olarak değil birimlerin biraraya gelmesiyle varolur. Bütün halde bakıldığı zaman sosyal donatım ve altyapısı, konut ve konut dış mekanlarıyla kullanıcılar için düzenli bir yaşam ortamıdır. Toplukonutları çekici hale getirmek sunduğu dış mekan kullanım olanaklarının kullanıcı talep ve gereksinimleri doğrultusunda planlanması ile mümkün olacaktır. Bu araştırma ile Emlak Bankası tarafından başlanıp günümüzde Toplukonut İdaresi'nce yapımı sürdürülen İstanbul-Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içindeki dış mekanların mevcut toplukonut yerleşimlerine göre çok daha fazla kullanım olanağı sunması, bu kullanım olanaklarının nitelik ve nicelik olarak yeterlilik düzeylerinin kullanıcı yaşam biçimlerine, sosyal ve psikolojik gereksinimlerine ne ölçüde cevap verebildiği, kullanıcı beklenti ve ihtiyaçları doğrultusunda yapılması gereken iyileştirme çalışmalarının nasıl olması gerekliliği sonucu ortaya çıkmıştır.

Araştırma alanı olarak seçilen Bahçeşehir Toplukonut (Uydukent) Yerleşmesi, 90.000 kişilik nüfus, 20.000 konut birimi ve 5 Etap'ta gerçekleştirilecek 2 milyon m² inşaat alanı öngörülerek planlanmış en büyük toplukonut yerleşmelerinden biridir. Günümüzde 55.000 kişilik nüfus ve 15.500 konut birimlik hedefe ulaşılmaya çalışılmaktadır. Yerleşme içinde yapı adalarında farklı taleplere sahip kullanıcıların ihtiyaçlarına göre farklı tipte konutların yanısıra, oyun, spor, park, kültür ve eğitim alanları, sağlık yapıları, alışveriş, eğlence ve iş merkezleri yer almaktadır. Alan içinde Bahçeşehir ve çevresi konut alanlarında yerleşim gösteren kullanıcıların da faydalanabileceği rekreasyon alanları (Doğa Parkı, Golf Sahası, Atlı Spor Kulübü vb.) da hizmet vermektedir. İstanbul-Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'ndeki kullanıcılara sunulan mevcut dış mekan kullanım olanaklarının irdelenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada kullanıcıların sosyo-ekonomik yapıları belirlenip, ulaşım ve kullanımları değerlendirilip, eksiklikler saptanarak yapımı süren ve gelecekte yapılacak olan etaplarda kullanıma sunulacak dış mekanların nasıl planlanması ve düzenlenmesi gerektiği irdelenmiştir. İleriye dönük planlama ve tasarımların yapılabilmesi için kullanıcı beklenti ve gereksinimleri göz önüne alınmalıdır.

Yapılan araştırmada kullanıcılarla yapılan anket çalışmaları ve gözlemlere dayanan tespitlerle çıkan sonuç ve öneriler aşağıda belirtilmiştir.

- Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'ndeki dış mekanların %32 oranı ile en çok 26-40 yaş grubu kullanıcılar tarafından kullanıldığı görülmektedir. Sosyal tesisleri, işyeri ve konut çeşitleriyle topluma yeni bir şehir anlayışı getiren, eski mahalle komşuluk yaşamına yeni teknik, ekonomik ve sosyal boyutlar kazandıran toplukonutların tüm yaş gruplarına çeşitli olanaklar sunması gereklidir. Bu sonuçla Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi 26-40 yaş grubuna yönelik dış mekan kullanım olanaklarına sahiptir ancak olanaklar diğer yaş gruplarının istek ve gereksinimlerine göre de iyileştirilmelidir.

- Kullanıcıların %62 oranı ile evli ve %28 oranı ile 2 adet çocuğa sahip oldukları saptanmıştır. Sahip olunan çocukların %47.6 oranı ile 15 ve üstü yaş grubuna dahil olduğu belirlenmiştir. Çocuk yaşı yükseldikçe ebeveynleri ile birlikte dış mekanları kullanma oranı düşecektir. Buna göre ebeveynlerin ve çocukların dış mekan kullanım olanakları ile ilgili beklenti ve gereksinimleri ayrı ayrı göz önüne alınarak tasarım yapılmalıdır.

- Kullanıcıların %39 oranı ile lise mezunu, %44 oranı ile üniversite mezunu, %9'luk bir oran ile master/doktora eğitim düzeyinde olduğu saptanmıştır. Bu oranlar Bahçeşehir geneli için kabul edilirse toplukonut alanı içindeki dış mekanları kullananların yüksek oranda eğitimli, yüksek kültür seviyesine sahip insanlar oldukları, bu nedenle de kullanıcıların çevreyle etkileşiminin ve dış mekanlardan beklentilerinin daha üst düzeyde olacağı söylenebilir.

- Meslek gruplarına göre değerlendirme yapıldığında, %29 oranı ile serbest meslek sahibi, %22 oranı ile öğrenci, %19 oranı ile ev hanımı olanların Bahçeşehir'deki dış mekanları kullandıkları belirlenmiştir. Dış mekanların kullanım vakitleri kullanıcıların çalışma saatlerine bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Kullanım vakitleri çerçevesinde dış mekanların kullanıcılara sunduğu olanaklar kullanıcıların istek ve beklentileri dikkate alınarak iyileştirilmelidir.

- Aylık gelir durumu dağılımları incelendiğinde, %35 oranı ile 351-700 milyon TL., %32 oranı ile 0-350 milyon TL., %19 oranı ile 1.5 milyar TL. ve üstü, son olarak da %14 oranı ile 701 milyon-1.5 milyar TL. gelir gelire sahip kişilerin Bahçeşehir'deki dış mekanları kullandıkları saptanmıştır. 0-350 milyon TL. gelir grubunu en çok öğrencilerin, 351-700 milyon TL. gelir grubunu ev hanımlarının ve 1.5 milyar TL. ve üstü gelir grubunu da serbest meslek sahiplerinin oluşturduğu dikkate alınırsa orta-yüksek gelir grubuna mensup kişilerin toplukonut alanındaki dış mekanları kullandıkları, böylece alanın planlama amaçlarından birine ulaşmış olduğu söylenebilir.

- Kullanıcıların %44 oranı ile 4-6 yıldır Bahçeşehir'de oturmakta oldukları saptanmıştır. Anket sonuçları ile bu süre içinde kullanıcıların dış mekanların birçoğunu kullanmalarına rağmen bazı dış mekan kullanımları hakkında bilgi sahibi olmadıkları da belirlenmiştir.

- Bahçeşehir'deki dış mekan kullanıcılarının %62 oranı ile I. Etap'da, %38 oranı ile II. Etap'da yerleşim gösterdikleri saptanmıştır. Etapların tamamlanma süreleri göz önünde bulundurularak I. Etap'ta oturan kullanıcıların II. Etap'ta oturan kullanıcılara göre dış mekanlardan daha uzun bir süredir yararlandıkları söylenebilir.

- Kullanıcıların %72 oranı ile apartman dairesinde, %28 oranı ile villa tipi konutta oturdukları saptanmıştır. Bu oran Bahçeşehir Yerleşimi içinde bulunan apartman dairesi-villa oranlarıyla paralellik göstermektedir. Villa tipi konutta oturan kullanıcılar ortak dış mekan kullanım olanaklarının yanısıra özel dış mekan kullanım olanaklarına da sahiptirler. Bu sebeple apartman dairesinde oturan kullanıcıların ortak dış mekanları daha çok kullandıkları söylenebilir.

- Kullanıcıların %66'sının özel araca sahip olduğu, %78.8 oranında kullanıcının bir tane, %18.2 oranında kullanıcının 2 tane, geri kalanların ise daha çok sayıda araca sahip olduğu saptanmıştır.

- Anket sonuçlarına göre Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içinde taşıt-yaya dolaşımı yeterlidir, ancak yerleşim içinde toplu taşıma araçları ile ulaşım %57 oranı ile yetersiz bulunmuştur. Bahçeşehir'den Taksim, Bakırköy, Aksaray ve Mecidiyeköy gibi merkezlere otobüs seferleri olmasına rağmen toplukonut alanı içindeki ulaşıma bir etkisi olmamaktadır. Alan içindeki ulaşım ticari taksiler ve özel araçlarla yapılmaktadır. Yerleşme içindeki taşıt ulaşımı sahip olunan çocuk yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde 4-7 yaş grubu çocuk sahibi kullanıcıların %66.7 oranı ile taşıt ulaşımını yetersiz bulmuşlardır. Özel aracı olmayan kullanıcılar da yerleşme içindeki taşıt ulaşımını %56 oranı ile yetersiz bulduğu saptanmıştır. Özel araç sayısı arttıkça Bahçeşehir içindeki taşıt ulaşımını yeterli bulma oranı artmaktadır.

- Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi %21.64 oranı ile en çok açık-yeşil alanları sebebiyle, bunun dışında güvenli, sakin ve medeni bir çevre olması sebebiyle tercih edilmekte olduğu belirlenmiştir. İmar ve İskan Bakanlığı'nca belirlenen yeşil alan normlarına göre kişi başına 10 m^2 yeşil alan düşmelidir. Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nde ise mevcut yeşil alan miktarı ve nüfus dağılımına bakıldığında kişi başına düşen yeşil alan miktarı 13 m^2 olarak hesaplanmaktadır ancak imar planı ve kentsel kullanım verileri doğrultusunda yapılan değerlendirmelerde kişi başına düşen yeşil alan miktarı 9m^2/kişi olmaktadır. Buna göre kullanıcıların günümüzde standartların üzerinde yeşil alan kullanım olanaklarına sahip oldukları ancak proje bütünüyle tamamlandığında yeşil alan miktarının yeterli olmayacağı söylenebilir. Bahçeşehir'de oturmayı tercih nedenleri cinsiyete göre değerlendirildiğinde kadınların %54.2 oranı ile güvenli olması sebebiyle, erkeklerin ise %21.2 oranı ile işyerine

yakınlığı sebebiyle Bahçeşehir'i tercih ettikleri saptanmıştır. Çocukları 4-7 yaş ve 8-14 yaş grubunda olan kullanıcıların da Bahçeşehir'i güvenli olması sebebiyle tercih ettikleri belirlenmiştir. Kullanıcıların medeni durumlarına göre değerlendirme yapıldığında; bekar olanların %23.7 oranı ile eğitim merkezine yakınlığı sebebiyle, evli olanların ise %32.3 oranı ile yatırım amacıyla Bahçeşehir'i tercih ettikleri saptanmıştır. Eğitim durumuna göre yapılan değerlendirmede eğitim düzeyi arttıkça Bahçeşehir'i eğitim merkezine yakınlığı sebebiyle tercih etme oranının azaldığı görülmektedir. Buna göre eğitim süreci devam eden kullanıcıların eğitim merkezine yakınlığı sebebiyle Bahçeşehir'de oturmayı tercih ettikleri söylenebilir. Gelir düzeyi 0-350 miyon TL. olanlar %81.3 oranı ile açık ve yeşil alanları sebebiyle, gelir düzeyi 1.5 milyar TL. ve üstü olan kullanıcıların ise %52.6 oranı ile yatırım amacıyla Bahçeşehir'de oturmayı tercih etmektedirler. Gelir düzeyi yüksek kişilerin öncelikli tercih sebebinin Bahçeşehir'in fiziksel yapısı değil yatırım açısından karlı olması olduğu söylenebilir. Özel araç sahipliğine göre yapılan değerlendirmede ise özel aracı olmayan kullanıcıların %76.5 oranı ile açık ve yeşil alanları nedeniyle Bahçeşehir'de oturmayı tercih ettikleri saptanmıştır. Sahip olunan araç sayısı arttıkça açık ve yeşil alanları dolayısıyla tercih etme oranı azalmaktadır. Özel araç sahibi kullanıcılar Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içindeki açık ve yeşil alanlar yerine toplukonut bölgesi dışındaki rekreasyon alanlarını kullanma eğilimindedir. Oturulan etap durumuna göre yapılan değerlendirmeyle II. Etap'ta oturanların da açık ve yeşil alanları sebebiyle Bahçeşehir'i tercih ettikleri saptanmıştır.

- Bahçeşehir'deki dış mekan kullanıcıları vakitlerini daha çok yürüyüşe çıkarak (%15.59) değerlendirmektedirler. Alışverişe gitmek, arkadaşlarını ziyaret etmek ve dinlenme alanlarını kullanmak diğer seçenekler olmaktadır. Bahçeşehir'de zaman değerlendirme şekilleri cinsiyete göre değerlendirildiğinde kadınların %56.3 oranı ile alışverişe giderek, erkeklerin ise %42.3 oranı ile spor yaparak zamanlarını değerlendirdikleri saptanmıştır. Meslek grubuna göre yapılan değerlendirmede de ev hanımlarının %68.4 oranı ile, emeklilerin %62.5 oranı ile alışverişe giderek Bahçeşehir'de zamanlarını değerlendirdikleri saptanmıştır. Yaş grubuna göre değerlendirme yapıldığında ise 0-18 ve 19-25 yaş grubundaki kullanıcıların sırasıyla %55.6 ve %32 oranları ile sosyal tesisleri kullanarak, ayrıca yine 19-25 yaş grubundaki kullanıcıların %52 oranı ile kafede otururak zaman değerlendirdikleri saptanmıştır. Yaş grubu arttıkça kafe ve sosyal tesislere giderek zaman değerlendirme oranları azalmaktadır. Çocukları 0-3 yaş grubunda olan kullanıcıların %55.6 oranı ile parka giderek, çocukları 15 ve üstü yaş grubu olan kullanıcıların ise %9.4 gibi düşük bir oranla kafede otururak ve sosyal tesisleri kullanarak, %12.5 oranı ile spor yaparak ve %43.8 oranı ile dinlenme alanlarını kullanarak Bahçeşehir'de zaman değerlendirdikleri saptanmıştır. Görülmektedir ki sahip olunan çocukların yaşı arttıkça ebeveynlerin kafe ve sosyal tesisleri kullanımı azalmaktadır. Eğitim durumuna göre yapılan değerlendirmede ise üniversite mezunlarının %43.2 oranı ile dinlenme alanlarını kullanarak, lise mezunlarının ise %75 oranı ile arkadaşlarını ziyaret ederek zamanlarını değerlendirdikleri saptanmıştır. Eğitim düzeyi yükseldikçe arkadaşlarını ziyaret ederek zaman değerlendirme oranı düşmektedir. Buna göre eğitim düzeyi arttıkça çalışma imkanları artmakta buna bağlı olarak da boş zaman oranları düşmektedir, kullanıcılar kısıtlı zamanlarında arkadaşlarını ziyaret etmek yerine yürüyüşe çıkarak, alışverişe giderek ve dinlenme alanlarını kullanarak zamanlarını değerlendirmeyi tercih etmektedir. Gelir durumuna göre yapılan değerlendirmede 701 milyon-1.5 milyar

TL.'sı gelir grubuna dahil kullanıcıların %28.6 oranı ile yüzme havuzuna girerek zamanlarını değerlendikleri belirlenmiştir. Etap durumuna göre yapılan değerlendirmede de II. Etap'ta oturan kullanıcıların zamanlarını havuza girerek değerlendirdikleri saptanmıştır.

- Alışveriş merkezlerinin %14.02 oranı ile en çok kullanılan dış mekanlar olduğu saptanmıştır. Aynı zamanda kafe-restoranlar, spor alanları, oturma-dinlenme alanları-gezinti alanları ve Doğa Parkı da yakın oranlarla en çok kullanılan dış mekanlar olarak belirlenmiştir. Bahçeşehir'de en çok kullanılan alanlar cinsiyete göre değerlendirildiğinde kadınların en çok %45.8 oranı ile oturma ve dinlenme alanlarını, %27.1 oranı ile çocuk oyun alanlarını, %47.9 oranı ile alışveriş merkezlerini ve %41.7 oranı ile Doğa Parkı'nı kullandıkları saptanmıştır. Erkeklerin ise en çok %48.1 oranı ile spor alanlarını, %23.1 oranı ile de kapalı/açık otoparkları kullandıkları saptanmıştır. Özel araç durumuna göre yapılan değerlendirmede de özel araç sahibi kullanıcıların en çok açık/kapalı otoparkları kullandıkları; özel aracı olmayanların ise %23.5 oranı ile çocuk oyun alanlarını ve %47.1 oranı ile Doğa Parkı'nı kullandıkları saptanmıştır. Özel aracı olmayan kullanıcılar Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içindeki dış mekanları kullanmayı tercih etmektedirler. Eğitim durumuna göre yapılan değerlendirmede ise eğitim düzeyinin artmasına bağlı olarak kullanıcıların ekonomik durumunun iyileştiği, araç sayısının arttığı ve buna bağlı olarak da otopark kullanımın arttığı belirlenmiştir. Medeni duruma göre değerlendirme yapıldığında evli olup, çocukları 0-3 yaş grubuna dahil olan kullanıcıların %19.4 oranı ile en çok çocuk oyun alanlarını, %37.1 oranı ile de oturma ve dinlenme alanlarını kullandıkları saptanmıştır. Sahip olunan çocukların yaş gruplarına göre yapılan değerlendirmede 0-3 yaş grubu çocuklara sahip olan kullanıcılar tarafından %33.3 oranı ile Atlı Spor Kulübü'nün, %55.6 oranı ile çocuk oyun alanlarının, 4-7 yaş grubu çocuklara sahip olan kullanıcılar tarafından ise yine çocuk oyun alanlarının %50 oranı ile en çok kullandıkları alanlar oldukları saptanmıştır. 15 yaş ve üstü yaş grubunda çocuklara sahip olan kullanıcıların ise %21.9 oranı ile en çok Şelale Parkı'nı kullandıkları saptanmıştır. Meslek grubuna göre yapılan değerlendirmede öğrencilerin %45.5 oranı ile, anket seçenekleri arasında verilmemiş diğer meslek gruplarının ise %58.8 oranı ile en çok kafe-restoranları kullandıkları belirlenmiştir. Anket sonuçları doğrultusunda kafe-restoranların memur ve emekliler tarafından kullanılmadığı söylenebilir. Buna göre kafe-restoranların bu meslek grupları için pahalı mekanlar olduğu sonucuna ulaşılabilir. Oturulan etap durumuna göre yapılan değerlendirme sonucunda ise II. Etap'ta oturanların %23.7 oranı ile en çok Şelale Parkı'nı kullandıkları saptanmıştır. Şelale Parkı'nın II. Etap içinde yer alması ve bu etapta oturan kullanıcılara yakın mesafede olması yerleşim gösterenlerin kullanımlarını etkileyen en önemli özelliklerdir.

- Bahçeşehir'de bulunan dış mekanların kullanım sıklığının %67 oranı ile değişken olduğu saptanmıştır. Anket sonuçlarına bağlı olarak dış mekanların en çok %31 oranı ile öğleden sonra, %27 oranı ile akşam, %19 oranı ile akşam üstü, %12 oranı ile öğle arası ve son olarak da %11 oranı ile sabah kullanılmakta olduğu belirlenmiştir. Dış mekanları kullanım vakitleri cinsiyet durumuna göre değerlendirildiğinde kadın kullanıcıların %47.9 oranı ile öğleden sonra, erkek kullanıcıların ise %48.1 oranı ile akşam vakitlerinde dış mekanları kullandıkları saptanmıştır. Saat ilerledikçe erkek kullanıcıların oranı artmaktadır. Meslek grubuna göre yapılan değerlendirmede ise dış

mekanların sabah-öğle saatlerinde en çok emekliler tarafından, öğleden sonra %68.4 oranı ile ev hanımları tarafından, akşam üstü saatlerinde %60 oranı ile memurlar tarafından ve akşam saatlerinde ise %48.3 oranı ile serbest meslek sahipleri tarafından kullanıldığı saptanmıştır. Dış mekanları kullanım vakitleri kullanıcıların çalışma saatlerine bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Erkek kullanıcıların büyük bir çoğunluğunun serbest meslek sahibi olması, çalışma saatlerinin daha geç bitmesi dış mekan kullanımlarının akşam saatleriyle sınırlı olmasına sebep olmaktadır.

- Yerleşme içinde bulunan donatı elemanları %92 oranı ile yeterli bulunmuştur. Anket sonuçlarına göre kullanıcılar en çok telefon kulübeleri, satış birimleri, çocuk oyun elemanları, çeşme ve plastik objelerin eksik olduğunu ifade etmişlerdir. Yerleşim gösteren kullanıcıların sahip oldukları çocukların yaş gruplarına göre yapılan değerlendirmede; 0-3 yaş, 4-7 yaş ve 8-14 yaş grubu çocuklara sahip olan kullanıcılar çocuk oyun elemanlarını eksik bulmuşlardır. Yaşları arttıkça çocuklar oyun elemanları yerine kendi oyunlarını yaratabilecekleri boş ve geniş düzlüklere gereksinim görmektedir bu sebeple sahip olunan çocuk yaşları arttıkça çocuk oyun elemanlarını eksik bulma oranı azalmaktadır. Anket sonuçları çocuk gereksinimleri ile parallelik göstermekte, eksik bulma oranları çocuk yaşı ile ters orantılı olarak azalmaktadır. Eğitim durumuna göre yapılan değerlendirmede ise ilköğretim mezunlarının %62.5 oranı ile su ögelerini, lise mezunlarının ise %30.8 oranı ile oturma gruplarını eksik buldukları saptanmıştır. İlköğretim mezunları ile lise mezunlarının dış mekanlarda daha çok vakit geçirdikleri ve dolayısıyla donatı elemanları eksikliklerine daha fazla dikkat etmekte oldukları söylenebilir. Konut tipine göre değerlendirme yapıldığında apartman tipi konutta oturanların çöp kutusu, telefon kulübesi ve çeşmeleri eksik buldukları; villa tipi konutta oturanların ise aydınlatma elemanı ve oturma gruplarını eksik buldukları saptanmıştır.

- Kullanıcılar konut yakın çevresi dış mekanlardan yararlanmaktadırlar ve bu mekanların düzenlemesi de kullanıcılar için yeterli düzeydedir. Konut yakın çevresi dış mekanlardan yararlanma durumu cinsiyet durumuna göre değerlendirildiğinde kadınların %98.3 gibi yüksek bir oranla daha fazla yararlandıkları saptanmıştır. Gelir durumuna göre yapılan değerlendirmede ise gelir düzeyi yükseldikçe konut yakın çevresi dış mekanlardan yararlanma oranının azaldığı saptanmıştır. Gelir durumu yüksek olan kullanıcıların dış mekan kullanım olanaklarının Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içinde bulunan dış mekanlarla sınırlı olmadığı, gelir durumu düşük olan kullanıcıların ulaşabilecekleri en yakın dış mekanları kullandıkları söylenebilir. Konut tipi apartman dairesi olan kullanıcıların oturdukları kat durumuna göre yapılan değerlendirmede 11.-15. katlarda oturan kullanıcıların konut yakın çevresi dış mekanlardan %83.3 oranı ile yararlandıkları saptanmıştır. Apartman bloklarında yüksek katlarda oturan kullanıcılar düşük katlarda oturan kullanıcılar kadar dış mekanlardan görsel olarak yararlanamaktadırlar. Bu da konut yakın çevresi dış mekanlardan yararlanma durumları üzerine etki yapabilmektedir.

- Dış mekanların nitelik ve nicelik olarak yeterliliği irdelemesinde kullanıcılar açık mekan düzenlemelerini, yeşil alan dağılımını, açık alanların estetikliğini, Doğa Parkı'nı, Şelale Parkı'nı, sosyo-kültürel tesisleri, kafe-restoranları, dinlenme alanlarını,

spor alanlarını, çocuk oyun alanlarını, yaya yolları-taşıt yolları ilişkisini, otoparkları, alışveriş olanaklarını, dış mekanların sosyal ilişkilere olanak sağlama durumunu, güvenlik hizmetlerini ve bakım çalışmalarını yeterli bulmuşlardır. Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi içindeki dış mekanların özürlülere göre planlanması %45 oranı ile yetersiz bulunmuştur. Kullanıcılar Golf Sahası, Atlı Spor Kulübü ve Hobi Bahçeleri hakkında fikir belirtmemişlerdir. Medeni duruma göre yapılan değerlendirmede çocuk oyun alanları hem evli hem de bekar kullanıcılar tarafından yeterli bulunmuştur. Kullanıcıların sahip oldukları çocuk yaş gruplarına göre değerlendirme yapıldığında ise çocuk oyun alanları 0-3 yaş grubu çocuk sahipleri tarafından %55.6 oranı ile yetersiz, 4-7 yaş grubu ve 8-14 yaş grubu çocuk sahipleri tarafından ise sırasıyla %66.7 ve %71.4 oranları ile yeterli bulunmuştur. Çocuk yaş grupları yükseldikçe çocuk oyun alanlarını yetersiz bulma oranı azalmaktadır. Etap durumuna göre yapılan değerlendirmede ise I. Etap'ta oturanlar %82.3 oranı ile Golf Sahası hakkında fikir belirtmemiş, II. Etap'ta oturanlar ise %47.4 oranı ile yetersiz bulmuşlardır. Sonuçlar Golf Sahasının tanıtımının yeterli düzeyde olmadığını göstermektedir. I. Etap'ta oturanlar Atlı Spor Kulübü için %48.4 oranı ile fikir belirtmemiş, II. Etap'ta oturanlar ise %42.1 oranı ile yetersiz bulmuştur. Kulüp içinde tanıtımın yetersiz olduğu sonucu çıkmaktadır. Apartman bloğunda oturan kullanıcılar hangi katta otururlarsa otursun açık alanları estetik olarak yeterli bulmaktadır. Ayrıca kullanıcıların özel aracı olsa da olmasa da açık/kapalı otoparkları yeterli bulmaktadır.

Ankete bağlı olarak varılan sonuçlar dışında gözlemlere dayanan sonuç ve öneriler ise şu şekilde açıklanabilir;

- Bahçeşehir'de yükseklikleri değişen çok katlı apartman blokları, sıra evler, villalar ve ortak tesisler gibi çok sayıda farklı yapısal eleman biraraya gelmiş, görsel olarak karmaşık bir çevre oluşmuştur. Dış mekan düzenlemeleri yapılırken konut yüksekliklerinin yarattığı ters etkiyi nötralize edecek genişlikte ve dağılımda düzenlemelere gidilmelidir.

- Toplukonut Yerleşmesi topoğrafya bakımından oldukça dik bir arazi üzerine inşa edildiğinden toprak kaymalarını engellemek amacıyla yüksek istinat duvarları yapılmıştır. Duvar yükseklikleri yerleşmenin bazı yerlerinde 5 m.'yi aşmaktadır. Görüntü olarak göze hoş gelmeyen duvarlar bitkisel materyal ile kaplanmalı, mümkün olan yerlerde ise setler yapılarak yüksek kot farkları araziye dağıtılmalıdır.

- Yerleşim içindeki yaya akış yön ve yoğunlukları saptanarak yaya üretici noktaların tespiti, yaya geliş ve karşılama odak yerlerinin belirlenmesi, kullanılan veya olası kestirme geçişlerin değerlendirilmesi, taşıt trafik yoğunluğunun saptanması, taşıt trafik ağı ile ilgili düğüm ve ara kesit noktalarının belirlenmesi ve taşıt-yaya dolaşımının kesişmeksizin birbirleri ile uyuşturulması gerekmektedir. Toplukonut içindeki taşıt yollarının özellikle de ana girişten itibaren başlayan Süzer Bulvarı'nın sadece Bahçeşehir kullanıcıları tarafından değil çevre yerleşimler tarafından da kullanılmakta olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Alan içindeki çoğu yerde yollar hem taşıt hem de yaya sirkülasyonunu zorlayacak düzeyde eğime sahiptir. Yapılacak

etaplarda düzenlenecek sirkülasyon ağı (Taşıt-yaya yolları) mümkün olabildiğince az eğimli olarak çözülmeye çalışılmalıdır.

- Taşıt ve yayaları yönlendirici levhalar yeterli açıklayıcı nitelikte değildir. Odak noktaları, okullar, çarşılar vb. yardımı ile adres tarifi yapılmaktadır. Bulunulan yeri gösteren plan levhaları yerine konut adalarının isimlerinin yer aldığı tabelalar kullanılmalıdır.

- Toplu taşıma araçları ile ulaşım yerleşim içinde yetersiz kalmakta, belediye tarafından organize edilecek, sadece alan içerisinde toplu ulaşımı sağlayacak araçlarla bu yetersizlik bir miktarda olsa giderilmelidir.

- Bahçeşehir'de daire başına 2 araçlık park yeri düşmektedir. Ancak Bahçeşehir'in şehir merkezinden uzak olması, yerleşme içindeki sosyal tesis, ticaret merkezleri ve diğer hizmetlere kolay ulaşılamaması ve orta-yüksek gelir grubu kullanıcıların olması ailelerin farklı bireyleri için 2'den fazla araç sahipliğinin söz konusu olabileceğini göstermektedir. Anket sonuçları doğrultusunda açık/kapalı otoparkların yeterli bulunmasına rağmen taşıt yolları kenarlarında çok sayıda aracın park ettiği görülmektedir. Bunun sebebi araç sayısının 2'den fazla olması olabildiği gibi, kullanıcıların konut adaları merkezinde ve bina girişlerine uzak otoparklar yerine yakın mesafeye park etme isteklerinden de kaynaklanabilmektedir. Yapımı süren ve gelecekte yapılacak otoparkların bina girişlerine yakın ya da en azından binalarla bağlantılı olması sağlanmalıdır.

- Yerleşim içinde yer alan eğitim merkezlerine yaya olarak ulaşım zordur. Bu sorunun çözümlenebilmesi içinde yerleşimde toplu taşıma sisteminin oluşturulması gereklidir.

- Toplukonut İdaresi Bahçeşehir Pazarlama Müdürlüğü ile yapılan görüşmelerde 1999 yılında Bahçeşehir Belediyesi'nin kurulmasıyla toplukonut alanı içindeki dış mekanların bakım çalışmalarının bir kısmının belediye tarafından yapılmaya başlandığı öğrenilmiştir. Örnek olarak Doğa Parkı ve Golf Sahası'nın bakımı Toplukonut İdaresi tarafından, Şelale Parkı'nın bakımı ise Bahçeşehir Belediyesi tarafından yapılmaktadır. Bakım çalışmalarında aksaklıklara rastlanmaktadır. Bu aksaklıkların giderilmesi için Toplukonut İdaresi ve Belediye ortak bakım programı yaparak birlikte hareket etmelidir. Daha kesin ve genel bir çözüm ise Bahçeşehir gibi toplukonut alanlarının fiziksel planlama aşamalarında gelecekteki bakım, yönetim ve işletme işleri için bir işletme modeli yaratmakla olacaktır.

- Villa tipi konutların ve bahçelerinin birbirlerine çok yakın olması görsel mahremiyetin sağlanmasını güçleştirmektedir. Peyzaj düzenlemelerinde bitki ile perdeleme yapılarak özel mekanlar ayrılmalıdır.

- Bahçeşehir'deki villaların birçoğu merkezi güvenlik sistemleri ile korunmaktadır. Bunun dışında alan giriş ve çıkışlarında güvenlik birimleri bulunmaktadır. Kullanıcıların kendilerini daha fazla güvende hissedebilmeleri amacıyla güvenlik birimleri arttırılmalı, her konut adasında devriye gezecek şekilde güvenlik elemanları bulundurulmalıdır.

- Alan içerisindeki aydınlatma elemanları yeterlidir. Bu durum gece güvenliğinin sağlanması amacıyla önemli bir kriterdir.

- Atlı Spor Kulübü, Golf Sahası ve Hobi Bahçeleri hakkında kullanıcılar çoğunlukla fikir belirtmemişlerdir. Bu alanlar hakkında broşür ve duyurularla kullanıcılara bilgi verilmeli ya da ilgi çekici düzenleme ve akitivitelerle kullanıcıların bu alanlara gelmesi sağlanmalıdır.

- Konut adaları içerisinde bulunan ve mahalle parkı niteliği taşıyan parklar düşük yoğunlukta kullanılmakta, parktan çok geçiş alanı olarak algılanmaktadır. Bunun sebebi bütünlük oluşturmayan peyzaj tasarımları olmaktadır.

- Çocuk oyun alanlarında bulunan elemanların, alan genelinde incelendiğinde farklı materyallerden yapılmış oldukları görülmektedir. Bazı oyun alanlarında ahşap kontrüksiyon oyun elemanlarına rastlanırken, bazı alanlarda materyal plastiktir. Kendi aralarında bütünlük oluşturması amacıyla malzeme olarak aynı ancak farklı çocuk yaş grupları için farklı nitelikte elemanların yerleştirilmesi gereklidir.

- Yerleşim içinde bulunan yeşil alanların sulaması arıtma tesisinden sağlanmaktadır. Bu da su sıkıntısı çeken Bahçeşehir alanı için kolaylaştırıcı bir çözüm olmaktadır.

- Konut yakın çevresindeki dış mekanlar nitelik ve nicelik olarak yeterli olma durumlarının yanısıra kullanıcılara yalnız kalabilme olanağı da verebilmelidir. Bu nedenle birleştirici nitelikte düzenlemelerin yanısıra ayırıcı düzenlemeler de yapılmalıdır.

Tüm bu tespit ve değerlendirmeler doğrultusunda, Bahçeşehir Toplukonut Yerleşmesi'nin gelecekte tamamlanacak etaplarının gerekli sosyal donatı, altyapı ve dış mekan kullanım olanakları projelendirme aşamasında öngörülen şekilde yapılandırıldığında en geniş ve kapsamlı toplukonut yerleşmesi olarak diğer toplukonut girişimlerine örnek olacağı söylenebilir. Bu ve bunun gibi çalışmaların yapımı süren ve yapılacak olan toplukonut projelerine yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

V. KAYNAKLAR

1. ÖZKAN, B. , E.V. KÜÇÜKERBAŞ, 1995: Mimarlık Bilgisi I. Basım, Ege Üniversitesi, Ziraat Fak. Ofset Atelyesi, İzmir.

2. TUNBİŞ, M. 1980: Dış Mekan Düzenlemeleri ve Bu Düzenlemelerde Zamanın Etkisinin Belirlenmesi, İ.D.M.M.A. Mimarlık Fakültesi, Doktora Tezi, İstanbul.

3. ALTAN, İ., 1992: Mimarlık ve Şehircilikte Mekan, Yıldız Üniversitesi Yerleşme ve Mimarlık Bilimleri Uygulamalı Araştırma Merkezi, Sistem Yayıncılık, Yayın no:1, ISBN: 975-461-009-6, İstanbul.

4. BAKAN, K., G. KONUK, 1987: Türkiye'de Kentsel Dış Mekanların Düzenlenmesi, TUBİTAK, Ankara.

5. URAZ, T., M. İNCEOĞLU, N. PAKER, 1995: Konut Yakın Çevresi Açık Alan Tasarımında Nitelik Boyutunun İrdelenmesi, Mimari ve Kentsel Çevrede Kalite Arayışları Sempozyumu, sf:124, Taşkışla, İstanbul.

6. YILDIZCI, A.C., 1982: Kentsel Yeşil Alan Planlaması ve İstanbul Örneği. İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Doçentlik Tezi, İstanbul.

7. TANDY, C., 1972: Handbook of Urban Landscape, The Architects' Journal Technical Section, The Architectural Press, s: 155-174, Londra.

8. KURTULUŞ, M., 1997: Ataşehir Toplukonut Alanında Açık Alanların Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ, s:17, İstanbul.

9. WALKER, T. D., 1990: Residential Landscaping I, Van Nostrand Reinhold Publishing Company, s: 1-6, USA.

10. ORHON, İ., 1986: Toplukonut İşletmesi, TUBİTAK, Ankara.

11. ALTABAN, Ö., 1996: Toplukonut Alanlarında Örgütlenme ve İşletme, Konut Araştırmaları Dizisi-13, T.C. Başbakanlık Toplukonut İdaresi Başkanlığı, ODTÜ Basım İşbirliği, ISBN 975-19-1369-1, Ankara.

12. TANER, İ., 1992: 1984 Toplukonut Kanununun Değerlendirilmesi: Konut Kredilerinin Mekansal Dağılımı, Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ, Ankara.

13. KELEŞ, R. , 2000 : Kentleşme Politikası, İmge Kitabevi, ISBN 975-533-053-4, Ankara.

14. RODWIN, L. : 1956, The British New Towns Policy, Harward University Press, Cambridge.

15. CRESSWELL, R., 1971: Quality in Urban Planning and Development, Great Britain.

16. BAYAZIT, G., 1985: Türkiye'de Toplukonut İncelemesi Sorunlar ve Çözümler, İ.D.M.M.A. Mimarlık Fakültesi, Kent Planlama Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

17. EYÜCE, E. Ö., 1991: Toplukonut; Sorunlar ve Nedenleri, Konut Çevrelerinin Mekansal Gerekliliklerine Bireyin Tatmini Açısından Psikolojik Bir Yaklaşım, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İzmir.

18. COŞGUN, N., 1999: İstanbul Metropolü'ndeki Toplukonut Üretiminde Uygulanan Yapım Sistemleri ve Bir Üretim Organizasyonu Modeli, Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Bölümü, Doktora Tezi, Edirne.

19. ALTINTAŞ, M., 1989: Toplukonut Yerleşmelerinde Bir Tasarım Rehberi Denemesi, M. S. Ü. Mimarlık Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

20. SUHER, H., 1989: Çeşitli Yönleriyle Toplukonut, TOKYAD, İstanbul.

21. ÖZTÜRK, C., 1991: Toplukonut Alanlarının Tasarımında Uygulanacak Ana İlkeler, Y.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

22. AYHAN, Ç., T. YILDIRIM, S. ÇAKMAK, 2000: İzmir'de Bazı Toplukonut Uygulamalarındaki Dış Mekan Kullanım Olanaklarının Belirlenmesi, Peyzaj Mimarlığı Kongresi, 19-21 Ekim 2000, Ankara.

23. GEHL, J., 1987: Life Between Buildings Using Public Space, Van Nostrand Reinhold, New York.

24. YÜCEL, A., 1977: Kentsel Konut Topluluklarının Sosyal Sistem İçeriğinin Değerlendirilmesi-Bir Kuramsal Yaklaşım Deneyi, Doktora Tezi, İ.T.Ü., İstanbul.

25. KAPTAN, H., H. CENGİZ, 1996: İstanbul Bahçeşehir Yerleşmesi (Uydu Kent) Planlama Süreci ve Uygulama, Tasarım Dergisi, Sayı:60, ISSN 1300-7351, İstanbul.

26. GÜVEN, S., 1991: Toplumbiliminde Araştırma Yöntemleri, sf: 90, Ezgi Kitabevi, Bursa.

27. ERGÜN, M., 1995: Bilimsel Araştırmalarda Bilgisayarla İstatistik Uygulamaları, Ocak Yayınları, ISBN: 975-422-044-1, Ankara.

28. KALIPSIZ, A., 1994: İstatistik Yöntemler, İ.Ü. Yayın No: 3835, Fakülte No: 427, ISBN: 975-404-368-X, İstanbul.

29. CHURCHILL, A. G. , 2002: Iacobucci, Daun., Marketing Research. 2nd. Ed., Harcourt College Publishes, USA.

30. SEKARAN, U. , 1999: Research Methods for Business 3rd Ed., John Wiley& Sons Inc., New York, USA.

31. MESA ŞİRKETLER TOPLULUĞU, 2002: İnşaat Yatırım Grubu Uygulamalarından Seçmeler, İstanbul.
Available: http://www.mesa.com.tr/r-i-bahcesehir.html
Referans Tarihi: 23.09.2002

32. EMLAK PAZARLAMA, PROJE YÖNETİMİ VE SERVİS A.Ş., 2001: Bahçeşehir Uydu Kent Projesi, Eylül 2001 Raporu, İstanbul.

33. BAHÇEŞEHİR BELEDİYESİ, 2002: Beldemizi ve Belediyemizi Tanıyalım, İstanbul.
Available: http://www.bahcesehir-bld.gov.tr/belediye.htm
Referans Tarihi: 15.12.2002

34. T.C. BAŞBAKANLIK TOPLUKONUT İDARESİ BAŞKANLIĞI, 2003: Toplukonut Üretimi, Ankara.
Available: http://www.toki.gov.tr
Referans Tarihi: 21.01.2003

35. KIZILKAYA, M., 1998: Bahçeşehir Yerleşim Modelinde Rekreasyon Planlaması Uygulama Sonuçlarının İrdelenmesi, İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

36. TÜMAŞ, 1989: Bahçeşehir Toplukonut Projesi Fizibilite Etüdü, Türk Mühendislik, Müşavirlik ve Müteahhitlik A.Ş. Yayınları, Ankara.

37. T.C. BAŞBAKANLIK DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ, 2003: 2000 Genel Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları, Ankara.
Available: http://www.die.gov.tr/nufus_sayimi/2000Nufus_Kesin1.htm
Referans Tarihi: 14.05.2003

38. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ, 2001: Sayılarla İstanbul, İstanbul.
Available: http://www.ibb.gov.tr
Referans Tarihi: 14.05.2003

39. KELEŞ, R., 1980: Kent Bilimleri Sözlüğü, İmge Kitabevi, Ankara.

40. ALTINÇEKİÇ, H., Y. AKSOY, 2002: İstanbul'daki Parkların Uygulamadan Doğan Sorunlar Açısından İrdelenmesi, Yapı Mimarlık, Kültür ve Sanat Dergisi, Peyzaj Mimarlığı Eki, Sayı 245, s:33, ISSN 1300-3437, İstanbul.

41. ÖZTAN, Y., 1996: Doğa Parkı, Tasarım Mimarlık, İç Mimarlık ve Görsel Sanatlar Dergisi, Sayı 60, s: 81, ISBN: 1300-7351, İstanbul.

VI. EKLER

6.1. EK 1: Anket Formu

İ.Ü. FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ANKET FORMU

İSTANBUL-BAHÇEŞEHİR TOPLUKONUT YERLEŞMESİNDE DIŞ MEKAN KULLANIM OLANAKLARININ İRDELENMESİ

Anket No: Tarih: .... /...../ 2002

BÖLÜM I. SOSYO - EKONOMİK YAPI

1. Cinsiyetiniz?
a. Kadın b. Erkek

2. Kaç yaşındasınız?
a. 0-18
b. 19-25
c. 26- 40
d. 41-60
e. 61 ve üstü

3. Medeni durumunuz?
a. Bekar b. Evli

4. Çocuğunuz varsa kaç çocugunuz var?
a. 1
b. 2
c. 3
d. 3'ten fazla

5. Çocuklarınız kaç yaşında?
a. 0-3
b. 4-7
c. 8-14
d. 15 ve üstü

6. Eğitim durumunuz ?
a. Okur yazar değil
b. İlköğretim mezunu
c. Lise mezunu
d. Üniversite mezunu
e. Master/Doktora

7. Mesleğiniz ?
a. İşçi
b. Memur
c. Emekli
d. Serbest meslek
e. Ev Hanımı
f. Öğrenci
g. İşsiz
h. Diğer

8. Aylık geliriniz ?
a. 0-350 milyon TL.
b. 351-700 milyon TL.
c. 701 milyon-1.5 milyar TL.
d. 1.5 milyar TL. ve üstü

9. Kaç yıldır Bahçeşehir'de oturuyorsunuz?
a. 0-3 yıl
b. 4-6 yıl
c. 7-9 yıl
d. 9 yıl ve üstü

10. Bahçeşehir'de hangi etapta oturuyorsunuz?
a. 1. Etap b. 2. Etap

11. Konut tipiniz nedir?
a. Apartman dairesi b. Villa

12. Apartman bloğunda oturuyor iseniz kaçıncı katta oturuyorsunuz?
a. 1-5. Katlar
b. 6-10. Katlar
c. 11-15. Katlar
d. 16. Kat ve üstü

13. Konutunuzun yüzme havuzu var mı?
a. Evet b. Hayır

14. Özel aracınız var mı?
a. Evet b. Hayır

15. Özel aracınız var ise kaç adet?
a. 1
b. 2
c. 3
d. 3'ten fazla

BÖLÜM II. ULAŞIM

16. Bahçeşehir toplu konut yerleşmesinde taşıt ulaşımı sizce yeterli mi?
a. Evet b. Hayır

17. Bahçeşehir toplu konut yerleşmesinde yaya dolaşımını rahat sağlayabiliyormusunuz?
a. Evet b. Hayır

18. Bahçeşehir toplu konut yerleşmesi içinde toplu taşıma araçları ile ulaşım yeterli mi?
a. Evet b. Hayır

BÖLÜM III. KULLANIMLAR

19. Bahçeşehir'de oturmayı tercih etmenizdeki nedenler nelerdir? (En çok 3 tercih)
a. Yatırım açısından
b. Ucuz
c. Medeni çevre
d. Güvenli
e. Sakin
f. Ulaşım kolaylığı
g. Komşuluk ilişkileri
h. Açık ve yeşil alanlar
i. Alışveriş olanakları iyi
j. İş yerine yakın
k. Eğitim merkezine yakın

20. Bahçeşehir'de geçirdiğiniz zamanı nasıl değerlendiriyorsunuz ? (En çok 3 tercih)
a. Yürüyüşe çıkıyorum
b Parka gidiyorum
c Alışverişe gidiyorum
d Kafede oturuyorum
e. Havuza giriyorum
f. Köpeğimi gezdiriyorum
g. Dinlenme alanlarını kullanıyorum
h. Sosyal tesisleri kullanıyorum
i. Arkadaşlarımı ziyaret ediyorum
j. Spor yapıyorum (tenis,golf,basketbol vb.)

21. Bahçeşehir'de bulunan hangi alanları daha çok kullanıyorsunuz? (En çok 3 tercih)
a. Spor alanları
b Oturma ve dinlenme alanları
c Çocuk oyun alanları
d Gezinti alanları
e. Kapalı/Açık otoparklar
f. Alışveriş merkezleri
g. Sosyo-kültürel tesisler
h. Kafe-restoran
i. Doğa Parkı
j. Şelale Parkı
k. Atlı Spor Kulübü
l. Golf sahası
m. Hobi bahçeleri
n. Atış poligonu
o. Ortak havuz
p. Diğer

22. Zamanınızı ne kadar sıklıkla dış mekanlarda geçiriyorsunuz?
a. Hergün
b. Değişken
c. Hiçbir zaman

23. Dış mekanları hangi vakitlerde kullanıyorsunuz?
a. Sabah-Öğle
b. Öğle arası
c. Öğleden sonra
d. Akşam üstü
e. Akşam

24. Bahçeşehir'de yeterince donatı elemanı (oturma bankları, aydınlatma elemanları, çöp kutuları, vb..) var mı ?
a. Evet b. Hayır

25. Aşağıdaki donatı elemanlarından eksik gördükleriniz hangileridir?(En çok 5 tercih)
a. Plastik objeler (Heykel vb.)
b. Oturma grupları, banklar
c. Çocuk oyun elemanları
d. Aydınlatma elemanları
e. Çöp kutuları
f. Telefon kulübeleri
g. Çeşme
h. Pergola (Gölgelik)
i. Yol işaretleri, yönlendirici levhalar
j. Su ögesi
k. Satış birimleri

26. Konut yakın çevresi açık mekanlardan faydalanıyor musunuz?
a. Evet b. Hayır

27. Konut yakın çevresindeki açık alan düzenlemeleri ihtiyacınızı karşılıyor mu?
a. Evet b. Hayır

Lütfen arka sayfaya geçiniz

28. Bahçeşehir toplu konut alanı dış mekan fonksiyonlarının niteliği ve niceliği sizce yeterli mi?

	Yeterli	Yetersiz	Fikri Yok
a. Açık mekan düzenlemesi	☐	☐	☐
b. Yeşil alan dağılımı	☐	☐	☐
c. Özürlülere göre planlama	☐	☐	☐
d. Açık alanların estetikliği	☐	☐	☐
e. Doğa Parkı	☐	☐	☐
f. Şelale Parkı	☐	☐	☐
g. Sosyo-kültürel tesisler	☐	☐	☐
h. Kafe ve restoranlar	☐	☐	☐
i. Hobi bahçeleri	☐	☐	☐
j. Golf sahası	☐	☐	☐
k. Atlı Spor Kulübü	☐	☐	☐
l. Dinlenme alanları	☐	☐	☐
m Spor alanları	☐	☐	☐
n. Çocuk oyun alanları	☐	☐	☐
o. Yaya yolları - taşıt yolları ilişkisi	☐	☐	☐
p. Açık/Kapalı otoparklar	☐	☐	☐
q. Alışveriş olanakları	☐	☐	☐
r. Sosyal ilişkilere olanak tanıması	☐	☐	☐
s. Güvenlik hizmetleri	☐	☐	☐
t. Bakım çalışmaları	☐	☐	☐

İlginiz için teşekkür ederiz

6.2. EK 2: Şekiller

Şekil 6.2.2.: Bahçeşehir Toplukonut Alanı Hava Fotoğrafı

İSTANBUL -F21-d-19-d
İSTANBUL -F21-d-19-c
İSTANBUL -F21-d-19-b
İSTANBUL -F21-d-19-a
HAFRİYAT ALANI
İNŞAAT ALANI
Bahçeşehir
Hürriyet Caddesi
Ormanbahçe Caddesi
Çiçekçi Caddesi
Doğuş Caddesi
Yolu
Ormanbahçe
Bahçeşehir
Ormanbahçe
Bahçeşehir
Ormanbahçe
Bahçeşehir

6.3. EK 3: Tablolar

Tablo 6.3.1.: Parkların Bitkilendirilmesinde Kullanılan Bitki Tür ve Adetleri

TURGUT ÖZAL PARKI	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Acacia dealbata	7
Acer spp.	6
Aesculus hippocastanum	9
Albizzia julibrissin	3
Catalpa bigninoides	6
Cotinus coggyria	12
Fraxinus excelsior	2
Ginkgo biloba	8
Hibiscus syriacus	9
Juglans spp.	1
Philadelphus coronarius	1
Platanus orientalis	15
Populus alba	6
Prunus ceracifera	23
Prunus serrulata	30
Salix babylonica	25
Tilia spp.	10
Diğer	18
HERDEMYEŞİL AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Biota orientalis	7
Magnolia spp.	11
Picea spp.	4
Pinus spp.	41
Tamarix spp.	22
Taxus baccata	1
Yucca filamentosa	4
Diğer	20
ÇALILAR	**ADET**
Berberis thunbergii	14
Cotoneaster horizontalis	50
Crataegus spp.	12
Euonymus japonica	9
Hydrangea macrophylla	30
Ilex aquifolium	12
Juniperus sabina	75
Ligustrum japonica	40
Pittosporum tobira "Nana"	16
Platycerium spp.	5
Rosa spp.	421
Rosmarinus officinalis	31
Yucca filamentosa	25
Diğer	1
TOPLAM	1043

Tablo 6.3.1.'in Devamı: Parkların Bitkilendirilmesinde Kullanılan Bitki Tür ve Adetleri

YALÇIN ÇİFTÇİOĞLU PARKI (ALT-ÜST)	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Acacia dealbata	14
Acer spp.	12
Aesculus hippocastanum	12
Catalpa bigninoides	18
Cercis siliqustrum	11
Ficus spp.	1
Fraxinus excelsior	5
Ginkgo biloba	3
Hibiscus syriacus	2
Lagerstroemia indica	5
Liriodendron tulipifera	2
Platanus orientalis	25
Populus spp.	21
Prunus ceracifera	8
Prunus ameriacana	3
Salix babylonica	13
Diğer	18
HERDEMYEŞİL AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Biota orientalis	3
Cedrus spp.	17
Cupressus spp.	41
Magnolia spp.	2
Picea spp.	1
Pinus spp.	48
Prunus mahaleb	10
Pittosporum tobira	6
ÇALILAR	**ADET**
Berberis thunbergii	10
Cotoneaster horizontalis	75
Hydrangea macrophylla	47
Juniperus sabina	156
Ligustrum japonica	300
Pittosporum tobira "Nana"	5
Platycerium spp.	30
Rosa spp.	184
Rosa canina	23
Rosmarinus officinalis	20
Diğer	9
TOPLAM	1160

Tablo 6.3.1.'in Devamı: Parkların Bitkilendirilmesinde Kullanılan Bitki Tür ve Adetleri

5000'LİK PARK	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Acacia dealbata	20
Acer spp.	66
Albizzia julibrissin	36
Betula alba	15
Catalpa bigninoides	19
Cercis siliqustrum	16
Colutea arborescens	15
Eleagnus pungens	50
Ficus spp.	1
Fraxinus excelsior	1
Liriodendron tulipifera	5
Platanus orientalis	3
Prunus ceracifera	39
Diğer	8
HERDEMYEŞİL AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Cedrus spp.	7
Cupressus spp.	90
Laurocerasus officinalis	5
Laurus nobilis	54
Picea spp.	1
Pinus spp.	86
ÇALILAR	**ADET**
Berberis thunbergii	120
Cotoneaster horizontalis	87
Cydonia japonica	11
Euonymus japonica	19
Jasminum spp.	100
Juniperus sabina	98
Ilex aquifolium	21
Nerium oleander	45
Pittosporum tobira "Nana"	113
Pyracantha coccinea	23
Rosmarinus officinalis	37
Yucca filamentosa	6
Diğer	20
TOPLAM	1237

Tablo 6.3.1.'in Devamı: Parkların Bitkilendirilmesinde Kullanılan Bitki Tür ve Adetleri

I. NO'LU PARK (ALT-ÜST)	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Acacia dealbata	48
Acer spp.	46
Albizzia julibrissin	28
Betula alba	16
Caesalpinia gilliesii	1
Catalpa bigninoides	20
Cercis siliqustrum	20
Colutea arborescens	7
Eleagnus angustifolia	7
Lagerstroemia indica	8
Platanus orientalis	1
Prunus ceracifera	8
Punica granatum	2
Prunus serrulata	2
Salix babylonica	3
Ulmus spp.	43
HERDEMYEŞİL AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Biota orientalis	3
Cedrus spp.	9
Cupressus spp.	65
Pinus spp.	33
Taxus baccata	1
ÇALILAR	**ADET**
Berberis thunbergii	27
Cotoneaster horizontalis	68
Cydonia japonica	15
Euonymus japonica	65
Jasminum spp.	42
Juniperus sabina	120
Hydrangea macrophylla	15
Ilex aquifolium	18
Pittosporum tobira "Nana"	9
Rosa spp.	4
Rosmarinus officinalis	12
Yucca filamentosa	6
Diğer	20
TOPLAM	1237

Tablo 6.3.1.'in Devamı: Parkların Bitkilendirilmesinde Kullanılan Bitki Tür ve Adetleri

DEFNE 05 PARKI	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Acer spp.	19
Salix babylonica	1
Ulmus spp.	24
Diğer	18
HERDEMYEŞİL AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Cedrus spp.	9
Cupressus spp.	8
Pinus spp.	13
ÇALILAR	**ADET**
Berberis thunbergii	14
Cotoneaster horizontalis	92
Juniperus sabina	22
Hydrangea macrophylla	5
Rosa spp.	3
Yucca filamentosa	4
TOPLAM	232
GÜVENLİK 16 (NİZAMİYE)	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Lagerstroemia indica	8
HERDEMYEŞİL AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Cedrus spp.	9
Chamaecyparis spp.	5
Cupressus spp.	36
Pinus spp.	36
Taxus baccata	10
Thuja occidentalis	22
Yucca filamentosa	2
TOPLAM	128
GÜL 12 PARKI	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Acer spp.	28
Aesculus hippocastanum	3

Tablo 6.3.1.'in Devamı: Parkların Bitkilendirilmesinde Kullanılan Bitki Tür ve Adetleri

GÜL 12 PARKI	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Albizzia julibrissin	20
Betula alba	12
Catalpa bigninoides	9
Cercis siliqustrum	11
Colutea arborescens	11
Fraxinus excelsior	3
Platanus orientalis	8
Salix babylonica	4
Ulmus spp.	27
HERDEMYEŞİL AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Cupressus spp.	77
Pinus spp.	36
ÇALILAR	**ADET**
Berberis thunbergii	24
Cotoneaster horizontalis	38
Euonymus japonica	16
Juniperus sabina	55
Ilex aquifolium	2
Ligustrum japonica	28
Pittosporum tobira "Nana"	37
Platycerium spp.	7
Rosmarinus officinalis	38
Diğer	8
TOPLAM	502
JANDARMA	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Acacia dealbata	1
Aesculus hippocastanum	3
Ailanthus glandulosa	15
Albizzia julibrissin	22
Betula alba	10
Catalpa bigninoides	10
Cercis siliqustrum	26
Colutea arborescens	6
Cotinus coggyria	8
Eleagnus angustifolia	1
Gleditchia spp.	3
Malus floribunda	8
Populus spp.	2

Tablo 6.3.1.'in Devamı: Parkların Bitkilendirilmesinde Kullanılan Bitki Tür ve Adetleri

JANDARMA (Devamı)	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Prunus ceracifera	7
Robinia pseudoacacia	10
Tilia spp.	2
Ulmus spp.	1
HERDEMYEŞİL AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Cedrus spp.	13
Cupressus spp.	33
Laurocerasus officinalis	7
Pinus spp.	8
Thuja occidentalis	3
ÇALILAR	**ADET**
Berberis thunbergii	17
Cotoneaster horizontalis	22
Euonymus japonica	13
Juniperus sabina	43
Ilex aquifolium	26
Ligustrum japonica	38
Pittosporum tobira "Nana"	12
Rosmarinus officinalis	48
Diğer	13
TOPLAM	423
ŞELALE PARKI	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Acacia dealbata	153
Acer spp.	92
Aesculus hippocastanum	50
Albizzia julibrissin	20
Betula alba	42
Caesalpinia gilliesii	23
Carpinus betulus	10
Catalpa bigninoides	93
Cercis siliqustrum	78
Colutea arborescens	49
Corylus spp	6
Crataegus spp.	9
Cydonia japonica	4

Tablo 6.3.1.'in Devamı: Parkların Bitkilendirilmesinde Kullanılan Bitki Tür ve Adetleri

ŞELALE PARKI (Devamı)	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Eleagnus pungens	9
Eriobotrya japonica	4
Fagus spp.	2
Ficus spp.	12
Fraxinus excelsior	79
Ginkgo biloba	2
Gleditchia spp.	13
Hibiscus syriacus	164
Juglans spp.	5
Lagestroemia indica	110
Laurocerasus officinalis	15
Liriodendron tulipifera	3
Malus floribunda	3
Ostrya spp.	1
Populus spp.	20
Platanus orientalis	23
Prunus ameriacana	2
Prunus ceracifera	37
Prunus serrulata	2
Robinia pseudoacacia	30
Quercus spp.	1
Salix babylonica	48
Syringa vulgaris	1
Ulmus spp.	2
Weigalia spp.	2
Diğer	13
HERDEMYEŞİL AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Abies spp.	40
Cedrus spp.	24
Cupressocyparis leylandii	10
Cupressus spp.	68
Juniperus spp.	5
Laurus nobilis	9
Magnolia grandiflora	4
Phoenix dactylifera	9
Picea spp.	16
Pinus spp.	65
Taxus baccata	13
Thuja occidentalis	49
Yucca filamentosa	3
ÇALILAR	**ADET**
Agave americana	25
Berberis thunbergii	75
Cactus spp.	40

Tablo 6.3.1.'in Devamı: Parkların Bitkilendirilmesinde Kullanılan Bitki Tür ve Adetleri

ŞELALE PARKI (Devamı)	
ÇALILAR	**ADET**
Cotoneaster horizontalis	630
Cydonia japonica	8
Euonymus japonica	420
Juniperus sabina	520
Hydrangea macrophylla	200
Ilex aquifolium	60
Jasminum spp.	80
Ligustrum japonica	260
Nerium oleander	140
Pyracantha coccinea	140
Pittosporum tobira "Nana"	420
Platycerium spp.	180
Rosa spp.	30
Rosa canina	63
Rosmarinus officinalis	65
Spirea japonica	45
Symphorocorpus spp.	15
Viburnum spp.	70
Yucca filamentosa	20
Diğer	50
TOPLAM	5103
B1 YOLU (KOŞUYOLU)	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Acer spp.	7
Platanus orientalis	601
Robinia pseudoacacia	6
HERDEMYEŞİL AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Pinus spp.	67
TOPLAM	681
BADEM 16 PARKI	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Ailanthus glandulosa	37
Acer spp.	273
Betula alba	45
Cercis siliqustrum	87
Cotinus coggyria	25

Tablo 6.3.1.'in Devamı: Parkların Bitkilendirilmesinde Kullanılan Bitki Tür ve Adetleri

BADEM 16 PARKI	
YAPRAK DÖKEN AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Fagus spp.	9
Fraxinus excelsior	35
Gleditchia spp.	1
Liriodendron tulipifera	2
Malus floribunda	1
Populus spp.	50
Platanus orientalis	152
Prunus ameriacana	1
Prunus serrulata	2
Robinia pseudoacacia	3
Salix babylonica	1
HERDEMYEŞİL AĞAÇ VE AĞAÇÇIKLAR	**ADET**
Cedrus spp.	167
Cupressus spp.	161
Laurocerasus officinalis	12
Magnolia grandiflora	1
Pinus spp.	239
Tamarix spp.	27
Thuja occidentalis	18
ÇALILAR	**ADET**
Berberis thunbergii	13
Cotoneaster horizontalis	42
Crataegus spp.	20
Cydonia japonica	15
Juniperus sabina	79
Hydrangea macrophylla	12
Ligustrum japonica	6
Pittosporum tobira "Nana"	8
Rosa spp.	11
Rosmarinus officinalis	63
Yucca filamentosa	15
TOPLAM	1633

VII. ÖZGEÇMİŞ

23 Ağustos 1976 yılı İstanbul'da doğdu. İlkokulu Turhan ve Mediha Tansel İlkokulu'nda, ortaokul ve liseyi İSTEK Vakfı Özel Belde Lisesi'nde okudu. 1994 yılında İ.Ü.Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nü kazandı. "Ataköy Toplukonut Alanı'nın Açık ve Yeşil Alanlar Açısından İrdelenmesi" konulu lisans tezini Peyzaj Planlama ve Tasarım Anabilim Dalı'nda Doç. Dr. Hakan ALTINÇEKİÇ danışmanlığında yaptı. 1998-2001 yılları arasında Hüseyin Kalkavan İnşaat San. ve Tic. A.Ş. denetiminde Sarıyer İnşaat San. ve Tic. A.Ş. tarafından yapılan Pera Konakları'da peyzaj mimarı olarak çalıştı. Bu çalışmanın yanısıra serbest peyzaj proje ve uygulamaları yaptı. 1999 yılında İ.Ü. Orman Fakültesi Orman Mühendisliği'nin açmış olduğu sınavı kazanarak Ormancılık Polikası ve Yönetimi Anabilim Dalı'nda yüksek lisansa başladı. 2001 yılında İ.Ü. Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nün açtığı sınavı kazanarak Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde yüksek lisans eğitimine devam etti. 23 Temmuz 2001 tarihinde İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Planlama ve Tasarım Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak göreve başladı. Halen İ.Ü. Orman Fakültesi'nde görevine devam etmektedir. İ.Ü. Orman Fakültesi Bayan Basketbol ve Voleybol takımlarında görev almaktadır. İyi derece İngilizce, az derece Almanca ve İtalyanca bilmektedir.